

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА
Аудиторської фірми у вигляді
товариства з обмеженою відповідальністю «Інтер-аудит»
за результатами аудиту річної фінансової звітності
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«Комерційний Індустріальний Банк»
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Зміст

I.	Звіт щодо Фінансової звітності	3
II.	Звіт щодо вимог нормативних актів Національного банку України	9
	Річна фінансова звітність	12
	Звіт про управління	129

Цей звіт адресується :

- Акціонерам та керівництву АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК»;
- Національному банку України;
- Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

I. Звіт щодо Фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК» (далі – «Банк»), що складається з Звіту про фінансовий стан (Баланс) станом на 31 грудня 2019 року, Звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, Звіту про рух грошових коштів за непрямим методом, Звіту про зміни у власному капіталі (Звіт про власний капітал), за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК» станом на 31 грудня 2019 року, та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та вимог законодавства України щодо фінансового звітування.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Кодексом Етики Професійних Бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосованими в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний параграф – подальші події

Ми звертаємо увагу на примітки 2 «Економічне середовище, в умовах якого Банк здійснює свою діяльність» та 34 «Події після дати балансу» у фінансовій звітності, в якій Банк описує вплив на його діяльність додаткових ризиків, виникнення яких пов'язано із світовою пандемією коронавірусної хвороби (COVID-19) та запровадженням Кабінетом Міністрів України карантинних та обмежувальних заходів, спрямованих на протидію її подальшому поширенню в Україні. Тривалість цих заходів та ступень їх впливу на стан банківської системи передбачити наразі досить складно. Подолання негативних тенденцій в більшості буде залежить від дієвості заходів, які будуть вживати Кабінет Міністрів та Національний банк України задля збереження стабільності в грошово-кредитній та фінансовій сфері.

Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту, що включають найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, у тому числі ризик суттєвих викривлень внаслідок шахрайства:

Ключові питання аудиту – це питання, що на наше професійне судження, були значущими під час аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті аудиту фінансової звітності в цілому та при формуванні думки щодо неї; при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Ми визначили, що описані нижче питання є ключовими питаннями аудиту, які слід відобразити в нашому звіті.

- Знецінення кредитів та оцінка якості кредитів;

Знецінення кредитів та оцінка якості кредитів

Ми зосередили свою увагу на цій області, оскільки управлінський персонал робить складні професійні судження щодо ймовірностей визнання знецінення та оцінки розміру очікуваних кредитних збитків. Таке професійне судження застосовується до настання подій дефолту та включає в себе визначення розміру очікуваних кредитних збитків, що виникають унаслідок настання всіх можливих подій дефолту протягом очікуваного строку дії кредиту.

Виявлення кредитного ризику, знецінення і визначення суми очікуваного відшкодування включає певні припущення та аналіз різних факторів, в тому числі фінансового стану позичальників, очікуваних грошових потоків, ринкових цін, наявних для спостереження, справедливої вартості забезпечення.

Резерви на покриття збитків від зменшення корисності відображають оцінку управлінського персоналу очікуваних збитків за портфелями кредитів та заборгованості клієнтів перед банком.

Примітка 4 «Принципи облікової політики» та Примітка 7 «Кредити та заборгованість клієнтів» до фінансової звітності надають детальну інформацію стосовно резерву під очікувані кредитні збитки.

Наш підхід до аудиту. Ми визначили вибірку кредитів, які становили репрезентативну частину загальної суми сукупного кредитного портфелю. Наша перевірка охоплювала наступні питання:

- Оцінка підходів до визначення очікуваних кредитних збитків та віднесення кредитів до відповідних стадій знецінення в залежності від зміни рівня кредитного ризику;
- Оцінка заходів внутрішнього контролю, які застосовуються управлінським персоналом в процесі розрахунку резервів та визначення розміру очікуваних кредитних збитків за кредитами;
- Оцінка повноти застосування управлінським персоналом ознак знецінення, коректність визначення теперішньої вартості грошових потоків, які банк очікує отримати, у тому числі грошових потоків, пов'язаних із реалізацією забезпечення;
- Перевірка повноти та правильності розкриття у фінансовій звітності Банку інформації щодо резервів під очікувані кредитні збитки за кредитами і авансами клієнтам.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається зі Звіту керівництва (Звіту про управління) за 2019 рік, але не є фінансовою звітністю та нашим звітом аудитора щодо неї, який ми отримали до дати цього звіту аудитора і Річної інформації емітента цінних паперів за 2019 рік (що включає Звіт про корпоративне управління), яку ми очікуємо отримати після цієї дати.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, зазначеною вище, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту,

або чи ця інша інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно іншої інформації, отриманої до дати звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Коли ми ознайомимося з Річною інформацією емітента цінних паперів за 2019 рік (що включає Звіт про корпоративне управління), якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, нам потрібно буде повідомити інформацію про це питання тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Інші питання

Аудит фінансової звітності Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, був проведений іншим аудитором, який 23 квітня 2019 року висловив немодифіковану думку щодо цієї фінансової звітності.

Відповідальність управлінського персоналу та осіб відповідальних за корпоративне управління та фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, яка не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість компанії продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення;
- отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Банку для висловлення думки щодо фінансової звітності.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали доречні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовано, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту фінансової звітності звітного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в своєму звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або якщо за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Дотримання вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII

Відповідно до статті 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» в аудиторському звіті нами надається додаткова інформація, яка стосується аудиту річної фінансової звітності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК» за 2019 рік

Найменування органу, який призначив суб'єкта аудиторської діяльності на проведення обов'язкового аудиту

Наглядова рада АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК»

Дата призначення суб'єкта аудиторської діяльності

рішення Наглядової ради Банку від 24 вересня 2019 року № 24/09-1

Загальна тривалість виконання аудиторського завдання без перерв з урахуванням продовження повноважень, які мали місце, та повторних призначень

1 рік

Опис та оцінка ризиків щодо суттєвого викривлення інформації у фінансовій звітності, що перевіряється, зокрема внаслідок шахрайства

Посилання на відповідну статтю або інше розкриття інформації у фінансовій звітності для кожного опису та оцінки ризику суттєвого викривлення інформації у звітності, що перевіряється

Стислий опис заходів, вжитих аудитором для врегулювання таких ризиків

Основні застереження щодо таких ризиків

Пояснення щодо результативності аудиту в частині виявлення порушень, зокрема пов'язаних із шахрайством

Підтвердження того, що аудиторський звіт узгоджений з додатковим звітом для аудиторського комітету

Твердження про ненадання послуг, заборонених законодавством, і про незалежність ключового партнера з аудиту та суб'єкта аудиторської діяльності від юридичної особи при проведенні аудиту

Інформація про інші надані аудитором Банку або контрольованим ним суб'єктам господарювання послуг, крім послуг з обов'язкового аудиту, що не розкриті у звіті про управління або у фінансовій звітності

Пояснення щодо обсягу аудиту та властивих для аудиту обмежень

Ризик суттєвого викривлення – це ризик того, що фінансова звітність, яка ще не перевірялася аудитором у процесі аудиту, містить суттєві викривлення. Опис та оцінка ризиків щодо суттєвого викривлення інформації у фінансовій звітності, зокрема внаслідок шахрайства, наводиться вище у параграфі «Ключові питання аудиту»

Зони оціненого підвищеного ризику суттєвого викривлення або значні ризики, ідентифіковані нами пов'язані із статтями активів Звіту про фінансовий стан «Кредити та заборгованість клієнтів», а також статтями «Чистий збиток від зменшення корисності» «Звіту про фінансові результати» в частині визнання результату від зменшення корисності фінансових активів

Стислий опис заходів, вжитих аудитором для врегулювання таких ризиків та основні застереження наведені вище у Ключових питаннях аудиту

Під час аудиту ми не виявили таких порушень, зокрема пов'язаних із шахрайством, які б перевищили прийнятний рівень суттєвості для даного завдання з аудиту, та відповідно потребувало би внесення коригувань у фінансову звітність, що була випущена Банком.

Цей аудиторський Звіт узгоджений з додатковим звітом, який надається на розгляд Наглядової Ради АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК»

Аудиторська фірма у вигляді ТОВ «Інтер-аудит» не надавала послуг, заборонених законодавством, її співробітники, залучені до виконання завдання з аудиту, є незалежними від Банку та не надавали Банку будь-яких послуг

Аудиторська фірма у вигляді ТОВ «Інтер-аудит» в 2019 році не надавала послуг, крім послуг з обов'язкового аудиту, Банку або контрольованим ним суб'єктам господарювання

Обсяг аудиторських процедур, які нами застосовано у відповідності до вимог МСА, сплановано нами таким чином, щоб отримати обґрунтовану впевненість, що фінансова

звітність у цілому не містить суттєвих викривлень через шахрайство або

помилки та отримання прийнятних аудиторських доказів для висловлення думки щодо фінансової звітності Банку.

Хоча обґрунтована впевненість означає високий рівень впевненості, це не є гарантією, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди дає змогу виявити суттєве викривлення, якщо таке існує

***

Відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність», Положення про порядок подання банками до Національного банку України аудиторського звіту за результатами щорічної перевірки фінансової звітності, затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 02 серпня 2018 року № 90, додаткову інформацію про аудиторську думку стосовно: відповідності (достовірності відображення) розподілу активів і пасивів банку за строками до погашення у формі статистичної звітності про структуру активів та пасивів за строками, що складається банком для подання до Національного банку, станом на 01 січня 2020 року та щодо дотримання банком вимог, установлених нормативно-правовими актами Національного банку з питань: внутрішнього контролю; внутрішнього аудиту; визначення розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями; визнання пов'язаних із банком осіб та здійснення операцій з ними; достатності капіталу банку, яка має визначатися з урахуванням якості активів банку, ведення бухгалтерського обліку - наведено в окремому розділі цього звіту «Звіт щодо вимог інших законодавчих та нормативних актів Національного банку України».

Ключовим партнером із завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Бузілов А.М.

II. Звіт щодо вимог інших законодавчих та нормативних актів Національного банку України

Нами підготований Аудиторський звіт № 1046 від «03» червня 2020 року.

Відповідно до вимог статті 69 Закону України «Про банки і банківську діяльність» та пункту 27 Положення про порядок подання банками до Національного банку України аудиторського звіту за результатами щорічної перевірки фінансової звітності, затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 02 серпня 2018 року № 90, (далі – Положення № 90) нами надається додаткова інформація (оцінка), яка стосується річної фінансової звітності за 2019 рік.

I. Звіт щодо вимог інших законодавчих та нормативних актів Національного банку України включає інформацію щодо відповідності (достовірності відображення) розподілу активів і пасивів банку за строками до погашення у формі статистичної звітності про структуру активів та пасивів за строками, що складається банком для подання до Національного банку, станом на 01 січня 2020 року та щодо дотримання банком вимог, що встановлені нормативно-правовими актами Національного банку з питань:

- внутрішнього контролю;
- внутрішнього аудиту;
- визначення розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями;
- визнання пов'язаних із банком осіб та здійснення операцій з ними;
- достатності капіталу банку, яка має визначатися з урахуванням якості активів банку;
- ведення бухгалтерського обліку.

Питання, викладені нижче, розглядалися лише в рамках проведеного нами аудиту Фінансової звітності Банку за 2019 рік на основі вибіркового тестування та принципу суттєвості, а також аналізу подій після звітного періоду відповідно до вимог Міжнародних стандартів аудиту.

Застосовані нами процедури не мали за мету визначити всі недоліки або інші порушення і, таким чином, вони не мають розглядатись як свідчення про відсутність будь-яких недоліків та/або порушень у діяльності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК».

Наш підхід щодо виконання вимог Регулятора відносно розкриття інформації

Переважно ми наводимо інформацію з питань, що вимагаються в наведеному вище пункті 27 Положення № 90. У випадку, коли нами ідентифіковані невідповідності в адміністративній інформації банку, його внутрішніх процедурах ми приводимо оцінку впливу цього питання або ризиків існування недоліків у застосованих банком процедурах внутрішнього контролю.

Відповідність (достовірності відображення) розподілу активів і пасивів банку за строками до погашення у формі статистичної звітності про структуру активів та пасивів за строками

При формуванні файлу з показниками статистичної звітності А7Х «Дані про структуру активів та зобов'язань за строками» станом на 01 січня 2020 року, інформація з якого використовується для розрахунку нормативів ліквідності відповідно до порядку, визначеного Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 року № 368 (зі змінами), Банком були дотримані вимоги нормативно-правових документів Національного банку України.

Під час аудиту ми не виявили нічого, що могло б свідчити про недостовірність даних показників статистичної звітності А7Х «Дані про структуру активів та зобов'язань за строками» станом на 01 січня 2020 року, які не є складовою частиною комплексу річної фінансової звітності.

Дотримання банком вимог, установлених нормативно-правовими актами Національного банку з питань:

внутрішнього контролю

В результаті проведення нами аудиторських процедур в межах аудиту річної фінансової звітності нами не виявлено свідчень того, що структура та заходи внутрішнього контролю Банку не відповідають вимогам нормативно-правових актів НБУ, зокрема, Постанови Національного банку України № 88 від 02 липня 2019 року «Про затвердження Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах»;

внутрішнього аудиту

внутрішні нормативні документи Банку, що регулюють процедури внутрішнього аудиту відповідають вимогам нормативно-правових актів НБУ, зокрема, Постанови Національного банку України № 311 від 10 травня 2016 року «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України». Процедури внутрішнього аудиту здійснюються з дотриманням вимог внутрішніх нормативних документів Банку;

визначення розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями

Розмір кредитного ризику на звітну дату, розрахований Банком відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку, у тому числі Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого Постановою Правління НБУ № 351 від 30 червня 2016 року, зі змінами та доповненнями (далі - Постанова НБУ № 351), в цілому відповідає в усіх суттєвих аспектах встановленим вимогам.

На виконання Технічного завдання для здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України у 2020 році, затвердженого Рішенням Правління Національного банку України 05 лютого 2020 року № 105-рш, за результатами здійснення оцінки якості активів та прийнятності забезпечення нами буде підготовлено та надано до Банку та до Національного банку України відповідний Звіт про результати оцінки якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями, в якому буде надано додаткову інформацію про результати оцінки активів Банку та розрахунок кредитного ризику.

визнання пов'язаних із банком осіб та здійснення операцій із ними

При проведенні аудиту ми опрацювали актуальну інформацію та оцінили процеси запроваджені в Банку для ідентифікації пов'язаних сторін відповідно до вимог Національного банку України та вимог МСФЗ, отримали необхідні пояснення управлінського персоналу щодо операцій, які проводяться з пов'язаними особами, проаналізували договори між Банком та пов'язаними особами, протоколи засідань колегіальних органів Банку.

Нами не були встановлені факти проведення Банком операцій з пов'язаними особами на умовах, які відрізняються від умов проведення операцій з іншими позичальниками чи кредиторами. Ми оцінюємо ризик за кредитними операціями Банку з пов'язаними особами як помірний.

Нами не виявлено суттєвих невідповідностей щодо розкриття обсягів операцій з пов'язаними особами за МСФЗ, інформація за якими наведена в Примітці до річної фінансової звітності Банку «Операції з пов'язаними сторонами».

достатності капіталу банку, яка має визначатися з урахуванням якості активів банку

Інформація про Статутний капітал Банку, власний капітал та про рух резервів та інших фондів Банку наведена у відповідних звітах та примітках до річної фінансової звітності.

Регулятивний капітал Банку, розрахований у відповідності до «Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні», затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368 (із змінами та доповненнями) та вимог Національного банку України щодо складання файлу з показниками статистичної звітності 6 ДХ «Дані про дотримання

економічних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції», який подається до Національного банку України, станом на кінець дня 31 грудня 2019 року становить 229 869 тис. грн. (на кінець 2018 року – 210 021 тис. грн.).

Нормативне значення нормативу достатності регулятивного капіталу має бути не менше 10%. Станом на 31.12.2019 року фактичне значення нормативу достатності регулятивного капіталу Банку становить 20,23%.

Розмір регулятивного капіталу є достатнім для виконання ліцензійної діяльності Банку.

ведення бухгалтерського обліку

Ведення бухгалтерського обліку Банку в цілому відповідає вимогам Міжнародних стандартів фінансової звітності, нормативно-правових актів НБУ та обліковій політиці Банку.

Генеральний директор

Аудиторської фірми ТОВ «Інтер-аудит»

Реєстраційний номер аудитора у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності № 100530

Ключовий партнер завдання з аудиту

Реєстраційний номер аудитора у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності № 100486

О.В. Денисюк

А.М. Бузілов

Основні відомості про аудиторську фірму

АУДИТОРСЬКА ФІРМА У ВИГЛЯДІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ІНТЕР-АУДИТ»

код ЄДРПОУ - 30634365

01133, місто Київ, бульвар ЛЕСІ УКРАЇНКИ, 10, оф.61

04073, м. Київ, проспект Степана Бандери, 9 корпус 1В, оф.1-204, 1-205 – адреса для листування

Реєстраційний номер суб'єкта аудиторської діяльності у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності № 2248

«03» червня 2020 року

м. Київ

РІЧНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК»
за 2019 рік

м. Київ – 2020

ЗМІСТ

№ з/п	Найменування	Сторінка
1.	<u>III. Річна фінансова звітність АТ «КІБ» за рік, що закінчився 31.12.2019</u>	20
2.	<u>Звіт про фінансовий стан (Баланс) на 31 грудня 2019 року</u>	20
3.	<u>Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за 2019 рік</u>	21
4.	<u>Звіт про рух грошових коштів за непрямим методом за 2019 рік</u>	22
5.	<u>Звіт про зміни у власному капіталі (Звіт про власний капітал) за 2019 рік</u>	24
6.	<u>Примітки до Фінансової звітності АТ «КІБ» за рік, що закінчився 31.12.2019</u>	25
7.	<u>Примітка 1. Інформація про Банк</u>	25
8.	<u>Примітка 2. Економічне середовище, в умовах якого Банк здійснює свою діяльність</u>	27
9.	<u>Примітка 3. Основи подання фінансової звітності</u>	29
10.	<u>Примітка 4. Принципи Облікової політики</u>	30
11.	<u>Примітка 4.1. Основи оцінки складання фінансової звітності</u>	30
12.	<u>Примітка 4.2. Фінансові інструменти</u>	32
13.	<u>Примітка 4.3. Грошові кошти та їх еквіваленти</u>	39
14.	<u>Примітка 4.4. Кредити та заборгованість банків</u>	39
15.	<u>Примітка 4.5. Кредити та заборгованість клієнтів</u>	39
16.	<u>Примітка 4.6. Інвестиції в цінні папери</u>	40
17.	<u>Примітка 4.7. Похідні фінансові інструменти</u>	41
18.	<u>Примітка 4.8. Інвестиційна нерухомість</u>	43
19.	<u>Примітка 4.9. Основні засоби та нематеріальні активи</u>	44
20.	<u>Примітка 4.10. Оперативний лізинг (оренда), за яким Банк є орендодавцем</u>	46
21.	<u>Примітка 4.11. Фінансовий лізинг (оренда), за яким Банк є орендодавцем</u>	46
22.	<u>Примітка 4.12. Лізинг (оренда), за яким банк є орендарем</u>	47
23.	<u>Примітка 4.13. Необоротні активи, утримувані для продажу</u>	50
24.	<u>Примітка 4.14. Залучені кошти</u>	51
25.	<u>Примітка 4.15. Резерви за зобов'язаннями</u>	51
26.	<u>Примітка 4.16. Податок на прибуток</u>	51
27.	<u>Примітка 4.17. Статутний капітал та емісійні різниці</u>	52
28.	<u>Примітка 4.18. Визнання доходів та витрат</u>	53
29.	<u>Примітка 4.19. Переоцінка іноземної валюти</u>	54
		13

№ з/п	Найменування	Сторінка
30.	<u>Примітка 4.20. Взаємозалік статей активів і зобов'язань</u>	55
31.	<u>Примітка 4.21. Облік впливу інфляції</u>	55
32.	<u>Примітка 4.22. Виплати працівникам та пов'язані з ними відрахування</u>	55
33.	<u>Примітка 4.23. Інформація за операційними сегментами</u>	55
34.	<u>Примітка 4.24. Операції з пов'язаними особами</u>	56
35.	<u>Примітка 4.25. Ефект змін в обліковій політиці, облікових оцінках та виправлення суттєвих помилок</u>	57
36.	<u>Примітка 4.26. Суттєві облікові судження та оцінки, їх вплив на визнання активів та зобов'язань</u>	59
37.	<u>Примітка 5. Нові та переглянуті стандарти, які не набрали чинності</u>	61
38.	<u>Примітка 6. Грошові кошти та їх еквіваленти</u>	64
39.	<u>Примітка 7. Кредити та заборгованість банків</u>	64
40.	<u>Таблиця 7.1. Кредити та заборгованість банків, що обліковуються за амортизованою собівартістю</u>	64
41.	<u>Таблиця 7.2. Аналіз кредитної якості кредитів та заборгованості банків, що обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік</u>	65
42.	<u>Таблиця 7.3. Аналіз кредитної якості кредитів та заборгованості банків, що обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік</u>	65
43.	<u>Таблиця 7.4. Аналіз зміни резервів під знецінення кредитів та заборгованості банків, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік</u>	66
44.	<u>Таблиця 7.5. Аналіз зміни резервів під знецінення кредитів та заборгованості банків, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік</u>	67
45.	<u>Таблиця 7.6. Аналіз зміни валової балансової вартості кредитів та заборгованості банків, що обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік</u>	67
46.	<u>Примітка 8. Кредити та заборгованість клієнтів</u>	68
47.	<u>Таблиця 8.1. Кредити та заборгованість клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю</u>	68
48.	<u>Таблиця 8.2. Аналіз зміни резервів під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік</u>	68
49.	<u>Таблиця 8.3. Аналіз зміни резервів під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік</u>	69

№ з/п	Найменування	Сторінка
50.	<u>Таблиця 8.4. Аналіз зміни валової балансової вартості під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік</u>	69
51.	<u>Таблиця 8.5. Аналіз зміни валової балансової вартості під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік</u>	70
52.	<u>Таблиця 8.6. Структура кредитів за видами економічної діяльності</u>	70
53.	<u>Таблиця 8.7. Інформація про кредити в розрізі видів забезпечення за 2019 рік</u>	71
54.	<u>Таблиця 8.8. Інформація про кредити в розрізі видів забезпечення за 2018 рік</u>	71
55.	<u>Таблиця 8.9. Аналіз кредитної якості кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік</u>	72
56.	<u>Таблиця 8.10. Аналіз кредитної якості кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік</u>	73
57.	<u>Таблиця 8.11. Вплив вартості застави на якість кредиту за 2019 рік</u>	73
58.	<u>Таблиця 8.12. Вплив вартості застави на якість кредиту за 2018 рік</u>	74
59.	<u>Примітка 9. Інвестиції в цінні папери</u>	75
60.	<u>Таблиця 9.1. Інвестиції в цінні папери</u>	75
61.	<u>Таблиця 9.2. Основні інвестиції в акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</u>	75
62.	<u>Таблиця 9.3. Аналіз кредитної якості інвестицій в цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік</u>	75
63.	<u>Таблиця 9.4. Аналіз кредитної якості інвестицій в цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік</u>	76
64.	<u>Таблиця 9.5. Аналіз кредитної якості інвестицій в цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за 2019 рік</u>	77
65.	<u>Таблиця 9.6. Аналіз кредитної якості інвестицій в цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за 2018 рік</u>	77
66.	<u>Таблиця 9.7. Аналіз зміни валової балансової вартості цінних паперів, що обліковуються за амортизованою собівартістю та справедливою вартістю через інший сукупний дохід за 2019 рік</u>	78
67.	<u>Таблиця 9.8. Аналіз зміни валової балансової вартості цінних паперів, що обліковуються за амортизованою собівартістю та справедливою вартістю через інший сукупний дохід за 2018 рік</u>	79
68.	<u>Примітка 10. Похідні фінансові активи</u>	79

№ з/п	Найменування	Сторінка
69.	<u>Примітка 11. Основні засоби та нематеріальні активи</u>	80
70.	<u>Примітка 12. Інші активи</u>	82
71.	<u>Таблиця 12.1. Інші активи</u>	82
72.	<u>Таблиця 12.2. Аналіз зміни резерву під знецінення інших активів за 2019 рік</u>	82
73.	<u>Таблиця 12.3. Аналіз зміни резерву під знецінення інших активів за 2018 рік</u>	83
74.	<u>Таблиця 12.4. Аналіз зміни валової балансової вартості інших активів за 2019 рік</u>	83
75.	<u>Таблиця 12.5. Аналіз зміни валової балансової вартості інших активів за 2018 рік</u>	84
76.	<u>Таблиця 12.6. Аналіз кредитної якості інших активів за 2019 рік</u>	84
77.	<u>Таблиця 12.7. Аналіз кредитної якості інших активів за 2018 рік</u>	85
78.	<u>Примітка 13. Кошти клієнтів</u>	85
79.	<u>Таблиця 13.1. Кошти клієнтів</u>	85
80.	<u>Таблиця 13.2. Розподіл коштів клієнтів за видами економічної діяльності</u>	85
81.	<u>Примітка 14. Резерви за зобов'язаннями</u>	86
82.	<u>Таблиця 14.1. Аналіз зміни резервів за зобов'язаннями за 2019 рік</u>	86
83.	<u>Таблиця 14.2. Аналіз зміни резервів за зобов'язаннями за 2018 рік</u>	86
84.	<u>Примітка 15. Інші зобов'язання</u>	87
85.	<u>Примітка 16. Статутний капітал та емісійні різниці (емісійний доход)</u>	87
86.	<u>Примітка 17. Рух резервів переоцінки (компоненти іншого сукупного доходу)</u>	88
87.	<u>Примітка 18. Аналіз активів та зобов'язань за строками їх погашення</u>	89
88.	<u>Примітка 19. Процентні доходи та витрати</u>	90
89.	<u>Примітка 20. Комісійні доходи та витрати</u>	90
90.	<u>Примітка 21. Інші операційні доходи</u>	91
91.	<u>Примітка 22. Адміністративні та інші операційні витрати</u>	91
92.	<u>Таблиця 22.1. Витрати на виплати працівникам</u>	91
93.	<u>Таблиця 22.2. Витрати на амортизацію</u>	91
94.	<u>Таблиця 22.3. Інші адміністративні та операційні витрати</u>	92
95.	<u>Примітка 23. Чистий прибуток/(збиток) від операцій із фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток</u>	92

№ з/п	Найменування	Сторінка
96.	<u>Таблиця 23.1. Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток</u>	92
97.	<u>Примітка 24. Витрати на податок на прибуток</u>	93
98.	<u>Таблиця 24.1. Витрати на сплату податку на прибуток</u>	93
99.	<u>Таблиця 24.2. Узгодження суми облікового прибутку (збитку) та суми податкового прибутку (збитку)</u>	93
100.	<u>Таблиця 24.3. Податкові наслідки, пов'язані з визнанням відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань за 2019 рік</u>	94
101.	<u>Таблиця 24.4. Податкові наслідки, пов'язані з визнанням відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань за 2018 рік</u>	95
102.	<u>Примітка 25. Прибуток/збиток на одну просту акцію</u>	95
103.	<u>Примітка 26. Операційні сегменти</u>	95
104.	<u>Таблиця 26.1. Доходи, витрати та результати звітних сегментів за 2019 рік</u>	96
105.	<u>Таблиця 26.2. Доходи, витрати та результати звітних сегментів за 2018 рік</u>	97
106.	<u>Таблиця 26.3. Активи та зобов'язання звітних сегментів за 2019 рік</u>	98
107.	<u>Таблиця 26.4. Активи та зобов'язання звітних сегментів за 2018 рік</u>	99
108.	<u>Примітка 27. Управління фінансовими ризиками</u>	99
109.	<u>Таблиця 27.1. Аналіз валютного ризику</u>	101
110.	<u>Таблиця 27.2. Зміна прибутку або збитку та власного капіталу в результаті можливих змін офіційного курсу гривні до іноземних валют, що встановлені на звітну дату, за умови, що всі інші змінні характеристики залишаються фіксованими</u>	101
111.	<u>Таблиця 27.3. Зміна прибутку або збитку та власного капіталу в результаті можливих змін офіційного курсу гривні до іноземних валют, що встановлений як середньозважений курс, за умови, що всі інші змінні характеристики залишаються фіксованими</u>	102
112.	<u>Таблиця 27.4. Загальний аналіз процентного ризику</u>	103
113.	<u>Таблиця 27.5. Моніторинг процентних ставок за фінансовими інструментами</u>	104
114.	<u>Таблиця 27.6. Аналіз географічної концентрації фінансових активів та зобов'язань за 2019 рік</u>	105
115.	<u>Таблиця 27.7. Аналіз географічної концентрації фінансових активів та зобов'язань за 2018 рік</u>	105
116.	<u>Таблиця 27.8. Аналіз фінансових зобов'язань за строками погашення за 2019 рік</u>	107

№ з/п	Найменування	Сторінка
117.	<u>Таблиця 27.9. Аналіз фінансових зобов'язань за строками погашення за 2018 рік</u>	108
118.	<u>Таблиця 27.10. Аналіз фінансових активів та зобов'язань за строками погашення на основі очікуваних строків погашення за 2019 рік</u>	108
119.	<u>Таблиця 27.11. Аналіз фінансових активів та зобов'язань за строками погашення на основі очікуваних строків погашення за 2018 рік</u>	109
120.	<u>Примітка 28. Управління капіталом</u>	110
121.	<u>Таблиця 28.1. Структура регулятивного капіталу</u>	110
122.	<u>Примітка 29. Потенційні зобов'язання Банку</u>	111
123.	<u>Таблиця 29.1. Структура зобов'язань з кредитування</u>	111
124.	<u>Таблиця 29.2. Аналіз кредитної якості зобов'язань з кредитування за 2019 рік</u>	112
125.	<u>Таблиця 29.3. Аналіз зміни резервів під знецінення зобов'язань з кредитування за 2019 рік</u>	112
126.	<u>Таблиця 29.4. Аналіз зміни валової балансової/номінальної вартості під знецінення зобов'язань з кредитування за 2019 рік</u>	113
127.	<u>Таблиця 29.5. Зобов'язання з кредитування у розрізі валют</u>	113
128.	<u>Примітка 30. Похідні фінансові інструменти</u>	113
129.	<u>Таблиця 30.1. Справедлива вартість похідних фінансових інструментів, що обліковуються через прибутки або збитки</u>	114
130.	<u>Примітка 31. Справедлива вартість фінансових інструментів</u>	114
131.	<u>Таблиця 31.1. Справедлива вартість та рівні ієрархії вхідних даних, що використовувалися для методів оцінки активів та зобов'язань за 2019 рік</u>	115
132.	<u>Таблиця 31.2. Справедлива вартість та рівні ієрархії вхідних даних, що використовувалися для методів оцінки активів та зобов'язань за 2018 рік</u>	117
133.	<u>Примітка 32. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки</u>	120
134.	<u>Таблиця 32.1. Фінансові активи за категоріями оцінки за 2019 рік</u>	120
135.	<u>Таблиця 32.2. Фінансові активи за категоріями оцінки за 2018 рік</u>	122
136.	<u>Таблиця 32.3. Фінансові зобов'язання за категоріями оцінки за 2019 рік</u>	123
137.	<u>Таблиця 32.4. Фінансові зобов'язання за категоріями оцінки за 2018 рік</u>	124
138.	<u>Примітка 33. Операції з пов'язаними особами</u>	124
139.	<u>Таблиця 33.1. Залишки за операціями з пов'язаними особами на 31.12.2019</u>	124
140.	<u>Таблиця 33.2. Доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами за 2019 рік</u>	125

№ з/п	Найменування	Сторінка
141.	<u>Таблиця 33.3. Інші права та зобов'язання за операціями з пов'язаними сторонами на 31.12.2019</u>	125
142.	<u>Таблиця 33.4. Загальна сума кредитів, наданих пов'язаним особам та погашених пов'язаними особами протягом 2019 року</u>	125
143.	<u>Таблиця 33.5. Залишки за операціями з пов'язаними особами на 31.12.2018</u>	125
144.	<u>Таблиця 33.6. Доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами за 2018 рік</u>	126
145.	<u>Таблиця 33.7. Інші права та зобов'язання за операціями з пов'язаними сторонами на 31.12.2018</u>	126
146.	<u>Таблиця 33.8. Загальна сума кредитів, наданих пов'язаним особам та погашених пов'язаними особами протягом 2018 року</u>	126
147.	<u>Таблиця 33.9. Виплати провідному управлінському персоналу</u>	126
148.	<u>Примітка 34. Події після дати балансу</u>	127
149.	<u>III. ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ АТ «КІБ» ЗА 2019 РІК</u>	129

III. Річна фінансова звітність АТ «КІБ» за рік, що закінчився 31.12.2019.

Ця фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності за 2019 фінансовий рік. Річна фінансова звітність Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» (далі – АТ «КІБ», Банк) за 2019 фінансовий рік складена станом на кінець дня 31.12.2019.

Валютою звітності є гривня. Одиниця виміру валюти звітності – тисяча гривень.

**Звіт про фінансовий стан (Баланс)
на 31 грудня 2019 року**

тис.грн.

Назва статті	Примітки	31 грудня 2019	31 грудня 2018
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	149 587	49 358
Кредити та заборгованість банків	7	32 365	23 058
Кредити та заборгованість клієнтів	8	930 250	530 740
Інвестиції в цінні папери	9	255 892	436 297
Похідні фінансові активи	10	12 419	2 264
Відстрочений податковий актив		61	-
Основні засоби та нематеріальні активи	11	47 532	48 284
Активи з права користування		13 870	-
Інші активи	12	16 836	15 914
Усього активів		1 458 812	1 105 915
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	13	1 173 781	864 160
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		2 156	247
Відстрочені податкові зобов'язання		-	279
Резерви за зобов'язаннями	14	1 301	851
Зобов'язання орендаря з лізингу (оренди)		14 590	-
Інші зобов'язання	15	16 032	11 747
Усього зобов'язань		1 207 860	877 284
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	16	215 748	200 000
Інший додатковий капітал (операції з акціонерами)		(117)	-
Резервні та інші фонди банку		5 043	4 469
Резерви переоцінки	17	6 131	7 148
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		24 147	17 014
Усього власного капіталу		250 952	228 631
УСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		1 458 812	1 105 915

Затверджено до випуску та підписано 01.06.2020.

Голова Правління

Путінцева Т.В.

Головний бухгалтер

Денисенко С.М.

Виконавець: Денисенко С.М.
(044) 561-25-17

Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за 2019 рік

тис. грн.

Назва статті	Примітки	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи	19	187 925	113 680
Процентні витрати	19	(93 929)	(47 940)
Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)		93 996	65 740
Комісійні доходи	20	140 074	50 156
Комісійні витрати	20	(79 254)	(10 127)
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	23	10 211	7 807
Чистий прибуток/(збиток) від операцій із борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		601	1 331
Результат від операцій з іноземною валютою		20 659	12 588
Результат від переоцінки іноземної валюти		(13 015)	(3 038)
Чистий збиток від зменшення корисності фінансових активів	7,8,12,22	1 316	(5 601)
Чисте (збільшення) зменшення резервів за зобов'язаннями	14	(449)	196
Накопичений прибуток/(збиток) від перекласифікації фінансових активів, які обліковувалися за справедливою вартістю через інший сукупний дохід до справедливої вартості через прибуток або збиток	17	(608)	(1 439)
Інші операційні доходи	21	5 297	2 204
Витрати на виплати працівникам	22	(86 156)	(61 767)
Витрати зносу та амортизація	22	(7 368)	(5 585)
Амортизація активів з права користування		(9 445)	-
Адміністративні та інші операційні витрати	22	(47 242)	(38 608)
Прибуток/(збиток) до оподаткування		28 617	13 857
Витрати на податок на прибуток	24	(5 162)	(2 545)
Прибуток/(збиток) за період		23 455	11 312
Прибуток/(збиток) за період, що належить власникам Банку		23 455	11 312
Прибуток/(збиток) на одну просту акцію, що належить власникам Банку, грн.	25	0,15	0,07
ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД:			
Статті, що можуть бути рекласифіковані в прибуток чи збиток:			
Зміни результатів переоцінки боргових фінансових інструментів:	17	(1 017)	4 202
чиста зміна справедливої вартості		(1 848)	3 060
чиста зміна справедливої вартості, перенесена до складу прибутку чи збитку		608	1 439
Податок на прибуток, пов'язаний із статтями, іншого сукупного доходу, що буде рекласифікований у прибуток чи збиток		223	(297)
Всього інший сукупний дохід після оподаткування за період		(1 017)	4 202
Усього сукупного доходу за період		22 438	15 514
Усього сукупного доходу, що належить власникам Банку		22 438	15 514

Затверджено до випуску та підписано 01.06.2020.

Голова правління
Головний бухгалтер

Путінцева Т.В.

Денисенко С.М.

Виконавець: Денисенко С.М.
(044) 561-25-17

Звіт про рух грошових коштів за непрямим методом за 2019 рік

тис. грн.

Назва статті	Примітки	2019 рік	2018 рік
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Прибуток/(збиток) до оподаткування		28 617	13 857
Коригування:			
Знос та амортизація	11,22	16 813	5 585
Чисте збільшення/(зменшення) резервів під знецінення активів	7,8,12,22	(1 316)	5 904
Амортизація дисконту/(премії)		(1 276)	4 599
Результат операцій з фінансовими похідними інструментами	23	10 211	7 807
Результат операцій з іноземною валютою		20 659	12 588
(Нараховані доходи)		(4 744)	(2 973)
Нараховані витрати		4 439	4 104
Чистий збиток/(прибуток) від інвестиційної діяльності		(397)	(1 209)
Чистий збиток/(прибуток) від фінансової діяльності		-	-
Інший рух коштів, що не є грошовим		(27 671)	(17 004)
Чистий грошовий прибуток/(збиток) від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		45 335	33 258
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення інвестицій в цінні папери	9	21 104	(14 170)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості банків	7	(5 382)	(12 885)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості клієнтів	8	(377 067)	(264 278)
Чисте (збільшення)/зменшення активів з права користування		(23 315)	-
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів	12	(411)	(7 857)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів	13	271 161	395 857
Чисте збільшення/(зменшення) зобов'язань з оренди		14 425	-
Чисте збільшення/(зменшення) інших зобов'язань	15	3 773	2 152
Чисті грошові кошти, що отримані/(використані) від операційної діяльності до сплати податку на прибуток		(50 377)	132 077
Податок на прибуток, що сплачений		(3 370)	(2 360)
ЧИСТІ ГРОШОВІ КОШТИ, ЩО ОТРИМАНІ/(ВИКОРИСТАНИ) ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		(53 747)	129 717
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Придбання цінних паперів		(258 687)	(434 851)
Надходження від реалізації інвестицій в цінні папери		431 106	330 311
Надходження від реалізації основних засобів		253	4
Придбання основних засобів	11	(5 499)	(11 090)
Придбання нематеріальних активів	11	(1 245)	(6 423)

Назва статті	Примітки	2019 рік	2018 рік
ЧИСТІ ГРОШОВІ КОШТИ, ЩО ОТРИМАНІ/(ВИКОРИСТАНИ) ВІД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		165 928	(122 049)
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Емісія простих акцій		-	-
ЧИСТІ ГРОШОВІ КОШТИ, ЩО ОТРИМАНІ/(ВИКОРИСТАНИ) ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		-	-
Вплив змін офіційного валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		(11 952)	1 589
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		100 229	9 257
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	6	49 358	40 101
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	149 587	49 358

Затверджено до випуску та підписано 01.06.2020.

Голова Правління

Путінцева Т.В.

Головний бухгалтер

Денисенко С.М.

Виконавець: Денисенко С.М.
(044) 561-25-17

**Звіт про зміни у власному капіталі
(Звіт про власний капітал)
за 2019 рік**

тис. грн.

Назва статті	Статутний капітал	Незареєстрований статутний капітал	Інший додатковий капітал	Резервні та інші фонди	Резерви переоцінки	Нерозподілений прибуток	Усього власного капіталу
Залишок на 31 грудня 2017	200 000	-	-	4 319	2 950	5 680	212 949
Зміни від застосування МСФЗ 9	-	-	-	-	(4)	172	168
Перерахований залишок на 01 січня 2018	200 000	-	-	4 319	2 946	5 852	213 117
Усього сукупного доходу	-	-	-	-	4 202	11 312	15 514
Прибуток/(збиток) за період	-	-	-	-	-	11 312	11 312
Інший сукупний дохід	-	-	-	-	4 202	-	4 202
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	-	-	-	150	-	(150)	-
Залишок на 31 грудня 2018	200 000	-	-	4 469	7 148	17 014	228 631
Усього сукупного доходу	-	-	-	-	(1 017)	23 455	22 438
Прибуток/(збиток) за період	-	-	-	-	-	23 455	23 455
Інший сукупний дохід	-	-	-	-	(1 017)	-	(1 017)
Незареєстрований статутний капітал	15 748	(15 748)	-	-	-	-	-
Операції з акціонерами	-	-	(117)	-	-	-	(117)
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	-	15 748	-	574	-	(16 322)	-
Залишок на 31 грудня 2019	215 748	-	(117)	5 043	6 131	24 147	250 952

Затверджено до випуску та підписано 01.06.2020.

Голова Правління

Путінцева Т.В.

Головний бухгалтер

Денисенко С.М.

Виконавець: Денисенко С.М.
(044) 561-25-17

Примітки до Фінансової звітності АТ «КІБ» за рік, що закінчився 31.12.2019**Примітка 1. Інформація про Банк.**

Акціонерне товариство «Комерційний Індустріальний Банк» (скорочена назва АТ «КІБ») зареєстрований в Україні. Місцезнаходження Банку: Україна, 04053, м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, 6. Свідоцтво про реєстрацію Банку у Державному реєстрі банків України від 03.12.1993 №219.

Станом на 31.12.2019 єдиним акціонером Банку, якому належить 100% акцій Банку, є громадянин Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії Стефан Пол Пінтер.

Керівництво Банку та члени Наглядової ради не мають часток у статутному капіталі Банку.

Банк здійснює свою діяльність на території України на підставі Статуту та Банківської ліцензії №186 від 11.11.2011. Згідно з ліцензією Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, серія АЕ №263254 від 03.09.2013, Банк має право здійснювати професійну діяльність на фондовому ринку – депозитарну діяльність депозитарної установи.

Органами управління Банку є Загальні збори акціонерів, Наглядова рада, Правління Банку. Органами контролю Наглядовою ради Банку є: Департамент ризик-менеджменту, Служба комплаєнс-контролю та Служба внутрішнього аудиту.

Банк не має вкладень в асоційовані або дочірні компанії або установи.

Станом на 31.12.2019 Банк мав 35 відділень, станом на 31.12.2018 - 32.

Головною стратегічною метою є подальший розвиток Банку як надійної універсальної кредитно-фінансової установи, що орієнтована на максимальне задоволення інтересів акціонерів та клієнтів. Стратегія Банку націлена на забезпечення абсолютної надійності, високої ліквідності та бездоганної платоспроможності, реалізація чого досягається за рахунок проведення зваженої безризикової кредитної політики.

У 2019 році АТ «КІБ» проводив активну політику щодо залучення на обслуговування клієнтів різних сегментів та галузей економіки з метою забезпечення універсалізації діяльності та уникнення залежності від одного сегменту клієнтів чи сектору економіки, диверсифікації джерел залучення коштів та оптимізації структури активів. АТ «КІБ» активно реалізує проекти з кредитування підприємств.

Банк активно співпрацює з корпоративним бізнесом та надає повний перелік банківських послуг як великому бізнесу, так і МСБ. Кожен клієнт при відкритті рахунку в Банку безкоштовно отримує корпоративну платіжну картку, яка дозволяє з мінімальними затратами здійснювати зняття готівки, розраховуватись за товари/послуги як на території України, так і за її межами. Будь-який клієнт АТ «КІБ» може отримати послугу «Персональний дилінг» - персональну консультацію Казначейства Банку під час формування курсів з купівлі, продажу, конверсії іноземної валюти, а також «Персональний валютний консультант» під час оформлення та супроводження міжнародного контракту.

У 2019 році Банк активно розвивав документарні операції. Зокрема, Банк пропонує послугу швидкого оформлення банківської гарантії без забезпечення для участі у тендері PROZORRO на усіх акредитованих електронних майданчиках. Крім того, Банком пропонується якісний фінансовий сервіс по роботі з акредитивами, а саме імпорتنі акредитиви, експортні акредитиви, акредитиви в гривні для розрахунку по угодам на території України, отримання фінансування від іноземних банків у рамках імпортного акредитива, акредитиви зі сплатою по документам, пред'явленим в Банк, акредитиви з відстроченням сплати по пред'явленим документам, переказні акредитиви.

У 2019 році активно розвивався роздрібний бізнес. В АТ «КІБ» діє Програма лояльності як для нових вкладників, так і тих, хто давно і плідно співпрацює з Банком. У рамках програми Клієнти можуть отримати додатковий дохід до +1% річних до діючої ставки за депозитом. За

версією ділового журналу «Личный счет» депозитні пропозиції Банку на три місяці та на півроку потрапили у топ-10 найкращих серед усіх українських банків.

У 2019 році між АТ «КІБ» та Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) підписано меморандум щодо співпраці у сфері фінансування програм енергоефективності та відновлюваної енергетики. У рамках підписаного документа сторони мають реалізувати проект «Усунення перепон для залучення інвестицій у підвищення енергоефективності громадських будівель у малих і середніх містах України на основі моделі ЕСКО». Метою проекту є впровадження європейських стандартів енергоспоживання та створення комфортних умов перебування у громадських будівлях. У рамках реалізації проекту «Усунення перепон для залучення інвестицій у підвищення енергоефективності громадських будівель у малих і середніх містах України на основі моделі ЕСКО» між АТ «КІБ» та компанією «КиївЕСКО» було укладено перший в країні договір факторингу, за яким фінансуються енергосервісні договори. Кількість профінансованих Банком енергосервісних договорів за напрямом ЕСКО-факторингу активно зростає. Так, якщо у першому півріччі було профінансовано 22 енергосервісні договори, то вже на початку серпня було укладено шість нових. А 8 серпня їх загальна сума вже досягла 88. Це дозволило профінансувати одночасно близько 60 об'єктів у п'яти містах України: Києві, Одесі, Славутичі (Київська обл.), Бородянці (Київська обл.) та Дрогобичі (Львівська обл.). Об'єкти - це установи освіти, школи та дитячі садочки, медичні заклади. Зазначені проекти дозволять майже одразу після початку їх реалізації створити комфортні нормативні умови перебування у приміщеннях закладів. Одночасно це зекономить місцевим бюджетам 9,8 млн. грн. протягом дії ЕСКО-договорів.

У 2019 році АТ «КІБ» став одним з 34 уповноважених банків, яким надається право на виплату монетизованих субсидій населенню.

Значна увага приділялась вкладенням в ІТ-інфраструктуру, яка дозволяє впроваджувати нові продукти без істотних фінансових інвестицій, а також в мінімально короткі терміни розширювати лінійку сервісів для клієнта і оперативно допрацьовувати і покращувати існуючі. Так, Банком побудована корпоративна «хмара» на базі найсучасніших технологій, що дозволило спростити масштабування та адміністрування систем ІТ, забезпечити доступність сервісів Банку.

Банк впровадив сучасний інтернет-банкінг «СІВ-online» для фізичних осіб, за допомогою якого клієнти банку мають цілодобовий доступ до власних рахунків і операцій з ними з будь-якого смартфона або комп'ютера через мережу Інтернет у будь-якій точці світу.

В листопаді 2019 року рішенням рейтингового комітету Рейтингового агентства «Стандарт-Рейтинг» було оновлено довгостроковий кредитний рейтинг Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» за національною шкалою на рівні uaAA. Банк або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Крім того, за підсумками двадцять сьомого «Рейтингу надійності (привабливості) банківських депозитів» Банк увійшов до двадцятки кращих у цьому рейтингу.

24.04.2019 за результатами щорічного рейтингу «50 провідних банків України-2019» Банк зайняв тридцять друге місце, покращивши свої позиції одразу на 18 пунктів.

За підсумками Першого всеукраїнського проекту «Фінансові установи України: гідні, успішні, надійні», який проводився видавничим домом «Україна Бізнес» спільно з Асоціацією Українських банків (АУБ), Лігою страхових організацій України (ЛСОУ), Українським національним комітетом Міжнародної Торгової Палати (ICC Ukraine), IBI Rating, РА «Стандарт Рейтинг», АФ «Стандарт аудит», Українським Кредитним Бюро, за підтримки Національного Банку України (НБУ), Банк одержав перемогу в номінації «ПЕРШИЙ БАНК З ЕСКО-КРЕДИТУВАННЯ» та посів третє місце серед середніх банків України.

Банк є учасником Незалежної асоціації банків України (НАБУ), Асоціації «Фондове Партнерство», Професійної асоціації реєстраторів та депозитаріїв, Українського кредитно-банківського союзу (УКБС), афілійованим членом Міжнародної платіжної системи MasterCard Worldwide, асоційованим членом Міжнародної платіжної системи Visa International.

Банк має статус учасника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (Свідоцтво від 06.11.2012 № 106).

Ця фінансова звітність затверджена до випуску Правлінням АТ «КІБ» 01.06.2020.

Примітка 2. Економічне середовище, в умовах якого Банк здійснює свою діяльність.

В Україні тривають економічні реформи і розвиток правової, податкової та адміністративної інфраструктури, яка відповідала б вимогам ринкової економіки. Стабільність української економіки багато в чому залежатиме від ходу цих реформ, а також від ефективності вжитих Урядом заходів у сфері економіки, фінансової та грошово-кредитної політики.

У 2019 році споживча інфляція сповільнилася до 4,1% (з 9,8% у 2018 році) – найнижчого рівня за останні шість років. Зазначене зумовлювалося зниженням фундаментального інфляційного тиску, що знайшло відображення у сповільненні базової інфляції (до 3,9% р/р). Вирішальний вплив на стрімке сповільнення інфляції мало зміцнення курсу гривні завдяки профіциту іноземної валюти на ринку, який утримувався впродовж переважної частини року. У свою чергу, розширення пропозиції валюти було зумовлено високими обсягами продажів валютної виручки експортерами і жвавим інтересом іноземних інвесторів до гривневих облігацій уряду. На тлі привабливої дохідності портфель ОВДП в національній валюті у власності нерезидентів збільшився на 4,3 млрд дол. протягом 2019 року. З іншого боку, зростання продуктивності економіки, насамперед у сільському господарстві та, як наслідок, черговий рекордний урожай зернових та олійних культур забезпечили високі експортні надходження. Сприяло зростанню профіциту валюти в Україні і поліпшення умов торгівлі завдяки більш глибокому падінню світових цін імпорту порівняно із цінами на експортні товари. Крім курсового, чинниками послаблення інфляції були поліпшення інфляційних очікувань, здешевлення палива та послаблення тиску з боку пропозиції продуктів харчування й адміністративної складової інфляції.

У 2019 році зростання реального ВВП, за оцінками НБУ, становило 3,3% р/р, практично на рівні 2018 року. Вагомими чинниками цього були поживлення приватного споживання, а також високі темпи зростання інвестицій. У свою чергу, це позначилося на зростанні торгівлі, транспорту, будівництва та низки секторів послуг. Черговий рекордний урожай зернових та олійних культур був вагомим драйвером зростання ВВП та експорту. За результатами року слабкими були показники промисловості через вплив несприятливої зовнішньої цінової кон'юнктури, послаблення цінової конкурентоспроможності на тлі зміцнення реального ефективного обмінного курсу та теплої погоду.

У грудні поточний рахунок зведено зі значним профіцитом (2,4 млрд дол.), що значною мірою стало результатом надходження компенсації від ПАТ «Газпром» на виконання рішення Стокгольмського арбітражу. Водночас, ця операція мала нейтральний вплив на платіжний баланс – її збалансували зміна активів державного (за рахунком Центрального банку) та банківського секторів. Дефіцит торгівлі товарами у грудні дещо розширився порівняно з листопадом та груднем минулого року. Експорт товарів відновив зростання (1,4% р/р) завдяки рекордним обсягам поставок кукурудзи (та зернових культур у цілому). Проте поставки металургійної продукції знизилися через несприятливу зовнішню цінову кон'юнктуру в попередні місяці, на тлі якої було розпочато низку ремонтних робіт. Імпорт товарів також зростав (на 7,9% р/р), перевищивши зростання експорту. Прискорилося зростання імпорту продукції машинобудування за рахунок обладнання для відновлювальних джерел енергії та

значних обсягів закупівель нових та вживаних автомобілів. Високий споживчий попит на тлі зміцнення гривні підтримував зростання імпорту продовольчих та промислових товарів. Відновлення трубопровідних поставок дизпалива з РФ призвело до сповільнення падіння енергетичного імпорту. За фінансовим рахунком приплив капіталу збільшився до 0,9 млрд. дол. США. Це стало наслідком значних надходжень боргового капіталу до реального сектору та подальшого припливу інвестицій нерезидентів у гривневій ОВДП. У результаті профіцит зведеного платіжного балансу збільшився (до 3,3 млрд. дол. США), що дало змогу наростити міжнародні резерви до семирічного максимуму –23,5 млрд. дол. США.

У IV кварталі 2019 року Правління НБУ пришвидшило темпи зниження облікової ставки з огляду на суттєвіше послаблення інфляційного тиску на горизонті дії монетарної політики. Зниження ключової ставки та очікування її подальшого зниження сприяли зменшенню вартості гривневих міжбанківських ресурсів, дохідності ОВДП та більшості ставок для клієнтів банків. На валютному ринку зберігався ревальваційний тренд завдяки надлишковій пропозиції іноземної валюти, яка утримувалася упродовж тривалого часу.

Визначальним джерелом розширення ліквідності банківської системи залишалися валютні інтервенції НБУ, обсяг яких у IV кварталі 2019 року суттєво зріс. Також традиційно для кінця року додатний внесок у збільшення ліквідності мали операції уряду. Однак за підсумками 2019 року вони разом із зростанням обсягів готівки стали основними факторами, які стримували зростання ліквідності у 2019 році. У IV кварталі 2019 року дохідність гривневих ОВДП продовжувала стрімко знижуватися за всіма строками обігу. Крім зниження ключової ставки протягом цього періоду та очікування її зниження в майбутньому, це зумовлено також обмеженою пропозицією цінних паперів урядом за одночасного збереження значного зовнішнього попиту на них. Останній підтримувався привабливою дохідністю українських гривневих ОВДП порівняно з іншими країнами, зокрема на середньострокову перспективу. У результаті частка гривневих паперів у портфелі нерезидентів із терміном до погашення понад рік зросла до 86% на кінець грудня, а питома вага ОВДП понад 2 роки – до 64%.

Знизилися і більшість гривневих ставок для клієнтів банків. У IV кварталі 2019 року значно пришвидшилися темпи зниження середньозважених процентних ставок за кредитами та депозитами для нефінансових корпорацій. Ставки банків для домогосподарств були більш інертними через вплив кон'юнктурних та структурних чинників, які стримували дію трансмісійного механізму. Слабший відгук ставок за депозитами домогосподарств на зменшення інших ринкових ставок пояснюється конкуренцією банків з приватним українським капіталом за ресурси, у тому числі з ОВДП, та порівняно негнучкими ціновими стратегіями державних банків. Збереження високого попиту на споживчі кредити призвело до незначного збільшення вартості гривневих кредитів домогосподарств.

У IV кварталі 2019 року тривало зростання гривневих депозитів у банківській системі. Високі темпи приросту депозитів домогосподарств відображали привабливість депозитів у національній валюті на тлі зміцнення гривні та уповільнення інфляції. Приріст депозитів нефінансових корпорацій забезпечувався поліпшенням фінансових результатів підприємств. Ці самі чинники разом із надходженням коштів за розміщені єврооблігації окремими підприємствами зумовили пришвидшення зростання залишків за депозитами в іноземній валюті (у доларовому еквіваленті) високими темпами й надалі зростали гривневі кредити домогосподарств, передусім на придбання транспортних засобів та інші споживчі потреби. Значний попит на такі кредити підтримувався поліпшенням споживчих настроїв та послабленням банками стандартів схвалення кредитних заявок. Натомість кредитування нефінансових корпорацій залишалось млявим. Це зумовлено як існуванням структурних обмежень (значна частка непрацюючих активів), що стримує активізацію банківського кредитування, так і значними залученнями коштів на зовнішніх ринках у другому півріччі низкою компаній реального сектору.

Вплив економічного середовища на фінансовий стан та результати діяльності Банку.

Станом на 31.12.2019 обсяг грошових коштів Банку та їх еквівалентів зріс втричі порівняно з даними на 31.12.2018.

Протягом 2019 року надлишкову ліквідність Банк вкладав у придбання депозитних сертифікатів Національного Банку України, надання кредитів овернайт іншим банкам та надання кредитів клієнтам. Так, станом на 31.12.2019 обсяг кредитів, наданих клієнтам, збільшився майже в 1,8 разів порівняно з даними на 31.12.2018.

За 2019 рік обсяг процентних доходів від операцій з депозитними сертифікатами НБУ та від надання банкам кредитів овернайт майже не змінився порівняно з аналогічним періодом 2018 року, обсяг процентних доходів від надання кредитів клієнтам зріс майже вдвічі порівняно з аналогічним періодом 2018 року.

Станом на 31.12.2019 обсяг кредитів, наданих Банком юридичним особам та фізичним особам-підприємцям, збільшився в 1,7 разів порівняно з даними на 31.12.2018. Обсяг процентних доходів по кредитах, наданих Банком юридичним особам та фізичним особам-підприємцям, за 2019 рік збільшився в 1,8 разів порівняно з 2018 роком.

Обсяг кредитів, наданих фізичним особам, за 2019 рік збільшився втричі порівняно з даними на 31.12.2018. Кредити надавалися переважним чином на поточні потреби. Але загалом кредитний портфель фізичних осіб складав 9,1% від загального кредитного портфеля. Обсяг процентних доходів по кредитах, наданих Банком фізичним особам, в 2019 році збільшився в 2,2 рази порівняно з 2018 роком.

Обсяг комісійних доходів Банку в 2019 році збільшився майже втричі порівняно з 2018 роком, головним чином від документарних операцій, від здійснення розрахунково-касового та кредитного обслуговування.

Станом на 31.12.2019 обсяг строкових депозитів юридичних осіб зменшився на 13,3% порівняно з даними на 31.12.2018, а обсяг коштів юридичних осіб на вимогу збільшився на 47%.

Обсяг строкових депозитів фізичних осіб станом на 31.12.2019 збільшився на 52,5% порівняно з даними на 31.12.2018, а обсяг коштів на вимогу фізичних осіб – збільшився на 52,7%. При цьому обсяг строкових депозитів фізичних осіб в іноземній валюті станом на 31.12.2019 збільшився в 1,7 разів порівняно з даними на 31.12.2018. Частка строкових депозитів фізичних осіб в іноземній валюті станом на 31.12.2019 складає 40,5%, тоді як станом на 31.12.2018 частка таких депозитів складала 36,7%. Обсяг процентних витрат по депозитам фізичних та юридичних осіб за 2019 рік збільшився на 84,7% порівняно з 2018 роком.

В процесі складання цієї фінансової звітності відбулись події, пов'язані із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), які зумовили погіршення стану світової економіки та економіки України. Оцінка впливу пандемії COVID-19 та запровадження карантинних та обмежувальних заходів внаслідок пандемії надається в Примітці 34 «Події після дати балансу».

Примітка 3. Основи подання фінансової звітності.

Ця фінансова звітність Банку була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), прийнятих Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), та тлумачень, випущених Комітетом з тлумачень Міжнародної фінансової звітності («КТМФЗ»).

Банк веде бухгалтерський облік відповідно до нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України, встановлених правилами Національного банку України відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Ця фінансова звітність відповідає МСФЗ, уключаючи всі раніше прийняті діючі МСФЗ і тлумачення до них. При підготовці фінансової звітності Банк використовував наступні діючі МСБО та МСФЗ:

- МСБО 1 «Подання фінансової звітності»;
- МСБО 2 «Запаси»;
- МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»;
- МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»;
- МСБО 10 «Події після звітного періоду»;
- МСБО 12 «Податки на прибуток»;
- МСБО 16 «Основні засоби»;
- МСБО 18 «Дохід»;
- МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»;
- МСБО 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони»;
- МСБО 27 «Окрема фінансова звітність»;
- МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»;
- МСБО 33 «Прибуток на акцію»;
- МСБО 36 «Зменшення корисності активів»;
- МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи»;
- МСБО 38 «Нематеріальні активи»;
- МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»;
- МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»;
- МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»;
- МСФЗ 8 «Операційні сегменти»;
- МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»;
- МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»;
- МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами»;
- МСФЗ 16 «Оренда»

Ця фінансова звітність підготовлена на основі принципу історичної вартості, за винятком обліку об'єктів нерухомості, які відображаються за переоціненою вартістю згідно з вимогами МСБО 16 «Основні засоби» та оцінки окремих фінансових інструментів у відповідності до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (далі – МСФЗ 9), а також інвестиційної нерухомості у відповідності до МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість», які відображаються за справедливою вартістю.

Функціональною валютою цієї звітності є гривня, звітність представлена в тисячах гривень, якщо не зазначене інше.

Примітка 4. Принципи Облікової політики.

Примітка 4.1. Основи оцінки складання фінансової звітності.

Основні оцінки. Фінансові активи та зобов'язання Банку відображаються за справедливою вартістю, первісною вартістю або амортизованою собівартістю залежно від їх класифікації.

Справедлива вартість - це ціна, яка була б отримана за продаж активу, або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, це поточна ціна пропозиції для фінансових активів і ціна попиту для фінансових зобов'язань, що котируються на активному ринку. Фінансовий інструмент вважається таким, що котирується на активному ринку, якщо котирування цього фінансового інструменту є вільно та регулярно доступними на фондовій біржі чи в іншій організації та якщо ці котирування відображають фактичні й регулярні ринкові операції, що здійснюються на загальних умовах. Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, щодо яких немає інформації про ринкові ціни

із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як дисконтування грошових потоків, оціночні моделі, що базуються на даних про останні угоди, здійснені між непов'язаними сторонами, та аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування методик оцінки може потребувати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій звітності інформація розкривається в тих випадках, за яких заміна такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни сум прибутку, доходів, витрат, загальної суми активів чи зобов'язань.

Первісна вартість - це сума сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів, або справедлива вартість інших ресурсів, наданих для придбання активу на дату придбання, яка включає витрати на проведення операції. Оцінка за первісною вартістю застосовується до інвестицій в інструменти капіталу, які не мають ринкових котирувань і справедлива вартість яких не може бути достовірно визначена.

Витрати на проведення операції - витрати, притаманні придбанню, випуску або вибуттю фінансового активу чи зобов'язання і які не були б сплачені, якби операція не відбулася. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими інструментами, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Амортизована вартість - це сума, за якою фінансовий актив чи зобов'язання оцінюється під час первісного визнання, мінус виплати основної суми, плюс нараховані відсотки, плюс (або мінус) накопичена амортизація будь-якої різниці між цією первісною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективної процентної ставки, а для фінансових активів - мінус будь-яке зменшення вартості внаслідок знецінення.

Метод ефективної процентної ставки - метод обчислення амортизованої вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання та розподілу доходів чи витрат від відсотків на відповідний період. Ефективна процентна ставка - це ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх збитків, пов'язаних із наданням кредитів) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструменту, або у відповідних випадках протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Прибутки та збитки від подальшої оцінки - прибуток або збиток в результаті зміни справедливої вартості фінансового інструмента, класифікованого як фінансовий інструмент за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, визнається у прибутку або збитку.

Прибуток або збиток від зміни справедливої вартості фінансового активу, що обліковується за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, визнається безпосередньо в іншому сукупному доході (за винятком збитків від зменшення корисності) до моменту припинення визнання цього активу, коли кумулятивний прибуток або збиток, що раніше був визнаний в іншому сукупному доході, визнається у прибутку або збитку. Проценти, пов'язані з фінансовим активом, який обліковується за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, визнаються у прибутку або збитку у тому періоді, в якому вони були зароблені, і розраховуються за методом ефективного відсотка.

Прибуток або збиток від фінансових активів та зобов'язань, відображених за амортизованою вартістю, визнається у прибутку або збитку періоду, в якому відбувається припинення визнання фінансового активу чи фінансового зобов'язання або зменшується його корисність, а також у процесі амортизації.

Облікова політика Банку щодо визнання та оцінки конкретних активів і зобов'язань, доходів і витрат розкривається у відповідних примітках до цього звіту.

Примітка 4.2. Фінансові інструменти.

Банк визнає фінансові активи та зобов'язання у Звіті про фінансовий стан (Баланс) тоді, коли він стає стороною контрактних зобов'язань стосовно даного інструменту. Операції зі звичайного придбання та реалізації фінансових активів та зобов'язань визнаються за використанням обліку за датою розрахунку. Усі інші операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються тоді, коли Банк стає стороною договору про придбання фінансового інструменту.

Фінансові активи та зобов'язання первісно визнаються за справедливою вартістю плюс, у випадку якщо фінансовий актив чи фінансове зобов'язання визнаються не за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, понесені витрати на проведення операції, які безпосередньо стосуються придбання або випуску даного фінансового активу або фінансового зобов'язання. Підтвердженням справедливої вартості при первісному визнанні є ціна операції. За відсутності активного ринку основою для визначення поточної справедливої вартості є дані про останні договори, здійснені між непов'язаними сторонами. Прибуток чи збиток при первісному визнанні враховується тільки в тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю і ціною операції, яку можливо підтвердити існуючими поточними ринковими операціями з такими ж інструментами або методами оцінки, для яких використовується тільки відкрита ринкова інформація.

Під час первісного визнання фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, Банк оцінює їх за справедливою вартістю без урахування витрат на операції.

Після первісного визнання боргові фінансові активи визнаються на основі бізнес-моделі та характеристик грошових потоків, передбачених договором, за:

- 1) амортизованою собівартістю;
- 2) справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході;
- 3) справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки.

Для фінансових активів визначені три бізнес-моделі:

1. Призначена для збирання потоків грошових коштів за договорами, які виникають від інструмента; при цьому потоки грошових коштів передбачають виплати тільки основної суми та процентів (Бізнес-модель №1); активи, що утримуються в рамках цієї бізнес-моделі, обліковуються за амортизованою собівартістю;

2. Призначена як для збирання потоків грошових коштів (основної суми та процентів) за договорами, так і продажу інструмента (Бізнес-модель №2); активи, що утримуються в рамках цієї бізнес-моделі, обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході;

3. Інша модель (залишковий характер, Бізнес-модель №3) активи, що утримуються в рамках цієї бізнес-моделі, обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки.

Оскільки всі надані Банком кредити оцінюються в рамках Бізнес-моделі №1, після первісного визнання вони визнаються за амортизованою собівартістю з використанням ефективної ставки відсотка. Бізнес-модель визначається не для кожного активу, а на рівні груп фінансових активів, якими Банк управляє у сукупності для досягнення певної бізнес-цілі.

За амортизованою собівартістю із використанням методу ефективної ставки відсотка визнаються боргові фінансові активи, що утримуються в рамках бізнес-моделі, метою якої є виключно отримання передбачених договором грошових потоків (основної суми та процентів), а також боргові фінансові зобов'язання (залучені/розміщені депозити, отримані кредити тощо).

За справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході відображаються боргові фінансові активи, які утримуються в рамках бізнес-моделі, мета якої

досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків (виключно платежів в рахунок основної суми та процентів на непогашену частину основної суми), так і шляхом продажу фінансових активів. За справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході відображаються також інструменти капіталу, що не відповідають критеріям, за якими визначаються інструменти капіталу, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в прибутках/збитках.

За справедливою вартістю з визнанням переоцінки в прибутках/збитках визнаються всі інші боргові фінансові активи, які не відповідають бізнес-моделям «отримання контрактних грошових потоків» або «отримання грошових потоків або продаж активу», інструменти капіталу та фінансові зобов'язання, придбані (ініційовані) в основному з метою продажу в близькому майбутньому або які під час первісного визнання є частиною портфеля ідентифікованих фінансових інструментів, якими управляють разом та щодо яких є свідчення нещодавньої фактичної схеми отримання короткострокового прибутку; похідні фінансові інструменти.

У випадку зміни бізнес-моделі (що оформляється відповідним рішенням Правління), здійснюється рекласифікація боргових фінансових активів до відповідної бізнес-моделі. Датою рекласифікації є перший день звітного року, наступного за тим, у якому Банк змінив бізнес-модель, що призвело до рекласифікації фінансового активу. Рекласифікація фінансових зобов'язань не здійснюється.

Банк формує резерв за наданими фінансовими зобов'язаннями, які є безвідкличними. При цьому розмір позабалансових кредитних зобов'язань коригується на кредитний конверсійний фактор (CCF), який відображає кількісну ймовірність того, що валова балансова вартість позабалансових зобов'язань стане балансовим активом. Оцінка CCF здійснюється у відповідності до виду фінансового зобов'язання та приймається на рівні, що затверджується окремим рішенням Кредитного комітету Банку. Банк не формує резерву за зобов'язаннями, які є відкличними і безризиковими, тобто умовами договору за якими визначено безумовне право Банку без попереднього повідомлення боржника в односторонньому порядку відмовитися від подальшого виконання взятих на себе зобов'язань, у тому числі в разі погіршення фінансового стану боржника та/або несвоєчасного виконання ним договірних зобов'язань перед Банком, а також за наданими Банком авалями податкових векселів.

Банк оцінює кредитний ризик та розраховує резерви під зменшення корисності активів починаючи з дати визнання їх в обліку до дати припинення такого визнання. Оціночний резерв визнається під очікувані кредитні збитки за борговими фінансовими активами, що обліковуються за амортизованою собівартістю, та борговими фінансовими активами, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході. Оціночний резерв за інструментами капіталу не визнається.

Банком передбачається 3 етапи зменшення корисності:

- Етап 1 – низький кредитний ризик;
- Етап 2 – суттєве збільшення кредитного ризику;
- Етап 3 – дефолт/знецінення активу.

Переміщення між етапами стосується всіх фінансових інструментів у рамках моделі знецінення. З цією метою Банк розподіляє портфель фінансових інструментів, який оцінюється на зменшення корисності згідно МСФЗ 9, на:

- придбаний або створений фінансовий актив (або активи) (далі - ПСА), за яким було знецінення на момент первісного визнання. Вони залишаються у своїй категорії до припинення визнання (навіть якщо їх якість покращується);
- усі інші фінансові інструменти - в рамках моделі знецінення до них застосовується загальний підхід щодо логіки переміщення між етапами. Як наслідок, для кожного фінансового інструменту, який не класифікується як ПСА, визначається один з трьох етапів.

- Банком застосовується наступний загальний підхід до переходу між етапами:
- при первісному визнанні фінансовий інструмент відноситься до Етапу 1. В разі, якщо інструмент має ознаки знецінення, фінансовий інструмент має бути віднесений до ПСА.
- на наступні звітні дати здійснюється аналіз та оцінка фінансового інструменту з віднесенням до відповідного етапу зменшення корисності:

Етап	Метод оцінки очікуваних кредитних ризиків	Характеристика фінансових інструментів для відповідних етапів
Етап 1	12-місячні очікувані кредитні збитки	Фінансові інструменти з низьким кредитним ризиком; Фінансові інструменти, кредитний ризик за якими несуттєво збільшився з моменту первісного визнання
Етап 2	Очікувані кредитні збитки на весь строк	Фінансові інструменти, кредитний ризик за якими значно збільшився з моменту первісного визнання
Етап 3	Очікувані кредитні збитки на весь строк	Фінансові інструменти є знеціненими (мають ознаки дефолту).

Перехід з Етапу 2 до Етапу 1 можливий, якщо буде доведено, що очікуваний кредитний ризик не є значно більшим, ніж при первісному визнанні. Для фінансових інструментів, щодо яких були наявні фактори дефолту та вони були віднесені до Етапу 3, можливе віднесення до Етапу 2, за умови:

- боржник/контрагент поновив регулярні платежі, тобто впродовж щонайменше 180 календарних днів поспіль забезпечує щомісячне або впродовж 365 днів - щоквартальне погашення основного боргу або процентів у сумі не менше ніж сума нарахованих процентів за ставкою, визначеною в договорі, за відповідний період (місяць, квартал);
- з моменту усунення події/подій, на підставі якої/яких було визнано дефолт боржника, минуло щонайменше 180 днів;
- на момент віднесення до Етапу 2 жодне із зобов'язань боржника/контрагента не є простроченим більше ніж на 30 календарних днів;
- Банк має документально підтвержене обґрунтоване судження, що боржник/контрагент попри наявні фінансові труднощі спроможний обслуговувати борг.

В разі, якщо за фінансовим інструментом був виявлений фактор дефолту, який полягає у виникненні простроченої заборгованості понад 90 днів, та на звітну дату боржник самостійно здійснив погашення простроченої заборгованості, фінансовий інструмент може бути віднесений до Етапу 2 або 1 без застосування вимог, викладених вище.

Станом на кожну звітну дату Банк здійснює оцінку на предмет суттєвого збільшення кредитного ризику по фінансовому інструменту з моменту його первісного визнання. При проведенні оцінки Банк орієнтується на зміну ризику настання дефолту протягом очікуваного терміну дії фінансового інструменту, а не на зміни суми очікуваних кредитних збитків. Для здійснення такої оцінки Банк порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом станом на звітну дату з ризиком настання дефолту за фінансовим інструментом на дату первісного визнання та аналізує обґрунтовану та підтверджену інформацію, доступну без надмірних витрат або зусиль, яка вказує на значне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання відповідного інструменту.

Визначення дефолту відображає припущення щодо того, що дефолт настає, коли:

- боржник/контрагент (крім банку) прострочив погашення боргу перед Банком більш ніж на 90 календарних днів. Банк-боржник/контрагент прострочив погашення боргу/не

виконав вимогу Банку більш ніж на 30 календарних днів;

- боржник/контрагент не спроможний забезпечити в повному обсязі виконання зобов'язань перед Банком в установленій договором/договорами строк без застосування Банком процедури звернення стягнення на забезпечення (за наявності).

Оціночний резерв для придбаних або створених знецінених фінансових активів на дату первісного визнання не визнається. Первісно очікувані кредитні збитки за таким фінансовим активом уключаються до ефективної ставки відсотка, скоригованої з урахуванням кредитного ризику.

Банк поділяє фінансові активи на суттєві активи та активи, які не є суттєвими. До фінансових активів, які не є суттєвими, належать кредити, загальна сума боргу за якими не перевищує 1% статутного капіталу Банку. Усі інші активи є суттєвими.

По суттєвим фінансовим активам проводиться аналіз на предмет наявності ознак зменшення корисності. За відсутності ознак зменшення корисності – фінансові активи оцінюються на колективній основі. Індивідуальна оцінка на предмет зменшення корисності відображає прогнозу оцінку очікуваних кредитних збитків на весь строк дії фінансового активу. Індикаторами зменшення корисності є фактори суттєвого збільшення кредитного ризику та фактори дефолту.

Оцінюючи наявність ознак того, що корисність активу може зменшитися, Банк приймає до уваги показники зовнішніх та/або внутрішніх джерел інформації. Із зовнішніх джерел може бути отримана інформація, зокрема, щодо погіршення економічної та політичної ситуації в країні в порівнянні з періодом визнання активу, щодо змін/очікуваних змін зі значним негативним впливом на боржника у технологічному, ринковому, економічному або правовому оточенні, в якому діє боржник, чи на ринку, для якого призначений актив, щодо національних чи регіональних економічних умов, які пов'язані з невиконанням зобов'язань за активами групи боржників. Із внутрішніх джерел може бути отримана інформація щодо значних фінансових труднощів боржника, порушення боржником умов договору, щодо надання концесії кредиторами позичальника, з економічних причин, пов'язаних з фінансовими труднощами позичальника, яку інакше не розглядали б, щодо вірогідності банкрутства, економічних збитків, припинення діяльності чи фінансової реструктуризації боржника, зміни власників або керівництва, що може привести до певних проблем, блокування рахунків тощо.

Під час оцінки кредитних ризиків та розрахунку резервів на покриття збитків від зменшення корисності для індивідуальних активів Банк коригує валову балансову вартість активу, визначену згідно з вимогами МСФЗ 9, шляхом оцінки дисконтованих майбутніх потоків грошових коштів з урахуванням можливих сценаріїв відшкодування (добровільне погашення, реструктуризація, продаж кредитної заборгованості, погашення третьою стороною, погашення за рахунок забезпечення під актив, списання заборгованості). Під час оцінки дисконтованих очікуваних майбутніх потоків грошових коштів, пов'язаних зі сценарієм повернення заборгованості, до уваги беруться заходи із відшкодування за рахунок забезпечення та інших джерел погашення, включно із добровільними погашеннями боржником, та надходження від проведених заходів для відшкодування боргу тощо. При розрахунку грошових потоків від реалізації забезпечення враховується коефіцієнт ліквідності забезпечення, додаткові витрати, пов'язані з реалізацією забезпечення, та очікуваний період реалізації забезпечення. Банк використовує середній строк реалізації забезпечення, за відсутності об'єктивної інформації щодо можливого строку реалізації, визначений відповідно до минулого досвіду та тривалості процедур зі звернення стягнення на предмет забезпечення в залежності від його виду. Банк під час розрахунку резерву приймає вартість застави, яка є прийнятним забезпеченням відповідно до внутрішніх критеріїв Банку. Зокрема, забезпечення має відповідати принципам безперешкодного стягнення, справедливої оцінки, збереження,

наявності та належного захисту Банком своїх інтересів як кредитора. Кожному виду забезпечення присвоюється коефіцієнт ліквідності.

Очікувані кредитні збитки дисконтуються до звітної дати із використанням ефективної процентної ставки, визначеної на момент первісного визнання або наближеної до неї. Якщо фінансовий інструмент має змінну процентну ставку, очікувані кредитні збитки дисконтуються із використанням поточної ефективної процентної ставки, визначеної згідно з вимогами параграфу.

За активами, що не є суттєвими, або за якими відсутні ознаки зменшення корисності (фактори суттєвого збільшення кредитного ризику та/або дефолту/знецінення), Банк проводить оцінку на колективній основі. Колективна оцінка на предмет зменшення корисності відображає прогнозу оцінку очікуваних кредитних збитків, якщо:

- фінансовий актив віднесено до Етапу 1 (низький кредитний ризик) – на основі 12-місячних очікуваних кредитних збитків;
- фінансовий актив віднесено до Етапу 2 (суттєве збільшення кредитного ризику) та Етапу 3 (дефолт/знецінення активу) – на весь строк дії фінансового активу.

Для цілей оцінки Банк поділяє фінансові активи за схожими характеристиками кредитного ризику на групи (портфелі). За фінансовими активами, за якими спостерігається суттєве збільшення кредитного ризику, визнаються очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансового активу. Для цього, у випадку, якщо Банк не має можливості згрупувати фінансові активи, кредитний ризик за якими вважається таким, що суттєво збільшився з моменту первісного визнання, на підставі загальних характеристик кредитного ризику Банк визнає очікувані кредитні збитки на весь строк в частині активів, кредитний ризик за якими вважається таким, що суттєво збільшився. Агрегування фінансових інструментів для оцінки наявності змін кредитного ризику на колективній основі може змінитися з часом по мірі того, як стане відома нова інформація по групам фінансових активів, або по окремим фінансовим інструментам.

Очікувані кредитні збитки розраховуються як середньозважене значення кредитних збитків, визначене з використанням відповідних імовірностей настання подій дефолту як коефіцієнтів зважування. Банком прийняті наступні сценарії реалізації кредитного ризику:

- базовий;
- песимістичний;
- оптимістичний.

Вага щодо визначених вище сценаріїв визначається на підставі історичних даних та/або експертним методом шляхом оцінки факторів впливу (зміни ВВП, зміни в галузі, рівень середньої заробітної плати, безробіття, середні ціни на нерухомість, інше), притаманних певній групі фінансових активів з однаковими характеристиками кредитного ризику та затверджується окремим рішенням Кредитного комітету Банку. Вірогідність дефолту за певним сценарієм визначається на підставі історичних даних за останні 36 місяців, а у разі відсутності даних за 36 місяців беруться дані за менший період, але у будь-якому разі період повинний бути не менший за 12 місяців. У разі відсутності історичних даних або наявності недостатньої кількості історичних даних, використовуються benchmarking, або експертна оцінка, також можуть використовуватись офіційні дані НБУ.

Кредитний збиток визнається як різниця між теперішньою вартістю грошових потоків згідно з умовами договору та теперішньою вартістю грошових потоків, які Банк очікує отримати, дисконтованих за ефективною ставкою. Балансова вартість фінансового активу зменшується на суму збитку від знецінення за допомогою використання рахунку резервів.

Очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю визнаються протягом всього строку дії фінансового активу (спрощений підхід).

Для фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю, якщо, у подальшому періоді, сума збитку від знецінення зменшується і це зменшення можна об'єктивно віднести до події, яка відбулася після визнання знецінення, то раніше визнаний збиток від знецінення сторнується через прибуток або збиток у тій мірі, в якій балансова вартість інвестиції на дату сторнування знецінення не перевищує амортизовану вартість, яка б існувала, якби не було визнане знецінення.

У випадку коли актив, що обліковується за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, вважається знеціненим, сума, яка включає різницю між його первісною вартістю (за вирахуванням будь-якої основної суми та амортизації) та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням будь-якого збитку від знецінення, раніше визнаного у складі капіталу, переводиться до складу прибутків/збитків. Збитки від знецінення у подальшому сторнуються через прибуток або збиток, якщо збільшення справедливої вартості інвестиції можна об'єктивно віднести до події, яка відбулася після визнання збитку від знецінення.

Зміни умов договору за фінансовим активом, що призводять до перегляду грошових потоків за ним (крім зміни валюти кредиту), не призводять до припинення визнання первісного фінансового активу та визнання нового фінансового активу. Банк продовжує визнавати первісний фінансовий актив з новими умовами. Визначається нова валова балансова вартість активу – як теперішня вартість переглянутих або модифікованих грошових потоків, передбачених договором, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка (або первісною ефективною ставкою відсотка, скоригованою з урахуванням кредитного ризику – для придбаних або створених знецінених фінансових активів). Витрати на операцію включаються в балансову вартість модифікованого фінансового активу та амортизуються протягом строку його дії. Різниця між валовою балансовою вартістю за первісними умовами та валовою балансовою вартістю за переглянутими або модифікованими умовами визнається як доходи або витрати від модифікації.

Зміна валюти кредиту відображається як припинення визнання первісного фінансового активу та визнання нового фінансового активу за справедливою вартістю. На дату зміни валюти кредиту визнається новий фінансовий актив за справедливою вартістю, враховуючи витрати на операцію, що пов'язані зі створенням нового фінансового активу, та розраховується нова ефективна ставка. Результат від припинення визнання (різниця між балансовою вартістю первісного фінансового активу та справедливою вартістю нового фінансового активу) відображається в прибутках або збитках.

Кредити, за якими змінюються істотні умови за попереднім договором з метою пом'якшення вимог до боржника у зв'язку з фінансовими труднощами боржника та необхідністю створення сприятливих умов для виконання ним зобов'язань за активом [зокрема: зміна процентної ставки; часткове прощення боргу; зміна графіка погашення боргу (строків і сум погашення основного боргу, сплати процентів/комісій); зміна розміру комісії] вважаються реструктуризованими.

Заборгованість, щодо якої є впевненість в її неповерненні боржником, списується з балансу за рішенням Правління за рахунок сформованих резервів. Різниця між балансовою вартістю фінансового активу, визначеною на дату припинення визнання, та сумою отриманої компенсації (в тому числі величиною отриманого нового активу за вирахуванням величини прийнятого зобов'язання), визнається як доходи або витрати від припинення визнання.

Обмін між позичальником та Банком як кредитором борговими фінансовими зобов'язаннями за суттєво відмінними умовами відображається як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Аналогічно суттєві зміни умов за фінансовим зобов'язанням або його частиною Банк відображає в бухгалтерському обліку як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Суттєво відмінними є такі умови, відповідно до яких чиста

вартість теперішніх грошових потоків за новими умовами, дисконтована із застосуванням первісної ефективної ставки відсотка (для фінансового інструменту з плаваючою процентною ставкою - ефективної ставки відсотка, що була розрахована під час останньої зміни номінальної процентної ставки), відрізняється щонайменше на 10% від дисконтованої теперішньої вартості грошових потоків, що залишилися до строку погашення первісного фінансового зобов'язання.

Якщо обмін борговими фінансовими зобов'язаннями або зміна умов за фінансовим зобов'язанням визнається в бухгалтерському обліку як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання, будь-які витрати або винагороди відображаються як доходи або витрати від припинення визнання. Якщо обмін борговими фінансовими зобов'язаннями або зміна умов за фінансовим зобов'язанням не визнається як припинення визнання первісного фінансового зобов'язання, балансова вартість фінансового зобов'язання коригується на будь-які витрати та винагороди за ним і здійснюється їх амортизація за ефективною ставкою відсотка з урахуванням змінених грошових потоків.

Фінансовий актив (або, коли застосовується, частина фінансового активу або частина групи аналогічних фінансових активів) припиняє визнаватися, коли:

- припиняють свою дію контрактні права на отримання грошових потоків від даного фінансового активу;
- Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу або зберіг право на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе зобов'язання сплатити їх у повному обсязі без суттєвої затримки третій стороні на основі договору про передачу; та
- Банк або (а) передав усі істотні ризики та винагороди від володіння активом, або (б) не передавав і не зберігав усі істотні ризики та винагороди від володіння активом, а передав контроль над активом.

Фінансовий актив припиняє визнаватися, коли він був переданий і така передача кваліфікується як припинення визнання. Після такої передачі Банк здійснює оцінку того, наскільки він зберіг ризики та винагороди від володіння переданим активом. Якщо усі істотні ризики та винагороди були збережені, актив залишається у Звіті про фінансовий стан (Баланс). Якщо усі істотні ризики та винагороди були передані, актив припиняє визнаватися. Якщо усі істотні ризики та винагороди не були ні збережені, ні передані, Банк здійснює оцінку на предмет того, чи зберіг він контроль над цим активом. Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості продати актив.

Якщо Банк не зберіг контроль над активом, то такий актив припиняє визнаватися. У випадках, коли контроль зберігається, актив продовжує визнаватися пропорційно до участі Банку у даному активі.

Ступінь подальшої участі Банку в переданому активі залежить від того, якою мірою він наражається на ризики змін вартості переданого активу:

- якщо подальша участь Банку набирає форми гарантії на переданий актив, тоді ступінь подальшої участі є меншою з двох оцінок: суми активу або максимальної суми отриманої компенсації, яку Банк може бути вимушений повернути («суми гарантії»);

б) якщо подальша участь Банку набирає форми проданого чи придбаного опціону (або обох) на переданий актив, то ступінь подальшої участі Банку є сумою переданого активу, яку Банк може викупити. Проте у випадку проданого опціону "пут" на актив, який оцінюється за справедливою вартістю, обсяг подальшої участі Банку обмежується меншою з двох оцінок: справедливої вартості переданого активу або ціни виконання опціону;

в) якщо подальша участь Банку набирає форми опціону, який погашається грошовими коштами, або подібного забезпечення на переданий актив, то обсяг подальшої участі оцінюється таким самим способом, як і для участі, що є результатом опціонів, які не погашаються грошовими коштами.

- якщо Банк продовжує визнавати актив тією мірою, якою він бере подальшу участь у ньому, то також визнається і відповідне зобов'язання. При цьому переданий актив і відповідне зобов'язання оцінюються на основі, що відображає права та обов'язки, збережені Банком. Відповідне зобов'язання оцінюється у такий спосіб, що чиста балансова вартість переданого активу та відповідного зобов'язання є:

а) амортизованою собівартістю прав та обов'язків, збережених Банком, якщо переданий актив оцінюється за амортизованою собівартістю, або:

б) рівною справедливій вартості прав та обов'язків, збережених Банком, коли їх оцінювати окремо, якщо переданий актив оцінюється за справедливою вартістю

Банк продовжує визнавати будь-який дохід, що виникає від переданого активу тією мірою, якою він бере подальшу участь у цьому активі, та визнає будь-які витрати, понесені за відповідним зобов'язанням.

Фінансове зобов'язання припиняє визнаватися, коли воно виконане, анульоване або минає строк його дії.

Примітка 4.3. Грошові кошти та їх еквіваленти.

Грошові кошти та їх еквіваленти представляють собою активи, які можливо конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою, і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. До грошових коштів та їх еквівалентів включаються не обмежені у використанні залишки на кореспондентських рахунках у Національному банку України, залишки на кореспондентських рахунках в інших банках, які не містять кредитного ризику, а також депозити та кредити овернайт у банках, крім гарантійних депозитів, які згідно їх економічної суті обліковуються в складі коштів в інших банках. Грошове покриття, розміщене в інших банках, обліковується в складі інших фінансових активів.

Всі інші короткострокові розміщення коштів в інших банках включені до складу заборгованості інших банків. Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються із грошових коштів та їх еквівалентів. Для цілей визначення потоків грошових коштів сума обов'язкового мінімального резерву, який депонується у Національному банку України, не включається до еквівалентів грошових коштів через існуючі обмеження щодо його використання.

Примітка 4.4. Кредити та заборгованість банків.

До кредитів та заборгованості банків відносяться короткострокові та довгострокові депозити, розміщені в інших банках, короткострокові та довгострокові кредити, надані іншим банкам, залишки на кореспондентських рахунках в інших банках, які містять кредитний ризик.

Під час первісного визнання надані банкам кредити та розміщені депозити оцінювались за справедливою вартістю з урахуванням відповідних витрат на проведення операції. Після первісного визнання зазначені фінансові активи визнавались за амортизованою собівартістю з використанням ефективної ставки відсотка. Залишки на кореспондентських рахунках в інших банках, які містять кредитний ризик, визнавались за справедливою вартістю.

Процентні доходи за наданими банкам кредитами та розміщеними депозитами визнавались за рахунками процентних доходів із застосуванням методу ефективної ставки відсотка. Процентні доходи за залишками коштів на кореспондентських рахунках визнавались за номінальною процентною ставкою.

Примітка 4.5. Кредити та заборгованість клієнтів.

Кредитами клієнтам є фінансові активи, які не є похідними фінансовими інструментами, з фіксованими або такими, що можуть бути визначені, платежами, які не котируються на

активному ринку, за виключенням активів, які класифікуються як інші категорії фінансових активів.

Кредити, надані Банком, первісно визнавались за справедливою вартістю з урахуванням відповідних витрат на проведення операції. У подальшому, відповідно до бізнес-моделі «отримання контрактних грошових потоків», кредити відображались за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної ставки процента. Кредити, надані клієнтам, відображаються за вирахуванням будь-якого резерву на покриття збитків від знецінення. Процентні доходи та збитки від знецінення відображаються у складі прибутку або збитку. Якщо виникають сумніви щодо можливості погашення кредитів, їх вартість зменшується до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід обліковується на основі ефективної процентної ставки по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від знецінення.

Списання кредитів відбувається на підставі рішень Правління Банку, у випадках, коли заборгованість є безнадійною до отримання і відповідає критеріям припинення визнання активу. Після прийняття Правлінням Банку рішення про списання безнадійної до отримання заборгованості за рахунок спеціального резерву робота по її відшкодуванню продовжується, якщо тільки на момент списання відсутня інформація щодо припинення зобов'язання позичальника згідно чинного законодавства України.

Банк розглядав можливість реструктуризації кредитів. Керівництво Банку постійно переглядає кредити, умови яких були переглянуті, для того, щоб впевнитись, що усі критерії виконані і майбутні платежі, скоріш за все, будуть зроблені. Такі кредити продовжують залишатися об'єктом індивідуальної або колективної оцінки на предмет знецінення, яка розраховується із використанням первісної ефективної процентної ставки за кредитом.

Примітка 4.6. Інвестиції в цінні папери.

Фінансові інвестиції Банку з метою їх оцінки та відображення в бухгалтерському обліку класифікуються в залежності від бізнес-моделі таким чином:

- фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки. До них належать боргові цінні папери, акції та інші фінансові інвестиції, утримувані в рамках Бізнес-моделі №3 (інша модель), а саме такі, що придбані з метою продажу в найближчий час і отримання прибутку від короткострокових коливань ціни або дилерської маржі, будь-які інші цінні папери, що визначаються Банком на етапі первісного визнання як такі, щодо яких Банк має намір і змогу обліку за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, а також фінансові інвестиції, які під час первісного визнання є частиною портфеля фінансових інструментів, управління якими здійснюється разом, і щодо яких є свідчення фактичного отримання короткострокового прибутку.

- фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. До них належать боргові цінні папери, акції та інші фінансові інвестиції, що утримуються в рамках Бізнес-моделі №2 («отримання грошових потоків або продаж активу»), зокрема боргові цінні папери, які Банк не має наміру та/або змоги тримати до дати їх погашення; цінні папери, які Банк готовий продати у зв'язку із зміною ринкових відсоткових ставок, його потребами, пов'язаними з ліквідністю, а також наявністю альтернативних інвестицій; інші цінні папери, придбані для утримання їх з метою отримання договірних грошових потоків або продажу;

- фінансові інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю. До них належать боргові цінні папери з фіксованими платежами або з платежами, що можна визначити, і фіксованим строком погашення, що утримуються в рамках Бізнес-моделі №1 («отримання контрактних грошових потоків»). Боргові цінні папери обліковуються за

амортизованою собівартістю, якщо Банк має намір та змогу утримувати їх до строку погашення з метою отримання процентного доходу.

Банк первісно не визнає цінні папери такими, що обліковуються за амортизованою собівартістю, якщо:

- не має фінансових ресурсів для фінансування цінних паперів до погашення;
- є юридичне або інше обмеження, яке може перешкодити наміру Банку утримувати цінні папери до погашення;
- має намір утримувати цінні папери протягом невизначеного часу;
- готовий продати їх у разі змін ринкових ставок відсотка, ризиків, потреб ліквідності, наявності альтернативних інвестицій і доходу від них, зміни джерел і строків фінансування;
- умови випуску безстрокових боргових цінних паперів передбачають сплату відсотків протягом невизначеного часу (тобто немає фіксованого строку погашення);
- емітент має право погасити цінні папери сумою, значно меншою, ніж їх амортизована собівартість.

Під час первісного визнання фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, відображаються в обліку за справедливою вартістю без урахування витрат на операції. Витрати на операції з придбання таких фінансових інвестицій відображаються за рахунками витрат на дату їх здійснення. Усі інші фінансові інвестиції під час первісного визнання оцінюються за справедливою вартістю, до якої додаються витрати на операції.

На кожну наступну після визнання дату балансу всі фінансові інвестиції оцінюються за їх справедливою вартістю, крім боргових фінансових інвестицій, що утримуються до погашення в рамках Бізнес-моделі №1 («отримання контрактних грошових потоків»), які обліковуються за амортизованою собівартістю з використанням ефективної ставки відсотка.

За цінними паперами з нефіксованим прибутком доходи визнаються у вигляді дивідендів та відображаються в обліку на дату встановлення прав на їх отримання. За борговими цінними паперами визнається процентний дохід за ефективною ставкою відсотка протягом періоду від дати їх придбання до дати припинення визнання (продаж, відступлення права вимоги, погашення, списання за рахунок резервів), перекласифікації. За борговими цінними паперами окремо обліковуються дисконт або премія в разі їх наявності. За борговими цінними паперами, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, Банк визнає процентний дохід окремо.

Витрати на операції з придбання боргових цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за амортизованою собівартістю, відображаються за рахунками з обліку дисконту (премії) на дату їх придбання.

Процентний дохід за борговими фінансовими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, та дивідендний дохід за інструментами капіталу визнаються окремо.

Оціночний резерв під кредитні збитки для цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, не визнається. Для всіх боргових цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, визнається оціночний резерв під кредитні збитки. За інструментами капіталу оціночний резерв під кредитні збитки не визнається.

Прибутки або збитки від переоцінки інвестицій, що обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, відображаються в прибутку/збитку. Прибутки або збитки від переоцінки інвестицій, які утримуються в рамках Бізнес-моделі №2 («отримання грошових потоків або продаж активу»), до справедливої вартості відображаються у іншому сукупному доході, за виключенням збитків від знецінення та прибутків до тих пір, поки вони не будуть реалізовані, коли кумулятивний прибуток або збиток, первісно визнаний в іншому сукупному

доході, виключається з капіталу та відноситься на прибуток або збиток за рік. При цьому процентні доходи, розраховані за методом ефективної процентної ставки, відображаються у складі прибутку або збитку.

Примітка 4.7. Похідні фінансові інструменти.

Похідний інструмент – це фінансовий інструмент або інший контракт, який характеризується такими ознаками:

- його вартість змінюється у відповідь на зміну встановленої ставки відсотка, ціни фінансового інструменту, ціни споживчих товарів, валютного курсу, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи індексу кредитоспроможності або подібної змінної;
- не вимагає початкових чистих інвестицій або вимагає початкових чистих інвестицій менших, ніж ті, що були б потрібні для інших типів контрактів, які мають подібну реакцію на зміни ринкових умов;
- який погашається на майбутню дату

Похідний інструмент визнається фінансовим активом або фінансовим зобов'язанням на дату виникнення зобов'язання щодо придбання або продажу предмету контракту. Похідні фінансові інструменти включають валютні свопи, форвардні операції, операції з обміну валют на умовах спот та поєднання цих інструментів.

Похідні фінансові інструменти, які визнавались Банком протягом 2019 року, не призначались для хеджування. Банком укладались валютні своп-контракти, а також форвардні контракти на продаж цінних паперів (облігацій внутрішньої державної позики). Дані операції обліковувались у відповідності до вимог МСФЗ 9 в якості похідного фінансового інструменту.

Прибутки та збитки, які виникли від цих інструментів, включались до статті «Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами» Звіту про прибутки і збитки (Звіт про фінансові результати).

Усі похідні фінансові інструменти первісно оцінюються та відображаються в бухгалтерському обліку за справедливою вартістю. Витрати на операції визнаються за рахунками витрат під час їх первісного визнання.

На кожну наступну після первісного визнання дату балансу похідні фінансові інструменти оцінюються за справедливою вартістю без будь-яких витрат на операції. Похідні інструменти відображаються як активи, якщо їх справедлива вартість має позитивне значення, або як зобов'язання, якщо їх справедлива вартість має від'ємне значення.

Переоцінка похідних фінансових інструментів, якими є позабіржові інструменти, здійснюється Банком у разі зміни їх справедливої вартості.

Справедлива вартість похідних фінансових інструментів, що перебувають в обігу на організаційно оформлених ринках, визначається за їх ринковою вартістю. Якщо котирування ринкових цін на похідні фінансові інструменти є недоступним, то Банк застосовує для визначення справедливої вартості такі методи:

- посилання на ринкову ціну іншого подібного інструменту;
- аналіз дисконтованих грошових потоків;
- інші методи, що забезпечують достовірне визначення справедливої вартості похідних фінансових інструментів.

Вбудований похідний інструмент – це компонент гібридного контракту, який також включає основний контракт про непохідний інструмент, результатом чого є варіювання деяких грошових потоків від комбінованого інструмента, подібне до автономного похідного інструмента. Вбудований похідний інструмент спричиняє те, що деякі (або всі) грошові потоки (які у протилежному випадку були б потрібні за контрактом) модифікуються на основі визначеної ставки відсотка, ціни фінансового інструмента, цін на товари, курсу обміну валют, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи кредитного індексу, або іншої змінної

(за умови, що у випадку нефінансової змінної, ця змінна не є специфічною для сторони контракту). Вбудований похідний інструмент Банк відокремлює від основного та обліковує як похідний інструмент, коли виконуються такі критерії:

- економічні характеристики та ризики вбудованого похідного інструмента не пов'язані тісно з економічними характеристиками та ризиками основного контракту;
- окремий інструмент із такими самими умовами, як і вбудований похідний інструмент, відповідатиме визначенню похідного інструмента;
- гібридний контракт не оцінюється за справедливою вартістю з відображенням змін справедливої вартості у прибутку чи збитку (тобто похідний інструмент, вбудований у фінансове зобов'язання за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, не відокремлюється).

Якщо вбудований похідний інструмент відокремлюється, Банк обліковує основний контракт згідно з відповідними МСФЗ.

Примітка 4.8. Інвестиційна нерухомість.

Інвестиційна нерухомість, яка включає офісні будівлі та землю, утримується з метою отримання доходу від її довгострокової оренди або доходу від підвищення вартості нерухомості та не використовується самим Банком. До інвестиційної нерухомості Банк відносить, крім того:

- земельні ділянки, що знаходяться в розпорядженні Банку, подальше використання яких на цей час не визначено;
- нерухомість (будівлі та земельні ділянки), що придбана шляхом реалізації прав заставодержателя та подальше використання якої на цей час не визначено;
- будівлі, що перебувають у власності Банку та надаються в оперативний лізинг (оренду);
- будівлі, що не зайняті на цей час та призначені для надання в оперативний лізинг (оренду).

Під час первісного визнання інвестиційної нерухомості Банк оцінює та відображає її в бухгалтерському обліку за первісною вартістю, яка включає ціну придбання цієї нерухомості та всі витрати, що безпосередньо пов'язані з її придбанням.

Рішення про включення/переведення об'єкта нерухомості в інвестиційну та/або включення/переведення такої нерухомості до складу основних засобів або необоротних активів, утримуваних для продажу, у зв'язку із зміною функціонального використання об'єкту нерухомості, приймається Правлінням Банку.

Після первісного визнання об'єкта інвестиційної нерухомості подальшу його оцінку Банк здійснює за справедливою вартістю з визнанням змін справедливої вартості в прибутку або збитку; амортизація та зменшення корисності не визнаються.

Витрати на поточне обслуговування, ремонт та утримання об'єкта інвестиційної нерухомості визнаються витратами під час їх здійснення.

Інженерне обладнання (ліфти, кондиціонери тощо), що є невід'ємною частиною будівлі, не визнається в обліку окремо як основний засіб, а включається до справедливої вартості єдиного об'єкта інвестиційної нерухомості. Якщо обладнання не є невід'ємною частиною будівлі, і здається в оренду за окремими договорами, тобто генерує доходи від оренди окремо від будівлі, такі об'єкти визнаються в обліку окремо як основні засоби.

Оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється на кожну наступну після первісного визнання дату балансу не рідше, ніж раз на рік, перед складанням річного звіту. Переоцінка інвестиційної нерухомості здійснюється лише на підставі офіційної оцінки професійними незалежними оцінювачами. В 2019 році Банк не мав об'єктів інвестиційної нерухомості, відповідно, оцінка не здійснювалась.

При переведенні нерухомості, зайнятої власником, в категорію інвестиційної нерухомості для обліку по справедливій вартості до дати зміни способу використання Банк застосовує МСФО 16 «Основні засоби». Різниця між балансовою та справедливою вартістю нерухомості, що виникає на дату переведення об'єктів з категорії нерухомості, зайнятої власником, до інвестиційної нерухомості визнається Банком як переоцінка основних засобів на підставі звіту про оцінку.

Примітка 4.9. Основні засоби та нематеріальні активи.

До основних засобів відносяться матеріальні активи, які Банк утримує з метою використання їх у процесі своєї діяльності, надання послуг, здавання в лізинг (оренду) іншим особам або для здійснення адміністративних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становив більше одного року та вартість яких за одиницю або комплект перевищувала 6,0 тис. грн.

До нематеріальних активів відносяться немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, не є утримуваними грошима та активами, що мають бути отримані у фіксованій або визначеній сумі грошей, та можуть бути ідентифіковані.

Після первісного визнання подальший облік об'єктів нерухомості Банк здійснює за переоціненою (справедливою) вартістю з вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Подальший облік інших основних засобів та нематеріальних активів ведеться за первісною вартістю (собівартістю) з вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

Історична вартість основних засобів складається з їх первісної вартості з урахуванням усіх витрат, пов'язаних з придбанням, доставкою, монтажем і введенням в експлуатацію зазначених активів.

Перед складанням річного звіту на дату проведення інвентаризації обов'язково проводиться перевірка справедливої вартості основних засобів. Для підтвердження справедливої вартості основних засобів укладається відповідний договір з незалежним експертом, що має ліцензію на здійснення даної діяльності. Переоцінка об'єкта основних засобів відображається в обліку у разі, якщо його залишкова вартість істотно відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. Істотною (суттєвою) різницею між залишковою та справедливою вартістю об'єкта основних засобів, яка підлягає відображенню в балансі, є сума, що перевищує 10% від залишкової вартості такого об'єкта.

Під час проведення переоцінки основних засобів накопичена амортизація відображається в бухгалтерському обліку на дату переоцінки за таким методом: накопичена амортизація вираховується з первісної (переоціненої) вартості об'єкта основних засобів, а отримана на нетто-основі балансова вартість переоцінюється до його справедливої вартості. За цим методом переоцінена вартість об'єкта дорівнює його справедливій вартості, а накопичена амортизація дорівнює нулю.

Оцінка нерухомості банку була здійснена професійними незалежними оцінювачами станом на 01.12.2019.

Ринкова вартість об'єктів нерухомості оцінювалась із використанням таких методів:

- порівняльного (методу аналогів продаж), який включає аналіз цін ринкових продаж для аналогічних об'єктів нерухомості;
- дохідного методу, який передбачає прямий зв'язок між отриманими доходами від продажу нерухомості та її ринковою вартістю.

Збільшення балансової вартості внаслідок переоцінки відображається у складі інших сукупних доходів та призводить до збільшення суми переоцінки у капіталі. Зменшення балансової вартості активу, яке компенсує попереднє збільшення балансової вартості того самого активу, визнається у складі інших сукупних доходів та призводить до зменшення суми

переоцінки, раніше визнаної у капіталі. Всі інші випадки зменшення балансової вартості відображаються у складі прибутку чи збитку за рік.

Оскільки справедлива вартість нерухомості, що оцінювалась, суттєво не відрізнялась від залишкової вартості, в обліку в звітному році результати оцінки не відображались.

Незавершене будівництво в обліку відображається за первісною вартістю. Незавершене будівництво не амортизується до того часу, доки актив не буде готовий до використання.

Більшість нематеріальних активів Банку мають кінцевий термін використання і включають переважно програмне забезпечення та ліцензії на право користування програмними продуктами. У разі, якщо відповідно до правовстановлюючого документа строк дії права користування нематеріального активу не встановлено, а Банк для отримання майбутніх економічних вигід має намір використовувати нематеріальний актив протягом більше 3 років безперервної експлуатації та у разі коли вартість такого нематеріального активу перевищує 100 тис. грн., строк його експлуатації встановлюється не менше 15 років безперервної експлуатації.

Зміна первісної вартості основних засобів допускається тільки у випадку поліпшення (добудування, модифікації, дообладнання, реконструкції, модернізації) або часткової ліквідації окремих частин об'єкта. Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта основних засобів у придатному для використання стані, включаються до складу витрат звітного періоду і не впливають на його залишкову вартість.

Амортизація.

Нарахування амортизації (знос) основних засобів та нематеріальних активів здійснюється починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем введення їх в експлуатацію, із застосуванням прямолінійного методу, за яким річна сума амортизації визначається діленням вартості, що амортизується, на очікуваний період часу використання (експлуатації) об'єкта. Під час розрахунку вартості, яка амортизується, ліквідаційна вартість необоротних активів Банку прирівнюється до нуля. Амортизація малоцінних необоротних активів нараховується у першому місяці використання об'єкта в розмірі 100% його вартості. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів припиняє нараховуватися з першого числа місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкту.

Строк корисного використання основних засобів та нематеріальних активів встановлюється Банком в залежності від очікуваного періоду часу, протягом якого основні засоби будуть використовуватися. Банк застосовував наступні строки корисного використання основних засобів та норми амортизації:

- будівлі, споруди та передавальні пристрої – від 10 до 40 років; норма амортизації 2,5% - 10%;
- машини та обладнання – 5 років; норма амортизації – 20%;
- транспортні засоби – 7 років; норма амортизації – 14,3%;
- інструменти, прилади, інвентар (меблі) – від 3 до 20 років; норма амортизації 5%-33,3%;
- інші основні засоби – 5 років; норма амортизації – 20%.

Строк дії права користування нематеріальними активами визначається відповідно до правовстановлюючих документів.

Амортизація землі не здійснюється. Покращення орендованого майна амортизується протягом строку дії оренди або терміну корисного використання відповідного орендованого активу, в залежності від того, який з них коротший.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у Звіті про прибутки і збитки (Звіт про фінансові результати).

Балансова вартість основних засобів та нематеріальних активів переглядається на кінець звітного року з метою визначення можливого перевищення балансової вартості над вартістю відшкодування. Якщо балансова вартість активів перевищує очікувану вартість відшкодування, вона знижується до вартості відшкодування.

Сума відшкодування являє собою більшу з двох величин: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж та вартості при використанні. У випадку, коли балансова вартість перевищує очікувану суму відшкодування, вартість активів списується до їхньої суми відшкодування. Знецінення визнається у відповідному періоді та відображається як витрати. Після визнання збитку від знецінення амортизація основних засобів та нематеріальних активів систематично коригується в майбутніх періодах з метою врахування переглянутої балансової вартості активів протягом залишку терміну їхнього корисного використання.

В 2019 році за результатами проведеної інвентаризації необоротних активів не було встановлено ознак зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів.

В 2019 році Банк не укладав договори на придбання основних засобів в майбутньому.

Примітка 4.10. Оперативний лізинг (оренда), за яким Банк є орендодавцем.

Операційна оренда класифікується як оренда, умовами якої не передбачається передавання всіх ризиків і вигод, пов'язаних з правом власності на актив.

Облік основних засобів (крім інвестиційної нерухомості) і нематеріальних активів, переданих в операційну оренду, ведеться Банком як орендодавцем на окремих аналітичних рахунках «Передані в операційну оренду» балансових рахунків з обліку необоротних активів.

Орендодавець протягом строку оренди нараховує амортизацію за активами, переданими в операційну оренду.

Доходи від операційної оренди визнаються щомісяця на прямолінійній основі.

Примітка 4.11. Фінансовий лізинг (оренда), за яким Банк є орендодавцем.

Фінансовий лізинг (оренда) - це оренда, умовами якої передбачається передавання всіх ризиків і вигод, пов'язаних з володінням активом. Право власності може з часом передаватися або не передаватися.

Для визначення операції як фінансової оренди використовуються критерії, які окремо або в поєднанні обумовлюють класифікацію оренди як фінансової, а саме:

- наприкінці строку дії оренди право власності або інші речові права на актив переходять до орендаря (якщо це попередньо відомо при укладанні договору оренди);
- орендар має право на купівлю цього активу за ціною, яка значно нижча від справедливої вартості на дату реалізації цього права, а на початку строку оренди є обґрунтована впевненість у тому, що це право буде реалізовано;
- строк дії оренди становить більшу частину строку корисного використання активу навіть за умови, що право власності не передаватиметься;
- на початку строку дії оренди теперішня вартість мінімальних орендних платежів майже дорівнює справедливій вартості активу, переданого в оренду;
- активи, передані в оренду, мають спеціалізований характер, тобто лише орендар може користуватися ними без суттєвих модифікацій.

Класифікація оренди здійснюється на дату початку оренди, і повторно переглядається лише у разі модифікації оренди. Зміна оцінки або зміни обставин не ведуть до нової класифікації оренди.

Основні засоби, передані у фінансову оренду, відображаються Банком як дебіторська заборгованість (виданий кредит) в сумі чистої інвестиції в оренду, та припиняють визнаватися в балансі.

Орендні платежі, отримані від орендаря, розглядаються як погашення основної суми боргу та фінансовий дохід.

Прибуток або збиток від передання необоротного активу в оренду розраховується як різниця між справедливою вартістю базового активу або дебіторської заборгованості по оренді (якщо вона є меншою) та балансовою вартістю базового активу за вирахуванням негарантованої ліквідаційної вартості активу.

Різниця між сумою мінімальних лізингових (орендних) платежів і негарантованої ліквідаційної вартості об'єкта фінансової оренди та теперішньою його вартістю, що визначена за лізинговою (орендною) ставкою процента, є доходом орендаря. Розподіл доходу між звітними періодами протягом строку оренди здійснюється із застосуванням лізингової (орендної) ставки процента до залишку заборгованості орендаря за кредитом на початок звітного періоду.

Витрати, що пов'язані з оформленням договору про фінансову оренду, включаються до вартості чистої інвестиції (кредиту) під час первісного визнання та амортизуються протягом строку оренди.

Фінансовий дохід визнається щомісячно протягом строку оренди на основі моделі, яка відображає сталу періодичну норму прибутковості на чисті інвестиції орендодавця в оренду.

Примітка 4.12. Лізинг (оренда), за яким банк є орендарем.

Оренда являє собою договір, або частину договору, який передбачає право на використання активу (базового активу) протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію. Договір в цілому або окремі компоненти є договором оренди, якщо виконуються певні критерії:

- ідентифікація активу;
- орендар отримує право контролювати економічні вигоди від використання активу;
- орендар отримує право визначити спосіб використання активу (протягом певного періоду в обмін на відшкодування).

На дату початку оренди в бухгалтерському обліку визнається актив з права користування та зобов'язання з лізингу (оренди) (далі – орендне зобов'язання). Актив з права користування оцінюється за собівартістю (первісною вартістю), яка включає в себе:

- суму первісної оцінки орендного зобов'язання;
- орендні платежі, які здійснені на дату початку оренди, за вирахуванням отриманих стимулів до оренди;
- первісні прямі витрати;
- оцінку витрат з демонтажу базового активу, відновлення активу до стану, що вимагається строками та умовами оренди. Орендар несе зобов'язання за таким витратами або на дату початку оренди, або внаслідок використання базового активу протягом певного періоду

Банк як орендар застосовує спрощений метод щодо короткострокової оренди (строк якої менше або дорівнює 12 місяців) та оренди, за якою базовий актив має низьку вартість (не більше 100 тис. грн.). В такому випадку актив з права користування та орендне зобов'язання в балансі не визнаються. Орендні платежі визнаються витратами на прямолінійній основі протягом строку оренди. При цьому спрощення щодо визнання короткострокової оренди застосовується за класом базового активу, з яким пов'язане право на використання, тобто за групою базових активів, що мають подібну природу та спосіб використання.

Договори оренди офісних меблів, комп'ютерної техніки та іншого обладнання, зазвичай, задовольняють критеріям для застосування для них спрощення, пов'язаного з визнанням, оскільки кожен з базових активів, коли він новий, має низьку вартість.

Якщо в оренду отримується нерухоме майно незначною площею (не більше 20 кв.м.), та в договорі оренди вартість об'єкта оренди складає менше 100 тис. грн. або не зазначена взагалі, для визначення того, чи можливо застосувати спрощення в частині низької вартості активу, робиться оцінка базового активу співробітником Банку, що має відповідне кваліфікаційне свідоцтво на право здійснення оцінки майна. Якщо ж в оренду отримується нерухоме майно площею понад 20 кв.м., вважається, що спрощення в частині низької вартості активу до таких договорів не застосовується.

Для подальшої оцінки активу з права користування застосовується модель обліку за первісною вартістю (собівартістю) з вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків внаслідок зменшення корисності, та з коригуванням на будь-яку переоцінку орендного зобов'язання. Якщо актив списаний до нуля, подальше зменшення в результаті переоцінки зобов'язання відображається в прибутках і збитках. Балансова вартість активу в формі права користування коригується на суму переоцінки зобов'язання по оренді, крім випадків, коли ця балансова вартість вже була знижена до нуля або вказана зміна зобов'язання по оренді пов'язана із змінним орендним платежем, який не залежить від того чи іншого індексу або ставки.

До активів з права користування, які відповідають визначенню інвестиційної нерухомості, застосовується модель справедливої вартості.

Актив з права користування амортизується від дати початку оренди до кінця строку корисного використання базового активу, якщо оренда передає орендарю право власності на базовий актив наприкінці строку оренди або якщо собівартість активу з права користування відображає факт, що орендар скористається можливістю його придбати. За інших умов актив з права користування амортизується з дати початку оренди до більш ранньої з двох таких дат: кінець строку корисного використання активу з права користування та кінець строку оренди (з урахуванням можливих пролонгацій). Амортизація активу з права користування (крім активу з права користування, базовим активом якого є інвестиційна нерухомість, що обліковується за справедливою вартістю) здійснюється щомісячно та відноситься на витрати.

Витрати Банку як лізингоодержувача на поліпшення об'єкта оренди (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що приводять до збільшення майбутніх економічних вигод, які первісно очікувалися від його використання, відображаються в обліку як капітальні інвестиції у створення (будівництво) інших необоротних матеріальних активів. Витрати на утримання об'єктів необоротних активів, отриманих в оренду, відображено у статті «Адміністративні та інші операційні витрати» Звіту про прибутки і збитки (Звіт про фінансові результати).

На дату початку оренди зобов'язання за орендою оцінюється за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на таку дату. Платежі за право користування базовим активом (орендні платежі) дисконтуються протягом строку оренди із застосуванням ставки відсотка, яка передбачена в договорі оренди, якщо таку ставку можна легко визначити. Це та ставка, при використанні якої приведена вартість орендних платежів та негарантованої остаточної вартості буде дорівнювати сумі справедливої вартості базового активу та всіх первісних прямих витрат орендодавця. Якщо таку ставку не можна визначити, застосовується ставка ресурсів у національній валюті, залучених від банків, юридичних та фізичних осіб протягом останнього місяця перед первісним визнанням оренди.

Орендні платежі на дату початку оренди включають:

- фіксовані платежі (включаючи за суттю фіксовані платежі), за вирахуванням стимулюючих платежів до отримання;
- змінні орендні платежі, які залежать від індексу або ставки;
- гарантії ліквідаційної вартості;
- ціну виконання опціону на покупку (за наявності достатньої впевненості в тому, що

орендар виконає опціон);

- штрафи за припинення оренди, якщо термін оренди відображає виконання орендарем опціону на припинення оренди

Змінні орендні платежі, які залежать від ставки/індексу (наприклад, інфляція, процентні ставки, ринкові ціни, курс валюти) включаються в зобов'язання по оренді. Змінні орендні платежі, які залежать від інших факторів, не включаються в зобов'язання по оренді, а відображаються у витратах. Змінні орендні платежі, які залежать від того чи іншого індексу або ставки, первісно оцінюються з використанням даного індексу або даної ставки станом на дату початку оренди.

Орендні платежі не включають витрати на обслуговування, податки, що сплачуються або компенсуються орендодавцю, страхування.

На практиці орендна плата в договорі оренди може включати в себе платежі за супутні послуги та інші витрати (наприклад, комунальні послуги та інші експлуатаційні витрати), при цьому вартість таких супутніх послуг окремо не виділяється. В таких випадках компоненти, що є орендою, не відділяються від відповідних компонентів, що не є орендою, і обліковуються як один компонент оренди. Якщо орендна плата в договорі не включає в себе платежі за супутні послуги та інші витрати, то такі супутні послуги/витрати враховуються у складі витрат в момент понесення таких витрат.

Після дати початку оренди орендне зобов'язання оцінюється таким чином:

а) збільшуючи балансову вартість на відсоткові витрати за фінансовим орендним зобов'язанням;

б) зменшуючи балансову вартість на суми здійснених орендних платежів; та

в) переоцінюючи балансову вартість з метою відобразити будь-які переоцінки або модифікації оренди, або з метою перегляду фіксованих платежів.

Після дати початку оренди Банк як орендар визнає у прибутку/збитку такі обидві складові:

а) відсоток за орендним зобов'язанням; та

б) змінні орендні платежі, не включені в оцінку орендного зобов'язання періоду.

Банк щомісячно здійснює оцінку зобов'язання з оренди, дисконтуючи переглянуті орендні платежі з використанням переглянутої ставки дисконту, якщо виконується будь-яка з умов:

- зміна строку оренди (у зв'язку з переглядом ймовірності виконання опціону на продовження або дострокового припинення оренди);

- зміна оцінки можливості придбання базового активу;

- зміна платежів, обумовлена зміною плаваючої процентної ставки.

Переглянута ставка дисконту визначається як припустима ставка відсотка по оренді на решту строку оренди, якщо таку ставку можна легко визначити, або як ставка ресурсів у національній валюті, залучених від банків, юридичних та фізичних осіб протягом останнього місяця перед датою переоцінки, якщо припустиму ставку відсотка не можна легко визначити.

Сума переоцінки орендного зобов'язання визнається як коригування активу з права користування (окрім випадків зменшення балансової вартості активу з права користування до нуля або зміни змінних орендних платежів, які не залежать від індексу або ставки). У випадку, коли балансова вартість активу з права користування зменшилася до нуля та відбувається подальше зменшення орендного зобов'язання, або ж відбувається зміна змінних орендних платежів, які не залежать від індексу або ставки, коригування орендного зобов'язання відображається у складі прибутку або збитку.

Суборендою є операція, в якій орендар (або суборендодавець) надає право користування базовим активом третій стороні, і при цьому договір оренди (або «головний договір оренди») між первісним орендодавцем та орендарем продовжує діяти.

Суборендодавець враховує основний договір і договір суборенди як два окремі договори. Якщо основний договір оренди є короткостроковою орендою або орендою активів з низькою вартістю, до якого Банк застосовує виключення з визнання, то суборенда класифікується як операційна оренда. В інших випадках суборенда класифікується виходячи з характеристик активу в формі права користування, і в більшості випадків буде класифікуватися як фінансова оренда.

При укладанні договору суборенди, що класифікується як фінансова, Банк-суборендодавець:

- списує актив у формі права користування і визнає чисті інвестиції в оренду (приведена вартість орендних платежів + приведена ліквідаційна вартість, у випадку подальшого викупу),
- визнає різницю між вартістю активу в формі права користування і чистими інвестиціями в оренду в звіті про прибутки і збитки,
- залишає на балансі зобов'язання за основним договором оренди,
- по обох договорах ставка дисконтування є рівною.

Протягом терміну суборенди проміжний оренодавець визнає як фінансовий дохід від суборенди, так і витрати на відсотки по основній оренді.

Операція з передавання Банком як продавцем активу покупцю з наступним укладанням договору оренди з покупцем-оренодавцем про отримання цього активу в оренду класифікується як продаж із зворотною орендою. Якщо операція відповідає критеріям продажу згідно з МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами», зокрема, передається контроль над активом та, в основному, всі ризики і вигоди щодо права власності на базовий актив, необоротний актив списується з балансу Банку та визнається актив з права користування й зобов'язання по оренді.

Якщо здійснена Банком передача активу не є продажем, Банк продовжує визнавати переданий актив та визнає фінансове зобов'язання, що дорівнює переданим коштам, а оренодавець-попечень не визнає переданий актив та визнає фінансовий актив, що дорівнює переданим коштам. Такий фінансовий актив та фінансове зобов'язання обліковуються із застосуванням МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

Примітка 4.13. Необоротні активи, утримувані для продажу.

Актив класифікується як утримуваний для продажу, якщо існує висока ймовірність того, що його балансова вартість буде відшкодована у результаті операції продажу, а не шляхом його подальшого використання, актив може бути негайно проданий у його теперішньому стані та існує високий ступінь імовірності його продажу протягом року з дати класифікації. Керівництво Банку повинне мати твердий намір здійснити операцію продажу, яка, як очікується, повинна задовольняти критерії операції завершеного продажу протягом одного року від дати класифікації активу як утримуваного для продажу.

Перед первісною класифікацією активів як утримуваних для продажу Банк здійснює оцінку балансової вартості активів. Активи, утримувані для продажу, оцінюються за меншою із двох величин: балансової вартості або справедливої вартості, за вирахуванням витрат на продаж.

Амортизація на необоротні активи, утримувані для продажу, не нараховується.

Якщо справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж, активу, утримуваного для продажу, є нижчою за його балансову вартість, збиток від знецінення визнається у Звіті про прибутки і збитки (Звіт про фінансові результати) як збиток від зменшення корисності активів, утримуваних для продажу.

Будь-яке подальше збільшення справедливої вартості активу, за вирахуванням витрат на продаж, визнається у сумі, яка не перевищує сукупний збиток від знецінення, який був раніше визнаний стосовно цього активу.

Примітка 4.14. Залучені кошти.

Заборгованість перед банками та іншими фінансовими установами, строкові кошти клієнтів первісно визнаються за справедливою вартістю. У подальшому суми таких зобов'язань відображаються за амортизованою вартістю, а будь-яка різниця між чистими надходженнями та вартістю погашення визнається у Звіті про прибутки і збитки (Звіт про фінансові результати) протягом періоду дії відповідних запозичень із використанням методу ефективної ставки процента. Кошти клієнтів на вимогу обліковуються за справедливою вартістю. Процентні витрати за коштами клієнтів на вимогу визнаються з використанням номінальної процентної ставки.

Протягом 2019 року Банк не здійснював емісію боргових цінних паперів.

Примітка 4.15. Резерви за зобов'язаннями.

Резерви за зобов'язаннями визнаються, коли Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, яке виникло у результаті минулих подій, і ймовірно, що для погашення цього зобов'язання потрібне використання ресурсів, котрі втілюють у собі певні економічні вигоди; причому розмір таких зобов'язань можна достовірно оцінити.

Резерви за умовними зобов'язаннями оцінюються у відповідності з МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи», який вимагає застосування оцінки та судження керівництва.

Сума, визнана як резерв за зобов'язаннями, має бути найкращою оцінкою видатків, необхідних для погашення існуючого зобов'язання на кінець звітного періоду, тобто це сума, яку Банк обґрунтовано сплатив би для погашення зобов'язання або передав би його третій стороні на кінець звітного періоду. У випадках, коли вплив вартості грошей у часі суттєвий, сума резерву має бути теперішньою вартістю видатків, які, як очікується, будуть потрібні для погашення зобов'язання. При цьому за ставку дисконтування береться ставка, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та ризику, притаманні зобов'язанню.

Сума резерву за зобов'язаннями переглядається на кінець кожного місяця та коригується для відображення поточної найкращої оцінки. Якщо вже немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде потрібним для погашення зобов'язання, резерв сторнується. Коли застосовується дисконтування, балансова вартість забезпечення збільшується у кожному місяці для відображення плину часу. Це збільшення визнається як процентні витрати.

Умовні зобов'язання не визнаються у Звіті про фінансовий стан (Баланс), але розкриваються у примітках до фінансової звітності, за виключенням випадків коли ймовірність вибуття ресурсів у результаті погашення є незначною. Умовний актив не визнається у Звіті про фінансовий стан (Баланс), але розкривається у примітках до фінансової звітності у тому випадку, коли існує вірогідність надходження економічних вигід.

Примітка 4.16. Податок на прибуток.

Витрати з податку на прибуток являють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків. Витрати з поточного податку на прибуток базуються на оподаткованому прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від чистого прибутку, відображеного у Звіті про прибутки і збитки (Звіт про фінансові результати), оскільки не включає статті доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на податкові витрати у інші роки, а також включає статті, які ніколи не оподатковуються і не відносяться на витрати в цілях

оподаткування. Витрати Банку з поточного податку на прибуток розраховуються із використанням податкових ставок, які діяли протягом звітного періоду.

Відстрочений податок являє собою податок, який, як очікується, повинен бути сплачений або відшкодований за різницями між балансовою вартістю активів та зобов'язань у фінансовій звітності та відповідними базами оподаткування, які використовуються під час розрахунку оподаткованого прибутку, та обліковується із використанням методу балансових зобов'язань. Відстрочені податкові зобов'язання, як правило, визнаються стосовно всіх оподатковуваних тимчасових різниць, а відстрочені податкові активи визнаються з урахуванням ймовірної наявності у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можуть бути реалізовані тимчасові різниці, які відносяться на витрати з метою оподаткування. Такі активи і зобов'язання не визнаються у фінансовій звітності, якщо тимчасові різниці виникають у рамках операції, яка не впливає на розмір податкового чи облікового прибутку.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується у тій мірі, в якій більше не існує ймовірності того, що буде отриманий оподатковуваний прибуток, якого буде достатньо для повного або часткового відшкодування такого активу.

Відстрочений податок розраховується за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися у періоді реалізації відповідних активів або погашення. Відстрочений податок відображається у Звіті про прибутки і збитки (Звіт про фінансові результати), крім тих випадків, коли він пов'язаний зі статтями, які безпосередньо відносяться до статей капіталу, при цьому відстрочений податок також визнається у складі капіталу.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток взаємно заліковуються та відображаються на нетто-основі у Звіті про фінансовий стан (Баланс), коли:

- Банк має юридично закріплене право зарахувати поточні податкові активи з податку на прибуток за рахунок поточних податкових зобов'язань; та
- Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток відносяться до податку на прибуток, який стягується одним і тим самим податковим органом з одного і того самого об'єкта оподаткування.

Відстрочені податкові активи і зобов'язання згортаються Банком, оскільки Банк має юридично встановлене право і намір провести розрахунок по податку на прибуток на основі чистої суми.

Відстрочені податкові активи за тимчасовими різницями, які зменшують оподатковувану базу, і перенесений податковий збиток визнаються тільки в тій частині, в якій існує вірогідність отримання оподаткованого прибутку, відносно якого можливо реалізувати тимчасові різниці.

Протягом 2019 та 2018 років Банк не визнавав відстрочений податковий актив на суму податкових збитків.

У звітному періоді ставка оподаткування податком на прибуток не змінилася порівняно з попереднім звітним періодом і становила 18%.

В 2019 році суттєвих змін до податкового законодавства, які б впливали на діяльність Банку та суми поточних та відстрочених податкових активів або податкових зобов'язань, не вносилось.

Примітка 4.17. Статутний капітал та емісійні різниці.

Статутний капітал – це сплачені акціонерами зобов'язання про внесення коштів за підпискою на акції, величина якого зареєстрована в порядку, встановленому чинним законодавством.

Збільшення (зменшення) статутного капіталу Банку здійснюється з дотриманням порядку, встановленого Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» та «Про акціонерні товариства» і Статуту Банку рішення про випуск акцій приймається загальними зборами акціонерів Банку.

Статутний капітал Банку поділено на прості іменні акції. Акції випускаються в бездокументарній формі та сплачуються виключно грошовими коштами.

Акції в бухгалтерському обліку відображаються за номінальною вартістю в національній валюті України.

У разі продажу власних акцій різниця між номінальною вартістю та ціною продажу визнається як емісійна різниця. Перевищення суми коштів, отриманих від первинного випуску або продажу власних акцій над їх номінальною вартістю визнається емісійним доходом.

Примітка 4.18. Визнання доходів та витрат.

Процентні доходи та витрати за всіма борговими інструментами відображаються відповідно до методу нарахування із використанням методу ефективної процентної ставки. Цей метод включає до складу процентних доходів та витрат і розподіляє протягом всього періоду дії усі комісії, які виплачують або отримують сторони договору і які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрати за угодою, а також усі інші премії та дисконти.

Комісійні, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, включають комісійні, отримані або сплачені у зв'язку із формуванням або придбанням фінансового активу чи випуском фінансового зобов'язання (наприклад, комісійні за оцінку кредитоспроможності, оцінку чи облік гарантій або застави, врегулювання умов надання інструменту та обробку документів за угодою). Комісійні за зобов'язання із надання кредиту за ринковими процентними ставками, отримані Банком, є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, якщо існує імовірність того, що Банк укладе конкретний кредитний договір та не плануватиме реалізації кредиту протягом короткого періоду часу після його надання. Банк не відносить зобов'язання із надання кредитів до фінансових зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю через фінансовий результат.

У разі, якщо фінансові активи купуються з великою знижкою (з глибоким дисконтом), яка відображає понесені кредитні збитки, такі понесені кредитні збитки впливають на первісну вартість фінансового активу. Зазначені фінансові активи вважаються знеціненими на дату первісного визнання. Понесені кредитні збитки включаються в попередньо оцінені грошові потоки при обчисленні ефективної ставки відсотка. Отже, під час розрахунку ефективної ставки потоки коштів одразу відповідним чином зменшуються та/або віддаляються у часі порівняно з первісними умовами, закладеними в договорі.

Процентні доходи по кредитах на першій та другій стадії зменшення корисності розраховуються шляхом множення валової балансової вартості на ефективну ставку відсотка. Процентні доходи по кредитах на третій стадії зменшення корисності розраховуються шляхом множення амортизованої собівартості на ефективну ставку відсотка.

Ефективна ставка процента не розраховувалась:

- за фінансовими інструментами, за якими неможливо достовірно визначити грошові потоки (наприклад, кредити овердрафт, відновлювальні кредитні лінії);
- за вкладами (депозитами) на вимогу;
- за кредитами та депозитами овернайт.

Доходи і витрати, які визнані Банком від здійснення операцій для відображення їх у фінансовій звітності, розподіляються на доходи і витрати, отримані в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності Банку.

У результаті операційної діяльності в Банку виникають такі доходи і витрати:

- процентні доходи і витрати;
- комісійні доходи і витрати;
- прибутки (збитки) від торговельних операцій;
- дохід у вигляді дивідендів;
- витрати на формування спеціальних резервів Банку;
- доходи від повернення раніше списаних активів;
- інші операційні доходи і витрати;
- загальні адміністративні витрати;
- податок на прибуток.

Доходи (витрати) від інвестиційної діяльності Банку пов'язані з реалізацією (придбанням) основних засобів, нематеріальних активів, інвестиційної нерухомості, вкладеннями в асоційовані та дочірні установи тощо.

Доходи (витрати) від фінансової діяльності пов'язані з цінними паперами власного боргу, субординованим боргом, дивідендами, що сплачені протягом звітного періоду, випуском інструментів власного капіталу тощо.

Під час визнання доходів і витрат застосовується принцип нарахування – доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку під час їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів. Доходи/витрати підлягають нарахуванню та відображенню у фінансовій звітності Банку, якщо виконуються такі умови:

- щодо активів та зобов'язань – є реальна заборгованість;
- щодо наданих (отриманих) послуг – фінансовий результат може бути точно оцінений та, при цьому, є угода про надання (отримання) послуг та/ або документи, що підтверджують повне (часткове) їх надання.

Якщо ж вищевказані умови не виконуються, доходи/витрати Банк визнає при фактичному надходженні/сплаті коштів.

Примітка 4.19. Переоцінка іноземної валюти.

Монетарні активи та зобов'язання, виражені в іноземних валютах, перераховувалися в українську гривню за офіційними курсами обміну валют, які існували на звітну дату. Операції з іноземною валютою обліковувалися за офіційними курсами обміну валют на дати відповідних операцій. Прибутки та збитки, які виникали у результаті переоцінки іноземної валюти, включалися до складу статті «Результат від переоцінки іноземної валюти» Звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

Немонетарні статті, що оцінюються за історичною вартістю, не перераховуються по курсам на кінець року. Немонетарні статті, що оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, перераховуються за офіційним курсом на дату визначення справедливої вартості. Вплив зміни курсів на справедливу вартість немонетарних статей, що оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, обліковується у складі прибутку та збитку від зміни справедливої вартості.

Статті доходів та витрат майбутніх періодів, що виникали в іноземній валюті за немонетарними статтями, також є немонетарними і обліковувалися за офіційним курсом на дату розрахунку, тобто фактичного їх отримання/ сплати, і не переоцінювалися під час кожної зміни офіційних курсів до часу їх визнання за відповідними рахунками доходів/ витрат. Статті доходів та витрат майбутніх періодів, що виникали в іноземній валюті за монетарними статтями балансу, є також монетарними і обліковувалися за офіційним курсом на дату складання балансу та переоцінювалися при кожній зміні офіційного курсу.

Під час підготовки цієї фінансової звітності Банк використовував такі курси іноземної валюти:

Співвідношення валют	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Гривня/1 долар США	23,686	27,688
Гривня/1 євро	26,422	31,714

Примітка 4.20. Взаємозалік статей активів і зобов'язань.

Взаємозалік фінансових активів і зобов'язань, з подальшим включенням у звіт про фінансовий стан тільки їх чистої суми, може здійснюватись лише у випадку, якщо існує юридично встановлене право взаємозаліку визнаних сум і є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив і розрахуватися за зобов'язаннями. У звітному році Банк здійснював взаємозалік відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань з податку на прибуток.

Примітка 4.21. Облік впливу інфляції.

Банк не має статей фінансової звітності, які потребують переобрахування на підставі впливу інфляції.

Примітка 4.22. Виплати працівникам та пов'язані з ними відрахування.

Виплати працівникам включають:

- короткострокові виплати працівникам, такі як заробітна плата, внески на соціальне забезпечення, оплачені щорічні відпустки та тимчасова непрацездатність, участь у прибутку та премії (якщо вони підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду), а також негрошові пільги теперішнім працівникам (такі як медичне обслуговування, надання житла, автомобілів, а також надання безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг);
- виплати по закінченні трудової діяльності, такі як пенсії, інші види пенсійного забезпечення, страхування життя та медичне обслуговування по закінченні трудової діяльності;
- інші довгострокові виплати працівникам, включаючи додаткову відпустку за вислугу років, виплати з нагоди ювілеїв чи інші виплати за вислугу років, виплати за тривалою непрацездатністю, а також отримання частки прибутку, премії та відстрочену компенсацію, якщо вони підлягають сплаті після завершення дванадцяти місяців після закінчення періоду або пізніше;
- виплати при звільненні.

Зобов'язання за виплатами працівникам відображаються у складі інших зобов'язань у Звіті про фінансовий стан (баланс) та статті «Витрати на виплати працівникам» у Звіті про прибутки і збитки (якщо інші МСБО та МСФЗ не вимагають включення таких виплат у собівартість активу).

Примітка 4.23. Інформація за операційними сегментами.

Основним форматом Банку для відображення у звітності сегментної інформації є сегменти бізнесу. Інформація про операційний сегмент відображається у звітності окремо, якщо така інформація відповідає будь-якому з кількісних критеріїв:

- дохід даного сегмента від реалізації продукції, послуг зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками становить 10% або більше від загального доходу (включаючи банківську діяльність у межах сегмента);
- фінансовий результат даного сегмента становить не менше ніж 10% сумарного фінансового результату всіх сегментів певного виду (тобто, не менше ніж 10% більшої з двох абсолютних величин – загальної суми прибутку або загальної суми збитку всіх сегментів);
- балансова вартість активів сегменту становить 10% і більше від сукупної балансової

вартості усіх сегментів певного виду.

Сегменти Банку представляють собою стратегічні бізнес-підрозділи, орієнтовані на різних клієнтів. Управління ними проводиться окремо, оскільки кожному бізнес-підрозділу необхідні свої маркетингові стратегії та рівень обслуговування.

У звітному році Банком визначені наступні сегменти:

- послуги корпоративним клієнтам. Цей бізнес-сегмент включає послуги клієнтам-юридичним особам з обслуговування поточних рахунків, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою;

- послуги фізичним особам. Цей бізнес-сегмент включає банківські послуги клієнтам-фізичним особам з відкриття та ведення поточних та вкладних рахунків, залучення депозитів, інвестиційно-ощадні продукти, обслуговування кредитних і дебетних карток, споживчого та іпотечного кредитування;

- послуги банкам. Цей бізнес-сегмент включає послуги обслуговування кореспондентських рахунків, залучення та надання міжбанківських депозитів та кредитів, а також операції з похідними фінансовими інструментами.

Міжсегментні операції в Банку відсутні.

Примітка 4.24. Операції з пов'язаними особами.

До пов'язаних осіб відносяться:

1. Фізична особа або близький родич такої особи, якщо така особа:

1.1. контролює Банк або здійснює спільний контроль над ним;

1.2. має суттєвий вплив на Банк;

1.3. є членом провідного управлінського персоналу Банку

2. Юридична особа, якщо виконується будь-яка з таких умов:

2.1. юридична особа та Банк є членами однієї групи (а це означає, що кожне материнське підприємство, дочірнє підприємство або дочірнє підприємство під спільним контролем є зв'язані одне з одним);

2.2. один суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством або спільним підприємством іншого суб'єкта господарювання (або асоційованого підприємства чи спільного підприємства члена групи, до якої належить інший суб'єкт господарювання);

2.3. обидва суб'єкти господарювання є спільними підприємствами однієї третьої сторони;

2.4. один суб'єкт господарювання є спільним підприємством третього суб'єкта господарювання, а інший суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством цього третього суб'єкта господарювання;

2.5. Банк перебуває під контролем або спільним контролем особи, визначеної в пункті 1;

2.6. особа, визначена в пункті 1 та 2.1, має значний вплив на суб'єкт господарювання або є членом провідного управлінського персоналу Банку

Операція з пов'язаною стороною - передача ресурсів, послуг або зобов'язань між Банком та пов'язаною стороною, незалежно від того, чи призначається ціна.

Провідний управлінський персонал - ті особи, які безпосередньо або опосередковано мають повноваження та є відповідальними за планування, управління та контроль діяльності Банку.

Протягом 2019 року Банком здійснювалися операції з надання кредитів провідному управлінському персоналу та їх близьким родичам. Також Банком здійснювалися операції із залучення коштів, як строкових, так і на вимогу, від пов'язаних фізичних осіб – провідного управлінського персоналу та їх близьких родичів. Фінансові активи надавались та вклади

залучались за ринковими ставками. Детальна інформація щодо операцій з пов'язаними особами наведена в примітці 34 цієї фінансової звітності.

Примітка 4.25. Ефект змін в обліковій політиці, облікових оцінках та виправлення суттєвих помилок.

Протягом звітного 2019 року змін принципів облікової політики та методів оцінки статей балансу Банком не здійснювалось.

Принципи обліку, прийняті при підготовці фінансової звітності за 2019 рік, відповідають принципам, що застосовувалися при підготовці річної фінансової звітності Банку за рік, що завершився 31 грудня 2018 року, за винятком прийняття нових стандартів та інтерпретацій, описаних нижче, починаючи з 01 січня 2019 року:

МСФЗ 16 «Оренда». Новий стандарт вносить ряд суттєвих змін в першу чергу в облік оренди в орендаря. У відповідності з цим стандартом в момент укладання договору оренди орендар не повинен визначати, до якого виду відноситься ця оренда – до фінансової оренди чи до операційної оренди. МСФЗ 16 вводить єдину модель обліку будь-якої оренди з точки зору орендаря. Таким чином, в момент укладання договору оренди орендар повинен визнати право користування активом та відповідне зобов'язання у звіті про фінансовий стан в сумі дисконтованих майбутніх платежів за договором оренди. Право користування активом також може включати в себе будь-які витрати, безпосередньо пов'язані з укладанням оренди.

МСФЗ 16 не вимагає від орендаря визнавати у звіті про фінансовий стан право користування активом та відповідне зобов'язання по оренді у двох випадках:

- оренда строком менше 12 місяців (короткострокова оренда);
- оренда активів з низькою вартістю

Такі договори за вибором компанії-орендаря можуть обліковуватися аналогічно операційній оренді у відповідності зі старим МСБО 17, тобто у звіті про прибуток і збиток будуть відображатися витрати по оренді однією сумою.

З точки зору орендодавця ніяких змін в обліку не відбудеться, і, таким чином, орендодавці як і раніше будуть класифікувати всі орендні угоди або як фінансову, або як операційну оренду.

Досить часто договори оренди містять два елементи: орендний та сервісний. Наприклад, оренда обладнання разом з послугами по його технічному обслуговуванню або оренда приміщень разом з послугами по їх охороні та прибиранню. Новий МСФЗ 16 вимагає від орендарів та орендодавців відокремлювати сервісний елемент договору та розподіляти платежі по договору на обидва елементи. Такий розподіл повинен здійснюватись на основі незалежних окремих цін за кожен елемент договору. Проте МСФЗ 16 дає можливість з метою спрощення обліку не виділяти сервісний елемент, а обліковувати весь договір як орендний в ситуації, якщо сервісний елемент складає незначну частину договору.

Банк як орендар застосовує спрощений метод щодо короткострокової оренди (строк якої менше або дорівнює 12 місяців) та оренди, за якою базовий актив має низьку вартість (не більше 100 тис. грн.). В такому випадку актив з права користування та орендне зобов'язання в балансі не визнаються. Орендні платежі визнаються витратами на прямолінійній основі протягом строку оренди.

При цьому спрощення щодо визнання короткострокової оренди застосовується за класом базового активу, з яким пов'язане право на використання, тобто за групою базових активів, що мають подібну природу та спосіб використання.

Договори оренди офісних меблів, комп'ютерної техніки та іншого обладнання, зазвичай, задовольняють критеріям для застосування для них спрощення, пов'язаного з визнанням, оскільки кожен з базових активів, коли він новий, має низьку вартість.

Строком оренди є строк, який не підлягає достроковому припиненню (в тому числі включає періоди без орендної плати), включаючи право продовження оренди. Право продовження оренди оцінюється під час первісного визнання таким чином: якщо є достатня впевненість, що таке право буде реалізоване. При цьому факторами для розгляду є всі обставини, які призводять та/або можуть призвести до виникнення економічного стимулу для орендаря продовжувати оренду.

Опціони на припинення оренди, що наявні тільки у орендодавця, не беруться до уваги при визначенні строку оренди. Строк оренди починається з того моменту, коли орендодавець передає базовий актив у користування орендарю, тобто з дати підписання сторонами акту приймання-передачі об'єкта оренди. Цей строк включає всі періоди без орендної плати, що надані орендареві

Строк оренди переглядається, якщо сталася зміна невідмовного періоду оренди. Якщо відбулася модифікація договору короткострокової оренди, або сталася будь-яка зміна строку цієї оренди, і при цьому загальний строк оренди перевищує 12 місяців, визнається новий договір оренди.

Датою переходу на МСФЗ 16 «Оренда» є 01.01.2019. Станом на дату переходу Банк не здійснює повторний аналіз того, чи є договір в цілому або його окремі компоненти договором оренди. При цьому:

- вимоги МСФЗ 16 застосовуються щодо договорів, які раніше були ідентифіковані як договори оренди відповідно до МСБО 17 «Оренда»;
- вимоги МСФЗ 16 не застосовуються щодо договорів, які раніше не були ідентифіковані як такі, що містять ознаки оренди відповідно до МСБО 17 «Оренда»;
- нове визначення оренди застосовується до всіх договорів, укладених або змінених на дату першого застосування стандарту або пізніше.

Банк застосовує модифікований ретроспективний підхід, відповідно до якого:

- на дату первісного застосування орендар визнає зобов'язання за орендою за теперішньою вартістю орендних платежів, що залишилися до сплати, дисконтованих за ставкою, що використовується для залучення додаткових позичкових коштів;
- актив оцінюється як рівний зобов'язанню (скоригованому на передоплати та нарахування). При цьому варіанті чисті активи (капітал) Банку не змінюються і не виникає необхідність оцінювати ставку дисконтування по кожному договору ретроспективно;
- договори оренди активів з низькою вартістю не визнаються орендою;
- договори оренди, які закінчуються до 01.01.2020, відображаються як короткострокова оренда;
- первісні витрати при оцінці активу не враховуються.

Станом на дату переходу Банк визнав у балансі активи з права користування в сумі 20 914 тис. грн. та зобов'язання з оренди в сумі 20 085 тис. грн.

Зміни до МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства», відповідно до яких частки довгострокових інвестицій в асоційовані та спільні підприємства, до яких метод участі в капіталі не застосовують, обліковуються відповідно до вимог МСФЗ 9.

Зміни до МСБО 19 «Виплати працівникам» під назвою «Зміни пенсійного плану, скорочення або відшкодування». Відповідно до зазначених змін підприємства у разі змін в пенсійних планах із фіксованими виплатами працівникам, зокрема, скорочення або відшкодування дефіциту, повинні наново вимірювати свої чисті зобов'язання або активи за пенсійним планом. При цьому підприємства повинні застосовувати зроблені для цієї переоцінки припущення для визначення поточної величини поточних витрат з обслуговування за пенсійним планом та чистих процентних виплат на ту частину звітного річного періоду, що залишилася після зміни плану.

КТМФЗ 23 «Невизначеність в обліку податків на прибуток», який містить вказівки, що робити суб'єктам господарювання в разі невизначеності щодо того, як сприйме податкова служба обраний ними підхід до обліку податків. Рада з МСБО ухвалила щодо таких ситуацій кілька рішень:

- по-перше, підприємство повинне застосовувати професійне судження для вирішення того, слід йому розглядати кожний окремий підхід до податкового обліку окремо чи разом. Логіка тут полягає в тому, що керуватися необхідно тим, що найбільше сприяє розв'язанню невизначеності;

- по-друге, підприємство повинне враховувати, що в податківців буде доступ до всієї актуальної інформації під час перевірки його розрахунків;

- по-третє, якщо підприємство дійде висновку, що певний підхід до податкового обліку буде прийнятий податковою службою, у цьому випадку воно визначає податкову базу, оподатковуваний прибуток, відкладені податкові збитки, невикористані податкові кредити або податкові ставки відповідно до підходу, який наразі застосовується. Якщо є підприємство вирішує, що прийняття підходу податковою службою малоімовірне, воно має обрати найбільш можливі (очікувані) величини податкової бази, оподаткованого прибутку, відстрочених податкових збитків, невикористаних податкових збитків та пільг або податкових ставок.

Зазначені вище доповнення та поправки до МСБО/МСФЗ не вплинули на фінансову звітність Банку за 2019 рік.

Примітка 4.26. Суттєві облікові судження та оцінки, їх вплив на визнання активів та зобов'язань.

Під час підготовки фінансової звітності згідно з МСФЗ від керівництва Банку вимагається прийняття оцінок та припущень, які впливають на відображені у звітності суми. Керівництво здійснює свої оцінки та приймає професійні судження на постійній основі. Такі оцінки та судження керівництва базуються на інформації, яка є у керівництва Банку станом на дату підготовки фінансової звітності. Відповідно, фактичні результати можуть відрізнятись від таких оцінок і припущень. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банку також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Збитки від знецінення кредитів. Оцінка резервів на покриття збитків від знецінення вимагає використання істотних професійних суджень. Банк регулярно переглядає свої кредити з метою оцінки на предмет їхнього знецінення. Банк здійснює оцінку резервів на покриття збитків від знецінення з метою підтримання сум резервів на рівні, який, на думку керівництва, буде достатнім для покриття збитків, понесених стосовно кредитного портфеля Банку. Розрахунок резервів на покриття збитків від знецінених кредитів базується на вірогідності списання активу та очікуваного збитку від такого списання. Ці оцінки здійснюються з використанням статистичних методик на основі історичного досвіду. Отримані результати коригуються на основі професійного судження керівництва.

На думку Банку, облікові оцінки, пов'язані із визначенням сум резервів на покриття збитків від знецінення кредитів, є основним джерелом невизначеності оцінки у зв'язку із тим, що:

- вони є особливо чутливими до змін від періоду до періоду, оскільки припущення щодо майбутнього рівня невиконання зобов'язань та оцінка потенційних збитків, пов'язаних зі знеціненням кредитів та наданих коштів, базується на останніх показниках діяльності Банку, а також

- будь-яка істотна різниця між очікуваними збитками Банку (відображено у складі резервів) та фактичними збитками вимагатиме від Банку формування резервів, які, у випадку істотної відмінності, можуть суттєво вплинути на його Звіт про прибутки і збитки (Звіт про фінансові результати) та Звіт про фінансовий стан (Баланс) у майбутніх періодах.

Банк використовує професійні судження керівництва під час оцінки суми будь-якого збитку від знецінення у випадках, коли у позичальника виникають фінансові труднощі і існує обмаль доступних джерел історичної інформації, пов'язаної з аналогічними позичальниками. Аналогічно, Банк здійснює оцінку змін майбутніх потоків грошових коштів на основі результатів попередньої діяльності, поведінки клієнта у минулому, доступної для спостереження інформації, яка вказує на негативні зміни у платоспроможності позичальників у складі групи, а також загальнодержавної або місцевої економічної ситуації, яка пов'язана із невиконанням зобов'язань стосовно активів у складі групи. Керівництво використовує оцінки на основі історичного досвіду щодо понесення збитків для активів із характеристиками кредитного ризику та об'єктивними свідченнями знецінення, які подібні до групи аналогічних кредитів. Керівництво Банку використовує професійні судження для коригування доступної для спостереження інформації для групи кредитів з метою відображення поточних обставин, які не відображені в історичних даних.

Суми резервів на покриття збитків від знецінення фінансових активів у фінансовій звітності визначались на основі існуючих економічних та політичних умов. Банк не здатен передбачити, які зміни у економічній та політичній ситуації відбудуться в Україні і який вплив такі зміни можуть мати на достатність резервів на покриття збитків від знецінення фінансових активів у майбутніх періодах.

Відстрочені податкові активи визнаються для всіх тимчасових різниць, які відносяться на податкові витрати, у тій мірі, в якій існує вірогідність отримання оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна буде реалізувати ці тимчасові різниці, які відносяться на витрати в цілях оподаткування. Оцінка вірогідності базується на прогнозах керівництва щодо майбутнього оподаткованого прибутку та доповнюється суб'єктивними судженнями керівництва Банку.

Безперервність діяльності – ця фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банк буде продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому.

Резерви на покриття збитків від фінансових гарантій та інших умовних зобов'язань оцінюються у відповідності з МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи», якій вимагає застосування оцінки та судження керівництва.

Податкове законодавство. Внаслідок наявності в українському господарському, зокрема, податковому, законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів економічної діяльності, Банк, можливо, буде змушений визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на судженні керівництва Банку. Податкові записи залишаються відкритими для перегляду податковими органами протягом трьох років.

Справедлива вартість нерухомості - як зазначено в примітках 4.8, 4.9 і 4.13, ця група активів проходить регулярну переоцінку. Така переоцінка ґрунтується на результатах оцінки, що здійснюється незалежним оцінювачем, який у ході оцінки використовує професійне судження та оцінки для визначення аналогів будівель, строку експлуатації активів та норм капіталізації доходу.

Справедлива вартість заставного майна. Заставне майно відображалось під час розрахунку резервів під кредитні ризики за справедливою вартістю на основі висновків,

підготовлених фахівцями з оцінки. При визначенні вартості заставного майна застосовувалась оціночна вартість, яка спиралась на професійну думку фахівців з оцінки. Оцінка справедливої вартості заставного майна вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Виходячи з вищенаведеного, резерв під знецінення кредитів може зазнати впливу від застосування оціночної вартості заставного майна. Облікові оцінки, пов'язані з оцінкою нерухомості, є основним джерелом виникнення невизначеності оцінки, тому що визнання зміни оцінок може потенційно мати суттєвий вплив.

Початкове визнання операцій з пов'язаними особами. У ході звичайної діяльності Банк здійснює операції з пов'язаними особами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операції, для того, щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими цінами та ставками, використовують професійне судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних фінансових інструментів та операцій з ними, у тому числі аналіз ефективної ставки та параметрів укладених угод.

Примітка 5. Нові та переглянуті стандарти, які не набрали чинності.

Нові стандарти, зміни та тлумачення, які не є обов'язковими для застосування (але дозволені для дострокового застосування) у звітності за 2019 рік, і не були застосовані Банком.

Поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» (вступають в силу починаючи з 1 січня 2020 року). Поправки змінюють визначення «бізнесу». У відповідності з поправкою бізнес – це інтегрована сукупність видів діяльності та активів, здійснення яких та управління якими здатне призвести до надання товарів або послуг покупцям, генерування інвестиційного доходу (такого як дивіденди або проценти) або генерування інших доходів від звичайної діяльності.

Бізнес складається з вкладів та процесів, що застосовуються до таких вкладів, які можуть сприяти створенню віддачі:

- Вклад. Будь-який економічний ресурс, який створює віддачу або може сприяти створенню віддачі в результаті застосування до нього одного або більше процесів. Серед прикладів можна назвати необоротні активи (включаючи нематеріальні активи або права використовувати необоротні активи), інтелектуальну власність, можливість отримання доступу до необхідних матеріалів та прав, а також працівників;

- Процес. Будь-яка система, стандарт, протокол, угода або правило, яке при застосуванні до вкладу або вкладів створює віддачу або може сприяти створенню віддачі. Серед прикладів можна назвати процеси стратегічного управління, операційні процеси та процеси з управління ресурсами. Ці процеси, як правило, документуються, але й інтелектуальний потенціал організованої робочої сили, що має необхідні навички та досвід та виконує вимоги правил та угод, може забезпечити необхідні процеси, що можуть бути застосовані до вкладів з метою створення віддачі;

- Віддача. Результат вкладів та процесів, що застосовуються до таких вкладів, які надають товари або послуги покупцям, генерують інвестиційний дохід (такий як дивіденди або проценти) або генерують інший дохід від звичайної діяльності.

В результаті поправок більше не потрібно оцінювати, чи здатні учасники ринку замінити елементи, яких не вистачає, або інтегрувати придбану діяльність та активи. Організація може застосовувати «тест на концентрацію», який, у випадку його проходження, виключає необхідність подальшої оцінки. У відповідності з цим факультативним тестом, якщо практично вся справедлива вартість придбаних валових активів сконцентрована в єдиному активі (або в групі аналогічних активів), придбані активи не будуть являти собою «бізнес».

Дуже важливим є розрізнати ситуацію, коли інвестор придбає бізнес, та ситуацію, коли він придбає тільки групу активів. Причина в тому, що це визначає метод обліку нового придбання:

- якщо підприємство придбаває бізнес, необхідно застосовувати метод повної консолідації у відповідності з МСФЗ 3;
- якщо підприємство придбаває групу активів, застосовується інший метод обліку, наприклад, у відповідності до МСБО 16 «Основні засоби» або МСБО 11 «Спільні підприємства» або інших застосованих стандартів.
- поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» та МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» (вступають в силу починаючи з 1 січня 2020 року). Поправки вносять зміни до визначення «суттєвості». Ці поправки:
  - уніфікують визначення поняття «суттєвості» в різних стандартах МСБО та Концептуальних основах фінансової звітності;
  - додають пояснення до визначення суттєвості;
  - включають керівництво щодо несуттєвої інформації в МСБО 1.

Після внесення поправок визначення «суттєвості» виглядає наступним чином: «Інформація вважається суттєвою, якщо можна було б розумно очікувати впливу її пропуску, викривлення або ускладнення її розуміння на рішення, які основні користувачі фінансової звітності загального призначення приймають на основі такої фінансової звітності, яка забезпечує надання фінансової інформації про певну організацію, що звітує.

Організація оцінює суттєвість в контексті фінансової звітності в цілому.

МСФЗ 17 «Договори страхування» (вступає в силу починаючи з 1 січня 2022 року). Цей стандарт замінює МСБО 4, який на теперішній час дозволяє використання численних варіантів обліку договорів страхування. МСФЗ 17 докорінно змінить порядок обліку у всіх організаціях, які укладають договори страхування та інвестиційні договори з правом дискреційної участі. Згідно нового стандарту, прибуток від страхових послуг повинен визнаватися тільки коли надаються відповідні послуги, а незароблений прибуток (або маржа за передбачені договором послуги) відобразитися не у звітному прибутку, а на балансі страховика як частину зобов'язань.

Оновлені «Концептуальні основи фінансової звітності» (вступають в силу починаючи з 1 січня 2020 року). Виключені недосконалості в частині змін та розкриття інформації, уточнені ключові визначення «актив», «зобов'язання» та критерії їх визнання.

Рада з МСБО визначила нову мету складання фінансової звітності, а саме – надання інформації щодо активів, зобов'язань, капіталу, доходів та витрат, корисної для користувачів при оцінці майбутніх чистих економічних надходжень до компанії та здатності керівництва використовувати економічні ресурси компанії.

Введене нове поняття «організація, що звітує» - це сторона економічної діяльності, яка має чітко окреслені межі. При цьому організація, що звітує, не обов'язково повинна бути окремою юридичною особою. Таким чином, підкреслюється, що «організація, що звітує», може існувати в багатьох формах, наприклад, як частина юридичної особи. Також окремо відзначається, що консолідована звітність є більш корисною для користувачів, ніж неконсолідована.

Також, введене нове поняття обачності при підготовці фінансової звітності. При цьому під обачністю розуміється прояв обережності при винесенні суджень в умовах невизначеності. Тобто, обачність вимагає скоріше нейтральності в представлених даних, а не асиметрії в даних звітності (іншими словами, завищення або заниження активів, зобов'язань, доходів або витрат).

В новій версії Концептуальної основи офіційно закріпленій пріоритет економічної сутності над формою. Тобто, вважається, що правдивого представлення можна досягнути

лише завдяки відображенню сутності економічного феномену. У більшості випадків між ним та юридичною формою можна поставити знак рівності, проте якщо це раптом не так, тільки відображення сутності буде відповідати правдивому представленню інформації.

Введені нові визначення активів та зобов'язань. Так, під активом розуміється існуючий економічний ресурс, що контролюється організацією в результаті минулих подій. Економічний ресурс – це право організації, яке надає потенціал до отримання економічних вигод. Під зобов'язанням розуміється існуючий обов'язок організації в результаті минулих подій, врегулювання якого призведе до зменшення економічних ресурсів.

В оновленій Концептуальній основі визначені нові критерії визнання елементів фінансової звітності. Активи, зобов'язання, капітал, а також доходи та витрати визнаються, якщо забезпечують користувачів фінансової звітності:

- доречною інформацією щодо активів, зобов'язань тощо;
- правдивим представленням активів, зобов'язань тощо.

Таким чином, компаніям необхідно буде при визнанні елементів фінансової звітності аналізувати нові критерії визнання, а також аналізувати витрати, потрібні для отримання доречної (актуальної для користувачів) та правдивої інформації. Проте, переглянута Концептуальна основа все ж таки обумовлює міркування, на які слід орієнтуватися при прийнятті рішень щодо визнання. Але відбувається це «від зворотного», а саме уточнюючи, коли визнання краще не здійснювати. Наприклад, щодо доречності інформації це може відбутися в умовах невизначеності або низької ймовірності майбутніх потоків економічних вигод. Крім того, в умовах невизначеності вимірювання, непослідовності у визнанні визнана інформація також може виявитись неправдивою.

Поправки до МСФЗ 1 та МСБО 28 «Продаж або розподіл активів між інвестором та його асоційованими підприємствами або підприємствами спільної діяльності» (дата застосування не визначена до завершення проекту дослідження у відношенні методу дольової участі, проте допускається дострокове застосування). Поправки випущені з метою врегулювання суперечностей між МСФЗ 10 та МСБО 28. Поправки вимагають, щоб в угоді за участю асоційованої компанії або спільного підприємства розмір прибутку або збитку, що визнається, залежав від того, чи є активи, що продаються або вносяться, бізнесом. МСБО 28 на сьогоднішній день вимагає, щоб прибуток або збиток, який виникає в результаті угод між організацією та її асоційованою організацією або спільним підприємством, визнавався у фінансовій звітності організації тільки в межах часток участі, наявних у не пов'язаних з нею інвесторів у вказаній асоційованій компанії або спільному підприємстві. При цьому МСФЗ 10 вимагає повного визнання прибутку або збитку, якщо материнська компанія втрачає контроль над дочірньою організацією. Згідно нових поправок, прибуток або збиток повинен бути повністю визнаний при втраті контролю над бізнесом, незалежно від того, чи виділений бізнес в окрему компанію, чи ні. В той же час, прибуток або збиток, що виник в результаті продажу або внеску дочірньої організації, яка не є бізнесом згідно визначення в МСФЗ 3 асоційованої компанії чи спільного підприємства, має визнаватися тільки в межах часток участі, наявних у не пов'язаних з нею інвесторів у вказаній асоційованій організації чи спільному підприємстві.

Поправки до МСБО 28:

- часткове визнання прибутку або збитку від угод між організацією та її асоційованою організацією чи спільним підприємством буде здійснюватися тільки у відношенні активів або груп активів, але не бізнесу;
- нова вимога означає, що інвестор повинен повністю визнавати прибуток або збиток в результаті угод «згори-вниз», пов'язаних з передачею бізнесу від організації її асоційованій організації або спільному підприємству;
- організація повинна розглядати, чи є бізнесом активи, які продаються або вносяться в окремих угодах, і чи повинні вони враховуватись як єдина угода.

Поправки до МСФЗ 10:

- було встановлено виключення у відношенні визнання прибутку або збитку в повному обсязі при передачі дочірньої організації в асоційовану організацію або спільне підприємство, які обліковуються за методом дольової участі, для тих випадків, коли дочірня організація не є бізнесом;

- прибуток або збиток, отриманий в результаті таких угод, визнаються у складі прибутку або збитку материнської компанії тільки в межах часток участі, наявних у не пов'язаних з нею інвесторів у вказаній асоційованій організації або спільному підприємстві. Аналогічним чином, прибуток або збиток, що виник в результаті переоцінки по справедливій вартості інвестиції у вказану колишню дочірню компанію, яка тепер є асоційованою організацією або спільним підприємством, що обліковується за методом дольової участі, визнається у складі прибутку або збитку колишньої материнської компанії тільки в межах часток участі, наявних у не пов'язаних з нею інвесторів у вказаній асоційованій організації або спільному підприємстві.

Керівництво Банку вважає, що суттєвого впливу зазначених вище змін та поправок до МСБО/МСФЗ на фінансову звітність Банку не відбудеться.

Примітка 6. Грошові кошти та їх еквіваленти.

тис. грн.			
Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Готівкові кошти	94 442	46 093
2	Кошти в Національному банку України (крім обов'язкових резервів)	55 145	3 265
3	Усього грошових коштів та їх еквівалентів	149 587	49 358

Станом на 31.12.2019 та 31.12.2018 нараховані доходи за цією приміткою відсутні. Протягом 2019 та 2018 років Банк не здійснював негрошові інвестиційні та фінансові операції, пов'язані з придбанням (погашенням) активу не грошовими коштами, а шляхом обміну на інший актив.

Примітка 7. Кредити та заборгованість банків.

Таблиця 7.1. Кредити та заборгованість банків, що обліковуються за амортизованою собівартістю.

тис. грн.			
Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	32 668	24 427
2	Резерв під знецінення коштів в інших банках	(303)	(1 369)
3	Усього коштів у банках	32 365	23 058

Станом на 31.12.2019 та 31.12.2018 нараховані доходи за цією приміткою відсутні.

Станом на 31.12.2019 та 31.12.2018 максимальний ризик на одного контрагента становив 32 360 тис.грн. та 24 053 тис. грн. відповідно.

Таблиця 7.2. Аналіз кредитної якості кредитів та заборгованості банків, що обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	-	-	-	-	-
2	Мінімальний кредитний ризик	32 668	-	-	-	32 668
3	Низький кредитний ризик	-	-	-	-	-
4	Середній кредитний ризик	-	-	-	-	-
5	Високий кредитний ризик	-	-	-	-	-
6	Дефолтні активи	-	-	-	-	-
7	Усього валова балансова вартість коштів на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	32 668	-	-	-	32 668
8	Резерв за коштами на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	(303)	-	-	-	(303)
9	Усього коштів на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	32 365	-	-	-	32 365

Таблиця 7.3. Аналіз кредитної якості кредитів та заборгованості банків, що обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	-	-	-	-	-
2	Мінімальний кредитний ризик	24 427	-	-	-	24 427
3	Низький кредитний ризик	-	-	-	-	-
4	Середній кредитний ризик	-	-	-	-	-
5	Високий кредитний ризик	-	-	-	-	-
6	Дефолтні активи	-	-	-	-	-

7	Усього валова балансова вартість коштів на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	24 427	-	-	-	24 427
8	Резерв за коштами на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	(1 369)	-	-	-	(1 369)
9	Усього коштів на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	23 058	-	-	-	23 058

Таблиця 7.4. Аналіз зміни резервів під знецінення кредитів та заборгованості банків, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Резерв під знецінення станом на 31 грудня 2018 року	(1 369)	-	-	-	(1 369)
2	Придбані /ініційовані фінансові активи	1 049	-	-	-	1 049
3	Фінансові активи, визнання яких було припинено або погашені (окрім списаних)	-	-	-	-	-
4	Загальний ефект від переведення між стадіями	-	-	-	-	-
4.1	Переведення до стадії 1	-	-	-	-	-
4.2	Переведення до стадії 2	-	-	-	-	-
4.3	Переведення до стадії 3	-	-	-	-	-
5	Курсові різниці	17	-	-	-	17
6	Резерв під знецінення станом 31 грудня 2019 року	(303)	-	-	-	(303)

Таблиця 7.5. Аналіз зміни резервів під знецінення кредитів та заборгованості банків, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Резерв під знецінення (перераховані залишки станом на 01 січня 2018 року)	(978)	-	-	-	(978)
2	Придбані /ініційовані фінансові активи	(417)	-	-	-	(417)
3	Фінансові активи, визнання яких було припинено або погашені (окрім списаних)	-	-	-	-	-
4	Загальний ефект від переведення між стадіями	-	-	-	-	-
4.1	Переведення до стадії 1	-	-	-	-	-
4.2	Переведення до стадії 2	-	-	-	-	-
4.3	Переведення до стадії 3	-	-	-	-	-
5	Курсові різниці	26	-	-	-	26
6	Резерв під знецінення станом 31 грудня 2018 року	(1 369)	-	-	-	(1 369)

Таблиця 7.6. Аналіз зміни валової балансової вартості кредитів та заборгованості банків, що обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
1	Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	24 427	-	-	-	24 427
2	Придбані /ініційовані фінансові активи	11 117	-	-	-	11 117
3	Фінансові активи, визнання яких було припинено або погашені (окрім списаних)	-	-	-	-	-
4	Переведення до стадії 1	-	-	-	-	-
5	Переведення до стадії 2	-	-	-	-	-
6	Переведення до стадії 3	-	-	-	-	-
7	Курсові різниці	(2 876)	-	-	-	(2 876)
8	Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	32 668	-	-	-	32 668

Примітка 8. Кредити та заборгованість клієнтів.

Таблиця 8.1. Кредити та заборгованість клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю.

тис. грн.			
Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Кредити, що надані юридичним особам	809 848	468 877
2	Кредити, що надані фізичним особам - підприємцям	50 214	50 105
3	Іпотечні кредити фізичних осіб	3 676	2 549
4	Кредити, що надані фізичним особам на поточні потреби	81 391	23 542
5	Інші кредити, що надані фізичним особам	1 316	1 656
6	Резерв за кредитами, що надані клієнтам, які обліковуються за амортизованою собівартістю	(16 195)	(15 989)
7	Усього кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	930 250	530 740

Станом на 31.12.2019 нараховані доходи, що включені до цієї примітки, склали 13 761 тис. грн., а на 31.12.2018 – 8 965 тис. грн.

Станом на 31.12.2019 та 31.12.2018 максимальний кредитний ризик за кредитами, наданими клієнтам, становив 50 947 тис. грн. та 50 825 тис. грн. відповідно.

Таблиця 8.2. Аналіз зміни резервів під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік.

тис. грн.						
Ря-док	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Резерв під знецінення станом на 31 грудня 2018 року	(8 271)	(198)	(7 520)	-	(15 989)
2	Придбані /ініційовані фінансові активи	124	-	-	-	124
3	Загальний ефект від переведення між стадіями	-	(29)	(342)	-	(371)
3.1	Переведення до стадії 1	-	-	-	-	-
3.2	Переведення до стадії 2	-	(29)	-	-	(29)
3.3	Переведення до стадії 3	-	-	(342)	-	(342)
4	Списання фінансових активів за рахунок резерву	-	-	41	-	41
5	Резерв під знецінення станом на 31 грудня 2019 року	(8 147)	(227)	(7 821)	-	(16 195)

Таблиця 8.3. Аналіз зміни резервів під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік.

тис. грн.

Ря-док	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Резерв під знецінення (перераховані залишки станом на 01 січня 2018 року)	(5 588)	(341)	(5 353)	-	(11 282)
2	Придбані /ініційовані фінансові активи	(2 716)	-	-	-	(2 716)
3	Загальний ефект від переведення між стадіями	-	143	(2 337)	-	(2 194)
3.1	Переведення до стадії 1	-	-	-	-	-
3.2	Переведення до стадії 2	-	143	-	-	143
3.3	Переведення до стадії 3	-	-	(2 337)	-	(2 337)
4	Списання фінансових активів за рахунок резерву	-	-	170	-	170
5	Курсові різниці	33	-	-	-	33
6	Резерв під знецінення станом на 31 грудня 2018 року	(8 271)	(198)	(7 520)	-	(15 989)

Таблиця 8.4. Аналіз зміни валової балансової вартості під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік.

тис. грн.

Ря-док	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
1	Валова балансова вартість на початок періоду	538 662	254	7 813	-	546 729
1.1	Індивідуальна основа	-	-	5 657	-	5 657
1.2	Групова основа	538 662	254	2 156	-	541 072
2	Придбані/ініційовані фінансові активи	397 207	-	-	-	397 207
3	Переведення до стадії 1	-	-	-	-	-
4	Переведення до стадії 2	-	140	-	-	140
5	Переведення до стадії 3	-	-	2 410	-	2 410
6	Списання фінансових активів за рахунок резервів	-	-	(41)	-	(41)
7	Валова балансова вартість на кінець звітного періоду	935 869	394	10 182	-	946 445
7.1	Індивідуальна основа	-	-	8 316	-	8 316
7.2	Групова основа	935 869	394	1 866	-	938 129

Таблиця 8.5. Аналіз зміни валової балансової вартості під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік.

тис. грн.

Ря-док	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
1	Валова балансова вартість на початок періоду	272 019	401	7 000	-	279 420
1.1	Індивідуальна основа	-	-	5 932	-	5 932
1.2	Групова основа	272 019	401	1 068	-	273 488
2	Придбані/ініційовані фінансові активи	266 643	-	-	-	266 643
3	Переведення до стадії 1	-	-	-	-	-
4	Переведення до стадії 2	-	(147)	-	-	(147)
5	Переведення до стадії 3	-	-	813	-	813
6	Валова балансова вартість на кінець звітного періоду	538 662	254	7 813	-	546 729
6.1	Індивідуальна основа	-	-	5 657	-	5 657
6.2	Групова основа	538 662	254	2 156	-	541 072

Таблиця 8.6. Структура кредитів за видами економічної діяльності

тис. грн.

Ря-док	Вид економічної діяльності	31 грудня 2019		31 грудня 2018	
		сума	%	сума	%
1	Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	20 819	2,20	35 456	6,49
2	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води, добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів	81 464	8,61	10 013	1,83
3	Виробництво харчових продуктів, текстилю, шкіри, неметалевої мінеральної продукції	224 652	23,73	119 413	21,84
4	Збирання, оброблення й видалення відходів; відновлення матеріалів	3 959	0,42	29 410	5,38
5	Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	312 365	33,00	192 399	35,19
6	Наземний і трубопровідний транспорт	15 320	1,62	7 899	1,44
7	Надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення	43 571	4,60	11 252	2,06
8	Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	-	-	9 909	1,81
9	Страхування, перестрахування та допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг	18 189	1,92	1 063	0,19
10	Будівництво будівель та споруд	58 461	6,18	48 281	8,83
11	Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг	81 262	8,59	53 887	9,86
12	Фізичні особи	86 383	9,13	27 747	5,08

13	Усього кредитів та заборгованості клієнтів без резервів	946 445	100	546 729	100
----	---	---------	-----	---------	-----

Політика галузевої диверсифікації направлена на розміщення кредитних ресурсів у найбільш перспективних і високотехнологічних та прибуткових галузях національного господарства. Банк пропонує корпоративним клієнтам кредити і кредитні лінії як у національній, так і в іноземній валюті на придбання та модернізацію основних засобів, фінансування торговельної діяльності, закупівлю сировини та матеріалів тощо.

За підсумками 2019 року пріоритетним напрямком кредитної політики Банку було фінансування підприємств торгівельної галузі - 33%, підприємств, що займаються виробництвом харчових продуктів, текстилю, шкіри, неметалевої мінеральної продукції – 23,73% та фізичних осіб – 9,13%.

Таблиця 8.7. Інформація про кредити в розрізі видів забезпечення за 2019 рік.

тис. грн.

Ря-док	Назва статті	Кредити юридичним особам	Кредити, що надані фізичним особам – підприємцям	Кредити, що надані фізичним особам на поточні потреби	Інші кредити, що надані фізичним особам	Іпотечні кредити фізичних осіб	Усього
1	Незабезпечені кредити	52 981	-	4 105	1 316	-	58 402
2	Кредити, що забезпечені:	756 867	50 214	77 286	-	3 676	888 043
2.1	грошовими коштами	85 835	-	-	-	-	85 835
2.2	нерухомим майном	325 779	49 138	75 496	-	3 676	454 089
2.3	іншими активами	345 253	1 076	1 790	-	-	348 119
3	Усього кредитів та заборгованості клієнтів без резервів	809 848	50 214	81 391	1 316	3 676	946 445

У п.2.3 визначена сума заборгованості за кредитами, що забезпечені іншими активами: сільськогосподарська техніка, легкові автомобілі та інші види транспортних засобів, виробниче обладнання, устаткування тощо.

Таблиця 8.8. Інформація про кредити в розрізі видів забезпечення за 2018 рік.

тис. грн.

Ря-док	Назва статті	Кредити юридичним особам	Кредити, що надані фізичним особам – підприємцям	Кредити, що надані фізичним особам на поточні потреби	Інші кредити, що надані фізичним особам	Іпотечні кредити фізичних осіб	Усього
1	Незабезпечені кредити	40 996	888	2 822	1 656	-	46 362
2	Кредити, що забезпечені:	427 881	49 217	20 720	-	2 549	500 367

2.1	грошовими коштами	57 844	-	807	-	-	58 651
2.2	нерухомим майном	157 608	47 731	15 643	-	2 549	223 531
2.3	іншими активами	212 429	1 486	4 270	-	-	218 185
3	Усього кредитів та заборгованості клієнтів без резервів	468 877	50 105	23 542	1 656	2 549	546 729

У п.2.3 визначена сума заборгованості за кредитами, що забезпечені іншими активами: легкові автомобілі та інші види транспортних засобів, виробниче обладнання, устаткування, цінні папери тощо.

Таблиця 8.9. Аналіз кредитної якості кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Кредити та заборгованість клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю					
2	Мінімальний кредитний ризик	220 299	-	-	-	220 299
3	Низький кредитний ризик	376 549	-	-	-	376 549
4	Середній кредитний ризик	40 598	283	-	-	40 881
5	Високий кредитний ризик	152 168	36	-	-	152 204
6	Дефолтні активи	146 255	75	10 182	-	156 512
7	Усього валова балансова вартість кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	935 869	394	10 182	-	946 445
8	Резерви під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	(8 147)	(227)	(7 821)	-	(16 195)
9	Усього кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за	927 722	167	2 361	-	930 250

	амортизованою собівартістю					
--	----------------------------	--	--	--	--	--

Таблиця 8.10. Аналіз кредитної якості кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік

тис. грн.

Ря-док	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Кредити та заборгованість клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю					
2	Мінімальний кредитний ризик	120 499	11	96	-	120 606
3	Низький кредитний ризик	213 973	-	294	-	214 267
4	Середній кредитний ризик	75 240	128	-	-	75 368
5	Високий кредитний ризик	38 816	-	34	-	38 850
6	Дефолтні активи	90 134	81	7 423	-	97 638
7	Усього валова балансова вартість кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	538 662	220	7 847	-	546 729
8	Резерви під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	(8 271)	(198)	(7 520)	-	(15 989)
9	Усього кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	530 391	22	327	-	530 740

Таблиця 8.11. Вплив вартості застави на якість кредиту за 2019 рік.

тис. грн.

Ря-док	Назва статті	Балансова вартість кредитів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставленого забезпечення	Вплив застави
1	Кредити, що надані юридичним особам	809 848	635 281	174 567
2	Кредити, що надані фізичним особам - підприємцям	50 214	50 214	-

3	Кредити, що надані фізичним особам на поточні потреби	81 391	74 438	6 953
4	Іпотечні кредити фізичних осіб	3 676	2 844	832
5	Інші кредити, що надані фізичним особам	1 316	-	1 316
6	Усього кредитів	946 445	762 777	183 668

Вартість майна, що оцінюється та приймається в заставу/іпотеку, розраховується за його заставною вартістю, яка визначається як ринкова (справедлива) вартість, зменшена на суму ПДВ. Дана вартість зазначається у договорах застави/іпотеки. Ринкова вартість визначається на підставі методологічних підходів: витратний, дохідний та порівняльний. Перевага надається результатам оцінки того з підходів, який найбільш точно відображає механізм ціноутворення на локальному ринку, де обертається предмет забезпечення. Іншими словами – найбільш об'єктивний результат оцінки надає той підхід, що віддзеркалює модель прийняття рішень щодо володіння, купівлі та продажу об'єкту застави на конкретному ринку.

Ринкова вартість майна визначається:

- на підставі Звіту про оцінку майна/майнових прав, виконаного суб'єктом оціночної діяльності (СОД), з яким співпрацює Банк;
- на підставі Звіту про оцінку майна/майнових прав, виконаного СОД, що акредитований органом державної виконавчої служби, у випадках примусової реалізації майна, що знаходиться в заставі;
- на підставі Звіту про оцінку майна/майнових прав, виконаного СОД, з яким Банк не співпрацює, за погодженням колегіальних органів Банку;
- на підставі Експертного висновку Управління по роботі з заставним майном (самостійно).

Вартість предметів застави переглядається з урахуванням зміни кон'юнктури ринку та стану їх збереження. Періодична переоцінка вартості застави здійснюється на регулярній основі, а саме:

- нерухомого майна, цілісного майнового комплексу – не рідше одного разу на дванадцять місяців;
- товарів в обороті або в переробці та біологічних активів – не рідше одного разу на місяць;
- іншого майна/майнових прав – не рідше одного разу на шість місяців.

Протягом 2019 року Банк звернув стягнення на заставне майно, що виступало забезпеченням кредитів (депозити), на загальну суму 9 000 тис. грн. Протягом 2018 року Банк звернув стягнення на заставне майно, що виступало забезпеченням кредитів (депозити), на загальну суму 21 740 тис. грн.

Таблиця 8.12. Вплив вартості застави на якість кредиту за 2018 рік.

Ря-док	Назва статті	Балансова вартість кредитів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставленого забезпечення	Вплив застави
1	Кредити, що надані юридичним особам	468 877	336 445	132 432
2	Кредити, що надані фізичним особам - підприємцям	50 105	49 186	919
3	Кредити, що надані фізичним особам на поточні потреби	23 542	20 485	3 057
4	Іпотечні кредити фізичних осіб	2 549	1 592	957

тис. грн.

5	Інші кредити, що надані фізичним особам	1 656	-	1 656
6	Усього кредитів	546 729	407 708	139 021

Примітка 9. Інвестиції в цінні папери.

Таблиця 9.1. Інвестиції в цінні папери.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Боргові цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	55 575	133 802
1.1	ОВДП	55 575	133 802
2	Боргові цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю	200 299	302 477
2.1	Депозитні сертифікати, емітовані НБУ	200 299	302 477
3	Інструменти капіталу, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	18	18
3.1	Акції підприємств, справедлива вартість яких визначена за даними оприлюднених котирувань цінних паперів на фондових біржах	-	18
3.2	Акції підприємств за собівартістю (справедливу вартість яких достовірно визначити неможливо)	18	-
4	Усього інвестицій в цінні папери	255 892	436 297

Станом на 31.12.2019 нараховані доходи, що включені до цієї примітки, склали 299 тис. грн., а станом на 31.12.2018 – 496 тис. грн.

Цінні папери, передані у вигляді забезпечення за операціями репо, відсутні. Резерв під знецінення інвестицій в цінні папери у 2019 та 2018 роках не формувався.

Протягом 2019 та 2018 років перекласифікація цінних паперів не здійснювалась.

Таблиця 9.2. Основні інвестиції в акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

тис. грн.

Рядок	Назва компанії	Вид діяльності	Країна реєстрації	Справедлива вартість	
				31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Публічне акціонерне товариство «Фондова біржа ПФТС»	Управління фінансовими ринками	Україна	18	18
2	Усього			18	18

Таблиця 9.3. Аналіз кредитної якості інвестицій в цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Боргові цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю					

2	Мінімальний кредитний ризик	200 299	-	-	-	200 299
3	Низький кредитний ризик	-	-	-	-	-
4	Середній кредитний ризик	-	-	-	-	-
5	Високий кредитний ризик	-	-	-	-	-
6	Дефолтні активи	-	-	-	-	-
7	Усього валова балансова вартість боргових цінних паперів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	200 299	-	-	-	200 299
8	Резерви під знецінення боргових цінних паперів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	-	-	-	-	-
9	Усього боргових цінних паперів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	200 299	-	-	-	200 299

Таблиця 9.4. Аналіз кредитної якості інвестицій в цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю, за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Боргові цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю					
2	Мінімальний кредитний ризик	302 477	-	-	-	302 477
3	Низький кредитний ризик	-	-	-	-	-
4	Середній кредитний ризик	-	-	-	-	-
5	Високий кредитний ризик	-	-	-	-	-
6	Дефолтні активи	-	-	-	-	-
7	Усього валова балансова вартість боргових цінних паперів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	302 477	-	-	-	302 477
8	Резерви під знецінення боргових цінних паперів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	-	-	-	-	-

9	Усього боргових цінних паперів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	302 477	-	-	-	302 477
---	---	---------	---	---	---	---------

Таблиця 9.5. Аналіз кредитної якості інвестицій в цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Боргові цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід					
2	Мінімальний кредитний ризик	55 575	-	-	-	55 575
3	Низький кредитний ризик	-	-	-	-	-
4	Середній кредитний ризик	-	-	-	-	-
5	Високий кредитний ризик	-	-	-	-	-
6	Дефолтні активи	-	-	-	-	-
7	Усього валова балансова вартість боргових цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	55 575	-	-	-	55 575
8	Резерви під знецінення боргових цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	-	-
9	Усього боргових цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	55 575	-	-	-	55 575

Таблиця 9.6. Аналіз кредитної якості інвестицій в цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені знецінені активи	Усього
1	Боргові цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід					

2	Мінімальний кредитний ризик	133 802	-	-	-	133 802
3	Низький кредитний ризик	-	-	-	-	-
4	Середній кредитний ризик	-	-	-	-	-
5	Високий кредитний ризик	-	-	-	-	-
6	Дефолтні активи	-	-	-	-	-
7	Усього валова балансова вартість боргових цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	133 802	-	-	-	133 802
8	Резерви під знецінення боргових цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	-	-
9	Усього боргових цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	133 802	-	-	-	133 802

Таблиця 9.7. Аналіз зміни валової балансової вартості цінних паперів, що обліковуються за амортизованою собівартістю та справедливою вартістю через інший сукупний дохід за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
1	Валова балансова вартість на початок періоду	436 279	-	-	-	436 279
1.1	Боргові цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (ОВДП)	133 802	-	-	-	133 802
1.2	Боргові цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю (деPOSITNІ сертифікати НБУ)	302 477	-	-	-	302 477
2	Фінансові активи, визнання яких було припинено або погашені (крім списаних)	(168 960)	-	-	-	(168 960)
3	Курсові різниці	(11 445)	-	-	-	(11 445)
4	Інші зміни	-	-	-	-	-
5	Валова балансова вартість на кінець звітного періоду	255 874	-	-	-	255 874
5.1	Боргові цінні папери, які обліковуються за	55 575	-	-	-	55 575

	справедливою вартістю через інший сукупний дохід (ОВДП)					
5.2	Боргові цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю (деPOSITні сертифікати НБУ)	200 299	-	-	-	200 299

Таблиця 9.8. Аналіз зміни валової балансової вартості цінних паперів, що обліковуються за амортизованою собівартістю та справедливою вартістю через інший сукупний дохід за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Первісно знецінені активи	Усього
1	Валова балансова вартість на початок періоду	324 760	-	-	-	324 760
1.1	Боргові цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (ОВДП)	90 440	-	-	-	90 440
1.2	Боргові цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю (деPOSITні сертифікати НБУ)	234 320	-	-	-	234 320
2	Придбані /створені фінансові активи	113 231	-	-	-	113 231
3	Курсові різниці	(1 712)	-	-	-	(1 712)
4	Інші зміни	-	-	-	-	-
5	Валова балансова вартість на кінець звітного періоду	436 279	-	-	-	436 279
5.1	Боргові цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (ОВДП)	133 802	-	-	-	133 802
5.2	Боргові цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю (деPOSITні сертифікати НБУ)	302 477	-	-	-	302 477

Примітка 10. Похідні фінансові активи.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Похідні фінансові активи, що обліковуються через прибутки або збитки		
1.1	Контракти своп	-	-

1.2	Форвардні контракти	12 419	2 264
2	Усього похідних фінансових активи	12 419	2 264

Примітка 11. Основні засоби та нематеріальні активи.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Будівлі, споруди та передавальні пристрої	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інстру-менти, прилади, інвентар (меблі)	Інші основні засоби	Інші необоротні матеріальні активи	Незавершені капітальні вкладення в основні засоби та	Нематеріальні активи	Усього
1	Балансова вартість на 31 грудня 2017	8 571	12 117	-	968	13	181	225	15 107	37 182
1.1	Первісна (переоцінена) вартість	12 259	14 939	-	3 125	13	1 912	225	17 752	50 225
1.2	Знос	(3 688)	(2 822)	-	(2 157)	-	(1 731)	-	(2 645)	(13 043)
2	Надходження	-	406	-	2 401	753	2 983	5 100	4 524	16 167
3	Капітальні інвестиції на добудову основних засобів та вдосконалення нематеріальних активів	646	-	-	-	-	-	24	-	670
4	Переведення з незавершених капітальних вкладень в основні засоби та нематеріальні активи	-	2 279	895	47	14	672	(5 040)	1 109	(24)
5	Вибуття	-	-	-	(6)	(120)	-	-	-	(126)
6	Амортизаційні відрахування	(304)	(1 536)	(85)	(277)	(88)	(1 665)	-	(1 630)	(5 585)
7	Інші зміни	-	-	-	-	510	(510)	-	-	-
8	Балансова вартість на 31 грудня 2018	8 913	13 266	810	3 133	1 082	1 661	309	19 110	48 284
8.1	Первісна (переоцінена) вартість	12 905	17 624	895	5 537	1 860	4 294	309	23 385	66 809

8.2	Знос	(3 992)	(4 358)	(85)	(2 404)	(778)	(2 633)	-	(4 275)	(18 525)
9	Надходження	-	630	-	789	254	688	2 933	1 838	7 132
10	Переведення з незавершених капітальних вкладень в основні засоби та нематеріальні активи	-	20	1 689	415	107	792	(3 023)	-	-
11	Вибуття	-	(1)	-	(72)	(94)	(349)	-	-	(516)
12	Амортизаційні відрахування	(319)	(1 724)	(248)	(543)	(278)	(1 894)	-	(2 362)	(7 368)
13	Інші зміни	-	-	-	-	-	(6)	6	-	-
14	Балансова вартість на 31 грудня 2019	8 594	12 191	2 251	3 722	1 071	892	225	18 586	47 532
14.1	Первісна (переоцінена) вартість	12 905	18 037	2 584	6 588	1 838	4 861	225	25 048	72 086
14.2	Знос	(4 311)	(5 846)	(333)	(2 866)	(767)	(3 969)	-	(6 462)	(24 554)

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

- основні засоби та нематеріальні активи, відносно яких є передбачені законодавством обмеження щодо володіння, користування та розпорядження - відсутні;
- основні засоби та нематеріальні активи, оформлені у заставу – відсутні;
- первісна вартість повністю амортизованих основних засобів і нематеріальних активів складає 7 439 тис. грн. і 1 135 тис. грн. та 6 537 тис. грн. і 1 137 тис. грн. відповідно;
- будівництво основних засобів не здійснювалось, а нематеріальні активи не створювалися, дослідження та розробки не проводилися;
- основні засоби, які тимчасово не використовуються або вилучені з експлуатації на продаж, відсутні;
- зменшення корисності об'єктів основних засобів не відбувалося. В 2019 році Банк отримав компенсацію від страхової компанії за пошкодження легкового автомобіля в сумі 15 тис. грн. В 2018 році компенсація від третіх осіб за об'єкти основних засобів, корисність яких зменшилася, не отримувалась.

Станом на 01.12.2019 нерухоме майно, яке знаходилось у власності Банку, було переоцінене за ринковими цінами відповідно до звіту незалежного оцінювача. Для визначення справедливої вартості будівель та офісних приміщень були використані порівняльний метод (метод аналогів продаж) та дохідний метод (другий рівень ієрархії). Для визначення кінцевої вартості результатам, отриманим за допомогою різних підходів, були присвоєні різні важелі в залежності від того, наскільки використання того чи іншого підходу відповідало таким характеристикам: достовірність і повнота інформації, специфіка оцінюваного майна тощо. Оскільки справедлива вартість нерухомості, що оцінювалась, суттєво не відрізнялась від залишкової вартості, в обліку в звітному році результати оцінки не відображались.

Якби будівля обліковувалась за історичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від знецінення, її балансова вартість станом на 31.12.2019 була б визнана в сумі 4 726 тис. грн., а станом на 31.12.2018 – в сумі 4 901 тис. грн.

Примітка 12. Інші активи.

Таблиця 12.1. Інші активи.

		тис. грн.	
Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
ІНШІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ			
1	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	689	690
2	Дебіторська заборгованість за виплаченими переказами	-	3
3	Дебіторська заборгованість за розрахунками по переказам	261	413
4	Грошові кошти з обмеженим правом використання (гарантійне покриття)	10 957	11 118
5	Нараховані доходи	392	247
6	Інші фінансові активи	94	29
7	Резерв під знецінення інших фінансових активів	(176)	(688)
8	Усього інших фінансових активів за мінусом резервів	12 217	11 812
ІНШІ НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ			
9	Дебіторська заборгованість з придбання активів	298	825
10	Передоплата за послуги	519	925
11	Витрати майбутніх періодів	4 045	2 734
12	Інші нефінансові активи	58	34
13	Резерв під знецінення інших нефінансових активів	(301)	(416)
14	Усього інших нефінансових активів за мінусом резервів	4 619	4 102
15	Усього інших активів за мінусом резервів	16 836	15 914

Станом на 31.12.2019 нараховані доходи, що включені до цієї примітки, склали 392 тис. грн., а на 31.12.2018 – 247 тис. грн.

Станом на 31.12.2019 та 31.12.2018 максимальний кредитний ризик за іншими активами становив 10 947 тис. грн. та 11 108 тис. грн. відповідно.

Станом на 31.12.2019 в балансі Банку обліковуються грошові кошти з обмеженим правом використання в сумі 10 957 тис. грн., які являють собою грошове покриття для забезпечення розрахунків з використанням платіжних карток міжнародних платіжних систем Visa та Mastercard (10 947 тис. грн.) та для забезпечення розрахунків через НПС «Простір» (10 тис. грн.). Станом на 31.12.2018 сума зазначених коштів становила, відповідно, 11 108 тис. грн. та 10 тис. грн.

Таблиця 12.2. Аналіз зміни резерву під знецінення інших активів за 2019 рік.

							тис. грн.
Рядок	Рух резервів	Дебіторська заборгованість з придбання активів	Передоплата за послуги	Нараховані доходи	Грошові кошти з обмеженим правом користування	Усього	

1	Залишок станом на 31 грудня 2018 року	(158)	(258)	(19)	(669)	(1 104)
2	(Збільшення)/зменшення резерву	(39)	154	(63)	574	626
3	Списання безнадійної заборгованості	-	-	-	-	-
4	Курсові різниці	-	-	-	1	1
5	Залишок станом на 31 грудня 2019 року	(197)	(104)	(82)	(94)	(477)

У 2019 році було погашено списаної заборгованості за іншими активами (нарахованими доходами) в сумі 1 тис. грн. В 2018 році було погашено списаної заборгованості за іншими активами (нарахованими доходами) в сумі 1 тис. грн.

Таблиця 12.3. Аналіз зміни резерву під знецінення інших активів за 2018 рік.

Рядок	Рух резервів	Дебіторська заборгованість з придбання активів	Передплата за послуги	Дебіторська заборгованість за виплатним и переказами	Нараховані доходи	Грошові кошти з обмеженим правом користування	Усього
1	Перерахований залишок станом на 01 січня 2018 року	(1)	(113)	(127)	(14)	(267)	(522)
2	(Збільшення)/зменшення резерву	(157)	(145)	127	(18)	(384)	(577)
3	Списання безнадійної заборгованості	-	-	-	13	-	13
4	Курсові різниці	-	-	-	-	(18)	(18)
5	Залишок станом на 31 грудня 2018 року	(158)	(258)	-	(19)	(669)	(1 104)

Таблиця 12.4. Аналіз зміни валової балансової вартості інших активів за 2019 рік.

Рядок	Назва статті	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	Грошові кошти з обмеженим правом користування	Інші фінансові активи	Усього
1	Залишок станом на 31 грудня 2018 року	690	11 118	692	12 500
2	Дебіторська заборгованість, первісно визнана протягом звітного періоду	-	-	321	321
3	Дебіторська заборгованість, визнання якої було припинено або погашено	(1)	-	-	(1)
4	Списання за рахунок резерву	-	-	-	-

5	Курсові різниці	-	(161)	(266)	(427)
6	Залишок станом на 31 грудня 2019 року	689	10 957	747	12 393

Таблиця 12.5. Аналіз зміни валової балансової вартості інших активів за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	Грошові кошти з обмеженим правом користування	Інші фінансові активи	Усього
1	Залишок станом на 31 грудня 2017 року	666	4 461	1 833	6 960
2	Дебіторська заборгованість, первісно визнана протягом звітного періоду	102 410	6 671	265 501	374 582
3	Дебіторська заборгованість, визнання якої було припинено або погашено	(102 386)	-	(266 629)	(369 015)
4	Списання за рахунок резерву	-	-	(13)	(13)
5	Курсові різниці	-	(14)	-	(14)
6	Залишок станом на 31 грудня 2018 року	690	11 118	692	12 500

Таблиця 12.6. Аналіз кредитної якості інших активів за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Мінімальний кредитний ризик	Низький кредитний ризик	Середній кредитний ризик	Високий кредитний ризик	Дефолтні активи	Усього
1	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	689	-	-	-	-	689
2	Дебіторська заборгованість за розрахунками по переказам	261	-	-	-	-	261
3	Грошові кошти з обмеженим правом використання (гарантійне покриття)	10 957	-	-	-	-	10 957
4	Нараховані доходи	364	-	-	-	28	392
5	Інші фінансові активи	94	-	-	-	-	94
6	Усього інших фінансових активів	12 365	-	-	-	28	12 393

Таблиця 12.7. Аналіз кредитної якості інших активів за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Мінімальний кредитний ризик	Низький кредитний ризик	Середній кредитний ризик	Високий кредитний ризик	Дефолтні активи	Усього
1	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	690	-	-	-	-	690
2	Дебіторська заборгованість за виплаченими переказами	3	-	-	-	-	3
3	Дебіторська заборгованість за розрахунками по переказам	413	-	-	-	-	413
4	Грошові кошти з обмеженим правом використання (гарантійне покриття)	11 118	-	-	-	-	11 118
5	Нараховані доходи	241	-	-	-	6	247
6	Інші фінансові активи	29	-	-	-	-	29
7	Усього інших фінансових активів	12 494	-	-	-	6	12 500

Примітка 13. Кошти клієнтів.

Таблиця 13.1. Кошти клієнтів.

тис.грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Інші юридичні особи	538 685	447 699
1.1	поточні рахунки	366 949	249 715
1.2	строкові кошти	171 736	197 984
2	Фізичні особи:	635 096	416 461
2.1	поточні рахунки	42 072	27 556
2.2	строкові кошти	593 024	388 905
3	Усього коштів клієнтів	1 173 781	864 160

Станом на 31.12.2019 нараховані процентні витрати, що включені до складу коштів клієнтів, склали 11 368 тис. грн., а на 31.12.2018 – 7 620 тис. грн.

Станом на 31.12.2019 та на 31.12.2018 максимальна сума коштів на рахунках клієнтів становила 105 344 тис. грн. та 80 582 тис. грн. відповідно.

Таблиця 13.2. Розподіл коштів клієнтів за видами економічної діяльності.

тис.грн.

Рядок	Вид економічної діяльності	31 грудня 2019		31 грудня 2018	
		сума	%	сума	%
1	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	2 550	0,22	84 259	9,75

2	Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг	6 052	0,52	6 701	0,77
3	Виробництво харчових продуктів, одягу, текстилю	35 019	2,98	10 002	1,16
4	Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	165 057	14,06	158 168	18,30
5	Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	9 988	0,85	13 875	1,61
6	Надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення	112 719	9,60	17 692	2,05
7	Діяльність у сфері інформатизації	8 114	0,69	9 150	1,06
8	Фізичні особи	635 096	54,11	416 461	48,19
9	Консультавання з питань керування	19 197	1,64	24 598	2,85
10	Страхування, перестраховання та недержавне пенсійне забезпечення	50 731	4,32	46 698	5,40
11	Інші види виробництва	100 056	8,52	34 509	3,99
12	Інші	29 202	2,49	42 047	4,87
13	Усього коштів клієнтів:	1 173 781	100	864 160	100

Станом на 31.12.2019 кошти клієнтів, які є забезпеченням за кредитними операціями, гарантіями, поручительствами тощо в загальній сумі складають 108 036 тис. грн. Загальна сума забезпечених коштами клієнтів кредитів та наданих Банком зобов'язань складає 136 448 тис. грн.

Станом на 31.12.2018 кошти клієнтів, які є забезпеченням за кредитними операціями, гарантіями, поручительствами тощо в загальній сумі складають 68 801 тис.грн. Загальна сума забезпечених коштами клієнтів кредитів та наданих Банком зобов'язань складає 69 356 тис. грн.

Примітка 14. Резерви за зобов'язаннями.

Таблиця 14.1. Аналіз зміни резервів за зобов'язаннями за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Рух резервів	Кредитні зобов'язання
1	Залишок на 31 грудня 2018 року	851
2	Формування та/або збільшення (зменшення) резерву	449
3	Курсові різниці	1
4	Залишок на 31 грудня 2019 року	1 301

Таблиця 14.2. Аналіз зміни резервів за зобов'язаннями за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Рух резервів	Кредитні зобов'язання
1	Перерахований залишок на 01 січня 2018 року	1 050
2	Формування та/або збільшення (зменшення) резерву	(196)
3	Курсові різниці	(3)
4	Залишок на 31 грудня 2018 року	851

Резерви за наданими фінансовими зобов'язаннями є забезпеченням їх виконання в майбутньому, що визнається в балансі Банку як зобов'язання та свідчить про можливі втрати внаслідок вибуття ресурсів, пов'язаного із виконанням Банком таких фінансових зобов'язань.

Сума резерву за зобов'язаннями включає резерв за виданими гарантіями та резерв під безумовні позабалансові зобов'язання з кредитування.

Станом на 31.12.2019 та 31.12.2018 використання резервів за зобов'язаннями не було, активи в розмірі очікуваної компенсації не визнавалися.

Примітка 15. Інші зобов'язання.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
ІНШІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
1	Кредиторська заборгованість за операціями з платіжними картками	41	535
2	Кредиторська заборгованість за операціями з іноземною валютою	-	220
3	Заставна плата за ключі від індивідуальних банківських ячеек	215	145
4	Нараховані витрати за РКО та господарськими операціями	983	458
5	Кредиторська заборгованість за прийнятими платежами	46	16
6	Кредитові суми до з'ясування	226	245
7	Інші фінансові зобов'язання	17	11
8	Усього інших фінансових зобов'язань	1 528	1 630
ІНШІ НЕФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
9	Кредиторська заборгованість за податками та зборами, крім податку на прибуток	2 269	1 505
10	Кредиторська заборгованість за розрахунками з працівниками банку	44	25
11	Кредиторська заборгованість з придбання активів	4	185
12	Доходи майбутніх періодів	4 806	3 459
13	Забезпечення оплати відпусток	3 913	2 811
14	Кредиторська заборгованість за послуги	697	1 258
15	Кредиторська заборгованість за фінансові послуги, що отримані банком	2 771	874
16	Усього інших нефінансових зобов'язань	14 504	10 117
17	Усього інших зобов'язань	16 032	11 747

Станом на 31.12.2019 нараховані витрати, що включені до цієї примітки, склали 983 тис. грн, а на 31.12.2018 – 458 тис. грн.

Аналіз термінів погашення зобов'язань з лізингу (оренди) та опис того, як Банк здійснює управління ризиком ліквідності, викладений в Примітці 27.

Примітка 16. Статутний капітал та емісійні різниці (емісійний доход).

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Кількість акцій в обігу (тис. шт.)	Прості акції	Усього
1	Залишок на 31 грудня 2017 року	157 480	200 000	200 000
2	Залишок на 31 грудня 2018 року	157 480	200 000	200 000

3	Збільшення номінальної вартості акцій за рахунок спрямування прибутку до статутного капіталу	-	15 748	15 748
4	Залишок на 31 грудня 2019 року	157 480	215 748	215 748

Банк випускає прості іменні акції.

Єдиним акціонером Банку 24.04.2019 було прийнято рішення щодо:

- збільшення статутного капіталу АТ «КІБ» на 15 748 031 (п'ятнадцять мільйонів сімсот сорок вісім тисяч тридцять одну) гривню 70 копійок до розміру 215 748 034 (двісті п'ятнадцять мільйонів сімсот сорок вісім тисяч тридцять чотири) гривні 29 копійок шляхом підвищення номінальної вартості акцій з 1 (однієї) гривні 27 копійок до 1 (однієї) гривні 37 копійок за рахунок спрямування до статутного капіталу частини прибутку 2018 року та нерозподіленого прибутку минулих років;

- внесення змін до статуту Банку шляхом викладення його в новій редакції та затвердження нової редакції статуту АТ «КІБ».

Національний Банк України 18.06.2019 погодив статут Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» у новій редакції у зв'язку із збільшенням статутного капіталу шляхом підвищення номінальної вартості акцій. Статут АТ «КІБ» у новій редакції зареєстрований Державним реєстратором 27.06.2019.

Станом на 31.12.2019 статутний капітал поділено на 157 480 317 (сто п'ятдесят сім мільйонів чотирьох вісімдесят тисяч триста сімнадцять) простих іменних акцій номінальною вартістю 1,37 гривня кожна, які розподіляються між акціонерами. Акції сплачені у повному обсязі.

У 2019 та у 2018 роках:

- акції на пред'явника та привілейовані акції Банком не випускалися;
- акції, призначені для випуску за умовами опціонів і контрактів з продажу, Банком не розміщувались;

- виплата дивідендів не здійснювалась;
- обмежень щодо володіння акціями не було;
- рішення щодо зменшення статутного капіталу не приймалися.

Власникам простих акцій надано право брати участь в управлінні Банком, брати участь у розподілі прибутку Банку, у разі прийняття відповідного рішення загальними зборами акціонерів отримувати дивіденди, отримувати у разі ліквідації Банку частини його майна або вартості, отримувати інформацію про фінансову діяльність Банку, переважне право на придбання акцій Банку, що додатково розміщуються в процесі приватного розміщення акцій, вільно розпоряджатися власними акціями згідно з чинним законодавством України. Акції Банку посвідчують рівні права, встановлені нормами чинного законодавства України. Привілеї або обмеження здійсненими випусками не передбачені.

Примітка 17. Рух резервів переоцінки (компоненти іншого сукупного доходу).

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Примітки	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Залишок на початок періоду		7 148	2 950
2	Зміни від застосування МСФЗ 9		-	(4)
3	Перерахований залишок на початок періоду		7 148	2 946
4	Переоцінка цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	(1 240)	4 499

4.1	зміни переоцінки до справедливої вартості	9	(1 848)	3 060
4.2.	доходи (витрати) у результаті продажу, перекласифіковані у звітному періоді на прибутки або збитки		608	1 439
5	Податок на прибуток, пов'язаний із зміною резерву переоцінки цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		223	(297)
6	Усього зміни щодо резервів переоцінки (інший сукупний дохід)		(1 017)	4 202
7	Залишок на кінець періоду		6 131	7 148

Примітка 18. Аналіз активів та зобов'язань за строками їх погашення.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Примітки	31 грудня 2019			31 грудня 2018		
			менше ніж 12 місяців	більше ніж 12 місяців	Усього	менше ніж 12 місяців	більше ніж 12 місяців	Усього
АКТИВИ								
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	6	149 587	-	149 587	49 358	-	49 358
2	Кредити та заборго-ваність банків	7	32 365	-	32 365	23 058	-	23 058
3	Кредити та заборго-ваність клієнтів	8	672 004	258 246	930 250	384 274	146 466	530 740
4	Інвестиції в цінні папери	9	255 892	-	255 892	436 297	-	436 297
5	Похідні фінансові активи	10	12 419	-	12 419	2 264	-	2 264
6	Відстрочений податковий актив		-	61	61	-	-	-
7	Основні засоби та нематеріальні активи	11	18 811	28 721	47 532	881	47 403	48 284
8	Активи з права користування		10 342	3 528	13 870	-	-	-
9	Інші активи	12	16 677	159	16 836	15 302	612	15 914
10	Усього активів		1 168 097	290 715	1 458 812	911 434	194 481	1 105 915
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ								
11	Кошти клієнтів	13	1 106 576	67 205	1 173 781	808 988	55 172	864 160
12	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		2 156	-	2 156	247	-	247
13	Відстрочені податкові зобов'язання		-	-	-	-	279	279
14	Резерви за зобов'язаннями	14	1 187	114	1 301	847	4	851

15	Зобов'язання орендаря з лізингу (оренди)		8 511	6 079	14 590	-	-	-
16	Інші зобов'язання	15	13 699	2 333	16 032	10 911	836	11 747
17	Усього зобов'язань		1 132 129	75 731	1 207 860	820 993	56 291	877 284

Примітка 19. Процентні доходи та витрати.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
ПРОЦЕНТНІ ДОХОДИ:			
Процентні доходи за фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою собівартістю			
1	Кредити та заборгованість клієнтів	140 031	77 147
2	Боргові цінні папери	15 011	15 230
3	Кореспондентські рахунки в інших банках	74	12
4	Депозити (кредити) овернайт в інших банках	7 943	7 751
5	Процентні доходи за знеціненими фінансовими активами	19 667	9 546
6	Усього процентних доходів за фінансовими активами, що обліковуються за амортизованою собівартістю	182 726	109 686
Процентні доходи за фінансовими активами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід			
7	Боргові цінні папери	5 199	3 994
8	Усього процентних доходів за фінансовими активами, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	5 199	3 994
9	Усього процентних доходів	187 925	113 680
ПРОЦЕНТНІ ВИТРАТИ:			
Процентні витрати по фінансовим зобов'язанням, які обліковуються за амортизованою собівартістю			
10	Строкові кошти юридичних осіб	(20 457)	(8 262)
11	Строкові кошти фізичних осіб	(59 409)	(34 983)
12	Строкові кошти інших банків	(392)	-
13	Поточні рахунки	(10 910)	(4 695)
14	Зобов'язання з оренди	(2 761)	-
15	Усього процентних витрати по фінансовим зобов'язанням, які обліковуються за амортизованою собівартістю	(93 929)	(47 940)
16	Усього процентних витрат	(93 929)	(47 940)
17	Чистий процентний дохід /(витрати)	93 996	65 740

Примітка 20. Комісійні доходи та витрати.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
КОМІСІЙНІ ДОХОДИ:			
1	Розрахунково - касові операції	124 311	38 120
2	Доходи за операціями на валютному ринку	4 345	5 362
3	Гарантії надані	6 365	2 995

4	Кредитне обслуговування клієнтів	3 888	2 212
5	Інші	1 165	1 467
6	Усього комісійних доходів	140 074	50 156
КОМІСІЙНІ ВИТРАТИ:			
7	Розрахунково - касові операції	(76 457)	(6 988)
8	Операції з цінними паперами	(3)	(5)
9	Операції по розрахунках з МПС	(2 794)	(3 134)
10	Усього комісійних витрат	(79 254)	(10 127)
11	Чистий комісійний дохід/витрати	60 820	40 029

Примітка 21. Інші операційні доходи.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Дохід від суборенди активів з права користування	54	22
2	Дохід від продажу кредитів і дебіторської заборгованості	-	329
3	Дохід від вибуття основних засобів та нематеріальних активів	144	2
4	Дохід від модифікації фінансових активів	55	-
5	Дохід від припинення визнання фінансових активів	99	-
6	Дохід від штрафів, пені	582	437
7	Доходи від припинення визнання фінансових зобов'язань	1 480	331
8	Агентська винагорода від фінансових та страхових компаній	1 247	762
9	Віднесення на доходи коштів за недіючими рахунками	169	-
10	Доходи від перевірки та перерахування готівки	1 049	182
11	Інші	418	139
12	Усього операційних доходів	5 297	2 204

Примітка 22. Адміністративні та інші операційні витрати.

Таблиця 22.1. Витрати на виплати працівникам.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Заробітна плата та премії	(71 507)	(51 176)
2	Нарахування на фонд заробітної плати	(14 328)	(10 309)
3	Інші виплати працівникам	(321)	(282)
4	Усього витрати на утримання персоналу	(86 156)	(61 767)

Таблиця 22.2. Витрати на амортизацію.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Амортизація основних засобів	(5 006)	(3 955)
2	Амортизація програмного забезпечення та нематеріальних активів	(2 362)	(1 630)
3	Амортизація активів з права користування	(9 445)	-
4	Усього витрат на амортизацію	(16 813)	(5 585)

Таблиця 22.3. Інші адміністративні та операційні витрати.

		тис. грн.	
Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	(4 795)	(2 191)
2	Витрати на утримання основних засобів, що отримані в лізинг (оренду)	(282)	(234)
3	Витрати на оперативний лізинг (оренду) згідно МСБО 17 "Оренда"	-	(12 281)
4	Витрати, пов'язані з короткостроковою орендою	(2 241)	-
5	Витрати, пов'язані з орендою малоцінних активів	(553)	-
6	Витрати, пов'язані зі змінними орендними платежами	(1 243)	-
7	Професійні послуги	(1 232)	(1 323)
8	Витрати на маркетинг та рекламу	(1 090)	(405)
9	Витрати із страхування	(7 095)	(1 849)
10	Сплата інших податків та обов'язкових платежів, крім податку на прибуток	(4 524)	(2 834)
11	Витрати від модифікації фінансових активів	(321)	-
12	Телекомунікаційні витрати	(3 465)	(3 338)
13	Витрати на аудит	(460)	(295)
14	Витрати на охорону	(768)	(634)
15	Господарські витрати	(4 001)	(3 250)
16	Винагорода за залучення клієнтів	(4 336)	(903)
17	Збиток від вибуття активів	(348)	-
18	Витрати на здійснення платежів з використанням програмно-апаратних комплексів	(2 121)	-
19	Витрати на комунальні послуги	(824)	(1 831)
20	Витрати на процесингове обслуговування та персоналізацію ПК	(1 621)	(1 370)
21	Витрати на інкасацію	(1 985)	(2 657)
22	Чистий прибуток (збиток) від зменшення корисності нефінансових активів	114	(302)
23	Інші адміністративні та операційні витрати	(4 051)	(2 911)
24	Усього адміністративних та інших операційних витрат	(47 242)	(38 608)

Примітка 23. Чистий прибуток/(збиток) від операцій із фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Таблиця 23.1. Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

		тис. грн.	
Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Доходи за вирахуванням витрат за операціями з похідними фінансовими інструментами (форексні	56	4 046

	свопи), що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		
2	Доходи за вирахуванням витрат за операціями з похідними фінансовими інструментами (форвардні контракти на продаж цінних паперів), що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	10 155	3 761
3	Усього результат від операцій з похідними фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	10 211	7 807

Примітка 24. Витрати на податок на прибуток.

Таблиця 24.1. Витрати на сплату податку на прибуток.

тис. грн.			
Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Поточний податок на прибуток	(5 278)	(2 492)
2	Зміна відстроченого податку на прибуток, пов'язана з виникненням чи списанням тимчасових різниць	116	(53)
3	Усього витрати податку на прибуток	(5 162)	(2 545)

Таблиця 24.2. Узгодження суми облікового прибутку (збитку) та суми податкового прибутку (збитку).

тис. грн.			
Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Прибуток до оподаткування	28 617	13 857
2	Теоретичні податкові відрахування за відповідною ставкою оподаткування	(5 151)	(2 494)
КОРИГУВАННЯ ОБЛІКОВОГО ПРИБУТКУ:			
3	Витрати, які не включаються до суми витрат з метою розрахунку податкового прибутку, але визнаються в бухгалтерському обліку (амортизація основних засобів та нематеріальних активів, результат від вибуття основних засобів та нематеріальних активів, перерахування коштів неприбутковим організаціям, списання заборгованості, що не відноситься до безнадійної в податковому обліку)	(1 368)	(803)
4	Витрати, які включаються до суми витрат з метою розрахунку податкового прибутку, але не визнаються в бухгалтерському обліку (амортизація основних засобів та нематеріальних активів, результат від вибуття основних засобів та нематеріальних активів, витрати на формування забезпечень)	1 241	861
5	Доходи, які не підлягають обкладенню податком на прибуток, але визнаються в бухгалтерському обліку (доходи від продажу цінних паперів відповідно до п.141.2 Податкового кодексу України)	(108)	240
6	Доходи, які підлягають обкладенню податком на прибуток, але не визнаються (не належать) до	108	(232)

	облікового прибутку (збитку) (сума позитивного загального фінансового результату від операцій з продажу цінних паперів з урахуванням суми від'ємного фінансового результату від таких операцій, не врахованих у попередніх податкових періодах		
7	Зміни в сумі чистого відстроченого податкового активу	116	(53)
8	Інші коригування (різниця між відкоригованим розміром резервів за активами, розрахованим станом на початок 2018 року відповідно до вимог МСФЗ, що застосовуватимуться з 2018 року, та розміром резервів, сформованих у зв'язку зі зменшенням корисності активів відповідно до вимог МСФЗ, які застосовувалися станом на кінець 2017 року)	-	(64)
9	Сума податку на прибуток (збиток)	(5 162)	(2 545)

Згідно з нормами чинного податкового законодавства України у звітному періоді змін ставок податку на прибуток не відбувалось.

Таблиця 24.3. Податкові наслідки, пов'язані з визнанням відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Залишок на 31 грудня 2018	Визнані в прибутках/ збитках	Визнані в іншому сукупному доході	Залишок на 31 грудня 2019
1	Податковий вплив тимчасових різниць, які зменшують (збільшують) суму оподаткування та перенесені податкові збитки на майбутні періоди	(279)	117	223	61
1.1	Основні засоби	(135)	36	-	(99)
1.2	Цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(297)	-	223	(74)
1.3	Резерви за зобов'язаннями	153	81	-	234
2	Чистий відстрочений податковий актив (зобов'язання)	(279)	117	223	61
3	Визнаний відстрочений податковий актив	-	61	-	61
4	Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(279)	56	223	-

Таблиця 24.4. Податкові наслідки, пов'язані з визнанням відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Залишок на 31 грудня 2017	Визнані в прибутках/збитках	Визнані в іншому сукупному доході	Залишок на 31 грудня 2018
1	Податковий вплив тимчасових різниць, які зменшують (збільшують) суму оподаткування та перенесені податкові збитки на майбутні періоди	71	(53)	(297)	(279)
1.1	Основні засоби	(92)	(43)	-	(135)
1.2	Цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	(297)	(297)
1.3	Резерви за зобов'язаннями	155	(2)	-	153
1.4	Інші	8	(8)	-	-
2	Чистий відстрочений податковий актив (зобов'язання)	71	(53)	(297)	(279)
3	Визнаний відстрочений податковий актив	71	(71)	-	-
4	Визнане відстрочене податкове зобов'язання	-	18	(297)	(279)

Примітка 25. Прибуток/збиток на одну просту акцію.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Примітки	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Прибуток/(збиток), що належить власникам простих акцій банку		23 455	11 312
2	Прибуток/(збиток) за рік		23 455	11 312
3	Середньорічна кількість простих акцій в обігу (тис. шт.)	16	157 480	157 480
4	Чистий та скоригований прибуток/(збиток) на просту акцію		0.15	0.07

Примітка 26. Операційні сегменти.

Сегменти Банку представляють собою стратегічні бізнес-підрозділи, орієнтовані на різних клієнтів. Управління ними проводиться окремо, оскільки кожному бізнес-підрозділу необхідні свої маркетингові стратегії та рівень обслуговування.

Готівкові кошти в касі, кошти на кореспондентському рахунку в НБУ, податок на прибуток не розподіляються на сегменти.

Таблиця 26.1. Доходи, витрати та результати звітних сегментів за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найменування звітних сегментів			Інші сегменти та операції	Усього
		послуги корпоративним клієнтам	послуги фізичним особам	послуги банкам		
	Дохід від зовнішніх клієнтів	260 708	35 476	30 470	6 642	333 296
1	Процентні доходи	146 295	13 403	23 028	5 199	187 925
2	Комісійні доходи	111 037	21 595	7 442	-	140 074
3	Інші операційні доходи	3 376	478	-	1 443	5 297
4	Усього доходів сегментів	260 708	35 476	30 470	6 642	333 296
5	Процентні витрати	(33 649)	(59 888)	(392)	-	(93 929)
6	Комісійні витрати	(70 202)	(5 019)	(4 030)	(3)	(79 254)
7	Чистий збиток від зменшення корисності фінансових активів	(372)	681	1 007	-	1 316
8	Чистий прибуток/(збиток) від операцій із похідними фінансовими інструментами	-	-	56	10 155	10 211
9	Чистий прибуток/(збиток) від операцій із борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	601	601
10	Результат від операцій з іноземною валютою	-	16 734	3 925	-	20 659
11	Результат від переоцінки операцій з іноземною валютою	-	226	(3 325)	(9 916)	(13 015)
12	Чистий збиток/(прибуток) від (збільшення)/зменшення резервів за зобов'язаннями	(753)	304	-	-	(449)
13	Накопичений прибуток/(збиток) від перекласифікації фінансових активів, які обліковувалися за справедливою	-	-	-	(608)	(608)

	вартістю через інший сукупний дохід до справедливої вартості через прибуток або збиток					
14	Витрати на виплати працівникам	-	-	-	(86 156)	(86 156)
15	Витрати зносу та амортизація	-	-	-	(16 813)	(16 813)
16	Адміністративні та інші операційні витрати	-	-	-	(47 242)	(47 242)
17	Результат сегмента Прибуток (збиток)	155 732	(11 486)	27 711	(143 340)	28 617

Таблиця 26.2. Доходи, витрати та результати звітних сегментів за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найменування звітних сегментів			Інші сегменти та операції	Усього
		послуги корпоративним клієнтам	послуги фізичним особам	послуги банкам		
	Дохід від зовнішніх клієнтів	101 894	20 873	38 945	4 328	166 040
1	Процентні доходи	80 621	6 072	22 993	3 994	113 680
2	Комісійні доходи	19 450	14 754	15 952	-	50 156
3	Інші операційні доходи	1 823	47	-	334	2 204
4	Усього доходів сегментів	101 894	20 873	38 945	4 328	166 040
5	Процентні витрати	(12 629)	(35 311)	-	-	(47 940)
6	Комісійні витрати	(719)	(4 555)	(4 848)	(5)	(10 127)
7	Чистий збиток від зменшення корисності фінансових активів	(4 034)	(893)	(674)	-	(5 601)
8	Чистий прибуток/(збиток) від операцій із похідними фінансовими інструментами	-	-	4 046	3 761	7 807
9	Чистий прибуток/(збиток) від операцій із борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	1 331	1 331

10	Результат від операцій з іноземною валютою	-	4 211	8 377	-	12 588
11	Результат від переоцінки операцій з іноземною валютою	-	-	(3 569)	531	(3 038)
12	Чистий збиток/(прибуток) від (збільшення)/зменшення резервів за зобов'язаннями	(75)	271	-	-	196
13	Накопичений прибуток/ (збиток) від перекласифікації фінансових активів, які обліковувалися за справедливою вартістю через інший сукупний дохід до справедливої вартості через прибуток або збиток	-	-	-	(1 439)	(1 439)
14	Витрати на виплати працівникам	-	-	-	(61 767)	(61 767)
15	Витрати зносу та амортизація	-	-	-	(5 585)	(5 585)
16	Адміністративні та інші операційні витрати	-	-	-	(38 608)	(38 608)
17	Результат сегмента Прибуток (збиток)	84 437	(15 404)	42 277	(97 453)	13 857

Таблиця 26.3. Активи та зобов'язання звітних сегментів за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найменування звітних сегментів			Інші сегменти та операції	Усього
		послуги корпоративним клієнтам	послуги фізичним особам	послуги банкам		
	АКТИВИ СЕГМЕНТІВ					
1	Активи сегментів	848 637	82 969	256 027	121 531	1 309 164
2	Усього активів сегментів	848 637	82 969	256 027	121 531	1 309 164
3	Нерозподілені активи	-	-	-	149 648	149 648
4	Усього активів	848 637	82 969	256 027	271 179	1 458 812
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ СЕГМЕНТІВ					
5	Зобов'язання сегментів	548 032	636 155	-	23 673	1 207 860

6	Усього зобов'язань сегментів	548 032	636 155	-	23 673	1 207 860
7	Нерозподілені зобов'язання	-	-	-	-	-
8	Усього зобов'язань	548 032	636 155	-	23 673	1 207 860
	ІНШІ СЕГМЕНТНІ СТАТТІ					
9	Капітальні інвестиції	-	-	-	2 933	2 933
10	Амортизація	-	-	-	(16 813)	(16 813)

Таблиця 26.4. Активи та зобов'язання звітних сегментів за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найменування звітних сегментів			Інші сегменти та операції	Усього
		послуги корпоративним клієнтам	послуги фізичним особам	послуги банкам		
АКТИВИ СЕГМЕНТІВ						
1	Активи сегментів	506 995	25 112	338 264	186 186	1 056 557
2	Усього активів сегментів	506 995	25 112	338 264	186 186	1 056 557
3	Нерозподілені активи	-	-	-	49 358	49 358
4	Усього активів	506 995	25 112	338 264	235 544	1 105 915
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ СЕГМЕНТІВ						
5	Зобов'язання сегментів	453 086	417 887	-	6 311	877 284
6	Усього зобов'язань сегментів	453 086	417 887	-	6 311	877 284
7	Нерозподілені зобов'язання	-	-	-	-	-
8	Усього зобов'язань	453 086	417 887	-	6 311	877 284
ІНШІ СЕГМЕНТНІ СТАТТІ						
9	Капітальні інвестиції	-	-	-	5 100	5 100
10	Амортизація	-	-	-	(5 585)	(5 585)

Примітка 27. Управління фінансовими ризиками.

Управління фінансовими ризиками в 2019 році Банк здійснював на підставі вимог законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку України (в першу чергу, Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого рішенням Правління НБУ від 11.06.20018 №64), внутрішніх документів Банку, міжнародних стандартів і рекомендацій щодо управління ризиками з урахуванням загальноприйнятої банківської практики. Основною метою побудованої в Банку системи управління ризиками є кількісна оцінка ймовірності невідповідності обсягових, просторових та часових параметрів фінансових потоків Банку очікуваним, яка формується у результаті цілеспрямованої дії або бездіяльності зацікавлених суб'єктів економічних відносин, що відображається на зміні його фінансового стану та динаміці розвитку.

Банк у процесі побудови системи управління ризиками дотримується наступного принципу: отримання прогнозованого прибутку можливе лише тоді, коли ризик врахований на етапі прийняття рішень та заздалегідь передбачені заходи для його запобігання та мінімізації.

При здійсненні фінансової діяльності Банк наражається на ризики, в тому числі фінансові, основними з яких в 2019 році були: кредитний, операційний, ризик концентрацій, процентний ризик та ризик ліквідності. По відношенню до цих ризиків, які Банк вважає суттєвими, розроблені внутрішні нормативні документи (Стратегія управління ризиками, політики, методика, положення, порядки тощо), що регламентують порядок оцінки та контролю ризиків, визначають цілі та задачі Банку в процесі контролю за ризиками, а також регулюють порядок проведення заходів, що спрямовані на мінімізацію впливу банківських ризиків на результат діяльності Банку та його капітал.

Кредитний ризик

Кредитний ризик - це ризик, що загрожує доходам і капіталу Банку внаслідок можливого невиконання контрагентом або групою контрагентів прийнятих на себе зобов'язань перед Банком.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом визначення кредитної політики, диверсифікації кредитного портфеля, контролю за концентраціями в розрізі бізнесу, пов'язаних та системних клієнтів, галузей та регіонів, шляхом створення резервів, кредитного аналізу та моніторингу, застосування системи лімітів тощо.

Оцінка кредитного ризику проводиться згідно внутрішніх нормативних документів щодо оцінки кредитного ризику з метою обмеження або уникнення надмірного ризику.

Колегіальним органом, який забезпечує мінімізацію кредитних ризиків та ефективно управління ними, ефективно розміщення кредитних ресурсів, визначення порядку та способів їх використання з метою досягнення оптимального рівня доходу, а також оцінку якості кредитно-інвестиційного портфелю Банку є Кредитний комітет.

Банк використовує різні методи захисту від потенційних ризиків, серед яких є страхування, резервування, хеджування, диверсифікація, встановлення лімітів на рівні окремих операцій та портфельному рівні, а також уникнення (відмова від операції), моніторинг якості активів та отриманого забезпечення та інші.

Максимальна сума доступності кредитному ризику зазначається у відповідних примітках фінансових інструментів до Звіту про фінансовий стан (Баланс).

У 2019 році Банк продовжував здійснювати оцінку резервів під кредитні ризики відповідно до МСФЗ 9. Внутрішні нормативні документи Банку передбачають підходи до знецінення за 3-ма етапами згідно вимог МСФЗ 9, здійснення оцінки очікуваних кредитних збитків від фінансових інструментів, фактори суттєвого збільшення кредитного ризику, принципи індивідуальної та портфельної оцінки зменшення корисності тощо. У звітному періоді (крім дати на 01.01.2020) сформовані резерви за МСФЗ 9 завжди перевищували розмір кредитного ризику згідно Постанови НБУ №351, тобто показник НКР (непокритий кредитний ризик) дорівнював нулю.

Протягом 2019 року Банк дотримувався нормативів, встановлених Національним банком України, в тому числі нормативів кредитного ризику. На звітну дату максимальний розмір кредитного ризику на одного позичальника (норматив Н7) складав – 22,04%; концентрація кредитного ризику за великими позичальниками (норматив Н8) складав – 225,9%; сукупний розмір кредитного ризику за пов'язаними особами (норматив Н9) складав – 3,3%.

Ринковий ризик

Ринкові ризики – ризики, що загрожують доходам і капіталу Банку та пов'язані з несприятливими змінами показників фінансового ринку (таких як процентні ставки, валютні курси, котирування цінних паперів, ціни на товари та інші). Банк контролює ринкові ризики за їх видами: валютний ризик та процентний ризик – з використанням оцінки волатильності фінансових індексів та інструментів, на основі прогнозів розвитку політичної та економічної

ситуації в Україні та світі, а також на основі затверджених макроекономічних параметрів бюджету та прогнозу розвитку економіки країни.

Метою управління ринковим ризиком є управління та контроль за ринковим ризиком в межах прийнятих параметрів при оптимізації дохідності за ризик.

Функції управління ринковим ризиком покладені на Комітет з управління активами та пасивами. Положення про Комітет визначає правові основи діяльності та компетенцію колегіального органу, його головну мету та функції, порядок та методи його роботи, порядок взаємодії зі структурними підрозділами та іншими комітетами Банку, порядок прийняття рішень, а також систему звітності та відповідальності за їх виконання.

Валютний ризик

Валютний ризик - це ризик, що загрожує доходам і капіталу і виникає внаслідок несприятливих змін курсів обміну валют на ринку.

Банк має активи і зобов'язання, деноміновані в декількох іноземних валютах. Управління валютним ризиком полягає у здійсненні контролю відкритих валютних позицій за кожною іноземною валютою при проведенні валютних операцій, в тому числі торгових. Ліміти, на підставі яких регулюється рівень валютного ризику Банку, відповідають лімітам та обмеженням, встановленим Національним банком України. Комітет з управління активами та пасивами здійснює постійний моніторинг валютних позицій у відповідності до вимог регулятора, оцінює можливі (майбутні) втрати від зміни валютного курсу, які залежать від величини відкритої позиції і зміни курсу валюти до гривні, розраховані на основі статистичних та математичних моделей оцінки валютного ризику.

Аналіз валютного ризику відображений у таблицях 27.1, 27.2, 27.3 (наведені нижче). Розрахунок здійснено для грошових залишків у валютах, що відрізняються від функціональної валюти.

Таблиця 27.1. Аналіз валютного ризику.

Рядок	Назва валюти	31 грудня 2019 року				31 грудня 2018 року			
		монетарні активи	монетарні зобов'язання	похідні фінансові інструменти	чиста позиція	монетарні активи	монетарні зобов'язання	похідні фінансові інструменти	чиста позиція
1	Долари США	281 617	235 329	-	46 288	206 596	139 130	-	67 466
2	Євро	57 357	50 101	-	7 256	33 128	32 076	-	1 052
3	Фунти стерлінгів	168	-	-	168	13	-	-	13
4	Інші	751	5	-	746	147	3	-	144
5	Усього	339 893	285 435	-	54 458	239 884	171 209	-	68 675

тис. грн.

Таблиця 27.2. Зміна прибутку або збитку та власного капіталу в результаті можливих змін офіційного курсу гривні до іноземних валют, що встановлені на звітну дату, за умови, що всі інші змінні характеристики залишаються фіксованими.

Рядок	Назва статті	тис. грн.	
		31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року

		вплив на прибуток/ (збиток)	вплив на власний капітал	вплив на прибуток/ (збиток)	вплив на власний капітал
1	Зміцнення долара США на 50%	23 144	23 144	33 733	33 733
2	Послаблення долара США на 50%	(23 144)	(23 144)	(33 733)	(33 733)
3	Зміцнення євро на 50%	3 628	3 628	526	526
4	Послаблення євро на 50%	(3 628)	(3 628)	(526)	(526)
5	Зміцнення фунта стерлінгів на 50%	84	84	7	7
6	Послаблення фунта стерлінгів на 50%	(84)	(84)	(7)	(7)
7	Зміцнення інших валют на 50%	373	373	72	72
8	Послаблення інших валют на 50%	(373)	(373)	(72)	(72)

Таблиця 27.3. Зміна прибутку або збитку та власного капіталу в результаті можливих змін офіційного курсу гривні до іноземних валют, що встановлений як середньозважений курс, за умови, що всі інші змінні характеристики залишаються фіксованими.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
		вплив на прибуток/ (збиток)	вплив на власний капітал	вплив на прибуток/ (збиток)	вплив на власний капітал
1	Зміцнення долара США на 50%	25 254	25 254	33 139	33 139
2	Послаблення долара США на 50%	(25 254)	(25 254)	(33 139)	(33 139)
3	Зміцнення євро на 50%	3 975	3 975	533	533
4	Послаблення євро на 50%	(3 975)	(3 975)	(533)	(533)
5	Зміцнення фунта стерлінгів на 50%	89	89	7	7
6	Послаблення фунта стерлінгів на 50%	(89)	(89)	(7)	(7)
7	Зміцнення інших валют на 50%	390	390	79	79
8	Послаблення інших валют на 50%	(390)	(390)	(79)	(79)

Рівень чутливості, який використовується при складанні звітів про валютний ризик для провідного управлінського персоналу Банку, являє собою оцінку керівництвом Банку впливу від можливої зміни курсів обміну валют на прибутковість та капітал при підтримці наступних відкритих валютних позицій. В аналіз чутливості включені тільки суми залишків монетарних статей, виражених в іноземній валюті, і вносяться коригування при переведенні у валюту представлення на кінець періоду з урахуванням відповідних змін у курсах обміну валют.

Обмеження аналізу чутливості. У наведених вище таблицях відображений вплив змін, які ґрунтуються на основному припущенні, у той час як інші припущення залишаються незмінними. У дійсності існує зв'язок між припущеннями та іншими факторами. Також необхідно зауважити, що чутливість має нелінійний характер, тому не повинна проводитися інтерполяція або екстраполяція отриманих результатів.

Аналіз чутливості не враховує, що Банк активно управляє активами та зобов'язаннями. Окрім того, фінансовий стан Банку може змінюватись в залежності від фактичних змін, які відбуваються в майбутньому. У цій ситуації різні методи оцінки активів і зобов'язань можуть призвести до значних коливань величини капіталу.

Процентний ризик

Ризик процентної ставки виникає в результаті виникнення будь-якої з наступних невідповідностей між активами і зобов'язаннями:

- розриви по строках погашення між обсягом активів та обсягом пасивів;
- застосування до фінансових інструментів фіксованих та змінних процентних ставок;
- різні періоди перегляду процентних ставок за активами і пасивами.

Управління процентним ризиком полягає в прийнятті оптимальної схеми розміщення платних пасивів в доходні активи – структурного балансування, тобто в здійсненні процесу урівноваження активів і зобов'язань балансових та позабалансових позицій Банку по сумах, валютам і строкам до погашення з урахуванням аспектів процентного ризику.

З метою управління процентним ризиком Банк постійно проводить оцінку розривів позицій за процентними доходами та витратами, динаміки ринкових процентних ставок за різними видами активів та зобов'язань, за якими нараховуються проценти. На практиці Банк змінює процентні ставки за активами та зобов'язаннями, враховуючи поточні ринкові умови, та розраховує необхідний рівень маржі для підтримки прибутковості операцій.

Комітет з управління активами та пасивами є відповідальним за підтримку мінімальної різниці між чутливими до змін процентної ставки активами та зобов'язаннями та забезпечує контроль впливу на розмір процентного ризику значних змін у загальній кредитній та інвестиційній стратегіях. Крім того, Комітет аналізує поточну та перспективну кон'юнктуру фінансового ринку для розробки стратегії управління ресурсами, а також вплив зміни процентних ставок та зміни у структурі активів і пасивів на доходи, капітал та вартість активів та звітує про результати Правлінню Банку.

Аналіз процентного ризику відображено у таблицях 27.4 та 27.5 (наведені нижче).

Таблиця 27.4. Загальний аналіз процентного ризику.

							тис. грн.
РЯДОК	Назва статті	На вимогу і менше 1 міс.	Від 1 до 6 міс.	Від 6 до 12 міс.	Більше року	Фінансові інструменти, що не знаходяться під процентним ризиком	Усього
2019 рік							
1	Усього фінансових активів	340 241	414 896	205 106	258 246	174 241	1 392 730
2	Усього фінансових зобов'язань	581 209	340 155	193 723	73 284	1 528	1 189 899
3	Чистий розрив за процентними ставками на 31 грудня 2019	(240 968)	74 741	11 383	184 962	172 713	202 831
2018 рік							
4	Усього фінансових активів	140 294	316 616	386 700	146 467	63 452	1 053 529

5	Усього фінансових зобов'язань	439 269	-	369 720	55 171	1 630	865 790
6	Чистий розрив за процентними ставками на 31 грудня 2018	(298 975)	316 616	16 980	91 296	61 822	187 739

Активи та зобов'язання розподілені на групи відповідно до строків перегляду процентної ставки або строків погашення в залежності від того, що відбудеться раніше.

В таблиці нижче надається аналіз впливу на прибуток та капітал Банку зміни всієї кривої дохідності Банку на 1 процентний пункт. Враховується можливість одночасної зміни процентних ставок як на залучені, так і на розміщені ресурси. Не враховується те, що Банк активно управляє активами та пасивами.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	На вимогу і менше 1 міс.	Від 1 до 6 міс.	Від 6 до 12 міс.	Більше року	Усього
31 грудня 2019 року						
1	При паралельному коригуванні на 1 % вгору	(2 410)	747	114	1 850	301
2	При паралельному коригуванні на 1 % вниз	2 410	(747)	(114)	(1 850)	(301)
31 грудня 2018 року						
3	При паралельному коригуванні на 1 % вгору	(2 990)	3 166	170	913	1 259
4	При паралельному коригуванні на 1 % вниз	2 990	(3 166)	(170)	(913)	(1 259)

Таблиця 27.5. Моніторинг процентних ставок за фінансовими інструментами.

%

Рядок	Назва статті	2019 рік				2018 рік			
		гривня	долари США	євро	інші	гривня	долари США	євро	інші
АКТИВИ									
1	Кредити та заборгованість в банках	0,1	-	-	-	-	-	-	-
2	Кредити та заборгованість клієнтів	21,7	10,2	8,9	-	21,5	8,3	9,0	-
3	Інвестиції в цінні папери	12,3	-	-	-	16,5	5,4	4,0	-
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ									
4	Кошти банків	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Кошти клієнтів:								
5.1	Поточні рахунки	5,4	1,2	0,2	-	3,5	1,5	0,4	-
5.2	Строкові кошти	15,5	6,7	4,0	-	15,8	4,4	4,0	-

Нарахування процентів здійснюється за фіксованою ставкою.

Географічний ризик.

Нижче наводиться аналіз географічної концентрації фінансових активів та зобов'язань.

Таблиця 27.6. Аналіз географічної концентрації фінансових активів та зобов'язань за 2019 рік.

тис. грн.					
Рядок	Назва статті	Україна	ОЕСР	Інші країни	Усього
Активи					
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	149 587	-	-	149 587
2	Кредити та заборгованість банків	32 365	-	-	32 365
3	Кредити та заборгованість клієнтів	930 250	-	-	930 250
4	Інвестиції в цінні папери	255 892	-	-	255 892
5	Похідні фінансові активи	12 419	-	-	12 419
6	Інші фінансові активи	12 215	1	1	12 217
7	Усього фінансових активів	1 392 728	1	1	1 392 730
Зобов'язання					
8	Кошти клієнтів	1 170 241	761	2 779	1 173 781
9	Зобов'язання орендаря з лізингу (оренди)	14 590	-	-	14 590
10	Інші фінансові зобов'язання	1 526	-	2	1 528
11	Усього фінансових зобов'язань	1 186 357	761	2 781	1 189 899
12	Чиста балансова позиція за фінансовими інструментами	206 371	(760)	(2 780)	202 831
13	Зобов'язання кредитного характеру	471 904	-	-	471 904

Таблиця 27.7. Аналіз географічної концентрації фінансових активів та зобов'язань за 2018 рік.

тис. грн.					
Рядок	Назва статті	Україна	ОЕСР	Інші країни	Усього
Активи					
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	49 358	-	-	49 358
2	Кредити та заборгованість банків	23 058	-	-	23 058
3	Кредити та заборгованість клієнтів	530 740	-	-	530 740
4	Інвестиції в цінні папери	436 297	-	-	436 297
5	Похідні фінансові активи	2 264	-	-	2 264
6	Інші фінансові активи	11 812	-	-	11 812
7	Усього фінансових активів	1 053 529	-	-	1 053 529
Зобов'язання					
8	Кошти клієнтів	862 504	1 151	505	864 160
9	Інші фінансові зобов'язання	1 630	-	-	1 630
10	Усього фінансових зобов'язань	864 134	1 151	505	865 790
11	Чиста балансова позиція за фінансовими інструментами	189 395	(1 151)	(505)	187 739
12	Зобов'язання кредитного характеру	243 274	-	-	243 274

Концентрація інших ризиків

Концентрація є зосередженням ризику, тобто його нерівномірним розподілом між об'єктами. Концентрація виникає, якщо актив або зобов'язання Банку, які характеризуються спільним фактором, перевищують певну межу його капіталу.

Для нейтралізації концентрації Банком використовується диверсифікація – метод пом'якшення ризику шляхом розосередження вкладень та обмеження впливу фактора ризику за рахунок уникнення надмірної концентрації за одним портфелем. Цей метод передбачає пошук та поєднання портфелів, які за однакових умов призводять до різних, не обов'язково протилежних результатів. Це метод пом'якшення ризику, який застосовується як до активних, так і до пасивних операцій Банку.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – ризик, що загрожує доходам і капіталу внаслідок неспроможності Банку вчасно, в повному обсязі та з мінімальними втратами покрити потреби у грошових коштах для виконання своїх грошових зобов'язань. Ризик ліквідності поділяється на ризик ринкової ліквідності та ризик неплатоспроможності. Перший ризик пов'язаний зі збитками, на які наражається Банк через неспроможність залучити кошти на ринку. Другий ризик полягає у тому, що Банк не може виконати свої зобов'язання перед контрагентами через нестачу високоліквідних активів.

Рівень ризик-апетиту Банку до ризику ліквідності визначається системою нормативів Національного банку України, а також внутрішніми обмеженнями, що накладаються Банком на структуру активів і пасивів. Внутрішні вимоги до управління ліквідністю відповідають вимогам Національного банку України.

Для управління ризиком ліквідності Банк використовує трирівневу систему:

- стратегічне управління на етапі створення бізнес-плану у вигляді планових обсягів та структури активів та зобов'язань;
- тактичне управління шляхом встановлення вимог та обмежень Комітетом з управління активами і пасивами;
- оперативне управління, що полягає у приведенні у відповідність вхідних та вихідних грошових потоків та здійснюється Казначейством на щоденній основі.

Колегіальні органи Банку (Комітет з управління активами та пасивами, Правління, Наглядова рада) відповідають за організацію контролю за нормативними показниками ліквідності та за стратегіями їх досягнення, встановлює максимальні ліміти на обсяг наданих кредитів у відсотках до загальної суми активів та пропорційно капіталу.

Побудова прогнозу грошових потоків дозволяє контролювати зміни позиції ліквідності Банку при реалізації потенційних подій, спроможних негативно вплинути на структуру активно-пасивних операцій, визначати перелік таких подій та їх кількісний вплив на баланс, описувати управлінські рішення, необхідні для коригування позиції ліквідності при несприятливому розвитку бізнесу та ефективності цих рішень для ліквідності Банку.

Базовими інструментами оцінки грошової позиції Банку, що утворюється вхідними та вихідними грошовими потоками, є звіт з розривів за строковістю активів і пасивів та звіт-прогноз грошових потоків. На підставі цих звітів колегіальні органи Банку (Комітет з управління активами та пасивами, Правління, Наглядова рада) приймають рішення про стан ліквідності Банку.

Найбільш складним завданням управління ліквідністю Банку є підтримка оптимального співвідношення між ліквідністю та прибутковістю, що потребує підтримки оптимальної структури балансу Банку.

Підхід керівництва до управління ліквідністю полягає в забезпеченні постійного достатнього рівня ліквідності для погашення своїх зобов'язань в належні терміни, як у

звичайних умовах, так і в умовах кризи, не зазнавши при цьому невиправданих збитків та без ризику для репутації Банку.

Банк намагається активно підтримувати диверсифіковані та стабільні джерела фінансування, які включають кошти, залучені за рахунок збільшення статутного капіталу, кредити, залучені від інших банків, депозити юридичних та фізичних осіб.

Для підтримки короткострокової ліквідності Банк залучає короткострокові депозити та кошти на поточних рахунках, укладає угоди про зворотній викуп, купує та продає іноземну валюту та цінні папери. Для підтримки довгострокової ліквідності Банк залучає середньострокові та довгострокові депозити, розглядає можливість емісії довгострокових боргових цінних паперів, продає активи, такі як цінні папери, регулює свою політику у відношенні процентних ставок та намагається зменшити видатки.

Періоди погашення активів та зобов'язань та можливість зміни, за прийнятною ціною, зобов'язань, за якими нараховуються відсотки, в терміни їх погашення - це важливі фактори при оцінці ліквідності Банку та ризику, який виникає внаслідок зміни відсоткових ставок та курсів обміну валют.

Протягом 2019 року Банк дотримувався нормативів ліквідності, не порушував норм обов'язкового резервування залучених коштів на кореспонденському рахунку в Національному банку України.

Банк здійснює аналіз ліквідності за строками погашення на основі дисконтованих грошових потоків. Банком не порушувались умови договорів на залучення коштів, всі зобов'язання виконувались Банком у встановлений строк.

Аналіз ризику ліквідності відображений у таблицях 27.8, 27.9, 27.10, 27.11 (наведені нижче).

Таблиця 27.8. Аналіз фінансових зобов'язань за строками погашення за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	На вимогу та менше 1 міс.	Від 1 до 3 міс.	Від 3 до 12 міс.	Від 12 міс. до 5 років	Понад 5 років	Усього
1	Кошти клієнтів:	573 800	211 332	310 247	63 825	3 412	1 162 616
1.1	Кошти фізичних осіб	99 192	182 700	279 105	62 189	3 412	626 598
1.2	Інші	474 608	28 632	31 142	1 636	-	536 018
2	Інші фінансові зобов'язання	1 166	252	103	7	-	1 528
3	Фінансові гарантії	20 881	32 531	101 631	15 944	-	170 987
4	Інші зобов'язання кредитного характеру	28 177	36 525	211 009	25 206	-	300 917
5	Усього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями	624 024	280 640	622 990	104 982	3 412	1 636 048

У таблиці відображені зобов'язання Банку станом на звітну дату за визначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами, в тому числі загальна сума зобов'язань кредитного характеру. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у звіті «Звіт про фінансовий стан (Баланс)», оскільки балансові суми базуються на дисконтованих грошових потоках.

Таблиця 27.9. Аналіз фінансових зобов'язань за строками погашення за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	На вимогу та менше 1 міс.	Від 1 до 3 міс.	Від 3 до 12 міс.	Від 12 міс. до 5 років	Понад 5 років	Усього
1	Кошти клієнтів:	435 352	133 790	232 286	52 019	3 198	856 645
1.1	Кошти фізичних осіб	87 795	94 744	173 752	52 019	3 198	411 508
1.2	Інші	347 557	39 046	58 534	-	-	445 137
2	Інші фінансові зобов'язання	965	-	660	5	-	1 630
3	Фінансові гарантії	17 169	-	44 441	1 060	-	62 670
4	Інші зобов'язання кредитного характеру	64 816	-	86 303	29 485	-	180 604
5	Усього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями	518 302	133 790	363 690	82 569	3 198	1 101 549

В своїй практиці Банк для управління ліквідністю не використовує аналіз за недисконтованими грошовими потоками. Натомість, Банк контролює свою ліквідність за строками погашення відповідно очікуваних грошових потоків за амортизованою вартістю, які наведені у таблицях 27.10 та 27.11.

Таблиця 27.10. Аналіз фінансових активів та зобов'язань за строками погашення на основі очікуваних строків погашення за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	На вимогу та менше 1 міс.	Від 1 до 3 міс.	Від 3 до 12 міс.	Від 12 міс. до 5 років	Понад 5 років	Усього
Активи							
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	149 587	-	-	-	-	149 587
2	Кредити та заборгованість банків	32 365	-	-	-	-	32 365
3	Кредити та заборгованість клієнтів	119 996	206 937	345 071	210 000	48 246	930 250
4	Інвестиції в цінні папери	200 317	55 575	-	-	-	255 892
5	Похідні фінансові активи	-	-	12 419	-	-	12 419
6	Інші фінансові активи	11 216	1 001	-	-	-	12 217
7	Усього фінансових активів	513 481	263 513	357 490	210 000	48 246	1 392 730

Зобов'язання							
8	Кошти клієнтів	580 696	213 295	312 585	63 949	3 256	1 173 781
9	Зобов'язання орендаря з лізингу (оренди)	512	1 496	6 503	6 079	-	14 590
10	Інші фінансові зобов'язання	1 166	252	103	7	-	1 528
11	Усього фінансових зобов'язань	582 374	215 043	319 191	70 035	3 256	1 189 899
12	Чистий розрив ліквідності на 31 грудня 2019	(68 893)	48 470	38 299	139 965	44 990	202 831
13	Сукупний розрив ліквідності на 31 грудня 2019	(68 893)	(20 423)	17 876	157 841	202 831	

Таблиця 27.11. Аналіз фінансових активів та зобов'язань за строками погашення на основі очікуваних строків погашення за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	На вимогу та менше 1 міс.	Від 1 до 3 міс.	Від 3 до 12 міс.	Від 12 міс. до 5 років	Понад 5 років	Усього
Активи							
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	49 358	-	-	-	-	49 358
2	Кредити та заборгованість банків	23 058	-	-	-	-	23 058
3	Кредити та заборгованість клієнтів	117 236	14 139	252 898	137 806	8 661	530 740
4	Інвестиції в цінні папери	-	302 495	133 802	-	-	436 297
5	Похідні фінансові активи	-	2 264	-	-	-	2 264
6	Інші фінансові активи	11 812	-	-	-	-	11 812
7	Усього фінансових активів	201 464	318 898	386 700	137 806	8 661	1 053 529
Зобов'язання							
8	Кошти клієнтів	439 269	135 884	233 835	52 085	3 087	864 160
9	Інші фінансові зобов'язання	965	-	660	5	-	1 630
10	Усього фінансових зобов'язань	440 234	135 884	234 495	52 090	3 087	865 790

11	Чистий розрив ліквідності на 31 грудня 2018	(238 770)	183 014	152 205	85 716	5 574	187 739
12	Сукупний розрив ліквідності на 31 грудня 2018	(238 770)	(55 756)	96 449	182 165	187 739	

Примітка 28. Управління капіталом.

Одним з найважливіших показників діяльності Банку є регулятивний капітал. Банком запроваджується стратегія управління власним капіталом, в основу якої покладена пріоритетність або рівність таких цілей управління, як «зростання прибутковості» і «збереження ліквідності», і яка виходить із уявлення процесу управління власним капіталом Банку як сукупності заходів і інструментів, що визначаються корпоративною стратегією розвитку Банку.

Достатність капіталу Банку контролюється з використанням нормативів Національного банку України, а також шляхом проведення стрес-тестувань ризиків, на які наражається Банк у процесі своєї діяльності, та їх впливу на прибутковість та капітал, враховуючи різні сценарії розвитку подій (при помірних, середніх, значних/критичних зрушеннях).

Тому при управлінні капіталом Банк ставить за мету не тільки виконання вимог Національного банку України щодо мінімального розміру капіталу, а також залучення та підтримку достатнього обсягу капіталу для розширення своєї діяльності, створення захисту від ризиків, підтримання високого рівня платоспроможності при максимізації рентабельності капіталу.

Для Банку залишається актуальним питання щодо додаткової капіталізації, що передбачено Стратегією розвитку на 2020-2022 роки.

На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Банк, дорівнює сумі регулятивного капіталу (Н1). Сума капіталу, управління яким здійснює Банк, станом на 31.12.2019 складає 231 087 тис. грн.

Протягом звітного року Банк дотримувався встановлених нормативів капіталу.

Відповідно до вимог НБУ банки мають підтримувати норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2) на рівні не нижчому 10% від суми активів, зважених з урахуванням ризику, розрахованого відповідно до вимог НБУ. За результатами діяльності Банку у 2019 році адекватність регулятивного капіталу Банку становила 20,32%, що значно перевищує мінімальне нормативне значення.

Таблиця 28.1. Структура регулятивного капіталу.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Основний капітал (ОК)		
1.1	Фактично сплачений зареєстрований статутний капітал	215 748	200 000
1.2	Загальні резерви та резервні фонди	4 926	4 469
1.3	Зменшення ОК	(18 810)	(19 336)
1.3.1	нематеріальні активи за мінусом зносу	(18 585)	(19 111)
1.3.2	капітальні вкладення у нематеріальні активи	(225)	(225)
	Основний капітал (ОК) - капітал 1-го рівня	201 864	185 133
	% до суми основного та додаткового капіталу	87,35%	89,38%
2	Додатковий капітал (ДК)		
2.1.	Резерви під стандартну кредитну заборгованість	-	-

тис. грн.

2.2.	Результат переоцінки основних засобів	5 207	5 207
2.3.	Розрахунковий прибуток поточного року з урахуванням суми неотриманих доходів	23 324	11 093
2.4.	Прибуток минулих років	692	5 702
	Додатковий капітал до розрахунку - капітал 2-го рівня	29 223	22 002
	% до суми основного та додаткового капіталу	12,65%	10,62%
3	Усього регулятивного капіталу	231 087	207 135
4	Активи, зважені з урахуванням ризику	1 127 494	624 100
5	Сукупна відкрита валютна позиція	9 848	3 053
6	Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2, не менше 10%)	20,32%	33,03%

Показники таблиці 28.1 розраховані з урахуванням коригуючих проводок щодо подій, які коригують дані після дати балансу.

Примітка 29. Потенційні зобов'язання Банку.

а) розгляд справ у суді. В процесі звичайного ведення бізнесу Банк час від часу отримує претензії. Станом на 31.12.2019 Банк не має непередбачених зобов'язань, що можуть виникнути внаслідок розгляду судових позовів.

б) потенційні податкові зобов'язання. Внаслідок наявності в українському податковому законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів економічної діяльності, Банк, можливо, буде змушений визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на судженні керівництва Банку. Станом на 31.12.2019 керівництво Банку вважає, що його тлумачення відповідного законодавства обґрунтоване і позиція Банку по податкових питаннях не зміниться. Відповідно, інформація щодо потенційних податкових зобов'язань Банку в даній фінансовій звітності не розкривається.

в) зобов'язання за капітальними інвестиціями. Станом на 31.12.2019 контрактні зобов'язання на придбання основних засобів та нематеріальних активів відсутні, а станом на 31.12.2018 зобов'язання Банку за угодами на придбання капітальних інвестицій склали 184,1 тис. грн.

г) зобов'язання оперативного лізингу (оренди).

За невідмовною орендою або суборендою у звітному та попередньому роках угод не укладалось.

д) зобов'язання з кредитування.

Станом на 31.12.2019, а також на 31.12.2018 Банк не має непередбачених зобов'язань із кредитування.

Таблиця 29.1. Структура зобов'язань з кредитування.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Зобов'язання з кредитування, що надані	300 917	180 604
1.1	Невикористані кредитні лінії та овердрафти	300 917	180 604
2	Гарантії видані	170 987	62 670
3	Резерв за зобов'язаннями, що пов'язані з кредитуванням	(1 301)	(851)
4	Усього зобов'язань, що пов'язані з кредитуванням, за мінусом резерву	470 603	242 423

тис. грн.

Таблиця 29.2. Аналіз кредитної якості зобов'язань з кредитування за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Усього
1	Зобов'язання з кредитування				
1.1	Невикористані кредитні лінії та овердрафти	300 917	-	-	300 917
1.1.1	Мінімальний кредитний ризик	300 917	-	-	300 917
1.1.2	Низький кредитний ризик	-	-	-	-
1.1.3	Середній кредитний ризик	-	-	-	-
1.1.4	Високий кредитний ризик	-	-	-	-
1.1.5	Дефолтні активи	-	-	-	-
1.2	Гарантії видані	170 892	-	95	170 987
1.2.1	Мінімальний кредитний ризик	150 605	-	-	150 605
1.2.2	Низький кредитний ризик	17 382	-	-	17 382
1.2.3	Середній кредитний ризик	2 905	-	-	2 905
1.2.4	Високий кредитний ризик	-	-	-	-
1.2.5	Дефолтні активи	-	-	95	95
3	Усього зобов'язань з кредитування	471 809	-	95	471 904
4	Резерви під знецінення зобов'язань з кредитування	(1 301)	-	-	(1 301)
5	Усього зобов'язань з кредитування за мінусом резервів	470 508	-	95	470 603

Таблиця 29.3. Аналіз зміни резервів під знецінення зобов'язань з кредитування за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Усього
1	Резерв під знецінення станом на початок періоду	842		9	851
2	Надані зобов'язання з кредитування	3 900 010	-	-	3 900 010
2.1	Невикористані кредитні лінії та овердрафти	3 576 768	-	-	3 576 768
2.2	Гарантії видані	323 242	-	-	323 242
3	Зобов'язання з кредитування, визнання яких було припинено або термін яких закінчився (крім списаних)	3 671 380	-	-	3 671 380
3.1	Невикористані кредитні лінії та овердрафти	3 456 455	-	-	3 456 455
3.2	Гарантії видані	214 925	-	-	214 925
4	Загальний ефект від переведення між стадіями	459	-	(9)	450
4.1	Переведення до стадії 1	459	-	-	459
4.2	Переведення до стадії 2	-	-	-	-
4.3	Переведення до стадії 3	-	-	(9)	(9)

5	Резерв під знецінення станом на кінець періоду	1 301	-	-	1 301
---	--	-------	---	---	-------

Таблиця 29.4. Аналіз зміни валової балансової/номінальної вартості під знецінення зобов'язань з кредитування за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Усього
1	Валова балансова вартість на початок періоду	243 229	-	45	243 274
2	Надані зобов'язання з кредитування	3 900 010	-	-	3 900 010
2.1	Невикористані кредитні лінії та овердрафти	3 576 768	-	-	3 576 768
2.2	Гарантії видані	323 242	-	-	323 242
3	Зобов'язання з кредитування, визнання яких було припинено або термін яких закінчено (крім списаних)	3 671 380	-	-	3 671 380
3.1	Невикористані кредитні лінії та овердрафти	3 456 455	-	-	3 456 455
3.2	Гарантії видані	214 925	-	-	214 925
4	Переведення до стадії 1	228 580	-	-	228 580
5	Переведення до стадії 2	-	-	-	-
6	Переведення до стадії 3	-	-	50	50
7	Валова балансова вартість на кінець звітного періоду	471 809		95	471 904

Таблиця 29.5. Зобов'язання з кредитування у розрізі валют.

тис.грн.

Рядок	Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
1	Гривня	412 480	228 559
2	Долар США	53 780	7 033
3	Євро	4 343	6 831
4	Усього	470 603	242 423

Станом на 31.12.2019, а також на 31.12.2018, Банк не має активів, що надані в заставу, та активів, щодо яких є обмеження, пов'язане з володінням, користуванням та розпорядженням ними.

Примітка 30. Похідні фінансові інструменти.

Валютні похідні фінансові інструменти, з якими Банк проводить операції, звичайно є предметом торгівлі на позабіржовому ринку із професійними учасниками, яка здійснюється на договірних умовах. Похідні фінансові інструменти мають або потенційно вигідні умови (і є активами), або потенційно невідповідні умови (і є зобов'язаннями) у результаті коливань процентних ставок на ринку, курсів обміну валют чи інших перемінних чинників відносно умов цих інструментів. Сукупна справедлива вартість похідних фінансових активів і зобов'язань може час від часу істотно змінюватись.

У нижченаведеній таблиці представлена інформація про справедливу вартість, на звітну дату, заборгованості за валютними своповими угодами, укладеними Банком, за валютами. До таблиці включені договори із датою розрахунків після відповідної звітної дати, і вона відображає валові суми за цими угодами до взаємозаліку позицій (та платежів) за кожним контрагентом. Ці договори мають короткостроковий характер. Крім того, у таблиці відображена інформація про справедливу вартість форвардних контрактів на продаж цінних паперів (облігацій внутрішньої державної позики).

Таблиця 30.1. Справедлива вартість похідних фінансових інструментів, що обліковуються через прибутки або збитки.

тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Примітка	31 грудня 2019		31 грудня 2018	
			додатне значення справедливої вартості	від'ємне значення справедливої вартості	додатне значення справедливої вартості	від'ємне значення справедливої вартості
1	Контракти своп	10	-	-	-	-
2	Форвардні контракти на продаж цінних паперів	10	12 419	-	2 264	-
3	Чиста справедлива вартість		12 419	-	2 264	-

У 2019 та 2018 роках Банк не здійснював операції хеджування.

Примітка 31. Справедлива вартість фінансових інструментів.

Справедлива вартість є ціною, яка була б отримана за продаж активу або виплачена за передачу зобов'язання в рамках угоди, що укладається в звичайному порядку між учасниками ринку, на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається:

- або на основному ринку для даного активу або зобов'язання;
- або, в умовах відсутності основного ринку, на найбільш сприятливому ринку для даного активу або зобов'язання.

Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувалися б учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють у своїх кращих інтересах. Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує можливість учасника ринку генерувати економічні вигоди від використання активу найкращим і найбільш ефективним чином або його продажу іншому учаснику ринку, який буде використовувати даний актив найкращим і найбільш ефективним чином.

Фінансові інструменти, які відображаються за справедливою вартістю

Вартість грошових коштів та їх еквівалентів, цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

Фінансові інструменти, які відображаються за амортизованою вартістю

Справедлива вартість фінансових інструментів із плаваючою процентною ставкою зазвичай дорівнює їхній балансовій вартості. Очікувана справедлива вартість інструментів, які мають фіксовану процентну ставку, базується на очікуваних майбутніх потоках грошових коштів, які передбачається отримати від дисконтування за ринковими процентними ставками для нових інструментів, які мають аналогічний кредитний ризик та строк до погашення, який

залишився. Ставки дисконтування залежать від валюти, терміну погашення інструмента та кредитного ризику контрагента.

Зобов'язання, які відображаються за амортизованою вартістю

Очікувана справедлива вартість інструментів із фіксованими процентними ставками та визначеним терміном погашення, ринкову ціну яких неможливо визначити, оцінюється на основі очікуваних майбутніх потоків грошових коштів, дисконтованих із застосуванням ринкових процентних ставок для нових інструментів, які мають аналогічний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився. Справедлива вартість зобов'язань, які підлягають погашенню на вимогу або після завчасного повідомлення, розраховується як сума кредиторської заборгованості, яка підлягає погашенню на вимогу, дисконтованої із першої дати, на яку ця сума може вимагатися до погашення.

Вартість короткострокових активів та зобов'язань приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

Фінансові інструменти, які визнаються за справедливою вартістю, для цілей розкриття розподілені на три рівні ієрархії справедливої вартості на основі можливості її спостереження наступним чином.

Визначені ціни на активному ринку (Рівень 1) – Оцінки базуються на визначених цінах на активних ринках для аналогічних активів або зобов'язань, до яких Банк має можливість отримати доступ. Коригування оцінки та дисконти не застосовуються до цих фінансових інструментів. Оскільки оцінки базуються на визначених цінах, які вже існують і регулярно доступні на активному ринку, оцінка цих продуктів не передбачає використання істотних професійних суджень.

Методика оцінки із використанням інформації, яка піддається спостереженню (Рівень 2) – Оцінки базуються на інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.

Методика оцінки із використанням інформації, яка відмінна від ринкових даних, які піддаються спостереженню (Рівень 3) – Оцінки базуються на інформації, яка піддається спостереженню, і є важливими для загальної оцінки справедливої вартості.

Таблиця 31.1. Справедлива вартість та рівні ієрархії вхідних даних, що використовувалися для методів оцінки активів та зобов'язань за 2019 рік

Рядок	Назва статті	Справедлива вартість за різними моделями оцінки			Усього справедлива вартість	Усього балансова вартість
		ринкові котирування (рівень I)	модель оцінки, що використовує спостережені дані (рівень II)	модель оцінки, що використовує показники, не підтвержені ринковими даними (рівень III)		
тис. грн.						
АКТИВИ						
1	Грошові кошти та їх еквіваленти:	149 587	-	-	149 587	149 587

1.1	готівкові кошти	94 442	-	-	94 442	94 442
1.2	кошти в Національному банку України (крім обов'язкових резервів)	55 145	-	-	55 145	55 145
2	Кредити та заборгованість банків:	-	-	32 365	32 365	32 365
2.1	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	-	-	32 365	32 365	32 365
3	Кредити та заборгованість клієнтів:	-	-	938 863	938 863	930 250
3.1	кредити юридичним особам	-	-	811 508	811 508	798 039
3.2	кредити фізичним особам – підприємцям	-	-	50 200	50 200	50 214
3.3	іпотечні кредити фізичних осіб	-	-	3 763	3 763	3 502
3.4	кредити на поточні потреби фізичним особам	-	-	72 116	72 116	77 741
3.5	інші кредити фізичним особам	-	-	1 276	1 276	754
4	Інвестиції в цінні папери	55 575	-	200 317	255 892	255 892
4.1	акції підприємств та інші цінні папери з нефіксованим прибутком	-	-	18	18	18
4.2	Державні облигації	55 575	-	-	55 575	55 575
4.3	Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України	-	-	200 299	200 299	200 299
5	Похідні фінансові активи	12 419	-	-	12 419	12 419
5.1	Форвардні контракти на продаж цінних паперів	12 419	-	-	12 419	12 419
6	Інші фінансові активи:	-	-	12 217	12 217	12 217
6.1	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	-	-	689	689	689
6.2	грошові кошти з обмеженим правом використання (гарантійне покриття)	-	-	10 863	10 863	10 863
6.3	Дебіторська заборгованість за розрахунками по переказам	-	-	261	261	261

6.4	Нараховані доходи	-	-	310	310	310
6.5	інші фінансові активи	-	-	94	94	94
7	Основні засоби та нематеріальні активи	-	8 594	38 938	47 532	47 532
7.1	будівлі, споруди та передавальні пристрої	-	8 594	-	8 594	8 594
7.2.	інші основні засоби	-	-	38 938	38 938	38 938
7.3	нематеріальні активи	-	-	19 110	19 110	19 110
8	Активи з права користування	-	-	13 870	13 870	13 870
9	Усього активів	217 581	8 594	1 236 570	1 462 745	1 454 132
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
10	Кошти клієнтів:	-	-	1 235 327	1 235 327	1 173 781
10.1	інші юридичні особи	-	-	605 598	605 598	538 685
10.2	фізичні особи	-	-	629 729	629 729	635 096
11	Зобов'язання орендаря з лізингу (оренди)	-	-	14 590	14 590	14 590
12	Інші фінансові зобов'язання:	-	-	1 528	1 528	1 528
12.1	кредиторська заборгованість за операціями з платіжними картками	-	-	41	41	41
12.2	Заставна плата за ключі від індивідуальних банківських ячейок	-	-	215	215	215
12.3	Нараховані витрати за РКО та господарськими операціями	-	-	983	983	983
12.4	Кредиторська заборгованість за прийнятими платежами	-	-	46	46	46
12.5	кредитові суми до з'ясування	-	-	226	226	226
12.6	інші фінансові зобов'язання	-	-	17	17	17
13	Усього зобов'язань	-	-	1 251 445	1 251 445	1 189 899

Таблиця 31.2. Справедлива вартість та рівні ієрархії вхідних даних, що використовувалися для методів оцінки активів та зобов'язань за 2018 рік.
тис. грн.

Р/я	до	Назва статті	Справедлива вартість за різними моделями оцінки	Ус			Ус		
				во	го	сп	во	го	ба

		ринкові котирування (рівень I)	модель оцінки, що використовує спостережні дані (рівень II)	модель оцінки, що використовує показники, не підтвержені ринковими даними (рівень III)		
АКТИВИ						
1	Грошові кошти та їх еквіваленти:	49 358	-	-	49 358	49 358
1.1	готівкові кошти	46 093	-	-	46 093	46 093
1.2	кошти в Національному банку України (крім обов'язкових резервів)	3 265	-	-	3 265	3 265
2	Кредити та заборгованість банків:	-	-	23 058	23 058	23 058
2.1	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	-	-	23 058	23 058	23 058
3	Кредити та заборгованість клієнтів:	-	-	683 582	683 582	530 740
3.1	кредити юридичним особам	-	-	570 222	570 222	457 110
3.2	кредити фізичним особам – підприємцям	-	-	52 709	52 709	49 629
3.3	іпотечні кредити фізичних осіб	-	-	4 615	4 615	2 380
3.4	кредити на поточні потреби фізичним особам	-	-	54 168	54 168	20 964
3.5	інші кредити фізичним особам	-	-	1 868	1 868	657
4	Інвестиції в цінні папери	133 820	-	302 477	436 297	436 297
4.1	акції підприємств та інші цінні папери з нефіксованим прибутком	18	-	-	18	18
4.2	Державні облігації	133 802	-	-	133 802	133 802
4.3	Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України	-	-	302 477	302 477	302 477
5	Похідні фінансові активи	2 264	-	-	2 264	2 264
5.1	Форвардні контракти на продаж цінних паперів	2 264	-	-	2 264	2 264

6	Інші фінансові активи:	-	-	11 812	11 812	11 812
6.1	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	-	-	690	690	690
6.2	Дебіторська заборгованість за виплаченими переказами	-	-	3	3	3
6.3	грошові кошти з обмеженим правом використання (гарантійне покриття)	-	-	10 449	10 449	10 449
6.4	Дебіторська заборгованість за розрахунками по переказам	-	-	413	413	413
6.5	Нараховані доходи	-	-	228	228	228
6.6	інші фінансові активи	-	-	29	29	29
7	Основні засоби та нематеріальні активи	-	8 913	39 371	48 284	48 284
7.1	будівлі, споруди та передавальні пристрої	-	8 913	-	8 913	8 913
7.2.	інші основні засоби	-	-	20 261	20 261	20 261
7.3	нематеріальні активи	-	-	19 110	19 110	19 110
8	Усього активів	185 442	8 913	1 060 300	1 254 655	1 101 813
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
9	Кошти клієнтів:	-	-	860 406	860 406	864 160
9.1	інші юридичні особи	-	-	445 448	445 448	447 699
9.2	фізичні особи	-	-	414 958	414 958	416 461
10	Похідні фінансові зобов'язання	-	-	-	-	-
11	Інші фінансові зобов'язання:	-	-	1 630	1 630	1 630
11.1	кредиторська заборгованість за операціями з платіжними картками	-	-	535	535	535
11.2	кредиторська заборгованість за операціями з іноземною валютою	-	-	220	220	220
11.3	Нараховані витрати за РКО та господарськими операціями	-	-	458	458	458
11.4	Кредиторська заборгованість за прийнятими платежами	-	-	16	16	16

11.5	кредитові суми до з'ясування	-	-	245	245	245
11.6	інші фінансові зобов'язання	-	-	156	156	156
12	Усього зобов'язань	-	-	862 036	862 036	865 790

Для активів і зобов'язань, які визнаються у фінансовій звітності на періодичній основі, Банк визначає факт переведення між рівнями джерел ієрархії, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вихідних даних самого найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Протягом 2019 у зв'язку з відсутністю ринкових котирувань акції Публічного акціонерного товариства «Фондова біржа ПФТС» переведені на модель оцінки, що використовує показники, не підтверджені ринковими даними (рівень III). Протягом 2018 року змін рівнів ієрархії для активів і зобов'язань, що оцінюються за справедливою вартістю на періодичній основі, не відбувалося.

Банк не утримує застави, яку дозволено продавати чи перезаставляти.

Примітка 32. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки.

Таблиця 32.1. Фінансові активи за категоріями оцінки за 2019 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Фінансові активи, які обліковуються за амортизованою собівартістю	Фінансові активи, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		Фінансові активи, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/(збитки)		Усього
			Боргові фінансові активи, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Інструменти капіталу	Фінансові активи, які при первісному визнанні обліковуються за справедливою вартістю через прибутки /збитки	Фінансові активи, які обов'язково обліковуються за справедливою вартістю через прибутки /збитки	
АКТИВИ							
1	Грошові кошти та їх еквіваленти:	149 587	-	-	-	-	149 587
1.1	готівкові кошти	94 442	-	-	-	-	94 442
1.2	кошти в Національному банку України (крім обов'язкових резервів)	55 145	-	-	-	-	55 145
2	Кредити та заборгованість банків:	32 365	-	-	-	-	32 365

2.1	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	32 365	-	-	-	-	32 365
3	Кредити та заборгованість клієнтів:	930 250	-	-	-	-	930 250
3.1	кредити юридичним особам	798 039	-	-	-	-	798 039
3.2	кредити фізичним особам – підприємцям	50 214	-	-	-	-	50 214
3.3	іпотечні кредити фізичних осіб	3 502	-	-	-	-	3 502
3.4	кредити на поточні потреби фізичним особам	77 741	-	-	-	-	77 741
3.5	інші кредити фізичним особам	754	-	-	-	-	754
4	Інвестиції в цінні папери	200 299	55 575	18	-	-	255 892
5	Похідні фінансові активи	-	-	-	-	12 419	12 419
6	Інші фінансові активи:	12 217	-	-	-	-	12 217
6.1	Дебіторська заборгованість за операціями з платіжними картками	689	-	-	-	-	689
6.2	грошові кошти з обмеженим правом використання (гарантійне покриття)	10 863	-	-	-	-	10 863
6.3	Дебіторська заборгованість за розрахунками по переказам	261	-	-	-	-	261
6.4	Нараховані доходи	310	-	-	-	-	310
6.5	інші фінансові активи	94	-	-	-	-	94
7	Усього фінансових активів	1 324 718	55 575	18	-	12 419	1 392 730

Таблиця 32.2. Фінансові активи за категоріями оцінки за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Фінансові активи, які обліковуються за амортизованою собівартістю	Фінансові активи, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		Фінансові активи, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/(збитки)		Усього
			Боргові фінансові активи, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Інструменти капіталу	Фінансові активи, які при первісному визнанні обліковуються за справедливою вартістю через прибутки /збитки	Фінансові активи, які обов'язково обліковуються за справедливою вартістю через прибутки /збитки	
АКТИВИ							
1	Грошові кошти та їх еквіваленти:	49 358	-	-	-	-	49 358
1.1	готівкові кошти	46 093	-	-	-	-	46 093
1.2	кошти в Національному банку України (крім обов'язкових резервів)	3 265	-	-	-	-	3 265
2	Кредити та заборгованість банків:	23 058	-	-	-	-	23 058
2.1	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках, що мають кредитний ризик	23 058	-	-	-	-	23 058
3	Кредити та заборгованість клієнтів:	530 740	-	-	-	-	530 740
3.1	кредити юридичним особам	457 110	-	-	-	-	457 110
3.2	кредити фізичним особам – підприємцям	49 629	-	-	-	-	49 629
3.3	іпотечні кредити фізичних осіб	2 380	-	-	-	-	2 380

3.4	кредити на поточні потреби фізичним особам	20 964	-	-	-	-	20 964
3.5	інші кредити фізичним особам	657	-	-	-	-	657
4	Інвестиції в цінні папери	302 477	133 802	18	-	-	436 297
5	Похідні фінансові активи	-	-	-	-	2 264	2 264
6	Інші фінансові активи:	11 812	-	-	-	-	11 812
6.1	Дебіторська заборгова-ність за операціями з платіжними картками	690	-	-	-	-	690
6.2	Дебіторська заборгова-ність за виплаченими переказами	3	-	-	-	-	3
6.3	грошові кошти з обмеженим правом використання (гарантійне покриття)	10 449	-	-	-	-	10 449
6.4	Дебіторська заборгова-ність за розрахунками по переказам	413	-	-	-	-	413
6.5	Нараховані доходи	228	-	-	-	-	228
6.7	інші фінансові активи	29	-	-	-	-	29
7	Усього фінансових активів	917 445	133 802	18	-	2 264	1 053 529

Таблиця 32.3. Фінансові зобов'язання за категоріями оцінки за 2019 рік.

тис. грн.

Рядо к	Назва статті	Фінан сові зобов' язан ня,	Фінансові зобов'язання, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/(збитки)	Усього
-----------	--------------	--	--	--------

			Фінансові зобов'язання, які при первісному визнанні обліковуються за справедливою вартістю через прибутки /збитки	Фінансові зобов'язання, утримувані для торгівлі	
ЗOBOB'ЯЗАННЯ					
1	Кошти клієнтів	1 173 781	-	-	1 173 781
2	Зобов'язання орендаря з лізингу (оренди)	14 590	-	-	14 590
3	Інші фінансові зобов'язання	1 528	-	-	1 528
4	Усього фінансових зобов'язань	1 189 899	-	-	1 189 899

Таблиця 32.4. Фінансові зобов'язання за категоріями оцінки за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Фінансові зобов'язання, які обліковуються за амортизованою собівартістю	Фінансові зобов'язання, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/(збитки)		Усього
			Фінансові зобов'язання, які при первісному визнанні обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки	Фінансові зобов'язання, утримувані для торгівлі	
ЗOBOB'ЯЗАННЯ					
1	Кошти клієнтів	864 160	-	-	864 160
2	Інші фінансові зобов'язання	1 630	-	-	1 630
3	Усього фінансових зобов'язань	865 790	-	-	865 790

Примітка 33. Операції з пов'язаними особами.

Таблиця 33.1. Залишки за операціями з пов'язаними особами на 31.12.2019.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найбільші учасники (акціонери Банку)	Провідний управлінський персонал	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані особи
1	Кредити та заборгованість клієнтів (контрактна процентна ставка грн. 18%-19%)	-	8 253	-	93

2	Кошти клієнтів (контрактна процентна ставка грн. 0,5%-18%)	4	2 924	4 418	541
3	Резерви за зобов'язаннями	-	863	-	23

Таблиця 33.2. Доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами за 2019 рік.
тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найбільші учасники (акціонери банку)	Провідний управлінський персонал	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані особи
1	Процентні доходи	-	867	-	8
2	Процентні витрати	-	(92)	(81)	(122)
3	Комісійні доходи	6	36	14	8
4	Інші операційні доходи	-	-	5	12
5	Адміністративні та інші операційні витрати	-	(24 945)	-	(536)

Таблиця 33.3. Інші права та зобов'язання за операціями з пов'язаними сторонами на 31.12.2019.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найбільші учасники (акціонери Банку)	Провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
1	Гарантії отримані	-	4 100	10 500
2	Інші зобов'язання	-	2 434	-

Таблиця 33.4. Загальна сума кредитів, наданих пов'язаним особам та погашених пов'язаними особами протягом 2019 року.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найбільші учасники (акціонери Банку)	Провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
1	Сума кредитів, що надані пов'язаним особам протягом року	-	17 946	100
2	Сума кредитів, що погашені пов'язаними особами протягом року	-	10 457	7

Таблиця 33.5. Залишки за операціями з пов'язаними особами на 31.12.2018.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найбільші учасники (акціонери Банку)	Провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
1	Кредити та заборгованість клієнтів (контрактна процентна ставка грн. 19%-36%)	-	787	-

2	Резерв під заборгованість за кредитами станом на 31.12.2018	-	(5)	-
3	Кошти клієнтів (контрактна процентна ставка грн. 0,5%)	10	1 658	36
4	Резерви за зобов'язаннями	-	3	-

Таблиця 33.6. Доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами за 2018 рік.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найбільші учасники (акціонери Банку)	Провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
1	Процентні доходи	-	87	39
2	Процентні витрати	-	(31)	-
3	Комісійні доходи	6	33	5
4	Інші операційні доходи	-	-	-
5	Адміністративні та інші операційні витрати	-	(17 447)	(60)

Таблиця 33.7. Інші права та зобов'язання за операціями з пов'язаними сторонами на 31.12.2018.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найбільші учасники (акціонери Банку)	Провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
1	Гарантії отримані	-	4 000	1 000
2	Інші зобов'язання	-	114	-

Таблиця 33.8. Загальна сума кредитів, наданих пов'язаним особам та погашених пов'язаними особами протягом 2018 року.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	Найбільші учасники (акціонери Банку)	Провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
1	Сума кредитів, що надані пов'язаним особам протягом року	-	2 655	2 641
2	Сума кредитів, що погашені пов'язаними особами протягом року	-	2 120	2 640

Таблиця 33.9. Виплати провідному управлінському персоналу.

тис. грн.

Рядок	Назва статті	2019 рік		2018 рік	
		витрати	нараховане зобов'язання	витрати	нараховане зобов'язання
1	Поточні виплати працівникам	(21 507)	3 568	(14 311)	2 552
2	Виплати під час звільнення	(229)	36	(502)	55
3	Всього	(21 736)	3 604	(14 813)	2 607

Протягом 2019 року управлінському персоналу виплачувались бонуси в сумі 0,5 тис. грн. за продаж банківських продуктів та послуг. Протягом 2018 року управлінському персоналу виплачувались бонуси в сумі 78 тис. грн. за продаж банківських продуктів та послуг.

Примітка 34. Події після дати балансу.

Надзвичайна ситуація та її вплив на діяльність Банку.

У середині грудня 2019 року розпочався спалах захворювання в місті Ухань у центральному Китаї з виявлення в місцевих мешканців пневмонії невідомого походження. Згодом китайські науковці виділили новий бетакоронавірус—SARS-CoV-2, який спричинює цю хворобу. Державні органи багатьох країн здійснюють надзвичайні заходи зі стримування пандемії. Пандемія спричинила скасування масових і міжнародних подій, скорочення торгівлі та падіння економічних показників у всьому світі. За прогнозами МВФ зростання глобальної економіки в 2020 році однозначно буде меншим, ніж минулого року через коронавірус, зниження цін на нафту та обмеження торгівлі і пересувань, однак це залежатиме від міжнародної взаємодії у відповіді на цей виклик.

Уряд України своєю постановою від 11.03.2020 №211 (зі змінами) запровадив, починаючи з 12.03.2020, на всій території України карантин з встановленням обмежувальних заходів, які мають запобігти поширенню на території країни гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Пандемія коронавірусу, як передбачається, негативно вплине на економіку України, зокрема очікується зростання безробіття і обмеження діяльності будь-якого бізнесу, що, в свою чергу, призведе до зниження рівня платоспроможності як населення, так і підприємств.

У Банку з метою запобігання поширенню Covid-19 введені в дію низка профілактичних, протиепідемічних та санітарно-гігієнічних заходів. Внесені зміни в режим роботи працівників на період оголошеного в державі карантину. Персонал Банку, що працює в нормальних умовах праці, максимально переведений на дистанційну роботу вдома, що дозволяє до можливого мінімуму скоротити кількість контактів на території Банку і сприяє недопущенню розповсюдження інфекції. Посилено санітарно-гігієнічний та дезінфекційний режим офісних приміщень. Призначено координаторів, в частині врегулювання питань на період дії спеціального режиму, з питань ІТ, з питань господарського забезпечення, з питань управління ризиками та з питань роботи відділень. Доручено відповідальним працівникам та координаторам забезпечити умови для безперебійного функціонування Банку за відповідними напрямками. Засідання колегіальних органів Правління проводяться в заочній формі.

Враховуючи невизначеність у зв'язку з розвитком подій навколо коронавірусу, важко оцінити вплив ситуації, що склалась у зв'язку з поширенням цієї інфекції. На дату затвердження цієї фінансової звітності до випуску ситуація в Банку стабільна, зважаючи на наявний значний запас міцності по економічним нормативам Національного банку України (в тому числі нормативам ліквідності), відсутність відтоків депозитів, несуттєву частку кредитів фізичних осіб та кредитів у іноземній валюті у загальному кредитному портфелі Банку, відсутність значних концентрацій в активах/пасивах Банку, реагування на поточну ситуацію з боку керівництва Банку та Національного банку України (внесення змін до нормативних документів, у т. ч. постанов Правління Національного банку України №№64, 95, 97, 351, подовження строків для надання річної та квартальної звітності, оцінки стійкості банків, файлів статистичної звітності тощо). Враховуючи запровадження Національним банком України «кредитних канікул» для бізнесу, Банк реагує на звернення клієнтів та здійснює реструктуризації кредитів у межах чинного законодавства, при цьому ситуація є контрольованою, а операції здійснюються після індивідуального розгляду за окремими рішеннями колегіальних органів Банку.

На даний момент керівництво Банку вважає, що Банк зможе продовжувати свою діяльність на безперервній основі та окрема фінансова звітність Банку не потребує коригувань через обмеження, накладені поточними обставинами на діяльність Банку та контрагентів щодо виконання своїх зобов'язань своєчасно та в повному обсязі. Керівництво Банку здійснює постійний моніторинг поточної ситуації в підрозділах Банку та в регіонах у цілому. У випадку суттєвих змін поточного стану або у випадку введення надзвичайного стану в країні чи настання інших подій, які можуть вплинути на діяльність Банку, керівництво буде оцінювати вплив цих подій на діяльність Банку.

Голова Правління

Головний бухгалтер

Путінцева Т.В.
Денисенко С.М.

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК»

за 2019 рік

м. Київ – 2020

ЗМІСТ

№ з/п	Найменування	Сторінка
	<u>Звернення керівництва акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк»</u>	132
1.	<u>1. Загальні положення</u>	<u>135</u>
2.	<u>2. Інформація про Банк</u>	<u>135</u>
3.	<u>2.1. Загальні відомості</u>	<u>135</u>
4.	<u>2.2. Керівництво, працівники та організаційна структура Банку</u>	<u>135</u>
5.	<u>2.3. Ключові показники діяльності Банку у 2019 році</u>	<u>136</u>
6.	<u>2.4. Основні події та досягнення звітного періоду</u>	<u>138</u>
7.	<u>3. Стратегія та бізнес-модель</u>	<u>141</u>
8.	<u>3.1. Місія, бачення, цінності</u>	<u>141</u>
9.	<u>3.2. Зовнішні можливості та загрози</u>	<u>142</u>
10.	<u>3.2.1. Загальна інформація про зовнішнє середовище, в якому Банк провадить діяльність</u>	<u>142</u>
11.	<u>3.2.2. Можливості для Банку в сучасних умовах</u>	<u>149</u>
12.	<u>3.2.3. Загрози</u>	<u>149</u>
13.	<u>3.3. Стратегія</u>	<u>150</u>
14.	<u>3.4. Бізнес-модель</u>	<u>150</u>
15.	<u>3.5. Плани розвитку</u>	<u>151</u>
16.	<u>3.5.1. Розвиток організаційно-управлінської моделі Банку</u>	<u>151</u>
17.	<u>3.5.2. Розвиток системи управління ризиками</u>	<u>151</u>
18.	<u>3.5.3. Розвиток інформаційних технологій</u>	<u>151</u>
19.	<u>3.5.4. Основні завдання на 2020 – 2022 роки</u>	<u>151</u>
20.	<u>4. Діяльність Банку</u>	<u>152</u>
21.	<u>4.1. Опис банківських продуктів</u>	<u>152</u>
22.	<u>4.2. Інвестиційні проекти</u>	<u>155</u>
23.	<u>4.3. Продовження впровадження та удосконалення інтернет-банкінгу для фізичних осіб «СІВ-online»</u>	<u>155</u>
24.	<u>4.4. Продовження розбудови віртуальної ІТ-інфраструктури Банку та підготовка до створення віртуальних робочих місць</u>	<u>157</u>
25.	<u>4.5. Фінансовий огляд</u>	<u>157</u>
26.	<u>4.6. Участь в глобальних ініціативах та охорона навколишнього середовища</u>	<u>159</u>
27.	<u>5. Корпоративне управління Банку</u>	<u>160</u>
28.	<u>5.1. Загальна інформація</u>	<u>160</u>
29.	<u>5.2. Структура корпоративного управління</u>	<u>160</u>
30.	<u>5.2.1. Органи управління Банку</u>	<u>160</u>
31.	<u>5.2.2. Порядок призначення та звільнення посадових осіб</u>	<u>160</u>
32.	<u>5.2.3. Наглядова рада Банку</u>	<u>161</u>
33.	<u>5.2.4. Повноваження Наглядової ради</u>	<u>162</u>
34.	<u>5.2.5. Правління Банку</u>	<u>163</u>
35.	<u>5.2.6. Повноваження Голови та членів Правління, інших посадових осіб</u>	<u>163</u>
36.	<u>5.2.7. Профільні комітети Правління</u>	<u>165</u>
37.	<u>5.3. Інформація про проведені загальні збори акціонерів (учасників) та загальний опис прийнятих на зборах рішень</u>	<u>166</u>

№ з/п	Найменування	Сторінка
38.	<u>5.4. Інформація про проведені засідання Наглядової Ради та колегіального виконавчого органу, їхніх комітетів, загальний опис прийнятих на них рішень</u>	<u>166</u>
39.	<u>5.5. Політики корпоративного управління</u>	<u>169</u>
40.	<u>5.6. Заходи впливу до Банку</u>	<u>169</u>
41.	<u>6. Системи внутрішнього контролю та управління ризиками</u>	<u>170</u>
42.	<u>6.1. Система внутрішнього контролю</u>	<u>170</u>
42.	<u>6.1.1. Цілі запровадження ефективної системи внутрішнього контролю</u>	<u>170</u>
44.	<u>6.1.2. Принципи організації системи внутрішнього контролю</u>	<u>171</u>
45.	<u>6.1.3. Функціонування системи внутрішнього контролю забезпечує</u>	<u>171</u>
46.	<u>6.1.4. III (трьох) рівнева система внутрішнього контролю</u>	<u>171</u>
47.	<u>6.2. Результати функціонування протягом року системи внутрішнього контролю</u>	<u>173</u>
48.	<u>6.3. Система управління ризиками</u>	<u>173</u>
49.	<u>7. Інформація про зовнішнього аудитора</u>	<u>178</u>
50.	<u>8. Захист прав споживачів фінансових послуг</u>	<u>179</u>
51.	<u>9. Операції з пов'язаними особами</u>	<u>180</u>
52.	<u>10. Сталий розвиток</u>	<u>180</u>
53.	<u>10.1. Діяльність в сфері досліджень та розробок</u>	<u>180</u>
54.	<u>10.2. Охорона праці</u>	<u>180</u>
55.	<u>11. Фінансова звітність</u>	<u>181</u>
56.	<u>11.1. Звіт про фінансовий стан (Баланс) на 31 грудня 2019 року</u>	<u>181</u>
57.	<u>11.2. Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за 2019 рік</u>	<u>182</u>
58.	<u>11.3. Звіт про рух грошових коштів за непрямим методом за 2019 рік</u>	<u>182</u>
59.	<u>11.4. Звіт про зміни у власному капіталі (Звіт про власний капітал) за 2019 рік</u>	<u>183</u>
60.	<u>12. Проведення окремих операцій у 2019 році</u>	<u>184</u>

**Звернення керівництва
Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк»****Шановні Клієнти та Партнери!**

2019 рік для Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» (далі - АТ «КІБ», Банк) став роком закріплення стабільного положення на банківському ринку, зростання фінансових показників, розширення бази корпоративних та приватних клієнтів. У своє 26-річчя Банк увійшов універсальним банком, який надає послуги всім сегментам ринку. Маючи збалансований портфель актуальних продуктів, які знайшли і знаходять своїх споживачів, Банк у своїй роботі орієнтується на максимальне задоволення інтересів клієнтів. Стратегія Банку націлена на забезпечення абсолютної надійності, високої ліквідності та бездоганної платоспроможності, реалізація чого досягається за рахунок проведення виваженої кредитної політики.

Високих результатів вдалося досягнути завдяки політиці, що поєднувала задоволення потреб клієнтів і прибутковість, фінансовому управлінню, що забезпечило достатню ліквідність, а також завдяки ефективному контролю витрат і зваженій оцінці ризиків. Розвиток напрямку ризик-менеджменту у 2019 році став закономірним продовженням тенденції попереднього року.

Передбачені у Стратегії Банку на 2019 рік заходи та показники були втілені у дійсність, а отже Банк довів свою послідовну та прибуткову ефективність. Стратегічним пріоритетом торік для АТ «КІБ» стало продовження гнучкої, проте прозорої політики, яка передбачає максимальний ріст прибутковості при зменшенні факторів ризику.

У 2019 році здійснювалось подальше поступове розширення та оптимізація мережі відділень АТ «КІБ». Були відкриті нові відділення у Києві, Вінниці, Чернівцях, Миколаєві та Ірпені Київської області. Станом на 01.01.2020 року мережа Банку налічувала 35 відділень у 13 областях України.

Банк продовжив будувати сучасну ІТ-інфраструктуру, яка дозволяє впроваджувати нові продукти без істотних фінансових інвестицій, а також в мінімально короткі терміни розширювати лінійку сервісів для Клієнтів і оперативно допрацьовувати та покращувати існуючі.

Було продовжено роботу з вдосконалення інтернет-банкінгу «СІВ-online» для фізичних осіб та реалізовано другий етап впровадження. Наразі клієнти можуть керувати не тільки рахунками та картками, здійснювати платежі та перекази, а й гасити кредити, оформлювати та поповнювати депозитні вклади. Окрім того, у користувачів з'явилася можливість зв'язку в месенджерах із Контакт-центром Банку через мобільний додаток «СІВ-online».

Було започатковано розробку нового корпоративного сайту, вже створено дизайн та відбувається наповнення сторінок. Новий сайт буде виконувати не тільки необхідні інформативні функції, але і слугуватиме маркетплейсом для просування та продажу банківських продуктів у мережі Інтернет. Це необхідно для залучення нових Клієнтів через сучасні методи інтернет-маркетингу.

Задля нарощування прибуткових показників, Банк продовжив активно співпрацювати із корпоративним бізнесом, розширюючи та удосконалюючи чинні продуктивні та сервісні пропозиції. Практика надання «Персонального ділінгу» показала свою актуальність та була продовжена у 2019 році. Персональна консультація Казначейства під час формування курсів з купівлі, продажу, конверсії іноземної валюти, а також «Персональний валютний консультант» під час оформлення та супроводження міжнародного контракту. Ці послуги надаються не кожним Банком, а в більшості випадків розраховані для VIP-клієнтів великих банків. АТ «КІБ» за потреби може пропонувати цю послугу кожному нашому Клієнту.

Банк активно розвивав свої продукти для юридичних осіб. Наші послуги адаптовані під сучасні реалії ринку та підходять як для великого бізнесу, так і для МСБ. Були запроваджені ЕСКРО-рахунки – одні з поширених сучасних інструментів взаємодії між контрагентами. Було удосконалено пакети документарних операцій. Наразі наші клієнти користуються банківськими гарантіями, акредитивами, інкасо та авалюванням векселів на вигідних та конкурентних умовах. Банк активно продовжував розвивати кредитні, депозитні лінії, зарплатні проекти, РКО для корпоративних клієнтів. Послугами АТ «КІБ» користувалися будівельні, переробні підприємства, вугільна галузь, сільське господарство, ЕСКО-проекти, автомобільний бізнес.

Унікальні факторингові пропозиції від АТ «КІБ» знайшли своє втілення у фінансуванні декількох перших ЕСКО-проектів в Україні. У 2019 році АТ «КІБ» разом з Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) зробили справжній прорив у фінансуванні програм енергоефективності в Україні, що сприяє розвитку «зеленої» енергетики та енергонезалежності країни. 14 січня 2019 року між АТ «КІБ» та ПРООН було підписано Меморандум про співробітництво. У рамках підписаного документа сторони реалізують проект «Усунення перепон для залучення інвестицій у підвищення енергоефективності громадських будівель у малих і середніх містах України на основі моделі ЕСКО».

Цей крок став підґрунтям для подальшого укладання договорів з ЕСКО-кредитування. Особливо це важливо на тлі того факту, що Державне агентство з енергоефективності та енерго-ощадження України протягом трьох років шукало прийнятні засоби фінансування ЕСКО-контрактів. І саме за підтримки спеціалістів ПРООН разом з Банком було розроблено найбільш оптимальну модель. Принциповим досягненням є те, що дана модель дозволяє надавати фінансування без заставного майна.

Між АТ «КІБ» та компанією «КиївЕСКО» 15 січня 2019 року було укладено перший в країні договір факторингу, за яким фінансувалися енерго-сервісні договори. Реалізація першого в Україні факторингу енерго-сервісних договорів відкрила можливість іншим ЕСКО-компаніям засвоїти цей досвід та активно впроваджувати ЕСКО-механізм в бюджетній сфері.

Після цього протягом року Банк уклав ще шість договорів ЕСКО-факторингу. За цими договорами було профінансовано 156 кейсів у рамках проекту «Усунення перепон для залучення інвестицій у підвищення енергоефективності громадських будівель у малих і середніх містах України на основі моделі ЕСКО» на загальну суму понад 25 мільйонів гривень. Цей крок без перебільшення можна вважати важливим не тільки для сторін угоди, а й для усього енергоощадного майбутнього країни.

Представники Банку брали активну участь у якості спікерів та експертів у ряді форумів та круглих столів на тему енергоефективності та енерго-ощадження в Україні. Вони ділилися успішним досвідом фінансування ЕСКО-проектів, надавали свої рекомендації партнерам з інших банків та фінансових установ.

У 2019 році було продовжено активний розвиток роздрібного бізнесу. Депозитні продукти АТ «КІБ» протягом усього року постійно оптимізувалися і були не лише конкурентоздатними, але й посідали топові позиції у рейтингах видань на банківську тематику. Це свідчить про те, що Банк зміг не просто створити самодостатні, але й клієнто-орієнтовані, дійсно привабливі продукти. Разом із наявною програмою лояльності депозити від АТ «КІБ» для приватних осіб стали одними з найкращих на українському ринку.

Отже, за підсумками 2019 року прибуток АТ «КІБ» склав 23,4 млн. грн., що на 107% більше прибутку Банку за аналогічний період 2018 року. При цьому, високі темпи приросту показали всі ключові статті доходів Банку. Так, за 12 місяців 2019 року в порівнянні з тим же періодом 2018 року процентні доходи АТ «КІБ» виросли на 65% і склали 188 млн. грн, чистий процентний дохід збільшився на 43% і склав 94 млн. грн, а комісійні доходи зросли на 179% і склали 140 млн. грн.

Ключові балансові показники Банку, у порівнянні з 2018 роком, продемонстрували наступні темпи приросту: активи зросли на 32%; власний капітал показав приріст на 9%, кошти фізичних осіб виростили на 52%, кошти юридичних осіб зросли на 20%.

Показники успішності АТ «КІБ» були відзначені незалежними рейтинговими оцінками експертів. Так, протягом 2019 року рішенням рейтингового комітету Рейтингового агентства "Стандарт-Рейтинг" було неодноразово підтверджено довгостроковий кредитний рейтинг Банку за національною шкалою на рівні uaAA. Банк або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується дуже високою кредитоспроможністю у порівнянні з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

24 квітня 2019 року за результатами щорічного рейтингу «50 провідних банків України-2019» Банк посів тридцять друге місце, покращивши свої позиції одразу на 18 пунктів.

15 травня 2019 року Голова Правління АТ «КІБ» Тетяна Путінцева увійшла до четвірки кращих фінансистів країни за версією щорічної професійної премії «FinAwards», яка присуджується Топ-менеджерам банків, під чийм керівництвом досягнуто значних якісних показників у розвитку фінансової установи.

25 червня 2019 року Банк здобув перемогу в номінації «Перший банк ЕСКО-кредитування» за версією Першого всеукраїнського проекту «Фінансові установи України: гідні, успішні, надійні».

У 2019 році Банк започаткував програму корпоративної соціальної відповідальності. Наприкінці грудня працівники АТ «КІБ» завітали до вихованців дитячого будинку «Надія», що у селищі Кривошиїнці, Київської області, та привітали вихованців із Днем святого Миколая, подарувавши іграшки, комп'ютерну техніку, взуття, солодощі та соки, необхідні речі тощо.

Озираючись на минулий рік варто відзначити, що АТ «КІБ», як комерційна установа, успішно виконала свою першочергову задачу – генерацію прибутку. При цьому фахівці та керівництво Банку змогли вдало віднайти баланс у відношеннях з Клієнтами та Партнерами, налагодили довірчі відносини з ними, створили умови співробітництва, за яких була реалізована фінансова вигода усіх сторін. Наша команда розробила та втілила вигідні клієнто-орієнтовані продукти, які є не просто актуальними, а, подекуди, кращими та навіть унікальними на банківському ринку України. За результатами 2019 року Банк впевнено дивиться у майбутнє, маючи як стабільно високі показники рентабельності, так і базу для якісного технологічного кроку вперед, який надасть новий рівень дохідності та зручності.

Сталий розвиток АТ «КІБ» став можливим завдяки роботі відданої та професійної команди. Ми пишаємося своїми досягненнями та цінуємо внесок співробітників у розвиток Банку.

Від імені Правління й усього колективу Банку дякую за співпрацю та довіру акціонеру, всім нашим Клієнтам та Партнерам.

З повагою,
Голова Правління АТ «КІБ»

Т. В. Путінцева

III. Звіт про управління АТ «КІБ» за 2019 рік.

1. Загальні положення.

Даний Звіт про управління Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» за 2019 рік складений та надається відповідно до вимог Закону України «Про банки і банківську діяльність», Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 24.10.2011 №373.

2. Інформація про Банк.

2.1 Загальні відомості.

Акціонерне товариство «Комерційний Індустріальний Банк» - універсальний банк, який надає послуги корпоративним клієнтам і приватним особам вже понад 26 років (zareєстрований НБУ 03.12.1993, свідоцтво про реєстрацію №219).

Єдиним акціонером Банку є іноземний інвестор Стефан Пол Пінтер. Пан Стефан Пол Пінтер - засновник і виконавчий директор GML Capital LLP (www.gmlcapital.net) приватної інвестиційно-банківської та керуючої компанії з головним офісом в м. Лондон, Велика Британія. GML Capital LLP була заснована в 1983 році і спеціалізується в інвестуванні на ринках, що розвиваються і має досвід роботи в Україні з 1993 року. З 1996 року GML Capital LLP здійснює управління активами і виступає радником інвестиційних фондів, які зосереджені на інвестуванні в цінні папери, торгові та кредитні інструменти з високою прибутковістю і торговому фінансуванні на ринках, що розвиваються. GML Capital LLP ліцензована Комісією з цінних паперів і бірж (SEC) в США як зареєстрований інвестиційний радник і також авторизована і регулюється Financial Conduct Authority в Великобританії.

Банк здійснює свою діяльність на території України на підставі статуту та банківської ліцензії №186 від 11.11.2011 та Генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій №186-2 від 21.05.2012.

Згідно з ліцензією Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, серія АЕ №263254 від 03.09.2013, Банк здійснює професійну діяльність на фондовому ринку – Депозитарну діяльність депозитарної установи.

Банк є учасником:

- Незалежної асоціації банків України (НАБУ);
- Асоціації «Фондове Партнерство»;
- Професійної асоціації реєстраторів та депозитаріїв;
- Українського кредитно-банківського союзу (УКБС);
- афілійованим членом Міжнародної платіжної системи MasterCardWorldwide;
- асоційованим членом Міжнародної платіжної системи VisaInternational;

Банк на підставі Свідоцтва від 06.11.2012 №106 має статус учасника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

2.2 Керівництво, працівники та організаційна структура Банку.

Станом на 31.12.2019 *Наглядова рада* Банку складалася з п'яти осіб: Голова, заступник Голови та три члени Наглядової ради, які були призначені Рішенням єдиного акціонера АТ «КІБ» Стефана Пола Пінтера 21.09.2018:

1. Голова Наглядової ради - Поваляев В.Ю. (1966 року народження, освіта вища, стаж роботи 36 років, має досвід роботи в банках та іноземних компаніях, у тому числі на керівних посадах);

2. Заступник Голови Наглядової ради - Порада Є.О. (1984 року народження, освіта вища, стаж роботи 17 років, має досвід роботи юристом та на керівних посадах);

3. Члени Наглядової ради:

- Кирушко Б.А., (1962 року народження, освіта вища, стаж роботи 24 років, працював в Національному банку України, у тому числі на керівних посадах);
- Спільніченко В.В., (1971 року народження, освіта вища, стаж роботи 30 років, має досвід роботи в банках, у тому числі на керівних посадах);
- Самсоненко О.Л., (1968 року народження, освіта вища, стаж роботи 30 років, має досвід роботи в банках, у тому числі на керівних посадах).

Члени Наглядової ради Кирушко Б.А., Спільніченко В.В., Самсоненко О.Л. є незалежними членами Наглядової ради.

Протягом 2019 року склад Наглядової ради не змінювався.

Правління Банку станом на 31.12.2019 складається з шести осіб:

- Голова Правління - Путінцева Т.В. (1975 року народження, освіта вища, стаж роботи 21 рік, має досвід роботи в банках, у тому числі на керівних посадах);
- Перший Заступник Голови Правління - Овчарова Л.М. (1979 року народження, освіта вища, стаж роботи 18 років, має досвід роботи в банках, у тому числі на керівних посадах);
- Заступник Голови Правління з операційної діяльності - Таран І.О. (1982 року народження, освіта вища, стаж роботи 14 років, має досвід роботи в банках, у тому числі на керівних посадах);
- Заступник Голови Правління з ризиків – Матвієнко Д.В. (1976 року народження, освіта вища, стаж роботи 21 рік, має досвід роботи в банках, у тому числі на керівних посадах);

- Члени Правління:

- Фінансовий директор - Колесник В.С. (1974 року народження, освіта вища, стаж роботи 26 років, має досвід роботи в банках, у тому числі на керівних посадах);
- Директор Департаменту фінансового моніторингу та валютного контролю - Пристай Я.З. (1989 року народження, освіта вища, стаж роботи 8 років, має досвід роботи в банках, у тому числі на керівних посадах);

Протягом 2019 року в складі Правління відбувались такі зміни:

- 25.01.2019 припинено повноваження члена Правління - Директора Юридичного департаменту Жигуна О.В.;
- 06.12.2019 призначено Першим Заступником Голови Правління Овчарову Л.М.;
- 06.12.2019 призначено Заступником Голови Правління з ризиків Матвієнка Д.В.

Середньооблікова кількість штатних працівників Банку за 2019 рік – 239 осіб.

Облікова кількість штатних працівників на кінець 2019 року – 268 осіб/(9 позаштатних). За статтю - 187 жінок та 81 чоловік. Середньооблікова кількість усіх працівників в еквіваленті повної зайнятості за 2019 рік – 236 осіб.

Найбільше коливання кількості персоналу відбулося у 2 кварталі 2019 року, яке було пов'язано з оптимізацією чисельності обслуговуючих працівників (перехід на аутсорсинг послуг з прибирання приміщень Банку).

Фонд оплати праці за 2019 рік склав 66,9 млн. грн., у тому числі основної заробітної плати – 46,1 млн. грн., додаткової – 20,1 млн. грн., фонд заохочувальних та компенсаційних виплат – 845 тис. грн.

Організаційна структура Банку станом на 01.01.2020 викладена в додатку до цього звіту.

2.3 Ключові показники діяльності Банку у 2019 році.

З метою оцінки результатів діяльності Банку керівництво використовує кількісні та якісні показники, що дають змогу всебічно оцінити фінансовий стан Банку, його динаміку в цілому та у розрізі бізнес-напрямків, точок продажу та інші.

Управлінський персонал Банку, Рада Банку, Правління та Комітет з управління активами і пасивами в оперативному порядку та щомісяця розглядають показники ефективності діяльності та їх динаміку. Основні ключові показники у 2019 році мали таку динаміку:

тис. грн.

СТАТТЯ	2018р. грудень	Факт 2019р.				Приріст за рік
		I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	
АКТИВИ	1 105 915	1 140 156	1 143 333	1 210 368	1 458 812	31,91%
Кредити корпоративному и малому бізнесу	511 002,6	645 119,2	699 335,1	712 363,1	847 974,9	65,94%
- факторинг	16 947,8	28 789,3	32 381,8	55 214,0	68 258,0	302,75%
- овердрафт	30 684,4	42 111,8	36 812,4	31 725,4	21 381,5	-30,32%
- поточна діяльність	463 370,5	574 218,1	630 140,9	625 423,7	758 335,3	63,66%
Кредити фізичним особам	26 762,8	38 437,6	58 696,5	63 100,1	84 710,3	216,52%
- овердрафт	1 515,7	1 622,2	1 504,8	1 534,1	1 240,2	-18,17%
- поточна діяльність	22 742,1	33 492,3	53 732,5	58 315,7	79 844,7	251,09%
- іпотека	2 504,9	3 323,1	3 459,1	3 250,3	3 625,4	44,73%
Кошти корпоративного і малого бізнесу	445 148,0	394 396,6	384 182,2	445 291,9	536 013,6	20,41%
- до запитання	248 976,9	242 432,9	219 943,9	306 966,7	365 808,4	46,92%
- строкові	196 171,1	151 963,8	164 238,4	138 325,2	170 205,2	-13,24%
Кошти фізичних осіб	411 219,5	474 961,2	482 180,5	473 804,8	626 331,0	52,31%
- до запитання	27 366,3	29 461,7	29 956,2	25 508,9	41 964,0	53,34%
- строкові	383 853,2	445 499,6	452 224,3	448 295,9	584 367,0	52,24%
Ліквідні кошти	519 495,8	383 655,6	305 278,2	355 604,2	448 666,4	-13,63%
- готівкові кошти	46 092,3	81 721,4	109 212,7	129 847,1	94 442,1	104,90%
- кор. рахунок в НБУ	3 265,3	53 243,9	30 958,6	74 610,0	55 144,9	1588,83%
- ностро рахунки	35 544,5	49 899,1	41 179,4	26 022,3	43 625,8	22,74%
- ОВДП	132 116,3	125 695,2	58 817,1	55 097,1	55 154,7	-58,25%
- депозитні сертифікати НБУ	302 477,4	73 096,0	65 110,4	70 027,8	200 298,9	-33,78%
Капітал банку	228 631,0	228 810,6	232 671,7	240 136,4	250 952,4	9,76%
Фінансовий результат (наростаючим підсумком)	11 312,20	1 612,0	6 279,2	13 191,2	23 454,6	107,34%
- щоквартальний фінансовий резул	-	1 612,0	4 667,2	6 912,0	10 263,4	
Кількість відділень	33	31	33	34	35	6,06%
- відділення стандарт	19	17	18	18	19	0,00%
- відділення каси / МРЕВ	14	14	15	16	16	14,29%
Кількість персоналу	264	256	238	257	273	3,41%
- ГО	121	119	124	134	148	22,31%
- відділення стандарт	122	121	97	103	105	-13,93%
- відділення каси / МРЕВ	21	16	17	20	20	-4,76%

Станом на 01.01.2020 активи Банку склали 1 458,8 млн. грн., зобов'язання – 1 207,9 млн. грн., власний капітал Банку – 250,9 млн. грн. Банк своєчасно та в повному обсязі виконував всі зобов'язання перед клієнтами.

У 2019 році Банк отримав чистий процентний дохід на суму 93,996 млн. грн., чистий комісійний дохід на суму 60,82 млн. грн., прибуток за звітний рік склав 23,5 млн. грн., що на

12,2 млн. грн. більше ніж за попередній рік.

Станом на 01.01.2020 економічні нормативи діяльності Банку мали такі значення:

Норматив	Показник	На 01.01.2020	На 01.01.2019	Нормативне значення
H1	Регулятивний капітал (тис. грн.)	229 872	210 021	200 000
H2	Достатність (адекватність) регулятивного капіталу (%)	20,23	33,5	не менше 10%
H4	Миттєва ліквідність (%)	126,59	253,39	не менше 20%
H5	Поточна ліквідність (%)	94,26	121,85	не менше 40%
H6	Короткострокова ліквідність (%)	84,26	95,60	не менше 60%
H7	Максимальний розмір кредитного ризику на одного контрагента (%)	22,16	24,14	не більше 25%
H8	Великі кредитні ризики (%)	218,91	123,89	не більше 800%
H9	Максимальний розмір кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (%)	3,34	0,42	не більше 25%
H11	Інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (%)	0,03	0,03	не більше 15%
H12	Загальна сума інвестування (%)	0,03	0,03	не більше 60%
L13-1	Ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку	3,53	0,0927	не більше 5%
L13-2	Ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку	4,17	0,1268	не більше 5%

Протягом 2019 року Банк виконував обов'язкові економічні нормативи діяльності, встановлені НБУ.

Для оцінки діяльності Банку керівництво використовує наступні показники:

- контроль лімітів толерантності до ризиків, встановлених Наглядовою радою Банку;
- оцінка показників раннього реагування;
- ефективність діяльності Банку (доходність активів, собівартість пасивів, чиста процентна позиція, чистий процентний спред, чиста процентна маржа, рентабельність активів і капіталу тощо);
- динаміка доходів та витрат;
- аналіз нормативів ліквідності в динаміці, ГЕП-аналіз, параметри фондування активних операцій;
- оцінка концентрацій за активними та пасивними операціями;
- та інші.

2.4 Основні події та досягнення звітного періоду.

4 січня 2019 року відкрито Вінницьке відділення №2 Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» у м. Вінниця за адресою вул. Ботанічна, 24 та Київське відділення №5 Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» у м. Київ за адресою проспект Перемоги, 134-А.

14 січня 2019 року підписано Меморандум між АТ «КІБ» та Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) у сфері фінансування програм енергоефективності та відновлюваної енергетики. У рамках підписаного документа сторони реалізують проект «Усунення перепон для залучення інвестицій у підвищення енергоефективності громадських будівель у малих і середніх містах України на основі моделі ЕСКО». Метою проекту є

впровадження європейських стандартів енергоспоживання та створення комфортних умов перебування у громадських будівлях. Сторони здійснюють інформаційно-консультативну, експертно-аналітичну, іншу співпрацю та координацію дій для реалізації спільних проектів, програм, заходів, спрямованих на розвиток енерго-ощадження, енергоефективності, «зеленої» енергетики та розбудови необхідної інфраструктури у цих сферах.

14 січня 2019 року у рамках реалізації проекту «Усунення перепон для залучення інвестицій у підвищення енергоефективності громадських будівель у малих і середніх містах України на основі моделі ЕСКО» між АТ «КІБ» та компанією «КиївЕСКО» було укладено перший в країні договір факторингу, за яким фінансуються енерго-сервісні договори.

25 березня 2019 року Комерційний Індустріальний Банк посів 19 місце за підсумками двадцять четвертого «Рейтингу надійності (привабливості) банківських депозитів», організованого Рейтинговим агентством «Стандарт-Рейтинг» (Україна).

1 квітня 2019 року рішенням рейтингового комітету Рейтингового агентства «Стандарт-Рейтинг» оновлено довгостроковий кредитний рейтинг Банку за національною шкалою на рівні uaAA. Банк або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується дуже високою кредитоспроможністю у порівнянні з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рішення про оновлення кредитного рейтингу Банку прийнято відповідно до результатів аналізу підсумків роботи Банку за 12 місяців 2018 року.

1 квітня 2019 року Банк запустив депозитну акцію «Великдень» для фізичних осіб.

12 квітня 2019 року АТ «КІБ» взяв участь у 5-му Форумі енергоефективного партнерства «Територіальні громади, держава, бізнес: Прозорі інвестиційні моделі». Ключовими темами Форуму стали державна політика у сфері енергоефективності; енерго-менеджмент - старт енергоефективності у громадах; ЕСКО-партнерство - нові моделі технологій та співфінансування; ЕСКО та енерго-менеджмент на державних об'єктах; енергоефективність у промисловості та джерела фінансування проектів. У форумі в якості спікерів взяли участь Голова Правління АТ «КІБ» Тетяна Путінцева та директор Департаменту факторингових, документарних операцій та торгового фінансування Дмитро Чорний, які поділились досвідом фінансування ЕСКО-проектів.

23 квітня 2019 року АТ «КІБ» взяв участь у круглому столі «ЕСКО-кредитування. ЕСКО-страхування». Захід організовано з метою розширення застосування механізму енерго-сервісу та подолання фінансових бар'єрів розвитку ринку ЕСКО. Учасниками круглого столу в якості спікерів стали Голова Правління АТ «КІБ» Тетяна Путінцева та Директор Департаменту факторингових, документарних операцій та торгового фінансування Дмитро Чорний, які поділились успішним досвідом фінансування ЕСКО-проектів та надали свої рекомендації банкам та ЕСКО-компаніям для масштабного кредитування.

25 квітня 2019 року за результатами щорічного рейтингу «50 провідних банків України», організованого Фінансово-аналітичною групою «Фінансовий клуб», Комерційний Індустріальний Банк посів тридцять друге місце, покращивши свої позиції одразу на 18 пунктів.

7 травня 2019 року відкрито Чернівецьке відділення №1 Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» у м. Чернівці за адресою вул. Головна, 227-А.

15 травня 2019 року рішенням рейтингового комітету Рейтингового агентства «Стандарт-Рейтинг» оновлено довгостроковий кредитний рейтинг Банку за національною шкалою на рівні uaAA. Банк або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується дуже високою кредитоспроможністю у порівнянні з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рішення про оновлення кредитного рейтингу Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» прийнято відповідно до результатів аналізу підсумків роботи Банку у першому кварталі 2019 року.

16 травня 2019 року Голова Правління АТ «КІБ» Тетяна Путінцева увійшла до четвірки кращих фінансистів країни за версією щорічної професійної премії «FinAwards». У номінації

взяли участь Топ-менеджери банків, під чийм керівництвом досягнуто значних якісних показників у розвитку фінансових установ.

3 червня 2019 року Комерційний Індустріальний Банк посів 19 місце в двадцять п'ятому «Рейтингу надійності (привабливості) банківських депозитів», організованого Рейтинговим агентством «Стандарт-Рейтинг» (Україна).

6 червня 2019 року АТ «КІБ» відкрито Миколаївське відділення №1 Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» у м. Миколаїв за адресою вул. Космонавтів, 81/27.

25 червня 2019 року за результатами Першого всеукраїнського проекту «Фінансові установи України: гідні, успішні, надійні» Комерційний Індустріальний Банк здобув перемогу в номінації «ПЕРШИЙ БАНК З ЕСКО-КРЕДИТУВАННЯ».

25 червня 2019 року Комерційний Індустріальний Банк посів третє місце серед кращих середніх банків України за результатами online-голосування першого Всеукраїнського проекту «ФІНАНСОВІ УСТАНОВИ УКРАЇНИ: гідні, успішні, надійні».

За підсумками першого півріччя 2019 року АТ «КІБ» отримав прибуток у сумі 6,280 млн. грн. Спостерігалась позитивна динаміка ключових статей доходів Банку. Так, за підсумками шести місяців 2019 року, в порівнянні з аналогічним періодом 2018 року, обсяг процентних доходів виріс на 67,98% і склав 86,448 млн. грн., чистий процентний дохід збільшився на 35,75% і склав 43,385 млн. грн., а комісійні доходи зросли на 3,05% і склали 27,057 млн. грн. За вказаний час ключові балансові показники Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк», у порівнянні з початком року, продемонстрували наступні темпи приросту: активи зросли на 3,38%; власний капітал виріс на 1,77%; статутний капітал виріс на 7,87%. Банк продовжив нарощувати ресурсну базу шляхом залучення коштів фізичних осіб: за період з 31.12.2018 по 30.06.2019 їх обсяг виріс на 17,53%.

15 липня 2019 року АТ «КІБ» встановив новий термінал самообслуговування, який розміщено в «Прозорому офісі» виконавчого комітету Ірпінської міської ради за адресою: Київська обл., м. Ірпінь, вул. Шевченка, 2-А.

18 липня 2019 року Комерційний Індустріальний Банк долучився до круглого столу із представниками банківського сектору, організованого Програмою розвитку ООН (ПРООН) в ході Оціночної місії ПР ООН по проекту ЕСКО для обговорення бар'єрів у розвитку проектів ЕСКО в Україні та шляхів їх подолання.

25 липня 2019 року відкрито Київське відділення №6 Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» у м. Київ за адресою вул. Антоновича, 44.

30 липня 2019 року рішенням рейтингового комітету Рейтингового агентства «Стандарт-Рейтинг» оновлено довгостроковий кредитний рейтинг Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» за національною шкалою на рівні uaAA. Банк або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується дуже високою кредитоспроможністю у порівнянні з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рішення про оновлення кредитного рейтингу Банку прийнято відповідно до результатів аналізу підсумків роботи за перше півріччя 2019 року.

8 серпня, 2019 року Банк профінансував другий ЕСКО-проект в рамках співпраці з Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПР ООН) та «КиївЕСКО». Сума кредитування збільшилася у 5,5 рази, досягнуто домовленість стосовно кредиту на 15,8 млн. грн.

5 вересня 2019 року відкрито Ірпінське відділення Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» у м. Ірпінь за адресою вул. Академіка Заріфи Алієвої, 66/2.

16 вересня 2019 року АТ «КІБ» запустив акцію за депозитними рахунками фізичних осіб «Осіня акція» під гаслом «Депозит відкривай – планшет вигравай!».

За підсумками перших 9 місяців 2019 року прибуток АТ «КІБ» склав 13,191 млн. грн., що на 26,90% більше прибутку Банку за аналогічний період 2018 року. При цьому, високі темпи приросту показали всі ключові статті доходів Банку. Так, за 9 місяців 2019 року в порівнянні з тим же періодом 2018 року процентні доходи АТ «КІБ» виросли на 72,54% і склали 135,684 млн. грн., чистий процентний дохід збільшився на 42,48% і склав 68,180 млн. грн., а комісійні доходи зросли на 69,89% і склали 62,445 млн. грн. За вказаний час ключові балансові показники Банку, у порівнянні з початком року, продемонстрували наступні темпи приросту: активи виросли на 9,44%; власний капітал показав приріст на 5,03%. За період з 31.12.2018 по 30.09.2019 кошти фізичних осіб виросли на 15,52%.

1 листопада 2019 року рішенням рейтингового комітету Рейтингового агентства «Стандарт-Рейтинг» було оновлено довгостроковий кредитний рейтинг Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» за національною шкалою на рівні uaAA. Банк або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується дуже високою кредитоспроможністю у порівнянні з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рішення про оновлення кредитного рейтингу Акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк» прийнято відповідно до результатів аналізу підсумків роботи Банку за 9 місяців 2019 року.

12 листопада 2019 року «АТ «КІБ» за допомогою сервісу <https://www.random.org/> в онлайн-трансляції на офіційній Фейсбук-сторінці Банку провів розіграш чотирьох планшетів Samsung Galaxy Tab A 8.0. серед учасників депозитної «Осінньої акції».

13 листопада 2019 року АТ «КІБ» посів сьоме місце у топ-10 депозитних пропозицій для фізичних осіб за версією журналу «Личный счет».

2 грудня 2019 року Банк посів двадцяте місце у двадцять сьомому «Рейтингу надійності (привабливості) банківських депозитів», організованому Рейтинговим агентством «Стандарт-Рейтинг» (Україна).

3 грудня 2019 року Банк відсвяткував двадцять шосту річницю з дня заснування.

18 грудня 2019 року працівники АТ «КІБ» завітали до вихованців дитячого будинку «Надія», що у селищі Кривошиїнці, Київської області, та привітали вихованців із Днем святого Миколая, подарувавши іграшки, комп'ютерну техніку, взуття, солодощі та соки, необхідні речі тощо.

3. Стратегія та бізнес-модель.

3.1 Місія, бачення, цінності.

Відповідно до Стратегії розвитку на 2020-2022 роки місія Банку полягає у наступному:

- забезпечувати стабільність, надійність, впевненість і взаємну довіру у відносинах з клієнтами, що досягається завдяки проведенню зваженої консервативної фінансової політики;
- надавати банківські послуги високої якості, конфіденційно та надійно, враховуючи індивідуальні особливості кожного клієнта;
- кредитування інноваційних проектів зі створення в Україні нових виробничих потужностей з використанням високих технологій та сучасних наукових розробок. Ми дотримуємось правила, згідно з яким найбільш стійкими у довгостроковій перспективі є фінансові інститути, що інвестують у виробництво і підтримують інноваційні технології.

Власними цінностями Банк визнає:

- професіоналізм та відповідальність співробітників;
- відкритість та прозорість при здійсненні діяльності;
- партнерські взаємини клієнта і Банку, що є запорукою взаємного благополуччя і процвітання.

Метою діяльності Банку є здійснення комплексного обслуговування юридичних, фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб незалежно від державної належності та форм

власності, у тому числі акумулювання та ефективного використання коштів, майна, ноу-хау, об'єктів інтелектуальної власності, підвищення якості та збільшення обсягів надання банківських та фінансових послуг (крім послуг у сфері страхування). Банк здійснює свою діяльність з урахуванням комерційних інтересів Банку, клієнтів та сприяє економічному розвитку та зміцненню фінансової системи.

Бачення Банку у майбутньому себе як надійної банківської установи, що виконує свої функції з впровадженням сучасних банківських технологій та максимально клієнто-орієнтована. Одним із основних напрямків розвитку Банку є розгалуження мережі відокремлених підрозділів (відділень) з метою розширення кола клієнтів і обсягів діяльності та забезпечення прибутковості їх функціонування.

До кінця 2020 року планується забезпечення присутності Банку у багатьох регіонах України шляхом відкриття універсальних відділень в обласних центрах та крупних регіональних містах (Київ, Харків, Львів, Дніпро, Вінниця, Хмельницький, Івано-Франківськ та інших).

Основними перевагами наявності значної кількості відокремлених підрозділів (дирекцій та відділень) є підтримка позитивного іміджу Банку, залучення більш широкого кола клієнтів, популяризація банківських послуг, їх доступність, швидкість здійснення банківських операцій.

3.2 Зовнішні можливості та загрози.

3.2.1 Загальна інформація про зовнішнє середовище, в якому Банк провадить діяльність.

У 2019 році, відповідно до бачення Національного банку України (далі – НБУ), банківський сектор залишався у хорошому фінансовому стані. Банки були високоприбутковими, рентабельність капіталу сектору була рекордною. Відрахування до резервів будуть найнижчими за більш як десятиріччя. Низька вартість кредитного ризику прогнозно має зберігатися найближчими роками, адже макроекономічні умови сприятливі, боргове навантаження реального сектору прийнятне, а доходи домогосподарств стрімко зростали. Проведене у 2019 році стрес-тестування показало, що у системі залишається кілька банків, зокрема два державних, із суттєвими проблемами. Вони можуть потребувати значних обсягів капіталу за несприятливим макроекономічним сценарієм. Їхня фінансова стійкість є низькою, фінустанови вразливі до можливих криз. Державні банки залишаються у фокусі уваги НБУ, оскільки вони є значущими для банківської системи. НБУ очікує швидких рішень незалежних наглядових рад, спрямованих на розчищення балансів від непрацюючих кредитів, зміну бізнес-моделей, оптимізацію операційних витрат. Ключовим середньостроковим викликом для банківського сектору стане очікуване зниження прибутковості. Темпи зростання операційних доходів банків уповільнюються після надзвичайно високого приросту в 2018 році. НБУ очікує подальшого зниження процентної маржі та спреду та зменшення темпів зростання комісійних доходів. Тому оптимізація та контроль операційних витрат ставатимуть ключовими для українських банків. Судові суперечки, пов'язані з націоналізацією Приватбанку, тривають. НБУ і надалі вживатиме необхідних дій для захисту інтересів держави в судах та збереження фінансової стабільності. Надалі здійснюватимуться всі необхідні заходи для стягнення з колишніх власників збанкрутілих банків збитків, завданих державі та вкладникам. Макроекономічна ситуація сприяє стабільності фінансової системи. Ключове досягнення 2019 року – входження показника інфляції до визначеного НБУ цільового діапазону. Політика НБУ надалі буде спрямована на утримання темпів зростання споживчих цін на цільовому рівні. Це дасть змогу банкам ефективніше здійснювати ціноутворення пасивів та активів, а отже, загалом сприятиме відновленню довгострокового кредитування бізнесу та населення. Рентабельність реального сектору стабілізувалась, боргове навантаження в цілому на

прийнятному рівні. Збільшується кількість підприємств, які планують залучити банківське фінансування. Зниження відсоткових ставок стимулюватиме відновлення кредитування. Існують два ключових ризики, що можуть в середньостроковій перспективі погіршити платоспроможність сектору. Перше – це збільшення витрат на оплату праці, які зростають швидше, ніж доходи підприємств. Друге – це падіння цін на окремі експортні товари. Найгірша кон'юнктура для підприємств металургії: галузь є операційно збитковою за результатами першого півріччя. Для відновлення іпотечного кредитування потрібно вирішити кілька фундаментальних проблем первинного ринку нерухомості. Він є вкрай непрозорим, а домогосподарства інвестори не мають дієвих механізмів захисту своїх прав. Оскільки цей ринок є соціально важливим, його регулювання має бути таким же жорстким, як і регулювання банківського сектору. Має бути забезпечено повну прозорість структур власності девелоперів, вони повинні нести відповідальність за невчасне виконання будівельних робіт. Без упорядкування первинного ринку житлової нерухомості відновлення іпотеки буде вкрай повільним попри очікуване зниження відсоткових ставок. Споживче кредитування стрімко зростає. Банки все більше послаблюють стандарти схвалення кредитних заявок. Окремі фінустанови дуже активно розширюють свою присутність у цьому сегменті та намагаються агресивно збільшити частку на ринку. На думку НБУ, банки недостатньо консервативно оцінюють ризики за незабезпеченими споживчими кредитами. Оцінки ймовірностей дефолтів та втрат у разі дефолтів навіть у поточних макроекономічних умовах є заниженими. Попри те, що рівень проникнення таких кредитів був меншим, ніж 5% від ВВП, темпи їх зростання є вкрай високими. За дев'ять місяців 2019 року відношення нових споживчих кредитів до приватного споживання сягнуло майже 9%. Кредитування стає помітним чинником внутрішнього споживання. Щоб не допустити накопичення системних ризиків, НБУ планує запровадити підвищені ваги ризику для таких кредитів від початку 2021 року. Про числові значення ваг ризику буде повідомлено найближчим часом. Від початку 2020 року банки мали сформувати першу частину буфера консервації капіталу на рівні 0.625% і довести цей показник до 2.5% протягом наступних трьох років. Системно важливі банки до кінця наступного року мають сформувати буфер системної важливості. Частково це послабить занепокоєння НБУ з приводу фінансової стійкості державних банків і знизить ризики капіталу для сектору загалом. Доларизація фінансової системи залишається високою. У стратегії макропруденційної політики НБУ визнав, що це один із системних ризиків української економіки. У грудні було прийнято два важливих рішення, спрямованих на дедоларизацію банківських балансів. Норма обов'язкових резервів за коштами клієнтів в іноземній валюті буде збільшена до 10%, а за гривневими вкладками знижена до нуля. Також змінено підходи до оцінки кредитного ризику за валютними ОВДП українського уряду. Вони тепер не будуть вважатися безризиковими й оцінюватимуться за загальними правилами. По суті, банки повинні будуть утримувати капітал під такі інвестиції. НБУ і далі оновлює підходи до банківського регулювання з метою посилення фінансової стійкості сектору. Розглядалося затвердження правил розрахунку нового нормативу довгострокової ліквідності NSFR, а також мінімальних вимог до капіталу на покриття операційних ризиків. У планах на 2020 рік – гармонізація структури регулятивного капіталу із євродирективами та розроблення положення про вимоги до капіталу на покриття ринкових ризиків. Впровадження всіх нових правил не буде швидким, а передбачатиме тривалий кількарічний перехідний період. Це дасть змогу банкам спланувати потребу в капіталі та відповідно адаптувати свою дивідендну політику. Ключовим викликом для НБУ в наступному році стане розбудова інституційної спроможності для регулювання ринку небанківських фінансових послуг. Новоприйнятий закон про «спліт» визначає, що від липня 2020 року НБУ стане регулятором, зокрема, страхових, лізингових та фінансових компаній, кредитних спілок та кредитних бюро. Регуляції для небанківських установ будуть розроблені з урахуванням положень законодавства Європейського Союзу. Ключові питання, яким НБУ

приділятиме особливу увагу – прозорість структур власності компаній фінансового сектору, якість їхнього корпоративного управління, а також дотримання законодавства у сфері захисту прав споживачів та фінансового моніторингу.

Індекс фінансового стресу (ІФС, що відображає виключно поточний стан справ у фінансовому секторі і не вказує на майбутні ризики в короткостроковій чи довгостроковій перспективах) майже рік перебував на відносно низькому рівні. Однак після рішення суду першої інстанції стосовно націоналізації Приватбанку наприкінці квітня ІФС певний час зростав, зокрема через погіршення ліквідності банківського сектору. Корпоративний субіндекс за останнє півріччя теж незначно зріс – восени акції агрокомпаній дещо втрачали в ціні. Протилежний тренд мав субіндекс державних цінних паперів. Його значення протягом останнього року зменшилося, сигналізуючи про послаблення суверенних ризиків. Субіндекс валютного ринку відзначався підвищеною волатильністю, проте це не вплинуло на тренд ІФС.

Макроекономічна ситуація сприяла фінансовій стабільності та зміцненню фінансового сектору. Зниження інфляції до цільового рівня та зменшення її волатильності повинно сприяти відновленню довгострокового кредитування. Основний макроекономічний ризик – значні зовнішні виплати за держборгом. Для його зменшення необхідно зберегти доступ до фінансування на міжнародних ринках. Тому виконання нової програми з МВФ та умов співпраці з іншими МФО залишається критично важливим. Іншими ризиками є зниження або ж повна зупинка транзиту російського газу територією України з 2020 року, охолодження світової економіки та зволікання з впровадженням структурних реформ.

У жовтні НБУ підвищив прогноз зростання ВВП до 3.5%. Цьому сприяли швидше, ніж очікувалося, розширення внутрішнього попиту, рекордний урожай зернових та зниження вартості енергоносіїв. Зміцнення гривні не позначилося на дефіциті поточного рахунку платіжного балансу, оскільки продовжують зростати валютні надходження з-за кордону (експорт товарів і послуг, грошові перекази), а зниження світових цін на енергоносії сприяло стриманому зростанню імпорту товарів. За базовим прогнозом, у наступному році економічне зростання залишатиметься стійким, а у 2021 році – прискориться до 4%. Цьому сприятимуть подальше зростання доходів населення та продуктивності праці, м'якша монетарна політика та збереження високих темпів інвестицій. Очікувалося, що фіскальна політика принципово не зміниться. У 2020 році граничний дефіцит держбюджету заплановано на рівні 2.1% від ВВП (у 2019 році – 2.3%).

Споживча інфляція стрімко сповільнилася та в листопаді 2019 року увійшла в цільовий діапазон (5% ± 1 в. п.). Також знизилася волатильність інфляції. Послідовне пом'якшення монетарної політики НБУ повинно сприяти зменшенню вартості фінансових ресурсів та відновленню довгострокового кредитування. Адже для його розвитку важлива впевненість, що інфляція залишатиметься низькою та стабільною в майбутньому. Здешевлення кредитів для бізнесу дасть змогу компаніям активніше залучати позики для модернізації виробництва та нарощення випуску, що трансформуватиметься у подальше зростання ВВП. Наслідком здешевлення вартості ресурсів для домогосподарств буде відновлення привабливості іпотечного кредитування, що допоможе активізувати динаміку житлового будівництва. Крім того, в умовах низької та стабільної інфляції населення значно охочіше нестиме заощадження на депозити у банки, а також подовжуватиме терміни вкладень. Це вкрай важливо для банківської системи, оскільки поточна строкова структура вкладень є короткою.

Тривав період погашення боргів, які Україна залучала в кризові періоди, щоб мати валютну ліквідність та поповнювати резерви НБУ. Показник відношення боргу до ВВП зменшувався, проте валютні виплати за державним боргом залишалися концентрованими. У 2020 році очікувалося їх скорочення порівняно з 2019 роком, однак значимість в бюджеті. Сукупно у 2020 – 2022 роках валютні виплати уряду та НБУ разом з відсотками прогнозно перевищать 24 млрд. дол. Більшу частину цієї суми потрібно буде рефінансувати на зовнішніх

ринках. Завдяки поліпшенню економічної ситуації більшість кредитних агентств підвищили рейтинги України. Це посилило спроможність залучати кошти на міжнародному ринку, однак їхня вартість все ще зависока. На початку грудня дохідність доларових євробондів України перебувала в діапазоні 4–7% залежно від строків погашення. Саме тому співпраця з МВФ та іншими міжнародними фінансовими організаціями є критично важливою. Нова трирічна програма розширеного фінансування (EFF) обсягом близько 5.5 млрд дол. сприятиме подальшому здешевленню суверенних та корпоративних запозичень. Крім того, програма співпраці з МВФ – це не стільки гроші, скільки «якір» для втілення важливих економічних реформ, які подекуди є соціально непопулярними. Саме тому для міжнародних інвесторів наявність програми з МВФ є фактором довіри до країни і підтвердженням того, що реформи йдуть за планом.

Суттєве зростання вкладень нерезидентів в ОВДП дало змогу профінансувати поточні боргові виплати, а також замінити частину валютного боргу гривневим. Значний попит на ОВДП в 2 півріччі 2019 року дав змогу відчутно зменшити вартість залучень та подовжити їхні строки. Більше половини куплених нерезидентами ОВДП погашаються у 2022 – 2025 роках, а виплати у найближчі два роки досить рівномірно розподілені у часі. Ризиками цього джерела фінансування була висока чутливість попиту до ситуації на міжнародному фінансовому ринку. У разі зміни настроїв інвесторів приплив коштів в Україну може припинитися. Для зменшення можливого негативного впливу потрібно розвивати внутрішній борговий ринок, збільшувати строки погашення боргу, робити виплати більш рівномірними та продовжувати співпрацю з МФО.

У другому півріччі 2019 року сформувався значний буфер ліквідності (сума залишку на ЄКР та коштів уряду в іноземній валюті). Це дало змогу Мініфіну обирати сприятливі для розміщень боргу умови й періоди, а не виходити на ринок під тиском короткострокових потреб у фінансуванні. Формування значного фінансового ресурсу частково пояснюється повільним витрачанням коштів місцевими бюджетами. Однак основний фактор – розміщення ОВДП та єврооблігацій влітку 2019 року.

Буфери ліквідності активно використовувалися у світі. Вони позитивно впливали на стійкість державних фінансів за умови, що не є надмірними і надто дорогими. Наприклад, у 2018 році в Румунії розмір буфера в іноземній валюті становив 2.6% від ВВП. У Данії буфер в національній валюті становить 4% від ВВП. Для ефективного управління боргом в Україні буфер ліквідності повинен бути збережений на певному оптимальному рівні.

Через поліпшення структури боргу очікувалося зниження не лише боргового навантаження, але й валютних ризиків. Збільшення частки боргу в національній валюті передбачено Середньостроковою стратегією управління державним боргом на 2019 – 2022 роки, а також Меморандумом про взаємодію між Кабміном та НБУ задля досягнення стійкого економічного зростання та цінової стабільності.

Дефіцит поточного рахунку тривалий час залишався в прийнятних межах та навіть скорочувався відносно ВВП. Зміцнення гривні не призвело до його розширення за підсумками 2019 року. Незначне збільшення від’ємного сальдо торгівлі товарами, зумовлене, зокрема, разовими факторами, було нівельоване нижчими обсягами виплат дивідендів, збільшенням грошових переказів та зростанням експорту послуг.

За 11 місяців 2019 року обсяг чистої купівлі валюти з боку НБУ становив 5 млрд дол, перевищивши більш ніж утричі минулорічний показник, і є найвищим з 2007 року. Вкладення нерезидентів в ОВДП за цей самий період зросли на 3.7 млрд дол. За плаваючого курсоутворення НБУ не протидіє фундаментальним ринковим тенденціям. Валютні інтервенції лише згладжують тимчасові дисбаланси, стримуючи амплітуду та швидкість зміни валютного курсу, але не змінюють напрям його руху. Зміцнення гривні актуалізувало важливість хеджування валютних ризиків. Для захисту від різкої зміни курсу можна очікувати від

українських компаній активнішого використання валютних форвардів та свопів, попит на які раніше був низьким.

Основними ризиками для платіжного балансу залишалася зупинка транзиту російського газу та погіршення умов торгівлі. У поєднанні з можливим звуженням глобальної ліквідності на світових ринках це може негативно вплинути на його показники та змінити тенденції валютного ринку.

У 2019 році в реальному секторі відбулась стабілізація рентабельності. Боргове навантаження підприємств більшості галузей нормалізувалося та було прийнятним. Головні ризики прибутковості реального сектору – збільшення витрат на оплату праці та несприятливі світові ціни. Відбувалося, хоч і повільно, посилення захисту прав кредиторів. Очікувалося поступове зниження кредитних ставок унаслідок пом'якшення монетарної політики. Таким чином, сформовано передумови для відновлення кредитування реального сектору.

Зростання чистого доходу підприємств реального сектору сповільнилося. Зростання доходів домогосподарств позитивно впливало на продажі галузей, орієнтованих на внутрішній попит. З іншого боку, уповільнення світової економіки та зниження світових цін на сировинні товари негативно вплинули на прибутковість підприємств-експортерів. Унаслідок дії обох факторів сукупні прибутки залишалися на сталому рівні.

Усереднене співвідношення валового боргу до EBITDA станом на кінець першого півріччя 2019 року було прийнятним і становило 2x. Однак у машинобудуванні, металургії, транспорті і хімічній промисловості боргове навантаження зросло. Показник дещо знизився у легкій промисловості, будівництві та секторі управління нерухомістю. Розподіл боргового навантаження нерівномірний – воно зависоке у близько чверті великих позичальників. Нормалізація цього показника була однією з передумов відновлення кредитування реального сектору. Коефіцієнт покриття відсоткових витрат операційним прибутком дещо знизився через попереднє подорожчання гривневих кредитів і зростання фінансових витрат. Загалом же він залишався високим (4.5x у першому півріччі 2019 року). Підприємства більшості галузей мали достатній запас операційного прибутку для обслуговування боргів. Винятки – хімічна промисловість, операції з нерухомістю, будівництво та постачання ЖКП.

Збільшення витрат на заробітну плату значно випереджало зростання доходів підприємств реального сектору. Ця тенденція тривала третій рік поспіль. Головні фактори зростання зберігалися – дефіцит робочої сили через трудову міграцію і кваліфікаційний дисбаланс на ринку праці. Конкуренція за персонал змушувала роботодавців підвищувати заробітну плату. Найбільше зростання заробітної плати спостерігалось в добувній промисловості, виробництві коксу і металургії. Підприємства очікували, що заробітна плата і надалі зростатиме.

Зміцнення гривні впродовж 2019 року знижувало доходи експортерів у гривневому еквіваленті, утім, мало помірний вплив на їхню рентабельність, оскільки переважна частка собівартості – сировинні або імпорتنі товари – також залежали від валютного курсу. Маржинальність окремих експортно-орієнтованих галузей скорочувалася через падіння світових цін. Відповідно до розрахунків НБУ індекс світових цін на товари українського експорту погіршився у III кварталі та на прогнозованому горизонті загалом.

Суттєве скорочення операційного прибутку відбулось у металургії. Головні фактори цього – одночасне падіння світових цін на готову продукцію та удорожчання собівартості виробництва через зростання цін на залізну руду. Гірничо-видобувна галузь, навпаки, нарощувала прибутки завдяки високим цінам на залізну руду. В окремих галузях харчової промисловості і сільського господарства також скорочувалися прибутки через падіння світових цін. Передусім це виробники цукру та курячих яєць. Зберігалися ризики і в олійно-жировому виробництві внаслідок низьких світових цін та збільшення пропозиції.

Усе більше факторів свідчили про поступове зростання попиту і пропозиції кредитних ресурсів на банківському ринку. Впродовж 12 місяців збільшувалась частка підприємств, які планували залучати кредити. Головні причини – зниження процентних ставок та позитивні ділові очікування після виборів. Банки були налаштовані оптимістично – понад 70% фінустанов очікували зростання обсягів корпоративного кредитного портфеля протягом 2020 року.

Від початку 2019 року компанії реального сектору, зокрема держмонополії, активно залучали ресурси на зовнішніх ринках. Серед іншого, цьому сприяло зниження суверенних ризиків України завдяки стабільній макроекономічній ситуації. З початку 2019 року обсяг розміщень єврооблігацій становив 4.2 млрд дол. на валовій основі. Очікувалося, що сегментація джерел запозичень зберігатиметься і надалі. Великі найбільш якісні компанії залучатимуть довгі ресурси у значних обсягах на зовнішніх ринках. Менші підприємства кредитуватимуться в українських банках.

Потенціал для зростання обсягу нових кредитів підтверджувався великою часткою компаній без банківських кредитів. Такі підприємства формують дві третини доходу реального сектору. Тому рівень боргового навантаження дає змогу збільшити використання фінансового важеля. Водночас часто перешкодою для кредитування таких позичальників була непрозорість їхньої структури власності та заявлених фінансових показників.

Підприємства стверджували, що високі відсоткові ставки – все ще головна перешкода для залучення нових позик. Завдяки послабленню інфляційного тиску НБУ розпочав цикл пом'якшення монетарної політики. Нижча облікова ставка трансформувалася в нижчі комерційні ставки за банківськими кредитами. Тож за відсутності зовнішніх чи внутрішніх шоків можна очікувалося суттєве здешевлення кредитних ресурсів протягом 2020 року.

Зміни законодавства повинні сприяти відновленню кредитування. Кодекс із процедур банкрутства та закон про відновлення кредитування загалом посилили захист прав кредиторів. Також було подовжено термін дії закону про фінансову реструктуризацію.

Сприятливі макроекономічні умови та висока конкуренція між фінустановами повинні стимулювати зростання апетиту до ризиків у банків. Це підштовхуватиме їх до пом'якшення кредитних стандартів. Задля збереження прибутковості банки мають бути готові кредитувати позичальників, які раніше, можливо, не потрапляли до кола прийнятних клієнтів. Водночас з огляду на досвід минулого банки повинні дотримуватися принципу консерватизму у своїх кредитних практиках.

Ґрунтуючись на Базельських принципах, НБУ вимагає повної та достовірної оцінки кредитних ризиків. Регулятор очікує від банків дотримання мінімальних стандартів, а саме:

- висновки банків базуються на підтверджених даних, зокрема на офіційній фінансовій звітності. Компанії, що залучають кредити обсягом понад 200 млн. грн., повинні мати аудійовану звітність;
- позичальники мають прозору структуру власності, а банки розуміють периметр бізнес-груп;
- оцінки враховують прогностичні показники та ризики економічного середовища. НБУ і надалі здійснюватиме постійний моніторинг якості портфеля, щоб не допускати накопичення системних ризиків та забезпечити фінансову стабільність. Також проводитиметься щорічне стрес-тестування найбільших боржників, контролюватимуться концентрації та практики кредитування пов'язаних із банками осіб.

Стосовно поточної економічної ситуації

У квітні 2020 року споживча інфляція в річному вимірі сповільнилася до 2.1% (з 2.3% у березні 2020 року). У місячному вимірі ціни зросли на 0.8%. Споживча інфляція очікувано залишалася нижчою від цільового діапазону 5% $\pm$ 1 в. п. Утім, вона була меншою порівняно з траєкторією прогнозу. Зростання цін стримували здешевлення енергоносіїв (як нафти, так і газу), зниження попиту на окремі товари і послуги, а також значна пропозиція овочів. Крім

того, надавати окремі послуги було заборонено під час карантину, а тому ціни на них були недоступні для спостереження, тож залишилися на рівні березня 2020 року. Ці чинники переважили вплив на ціни з боку березневого послаблення гривні та збереження в першій половині квітня 2020 року ажіотажного попиту на окремі товари, зумовленого карантинними обмеженнями.

Базова інфляція залишилася на рівні березня 2020 року (3.1% р/р). Зберігалось, хоча і дещо нижчими темпами, падіння цін на непродовольчі товари (на 1.3% р/р). Зокрема через підвищений попит прискорилося зростання цін на фармацевтичні та окремі товари особистого догляду. Дешевшими, ніж торік, залишалися автомобілі та побутова техніка, хоча через послаблення гривні різниця в цінах скоротилася. Натомість через зниження попиту й обмежену пропозицію надалі дешевшали одяг і взуття (на 4.3% р/р). Слабкий попит також зумовив поглиблення падіння цін на електроніку. Темпи зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки не змінилися (3.9% р/р). З одного боку, через сплеск споживчого попиту, обмеження роботи продуктивних ринків під час карантину та слабкі показники тваринництва пришвидшилося зростання цін на м'ясні та окремі молочні продукти. Збільшилися також темпи зростання цін на макарони та окремі крупи. Натомість унаслідок послаблення попиту на харчові продукти не першої необхідності нижчими темпами зростали ціни на кондитерські вироби, соуси, соки, консервовані овочі, а оливкова олія та кава продовжували дешевшати. Темпи зростання вартості послуг продовжували знижуватися (до 8.7% р/р). Зокрема, ціни на послуги секторів, які були змушені призупинити діяльність під час карантину (закладів громадського харчування, відпочинку, спорту, особистого догляду) були недоступні у квітні 2020 року, через що в більшості випадків залишилися на рівні березня 2020 року. Під впливом слабого попиту сповільнювалося зростання вартості інших послуг: медичних, страхування, хімічного чищення та оренди житла.

На сьогодні українська економіка долає наслідки епідемії коронавірусу. Коронакриза – це перша в історії України криза, коли немає: банкрутства банків, сплеска інфляції, катастрофічного падіння міжнародних резервів, довгих черг вкладників біля банкоматів.

Пріоритетом монетарної політики НБУ на поточний момент є досягнення та забезпечення цінової стабільності. Цінова стабільність передбачає незначне зростання цін, а не їх незмінність. За низької та стабільної інфляції доходи та заощадження українців захищені від знецінення, підприємці можуть здійснювати довгострокові інвестиції у вітчизняну економіку, що сприяє створенню робочих місць. НБУ забезпечує цінову стабільність, використовуючи інфляційне таргетування та плаваючий обмінний курс гривні. Основним інструментом монетарної політики є облікова ставка.

12 березня 2020 року НБУ знизив облікову ставку, щоб підтримати економіку в умовах пандемії та карантинних заходів. У квітні 2020 року НБУ продовжив її зниження. Загалом за два місяці облікова ставка скоротилася з 11% до 8%. Це – найнижча облікова ставка за історію України, яка є реальним інструментом впливу НБУ на вартість кредитів.

У 2019 році споживча інфляція сповільнилася до 4,1% (з 9,8% у 2018 році) – найнижчого рівня за останні шість років. НБУ досягнув середньострокової інфляційної цілі $5\% \pm 1$ в. п., яку декларував з 2015 року, навіть швидше, ніж очіувалося. Зміцнення гривні мало вирішальний вплив на стрімке уповільнення інфляції наприкінці 2019 року, нівелювавши ефекти досить сильного споживчого попиту.

Очікується, що протягом переважної частини 2020 року інфляція перебуватиме нижче цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п., але повернеться в його межі наприкінці року. Уповільнення інфляції, за оцінками НБУ, продовжується. Починаючи з січня і протягом переважної частини року вона буде нижче цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п. Однак вона прискориться у IV кварталі і становитиме 4,8% за підсумками 2020 року.

Цьому сприятиме низка чинників. По-перше, минулорічна ревальвація гривні продовжить відображатися на вартості імпортованих товарів і товарів з високою часткою імпорту в собівартості. По-друге, збереження відносно невисоких цін на енергоносії на світових ринках стримуватиме подорожчання палива на внутрішньому ринку. По-третє, продовольча інфляція за відсутності шоків пропозиції буде незначною завдяки очікуваному поліпшенню врожайності овочів та фруктів.

Водночас дещо вищими, ніж торік, будуть темпи зростання адміністративно-регульованих цін, насамперед через подальше приведення акцизів на тютюнові вироби до європейських рівнів.

У 2021–2022 рр. інфляція внаслідок пом'якшення монетарної політики перебуватиме на рівні середньострокової цілі 5% $\pm$ 1 в. п. Збереженню стабільно низьких темпів інфляції також продовжать сприяти: виважена фіскальна політика; відносно низькі ціни на енергоресурси на світових ринках; підвищення продуктивності української економіки.

Економічне зростання прискориться з 3,3% у 2019 до 3,5% у 2020 році, а в наступні роки становитиме близько 4%. Прискоренню темпів економічного зростання сприятиме пом'якшення монетарної політики. Високий рівень приватного споживання та інвестицій залишатиметься основним рушієм економічного зростання. Водночас внесок чистого експорту у ВВП і далі буде від'ємним через значні потреби реального сектору економіки в інвестиційному імпорті.

У 2019 році дефіцит звузився до 0,7% ВВП. Значний внесок у його зменшення мало отримання НАК «Нафтогаз» компенсації від Російського Газпрому за рішенням Стокгольмського арбітражу. Однак і без урахування цих коштів дефіцит поточного рахунку звузився завдяки меншому дефіциту зовнішньої торгівлі товарами, стійкому зростанню експорту послуг, меншим обсягам репатріації дивідендів.

У 2020-2022 рр. дефіцит поточного рахунку коливатиметься на рівні 3-4%. Розширення дефіциту буде пов'язане, зокрема, з високими обсягами інвестиційного імпорту і зниженням надходжень від транзиту газу. Водночас це компенсуватиметься суттєвішими надходженнями капіталу до приватного сектору в результаті поліпшення інвестиційного клімату.

Стабільна й ефективна фінансова система, якій довіряють громадяни і бізнес, – необхідна умова для розвитку економіки. НБУ має сприяти фінансовій стабільності, допомагаючи фінансовій системі ефективно виконувати свої функції та бути стійкою до криз.

3.2.2 Можливості для Банку в сучасних умовах:

- тенденція по переорієнтації банків на онлайн обслуговування. На перше місце виходить швидкість, зручність і ціна при здійсненні банківських операцій. Як результат - розвиток банківських та фінансових продуктів, які надаються клієнтам дистанційно;

- значне підвищення ролі програмного забезпечення у кінцевому продукті;

- розвиток інноваційних рішень/сервісів на ринку фінансових послуг;

- лібералізація валютного законодавства (що дає змогу на вільне відкриття рахунків юридичних осіб за кордоном, розрахунки в іноземній валюті за валютними державними облігаціями, валютні операції банків з резидентами та нерезидентами, безлімітні інвестиції банків в цінні папери інвестиційного класу);

- тенденції до зміни в енергетиці – викопне паливо буде поступово замінюватися джерелами енергії, що поновлюються;

- значне посилення ролі автоматизації, роботизації та систем із штучним інтелектом у виробництві.

3.2.3 Загрози.

- високий рівень монополізації ринку банками з державним та іноземним капіталом, які мають значні та більш дешеві фінансові ресурси;

- системний дефіцит довгих ресурсів, що позбавляє банківську систему можливостей

інвестиційного кредитування; спрямованість на поточні операції і невиконання функції головного кредитора для стратегічної структурної перебудови економіки;

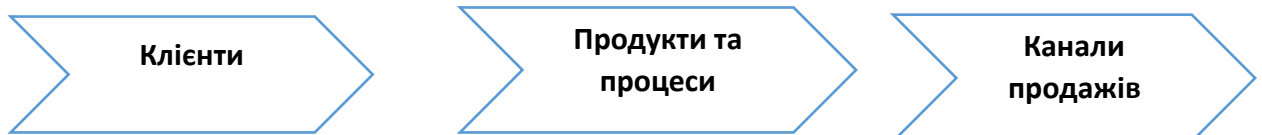
- агресивні дії конкурентів, які можуть ускладнити отримання нових клієнтів і спровокувати відтік існуючих;
- впровадження інноваційних технологій з боку конкурентів, які орієнтуються на онлайн обслуговування клієнтів;
- жорстка адміністративна політика державних регуляторів у зв'язку з ускладненням економіко-політичної ситуації в країні;
- існуюча ймовірність негативних сценаріїв розвитку економічної ситуації в країні та світі, що може призвести до зниження рівня платоспроможності населення і підвищення рівня недовіри до банківського сектору;
- підвищення рівня кібер-злочинності, віруси, епідемії.

3.3 Стратегія.

Стратегічні цілі розвитку Банку:

- нарощувати капітал, підвищувати конкурентоспроможність та ефективність діяльності;
- забезпечувати оптимальний рівень платоспроможності та ліквідності, захищати від ризиків власний капітал і кошти клієнтів;
- дотримуватися політики постійного розширення діяльності шляхом органічного зростання і диверсифікації клієнтів і продуктів;
- використовувати найкращі українські і міжнародні практики в загальному управлінні і розвитку Банку.

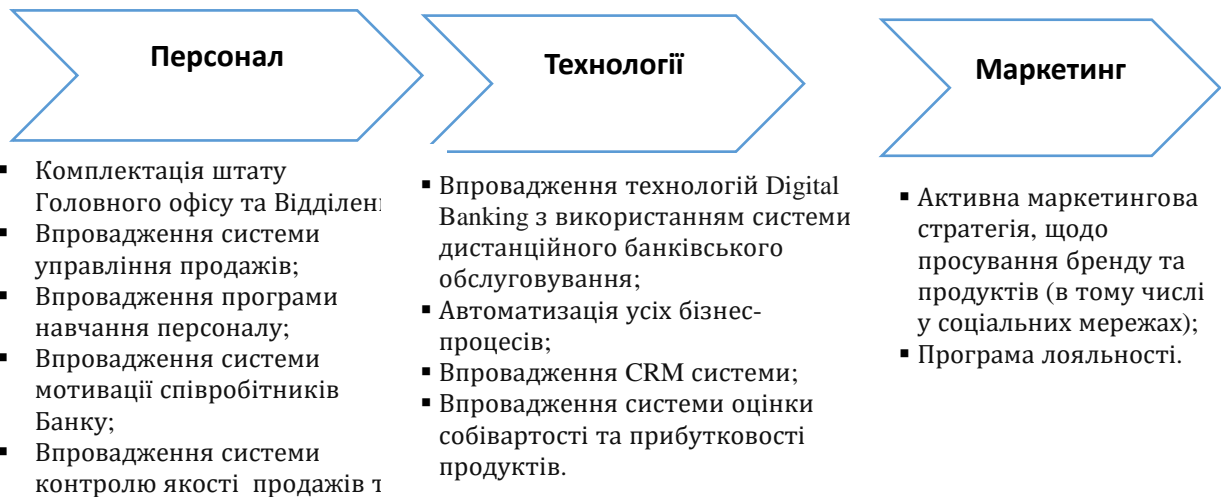
3.4 Бізнес-модель.

- Концентрація на Клієнта, вивчення бізнесу Клієнта;
- Встановлення довгострокових партнерських відносин з Клієнтом;
- Сегментація Клієнтів (багаторівнева сегментація з урахуванням розміру компанії, активності та досвіду роботи на ринку та обсягу банківських продуктів, якими користується клієнт
- Виділення цільових галузей економіки (виробництво та торгівля продуктами харчування, оптова торгівля та виробництво товарів повсякденного вжитку (FMCG), сільське господарство, фармацевтика медицина, нафтовий сектор, телекомунікація, IT- технології, транспорт, легка промисловість, машинобудування);
- Фокус на міжнародному бізнесі (клієнти, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність).

- Розробка та впровадження інноваційних, технологічних та рентабельних продуктів;
- Оптимізація діючої продуктової лінійки з урахуванням потреб клієнтів та інноваційних технологій;
- Реінжиніринг бізнес-процесів з метою поліпшення сервісу, автоматизації процесів та зниження операційних ризиків;
- Комплексний підхід до обслуговування клієнтів;
- Розробка продуктових пропозицій для здійснення ефективних крос-продажів одночасно декількох продуктів;
- Розробка продуктів та процесів з орієнтацією на Digital Banking;
- Розвиток напрямку нефінансових послуг.

- 25 універсальних відділень у «містах-мільйонниках» та великих регіональних центрах;
- Продаж продуктів з використанням системи дистанційного обслуговування;
- Розвиток агентської системи залучення Клієнтів (фінансові компанії, забудовники, нотаріуси, страхові компанії та інше);
- Вдосконалення та розширення каналів продажів з урахуванням нових технологій.

3.5 Плани розвитку.

При розробці стратегії розвитку АТ «КІБ» на найближчі 3 роки визначені завдання продовжити розвиток значними темпами і при цьому забезпечити ріст ефективності, у тому числі показників ROE. Інвестиції в інфраструктуру (ІТ, електронну комерцію, картковий бізнес, інформаційну безпеку, роздрібний бізнес, персонал, роздрібну мережу тощо) будуть підпорядковані принципам економічної доцільності та окупності.

3.5.1 Розвиток організаційно-управлінської моделі Банку.

Організаційна модель має забезпечувати формування сучасної, ефективної, адекватної масштабам бізнесу Банку організаційно - управлінської системи, яка дозволить забезпечити ріст керованості і результативності Банку в цілому. Важливим завданням при побудові організаційної моделі та структури управління в Банку є розподіл функцій та чітке закріплення відповідальності кожного колегіального органу і структурного підрозділу на всіх організаційних рівнях, консолідація операційних та супроводжуваних функцій, управління ризиками, впровадження єдиних засад документообігу

3.5.2 Розвиток системи управління ризиками.

Основною метою розвитку системи управління ризик-менеджменту є створення у Банку такої системи управління ризиками, яка буде вбудована в усі процеси та процедури Банку на всіх організаційних рівнях та дозволить отримати конкурентні переваги для досягнення стратегічних цілей та планових показників діяльності. Фактично система управління ризиками будується для визначення потенційних втрат від ризиків, що притаманні банківській діяльності та дозволяє завчасно приймати зважені рішення (з урахуванням необхідної компенсації прийнятих Банком ризиків) щодо подальшого розвитку із забезпеченням запланованої прибутковості Банку.

3.5.3 Розвиток інформаційних технологій.

Необхідною умовою вирішення завдань, що стоять перед Банком, є належний рівень функціонування інформаційних технологій, вдосконалення технологічних процесів і систем, вихід на якісно новий рівень автоматизації, розвиток телекомунікаційної інфраструктури і комплексів технічних засобів.

У Банку повинна бути сформована єдина основна інформаційна система, яка б об'єднувала програми та модулі, які використовуються корпоративним, роздрібним, картковим і операційним блоком, навколо якої будуть побудовані системи фронт-офісу, управління ризиками тощо, з використанням єдиного сховища даних.

3.5.4 Основні завдання на 2020 – 2022 роки.

1) Значне зростання активів за рахунок залучення нових клієнтів і індивідуальному підході при виявленні та задоволенні їх потреб.

- 2) Розвиток нових напрямів діяльності і розширення діючих, у тому числі:
  - факторинг, надання гарантій, агрокредитування;
  - розробка продуктів для малого та роздрібного бізнесу;
  - виконання функції розрахункового Банку (електронна комерція) для декількох великих PSP провайдерів, які надають торговцям онлайн-сервіси по здійсненню електронних платежів;
    - реалізація онлайн-сайту для здійснення платежів за комунальні та інші послуги, перекази на банківські карти;
    - «перезавантаження» карткового бізнесу.
- 3) Підтримання сучасної ІТ інфраструктури Банку, отримання ліцензій МПС VISA та MasterCard з торгівельного та інтернет-еквайрингу для підвищення прибутковості даного напрямку бізнесу та розширення продуктового ряду для клієнтів Банку.
- 4) Підвищення ефективності операцій за рахунок гнучкої тарифної політики та крос-продаж, у тому числі продуктів з більш високою маржинальністю;
- 5) Досягнення прибутковості всіх точок продажу Банку, у тому числі які заплановані на 2020-2022 роки;
- 6) Дотримання нормативів НБУ, своєчасне виконання зобов'язань та потреб клієнтів Банку.

4 Діяльність Банку.

4.1 Опис банківських продуктів.

Банк надає наступні банківські послуги (повний опис та умови зазначені на сайті Банку):

Сегмент - Корпоративні клієнти:

Розрахунково-касове обслуговування

Стандартні пакети на розрахунково-касове обслуговування

Пакетні пропозиції для корпоративних клієнтів:

Продуктовий пакет «СІВ-start»

Продуктовий пакет «СІВ-bussiness»

Продуктовий пакет «СІВ-international»

Банківські гарантії

Тендерні гарантії

Гарантії турагентам та операторам

Зарплатні проекти

Для керівництва компанії ТП «World»

Для керівництва компанії ТП «Platinum»

Депозити юридичних осіб

Вклади на вимогу «Ваші гроші»

Депозитна лінія:

з правом дострокового розірвання

без права дострокового розірвання

Овернайти

Кредитування

Овердрафт

Кредитна лінія

Факторинг

Депозитарні послуги

Клієнт-Банк «PAY.CIB»

Клієнт-Банк

Сегмент - Роздрібні клієнти:Депозити роздрібних клієнтів:

Депозитний вклад «Оптимальний»

Депозитний вклад «Максимальний дохід»

Депозитний вклад «Максимальний дохід з поповненням»

Індивідуальні банківські сейфи

Платіжні картки:

Кредитна картка

Картка «Розрахункова»

Зарплатні картки

Депозитна картка

Преміальні картки Platinum

Поточні рахунки:

Поточний рахунок «Зручний»

Поточний рахунок «Депозитний»

Поточний рахунок «МорячОК»

Платежі населення:

Послуги та операції з готівкою, що надаються фізичним особам в касах відділень Банку

Грошові перекази:

Welsend

MoneyGram

WesternUnion

IntelExpress

Ria

Кредитування:

Кредитування в рамках продукту «Зручний овердрафт»

Кредитна картка

Кредит під заставу депозиту

Кредит на купівлю житлової нерухомості

Кредит під заставу нерухомості

Виплати пенсій та грошової допомоги:

Продукт «Соціальний» карткові рахунки

Продукт «Соціальний» поточні рахунки

Депозитарні послуги

Система дистанційного обслуговування СІВ-ONLINE

Незважаючи на те, що АТ «КІБ» в основному орієнтований на корпоративний бізнес, в 2019 році Банк активно проводив роботу з кредитування фізичних осіб та емісії платіжних карток (в тому числі з можливістю встановлення кредитного ліміту).

Так, за 2019 рік було оформлено більше 35 заставних кредитів, на загальну суму більше ніж 103 000 000,00 гривень. Заставою за даними кредитами виступають житлові квартири, нежитлова та комерційна нерухомість, легкові та вантажні транспортні засоби.

Наявні внутрішні нормативні документи Банку, а також структурні підрозділи, задіяні в процесі кредитування фізичних осіб та оформлення таких кредитів, дають змогу Банку зважено підходити до кожного клієнта та приймати відповідне рішення щодо кредитування.

Продуктами, в рамках яких Банк здійснює кредитування фізичних осіб під заставу є:

1) *Споживчий кредит під заставу нерухомості.*

Основні параметрами даного продукту:

- вік позичальника: від 25 до 65 років

- сума: до 70,0% від вартості нерухомості, запропонованої в забезпечення,
- строк: до 60 місяців,
- процентна ставка: в залежності від відповідного рішення Кредитного комітету,
- порука: чоловіка/дружини Позичальника,
- страхування: предмету забезпечення та життя і працездатності Позичальника, рішення щодо надання кредиту (з всіма параметрами) приймається Кредитним комітетом та Правлінням Банку (за необхідності);

2) *Кредит на купівлю житлової нерухомості.*

Основні параметрами даного продукту:

- вік позичальника: від 21 до 65 років
- сума: до 70,0% від вартості нерухомості, запропонованої в забезпечення,
- строк: до 240 місяців,
- процентна ставка: в залежності від відповідного рішення Кредитного комітету,
- порука: чоловіка/дружини Позичальника,
- страхування: предмету забезпечення та життя і працездатності Позичальника, рішення щодо надання кредиту (з всіма параметрами) приймається Кредитним комітетом та Правлінням Банку (за необхідності);

3) *Споживчий кредит під заставу/на купівлю автотранспорту.*

Основні параметрами даного продукту:

- вік позичальника: від 25 до 65 років
- сума: до 70,0% від вартості автотранспорту, запропонованої в забезпечення,
- строк: до 60 місяців,
- процентна ставка: в залежності від відповідного рішення Кредитного комітету,
- порука: чоловіка/дружини Позичальника,
- страхування: предмету забезпечення та життя і працездатності Позичальника.

Рішення щодо надання кредиту (з всіма параметрами) приймається Кредитним комітетом та Правлінням Банку (за необхідності).

Банк виважено та гнучко підходить до кожного клієнта, надаючи йому максимум консультацій та створюючи позитивний клімат при обслуговуванні.

Щодо карткового бізнесу

У 2019 році Банк здійснював активну, як для свого масштабу, емісію платіжних карток шляхом залучення корпоративних клієнтів на обслуговування в рамках зарплатних проектів, також активно випускалися кредитні картки, розрахункові картки, депозитні, соціальні та корпоративні картки.

Станом на 01.01.2020 Банком було емітовано 13 413 карток, з яких:

- 10 114 зарплатних,
- 523 кредитних,
- 1 468 депозитних,
- 498 розрахункових,
- 365 соціальних та ощадних,
- 445 корпоративних.

АТ «КІБ» є досить гнучким в частині встановлення індивідуальних тарифів по платіжним карткам, що дає змогу залучити якнайбільше фізичних та юридичних осіб на обслуговування, що в свою чергу збільшує комісійний дохід.

Перспективи розвитку

Банк і в подальшому зацікавлений в кредитуванні фізичних осіб по наявним програмам кредитування та відкритий для розробки нових продуктів та розширенню спектру послуг в частині кредитування та карткового бізнесу. Наразі активно впроваджується наступна версія

клієнт-банку для фізичних осіб «СІВ-online», впроваджено програми кредитування на купівлю житлових квартир тощо.

4.2 Інвестиційні проекти.

Основними інвестиційними проектами Банку в 2019 році були:

- Розвиток інтернет-банкінгу для фізичних осіб «СІВ-online»;
- Оновлення POS-терміналів на відділеннях;
- Продовження оновлення ІТ-інфраструктури Банку.

4.3 Продовження впровадження та удосконалення інтернет-банкінгу для фізичних осіб «СІВ-online».

В центрі уваги Банку — розвиток дистанційних сервісів, в тому числі мобільних додатків, а також сервісів самообслуговування, що дозволяють підвищити якість та швидкість клієнтського обслуговування та збільшити кількість клієнтів. В межах даного напрямку діяльності з 01.08.2018 впроваджено Інтернет-банкінг для фізичних осіб «СІВ-online»: як web-версія, так і мобільні додатки для IOS и Android. Протягом 2019 року продовжувались роботи над підготовкою до 2-го релізу Інтернет-банкінгу. Сучасна безпечна система інтернет-банкінгу СІВ-online - це система дистанційного банківського обслуговування, за допомогою якої фізичні особи - клієнти Банку мають цілодобовий доступ до власних рахунків і операцій з ними з будь-якого смартфона або комп'ютера через мережу Інтернет. Система розроблена для фізичних осіб, які мають рахунки в Банку, а також держателів платіжних карток. СІВ-online надає клієнтам Банку наступні переваги:

- безкоштовне підключення;
- зручність і доступність використання;
- цілодобовий доступ до власних рахунків/карток;
- економія часу та коштів;
- повна конфіденційність;
- безпека використання.

В даний час інтернет-банкінгу СІВ-online має наступні можливості:

Здійснення платежів та переказів:

- переказ з картки на картку в межах Банку;
- переказ з картки Банку на картку іншого банку;
- переказ грошових коштів між власними рахунками Клієнта в Банку;
- платежі за межі Банку;
- перегляд стану та історії операцій за всіма рахунками/картками Клієнта в Банку;
- поповнення мобільного телефону;

Робота з картками і рахунками:

- перегляд залишків на рахунках;
- замовлення платіжної картки;
- управління лімітами;
- блокування/розблокування;

Додаткові сервіси:

- зв'язок з Банком;
- перегляд курсів валют, встановлених Банком;
- розрахунок конвертації валют;
- геолокація по відділеннях Банку, банкоматів, терміналів самообслуговування;
- створення і редагування шаблонів в Особистому кабінеті;
- управління Особистим профілем;
- оформлення заявки на кредитний продукт;

- перегляд здійснених операцій.
  - відкриття депозитів;
  - перегляд списку активних банківських продуктів користувача: депозити, кредити;
  - інформація про залишок на основних рахунках продуктів;
  - перегляд деталей кожного активного продукту;
  - перегляд операцій по рахунках продукту за обраний період часу (історія/виписка), у т. ч. виплати/нарахування/погашення по депозитах/кредитах;
  - перегляд деталей операції по рахунках продукту;
  - виконання переказу між своїми рахунками (поповнення депозитів, та погашення кредитів);
  - виконання переказу всередині Банку за номером рахунка або картки;
  - виконання переказу за довільними реквізитами (СЄП);
  - сплата за інші сервіси каталогу сервісів та послуг (інтернет, ТВ, комунальні послуги);
  - поповнення рахунків продуктів користувача картками інших банків;
  - перейменування продуктів (поточні та карткові рахунки, депозити та кредити);
- Крім того, на I півріччя 2020 року заплановано черговий реліз «СІВ-online», що передбачає додаткові можливості для клієнтів:

- відкриття депозитів;
- перегляд списку активних банківських продуктів користувача: депозити, кредити;
- інформація про залишок на основних рахунках продуктів;
- перегляд деталей кожного активного продукту;
- перегляд операцій по рахунках продукту за обраний період часу (історія/виписка), у т. ч. виплати/нарахування/погашення по депозитах/кредитах;
- перегляд деталей операції по рахунках продукту;
- виконання переказу між своїми рахунками (поповнення депозитів, та погашення кредитів);
- виконання переказу всередині Банку за номером рахунка або картки;
- виконання переказу за довільними реквізитами (СЄП) з використанням ІВАН.

На впровадження інтернет-банкінгу «СІВ-online» Банком протягом 2019 року було витрачено 0,23 млн. грн. за рахунок поточного фінансового результату діяльності Банку.

Шляхом впровадження «СІВ-online» Банк має на меті наступні цілі:

- підвищення лояльності клієнтів до Банку;
- переведення частини клієнтів на дистанційне обслуговування, що дозволить вивільнити час співробітників відділень для залучення на обслуговування нових клієнтів;
- залучення нових клієнтів, орієнтованих на інновації та сучасні технології банківського обслуговування.

Напрямок бізнесу «Електронна комерція»

Наприкінці 2019 року Банк почав шлях діджиталізації:

Першим етапом діджиталізації банку, стала реалізація послуги інтернет-еквайрингу, шляхом укладання агентських угод з банками еквайерами, та подальшим продажом послуги через дистанційні канали зв'язку. Головними банками-партнерами стали:

- 1) АТ «ТАСКОМБАНК»,
- 2) АТ «БАНК ФОРВАРД»,
- 3) АТ «АЛЬФА-БАНК»,
- 4) АТ «АКБ «КОНКОРД».

Вже на початку роботи було виявлено значний попит на послугу зі сторони PSP провайдерів України. Варто зазначити, завдяки реалізації агентської моделі Банк заощадив на придбанні ліцензій МПС.

Другий етап - створення платіжної платформи www.centerpay.com.ua. Платіжна платформа надає можливість фізичним особам дистанційно здійснювати платежі по всій Україні (комунальні, мобільний зв'язок та інше) з мінімальною комісією в режимі online 24/7.

Платформа адаптована не тільки під ПК але і під мобільні пристрої.

Третій етап – придбання власної ліцензії інтернет-еквайрингу. Придбання ліцензії на інтернет-еквайринг надасть можливість Банку оперативно розробляти нові інтернет продукти та сервіси.

Напрямок бізнесу «торговий еквайринг».

Між Банком та АТ «ТАСкомбанк» укладено агентський договір, згідно якого Банк може встановлювати торгові POS-термінали для своїх клієнтів тим самим покращуючи їхнє обслуговування та отримуючи додатковий комісійний дохід.

На 2020 рік заплановано підписання такого агентського договору з ще одним банком України.

Застосування POS-терміналів в роботі відділень

В 2019 році закінчено оновлення POS-терміналів у відділеннях Банку, яке було розпочато в 2018 році, з послідуєчим впровадженням технології зчитування даних з ID-карт з використанням нових терміналів.

В межах розширення спектру послуг Банк в 2019 році продовжив оновлення інфраструктури з обслуговування платіжних карток у відділеннях Банку, а саме закупив та встановив 25 сучасних POS-терміналів виробництва компанії Ingenico серії Desk 3500. Даний тип POS-терміналів відповідає сучасним вимогам та забезпечує обробку всіх видів платіжних карт: EMV Chip&PIN, Swipe&Sign та безконтактні банківські картки. Оновлення терміналів та проходження процедури сертифікації в Міжнародних платіжних системах VISA та MASTERCARD дозволило надавати клієнтам – власникам карток інших банків послугу зняття готівки в касах відділень Банку.

На оновлення POS-терміналів в 2019 році Банк витратив біля 175 тис. грн. за рахунок поточного фінансового результату діяльності Банку.

Оновлення POS-терміналів на відділеннях Банку дає можливість отримання додаткового комісійного доходу за операції зняття готівки з платіжних карток інших банків в розмірі до 3,0% з суми операції.

4.4 Продовження розбудови віртуальної IT-інфраструктури Банку та підготовка до створення віртуальних робочих місць.

В 2019 році Банк продовжив процес оновлення IT-інфраструктури, розпочатий в 2017 році, а саме придбано два програмно-апаратних брандмауєра FortiGate-200E та розміщено в центрах обробки даних Банку.

FortiGate-200E забезпечує максимальний захист та ефективність перевірки як зашифрованого, так і не зашифрованого трафіка. FortiGate знижує витрати та складність рішень, забезпечує повне відстеження застосувань, користувачів та мереж.

4.5 Фінансовий огляд.

Власний капітал Банку станом на 01.01.2020 склав 250,952 млн. грн., що на 22,321 млн. грн. (або на 9,77%) більше від значення на початок 2019 року.

Результатом діяльності Банку за 2019 рік став прибуток в сумі 23,455 млн. грн., що на 12,143 млн. грн. (або 107,35%) було більше ніж за 2018 рік. План за даним показником виконано на 106,6%.

З початку року активи АТ «КІБ» зросли на 352,8 млн. грн. або на 31,9% та становили 1 458,8 млн. грн. Основний напрямок збільшення активів за звітний період - зростання обсягів

кредитів та заборгованості клієнтів Банку (із урахуванням інших банків) на 73,82%. Зокрема, за 2019 рік:

- кредити та заборгованість банків з 23,06 млн. грн зросли до 32,36 млн. грн., або на 9,31 млн. грн. (40,37%);

- кредити та заборгованість клієнтів з 530,74 млн. грн. зросли до 930,25 млн. грн., або на 399,51 млн. грн. (75,28%).

Кредити корпоративному бізнесу за 2019 рік зросли на 340,97 млн. грн.

Обсяги факторингових операцій збільшилися на 51,3 млн. грн. з початку року.

Збільшення кредитного портфелю дало змогу перевищити планові показники по процентному доходу. У порівнянні з фактом минулого року процентні доходи по кредитах клієнтам Банку зросли з 77,147 млн. грн. до 140,031 млн. грн., або на 62,884 млн. грн. (81,52%).

Доходи від факторингових операцій за 2019 рік становили 11,5 млн. грн., що у 4,5 рази більше, ніж у минулому періоді.

Позитивну динаміку показали процентні доходи від кредитів роздрібному бізнесу, а саме: з 6,0 млн. грн. у 2018 році до 13,4 млн. грн. у 2019 році. Цьому сприяло збільшення кредитного портфелю Банку.

Не дивлячись на зменшення обсягів ОВДП на 41,35%, доходи від їх розміщення зросли на 30,17% у порівнянні з 2018 роком.

Обсяги операцій з депозитними сертифікатами НБУ дещо збільшилися у грудні 2019 року (на 68 млн. грн.), однак за рік спостерігається зниження обсягу на 102 млн. грн. Але при цьому Банк продовжує ефективно управляти ліквідними коштами, з запасом дотримуючись усіх нормативів НБУ.

Обсяг коштів клієнтів за 2019 рік зріс на 309,621 млн. грн. або на 35,83%. Зросли обсяги коштів як на рахунках до запитання, так і на строкових депозитах. За обсягом коштів корпоративного та роздрібного бізнесу планові показники виконуються. Значному перевищенню обсягів за строковими коштами фізичних осіб сприяло систематичне проведення маркетингових акцій протягом року.

За обсягом чистого комісійного доходу план виконано як у 4 кварталі, так і за рік в цілому. Значну питому вагу у структурі комісійних доходів займає дохід від надання послуг «розрахункового банку» для декількох постачальників платіжних сервісів (PSP-провайдерів) (13,6% в загальному обсязі). За рік обсяг чистого доходу за цим напрямком склав 7,557 млн. грн.

Частка доходів від РКО юридичних осіб зросла з 37% до 48% в загальній сумі комісійних доходів від корпоративного бізнесу. При цьому частка доходів від форексних операцій істотно знизилася з 31% до 14% у порівнянні з минулим роком, що пов'язано з лібералізацією валютної політики, яку здійснює НБУ.

У структурі чистого комісійного доходу від обслуговування роздрібних клієнтів зросла частка доходів від здійснення переказів, що пов'язано у тому числі з більшою кількістю працюючих міні-відділень Банку.

Результат від операцій з іноземною валютою склав 20,659 млн. грн., що було на 8,071 млн. грн. (або на 64,12%) більше, ніж за 2018 рік.

Картковий бізнес показав збільшення доходів від обслуговування зарплатних проектів та доходу від отриманої комісії interchange.

Впродовж 2019 року було відкрито наступні стандартні відділення: Чернівецьке, Ірпінське, Струмівське, міні-відділення: Київське відділення №5, Миколаївське. Закрито стандартні відділення: Харківське відділення №2, Одеське. Покращена ефективність діяльності відділень.

4.6 Участь в глобальних ініціативах та охорона навколишнього середовища.

Банк та Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) співпрацюють у сфері фінансування програм енергоефективності та відновлюваної енергетики. 14 січня 2019 року між АТ «КІБ» та ПРООН було підписано Меморандум про співробітництво. У рамках підписаного документа сторони реалізують проект «Усунення перепон для залучення інвестицій у підвищення енергоефективності громадських будівель у малих і середніх містах України на основі моделі ЕСКО». Метою проекту є впровадження європейських стандартів енергоспоживання та створення комфортних умов перебування у громадських будівлях. Сторони здійснюють інформаційно-консультативну, експертно-аналітичну співпрацю та координацію дій для реалізації спільних проектів, програм, заходів, спрямованих на розвиток енерго-ощадження, енергоефективності, «зеленої» енергетики та розбудови необхідної інфраструктури у цих сферах. Реалізація Проекту сприяє підвищенню енергоефективності в Україні та посилює енергонезалежність держави.

Варто зазначити, що Державне агентство з енергоефективності та енерго-ощадження України протягом трьох років шукало прийнятні засоби фінансування ЕСКО-контрактів. І саме за підтримки спеціалістів ПРООН разом з Банком було розроблено найбільш оптимальну модель. Принциповим досягненням є те, що дана модель дозволяє надавати фінансування без заставного майна. І ось нарешті цей фінансовий інструмент для реалізації можливості фінансування енерго-сервісу запрацював і в Україні.

У рамках реалізації проекту «Усунення перепон для залучення інвестицій у підвищення енергоефективності громадських будівель у малих і середніх містах України на основі моделі ЕСКО» між АТ «КІБ» та компанією «КиївЕСКО» 15 січня 2019 року було укладено перший в країні договір факторингу, за яким фінансуються енерго-сервісні договори. Реалізація першого в Україні факторингу енерго-сервісних договорів відкрила можливість іншим ЕСКО-компаніям засвоїти цей досвід та активно впроваджувати ЕСКО-механізм в бюджетній сфері.

У 2019 році Банк уклав шість договорів ЕСКО-факторингу, за якими профінансовано 156 ЕСКО-договорів за проектом «Усунення перепон для залучення інвестицій у підвищення енергоефективності громадських будівель у малих і середніх містах України на основі моделі ЕСКО» на загальну суму понад 25 мільйонів гривень. Цей крок без перебільшення можна вважати важливим не тільки для сторін угоди, а й для усього енергоощадного майбутнього країни. Бо програма довела, що вона є і ефективною, і комерційно вигідною. Укладення Банком чергового договору ЕСКО-факторингу з ТОВ «КиївЕСКО» - якнайкраще свідчить про це. Кількість профінансованих Комерційним Індустріальним Банком енерго-сервісних договорів за напрямом ЕСКО-факторингу значно зростає. Так, якщо у першому півріччі було профінансовано 22 енерго-сервісні договори, то вже на початку серпня 2019 року було укладено шість нових. Це дозволило профінансувати 80 об'єктів у більше ніж 10 містах України: Києві, Одесі, Славутичі (Київська обл.), Бородянці (Київська обл.), Дрогобичі (Львівська обл.), Василькові (Київська обл.), Кропивницькому та ін. Об'єкти - це установи освіти, школи та дитячі садочки, медичні заклади. Зазначені проекти дозволяють майже одразу після початку їх реалізації створювати комфортні нормативні умови перебування у приміщеннях закладів. Одночасно це економить місцевим бюджетам понад 50 мільйонів гривень протягом дії ЕСКО-договорів.

Також представники Баку брали активну участь у якості спікерів та експертів у ряді форумів та круглих столів на тему енерго-ощадження в Україні. Вони поділилися успішним досвідом фінансування ЕСКО-проектів, надали свої рекомендації партнерам з інших банків та фінансових установ.

Так, 12 квітня 2019 року АТ «КІБ» взяв участь у 5-му Форумі енергоефективного партнерства «Територіальні громади, держава, бізнес: Прозорі інвестиційні моделі». Ключовими темами Форуму стали державна політика у сфері енергоефективності; енерго-

менеджмент - старт енергоефективності у громадах; ЕСКО-партнерство - нові моделі технологій та співфінансування; ЕСКО та енерго-менеджмент на державних об'єктах; енергоефективність у промисловості та джерела фінансування проектів.

23 квітня 2019 року представники Банку взяли участь у круглому столі «ЕСКО-кредитування. ЕСКО-страхування». Захід було організовано з метою розширення застосування механізму енерго-сервісу та подолання фінансових бар'єрів розвитку ринку ЕСКО.

У липні 2019 року Банк долучився до круглого столу на тему ЕСКО-проектів, організованого Програмою розвитку ООН (ПРООН) в ході Оціночної місії ПР ООН за проектом ЕСКО. Круглий стіл було організовано з метою розширення механізмів впровадження енергоощадного сервісу, а також подолання фінансових бар'єрів розвитку ринку ЕСКО у нашій країні.

5 Корпоративне управління Банку.

5.1 Загальна інформація.

Банк дотримується Кодексу корпоративного управління АТ «КІБ», який затверджено рішенням єдиного акціонера 24.04.2019 та розміщений на сайті АТ «КІБ» (https://cib.com.ua/sites/cib/var/public/upload/files/Kodex_korp_upr_CIB_2_0.pdf).

Відхилень від норм Кодексу протягом року не було.

Станом на 31.12.2019 єдиним акціонером Банку, якому належить 100% акцій Банку, є громадянин Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії Стефан Пол Пінтер. Власник істотної участі відповідає встановленим законодавством вимогам. Змін в складі власників істотної участі за 2019 рік не було.

Інформація про будь-які обмеження прав участі та голосування акціонерів (учасників) на загальних зборах емітента: оскільки 100% акцій Банку належить одному акціонеру, загальні збори не проводяться, акціонер приймає рішення одноосібно.

5.2 Структура корпоративного управління.

5.2.1 Органи управління Банку.

Органами управління Банку відповідно до Статуту є:

- Загальні збори акціонерів Банку (вищий орган управління);
- Наглядова рада Банку;
- Правління Банку.

Підрозділами контролю за діяльністю Банку є Служба комплаєнс-контролю, Департамент ризик-менеджменту, Департамент кредитних ризиків та Служба внутрішнього аудиту.

5.2.2 Порядок призначення та звільнення посадових осіб.

Відповідно до Статуту та Положення про Правління Голова та члени Правління обираються (призначаються) Наглядовою радою в кількості не менше 3 (трьох) осіб. Наглядова рада має право вносити зміни щодо кількісного та персонального складу Правління Банку.

Голова Правління заступає на посаду після його погодження Національним банком України.

Член Правління - відповідальний працівник за проведення фінансового моніторингу погоджується Національним банком у порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку України щодо здійснення банками фінансового моніторингу.

Повноваження Голови Правління, заступників Голови та інших членів Правління можуть бути припинені в наступних випадках:

- розірвання трудових відносин з Банком та/або відповідного договору (контракту), укладеного з членом Правління;
- за власним бажанням у разі подання письмової заяви про вихід зі складу Правління;

- за прийнятим рішенням Наглядової ради Банку;
- за виникненням обставин, що перешкоджають особі обіймати вказану посаду згідно законодавства України.

5.2.3 Наглядова рада Банку.

Відповідно до Статуту та Положення про Наглядову раду Наглядова рада складається щонайменше із 5 (п'яти) осіб, які обираються Загальними зборами із числа акціонерів Банку, їх представників та незалежних членів (далі - незалежні директори). Загальні збори можуть обрати до складу Наглядової ради більше ніж п'ять осіб. Наглядова рада не менш як на одну третину має складатися з незалежних директорів, при цьому кількість яких має бути не менше трьох осіб.

Обрання членів Наглядової ради Банку здійснюється виключно шляхом кумулятивного голосування.

У випадку наявності у Банку єдиного акціонера, обрання персонального складу Наглядової ради здійснюється без застосування кумулятивного голосування. В такому випадку рішення про обрання членів Наглядової ради, припинення їх повноважень приймається акціонером Банку одноособово. Право висувати кандидатів для обрання до складу Наглядової ради мають акціонери Банку. Акціонер має право висувати власну кандидатуру.

Кандидати в члени Наглядової ради Банку повинні мати бездоганну ділову репутацію.

Повноваження члена Наглядової ради дійсні з моменту його обрання Загальними зборами. У разі заміни члена Наглядової ради - представника акціонера повноваження відкликаною члена Наглядової ради припиняються, а новий член Наглядової ради набуває повноважень з моменту отримання Банком письмового повідомлення від акціонера (акціонерів), представником якого є відповідний член Наглядової ради.

Наглядова рада обирається на строк три роки до річних Загальних зборів Банку, які будуть проведені через три роки після Загальних зборів Банку на яких було обрано членів Наглядової ради. Якщо через три роки, річні збори Банку не були проведені у строк, встановлений статтею 32 Закону України «Про акціонерні товариства», або не було прийнято рішення, передбачені пунктами 17 та 18 частини другої статті 33 цього Закону, повноваження членів Наглядової ради припиняються, крім повноважень з підготовки, скликання і проведення річних Загальних зборів Банку.

Загальні збори можуть прийняти рішення про дострокове припинення повноважень Голови та членів Наглядової ради і про одночасне обрання нового складу Наглядової ради. Повноваження члена Наглядової ради і відповідний договір (контракт) з ним припиняються з моменту прийняття такого рішення Загальними зборами, якщо в рішенні не встановлюється інший строк.

Припинення повноважень членів Наглядової ради відбувається у зв'язку із закінченням строку повноважень.

Припинення повноважень члена Наглядової ради без рішення Загальних зборів здійснюється та не потребує винесення додаткових рішень Загальних зборів:

- за його бажанням, за умови письмового повідомлення про це Банку за два тижні;
- у разі письмової заяви акціонера Банку про відкликання свого представника у Наглядовій раді Банку за умови письмового повідомлення про це Банку за два тижні, або у разі отримання Банком письмового повідомлення про заміну члена Наглядової ради, який є представником акціонера;
- у разі виникнення обставин, які відповідно до чинного законодавства України перешкоджають виконанню обов'язків члена Наглядової ради Банку;
- в разі набрання законної сили вироком чи рішенням суду, яким його засуджено до покарання, що виключає можливість виконання обов'язків члена Наглядової ради Банку;

- в разі неможливості виконання обов'язків члена Наглядової ради Банку за станом здоров'я;
- в разі смерті, визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім, померлим;
- у разі прийняття Загальними зборами рішення про відкликання члена Ради за невиконання або неналежне виконання покладених на нього обов'язків;
- у разі обрання Загальними зборами нового складу Наглядової ради;
- в інших випадках, передбачених законодавством України.

У разі якщо незалежний директор - член Наглядової ради протягом строку своїх повноважень перестає відповідати вимогам законодавства, він повинен скласти свої повноваження достроково шляхом подання відповідного письмового повідомлення Банку.

Рішення Загальних зборів акціонерів про дострокове припинення повноважень може прийматись тільки по відношенню до всіх членів Наглядової ради. Припинення повноважень за рішенням Загальних зборів акціонерів одного або кількох членів Наглядової ради не допускається.

Голова Наглядової ради Банку обирається членами Наглядової ради Банку з їх числа простою більшістю голосів від кількісного складу Наглядової ради. Головою Наглядової ради Банку не може бути обрано члена наглядової ради, який протягом попереднього року був Головою правління Банку.

У разі неможливості виконання Головою Наглядової ради своїх повноважень його повноваження здійснює Заступник Голови Наглядової ради, який обирається Наглядовою радою з членів Наглядової ради. Член Наглядової ради може бути обраний Головою Наглядової ради/заступником Голови Наглядової ради необмежену кількість разів.

Комітети Наглядової ради не створювалися.

5.2.4 Повноваження Наглядової ради.

Повноваження Голови Наглядової ради:

- організація роботи Наглядової ради та керування її роботою;
- забезпечення ефективного функціонування Наглядової ради;
- розподіл обов'язків між членами Наглядової ради;
- підписання договорів (контрактів) з Головою Правління та з головним бухгалтером Банку, а також з членами Наглядової ради та Правління Банку, у разі надання таких повноважень Загальними зборами відповідно до Статуту Банку та чинного законодавства України;
- скликання та організація проведення засідань Наглядової ради, визначення порядку денних засідань;
- головування на засіданнях Наглядової ради;
- організація прийняття найбільш ефективних рішень з питань порядку денного засідання Наглядової ради та вільне обговорення цих питань;
- забезпечення контролю за виконанням Наглядовою радою рішень Загальних зборів акціонерів;
- забезпечення проведення оцінки роботи Наглядової ради, звітування перед Загальними зборами про проведеною Наглядовою радою роботу та заходи, спрямовані на досягнення мети діяльності Банку;
- відкриття Загальних збори, організація обрання секретаря Загальних зборів, головування на Загальних зборах (якщо Наглядова рада уповноважила його на це);
- у межах своєї компетенції представляє інтереси Банку в установах, підприємствах та організаціях незалежно від форми власності, а також у відносинах із юридичними та фізичними особами;

- висування членів Наглядової ради до складу комітетів, а також координація діяльності, зв'язки комітетів між собою та з іншими органами та посадовими особами Банку;
- затвердження порядку денного і форми засідання Наглядової ради (відкритої чи закритої, з проведенням очного чи заочного голосування), якщо форма засідання не встановлена раніше рішенням Наглядової ради чи планом проведення засідань Наглядової ради; визначення необхідності невідкладного розгляду питань на засіданні Наглядової ради;
- координація проведення засідань Наглядової ради при заочному голосуванні;
- співпраця з Головою та членами Правління, а також з акціонерами Банку;
- інші функції, необхідні для організації діяльності Наглядової ради Банку в межах її повноважень, що передбачені Статутом Банку, Положенням та рішеннями Загальних зборів.

Повноваження членів Наглядової ради:

- участь у засіданнях Наглядової Ради;
- право голосу при голосуванні на засіданнях;
- участь у обговоренні і обміну думками та голосує на засіданнях Наглядової Ради;
- співпраця з Акціонерами та Головою Правління Банку;
- вирішення інших питань, які відповідно до рішень Загальних зборів Акціонерів, Статуту Банку відносяться до компетенції члена Наглядової Ради;
- забезпечення збереження банківської таємниці та конфіденційної інформації в Банку.

5.2.5 Правління Банку.

5.2.6 Повноваження Голови та членів Правління, інших посадових осіб.

Голова Правління керування роботою Правління, виконання функції, необхідних для забезпечення поточної діяльності Банку здійснює в межах повноважень відповідно до Статуту, зокрема:

- організація роботи Правління, скликання засідання Правління, визначає їх порядок денний та головує на них;
- розподілення обов'язків між членами Правління Банку та погодження їх з Наглядовою радою;
- керівництво поточною діяльністю Банку на підставі рішень та доручень Правління;
- контроль діяльність членів Правління;
- вчинення дій без довіреності від імені Банку та представлення його інтересів;
- видання довіреностей на вчинення правочинів від імені Банку;
- вчинення (чи надає право/доручення на вчинення) будь-яких правочинів від імені Банку, окрім випадків, коли відповідно до чинного законодавства України, Статуту, цього Положення, рішення про вчинення такого правочину віднесено до компетенції Наглядової ради або Загальних зборів чи коли вимагається погодження (отримання дозволу) від зазначених органів на укладення правочину;
- затвердження штатного розпису Банку;
- наймання та звільнення працівників Банку, застосування до них заходів заохочення та накладання дисциплінарного стягнення відповідно до чинного законодавства України, Статуту та внутрішніх нормативних документів Банку;
- організація скликання позачергових засідань Наглядової ради, має право брати участь у засіданнях Наглядової ради Банку з правом дорадчого голосу.

Повноваження Першого Заступника Голови Правління:

- участь у роботі Правління та колегіальних органів Банку, а також інших робочих органів Банку, зокрема, постійно діючих комісіях, робочих групах тощо;
- забезпечення ефективного виконання стратегічного плану розвитку Банку, оперативних планів роботи, інших планів Банку, фінансових показників отримання прибутку і розвитку Банку в межах своєї компетенції;
- організація та контроль роботи підпорядкованих йому структурних підрозділів:

- Департамент по роботі з роздрібними клієнтами
- Департамент з продажів
- Департамент по роботі з клієнтами МСБ
- Департамент по роботі з корпоративними клієнтами
- Управління підтримки продажів.

Повноваження Заступника Голови Правління з операційної діяльності:

- приймання участі у роботі Правління та колегіальних органів Банку, а також інших робочих органів Банку, зокрема, постійно діючих комісіях, робочих групах тощо;
- забезпечення ефективного виконання стратегічного плану розвитку Банку, оперативних планів роботи, інших планів Банку, фінансових показників отримання прибутку і розвитку Банку в межах своєї компетенції;
- організація та контроль роботи підпорядкованих йому структурних підрозділів:
  - Департаменту операційної діяльності;
  - Департаменту інформаційних технологій;
  - Департаменту бухгалтерського обліку та звітності;
  - Управління методології бізнес-процесів;
  - Управління інформаційної безпеки;
  - Управління контакт-центру.

Повноваження Заступника Голови Правління з ризиків:

- приймання участі у роботі Правління та колегіальних органів Банку, а також інших робочих органів Банку, зокрема, постійно діючих комісіях, робочих групах тощо;
- забезпечення ефективного виконання стратегічного плану розвитку Банку, оперативних планів роботи, інших планів Банку, фінансових показників отримання прибутку і розвитку Банку в межах своєї компетенції;
- організація та контроль роботи підпорядкованих йому структурних підрозділів:
  - Департаменту ризик-менеджменту;
  - Департаменту кредитних ризиків;
  - Управління роботи з зіставним майном.

Керівник підрозділу з управління ризиками (CRO) має право накладати заборону (вето) на рішення колегіальних органів, якщо реалізація таких рішень призведе до порушення встановленого ризик-апетиту та/або затверджених лімітів ризику, а також в інших випадках, установлених Наглядовою радою Банку, та невідкладно інформує раду або комітет з управління ризиками про такі рішення.

Повноваження Члена Правління - Директора Департаменту фінансового моніторингу та валютного контролю:

- моніторинг фінансових операцій клієнтів та надання інформації про операції до спеціально уповноваженого органу (СУО);
- надання інформації СУО на запити, відстеження та зупинення фінансових операцій відповідно до законодавства;
- управління ризиками з питань фінансового моніторингу;
- забезпечення дотримання вимог валютного законодавства.

Повноваження Члена Правління - Фінансового директора:

- управління фінансовими потоками;
- фінансове планування та бюджетування;
- складання звітності Банку (в межах повноважень).

Повноваження Головного бухгалтера:

- забезпечення централізованого встановлення та підтримки єдиних правил бухгалтерського обліку та бухгалтерського контролю в Банку;

- забезпечення дотримання єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку всіма підрозділами Банку, які здійснюють операції та ведення бухгалтерського обліку;

- забезпечення контролю за правильністю складання та своєчасністю подання до контролюючих органів податкової та фінансової звітності, а також звітності до органів статистики.

Фактів порушення членами Наглядової ради та Правління Банку внутрішніх правил, що призвело до задіяння шкоди Банку або споживачам фінансових послуг, не було.

5.2.7 Профільні комітети Правління

З метою контролю та попередження можливих ризиків, у структуру Банку функціонують профільні комітети:

- Кредитний комітет, функціями якого є: розробка політики управління кредитними ризиками; впровадження принципів, лімітів та процедур щодо процесу кредитування та управління кредитними ризиками; аналіз кредитних заявок та прийняття рішень про надання кредитів; оцінка якості кредитних вкладень Банку; затвердження резервів під зменшення корисності кредитів; аналіз концентрації кредитного ризику; аналіз обсягу непрацюючих активів (НПА).

- Малий Кредитний комітет, функціями якого є розгляд і прийняття кредитних рішень за активними банківськими операціями в межах лімітів повноважень, затверджених Наглядовою Радою (в межах умов Банківських продуктів); винесення на затвердження Кредитному комітету питань по здійсненню кредитних операцій, які перевищують ліміт повноважень Малого кредитного комітету, а також операцій, які згідно лімітів відносяться до повноважень Малого кредитного комітету, але не відповідають положенням Кредитної політики Банку та стандартних кредитних банківських продуктів; розгляд та прийняття рішень про зміну умов кредитування за кредитними угодами, прийнятими Малим кредитним комітетом у межах своїх повноважень.

Крім того, Малий Кредитний Комітет приймає рішення щодо здійснення кредитної операції (надання кредиту, гарантії, акредитиву тощо) в межах встановлених Наглядовою Радою Банку лімітів повноважень; зміни умов кредитування за кредитними угодами, прийнятими Малим кредитним комітетом у межах своїх повноважень.

- Комітет з питань управління активами та пасивами, основними функціями якого є реалізація ефективної політики управління активами та пасивами відповідно до стратегічних планів розвитку Банку, управління процентним ризиком банківської книги, ризиком ліквідності, управління ринковим ризиком та управління операційним ризиком. КУАП визначає головні параметри, що забезпечують миттєву та поточну ліквідність Банку, приймає рішення щодо об'ємів, термінів і вартості розміщення/залучення активів та пасивів;

- Тарифний комітет - реалізує тарифну політику Банку, впроваджує обґрунтовані конкурентоспроможні тарифи на послуги Банку, здійснює аналіз собівартості послуг і ринкової конкурентоспроможності діючих тарифів;

- Тендерний комітет створений для проведення оцінки технічних і фінансових пропозицій учасників конкурсних торгів (тендерів) та подальшого визначення переможців конкурсних торгів з питань придбання товарів, робіт і послуг для забезпечення найбільш вигідних умов придбання Банком робіт, товарів, послуг з метою підвищення ефективності закупівель, раціонального використання коштів;

- Комітет з інформаційної безпеки, функціями якого є: приймати рішення, керувати діяльністю та контролювати результати виконання заходів з інформаційної безпеки і функціонування системи управління інформаційною безпекою (СУІБ) Банку;

- Комітет з управління операційною діяльністю створений для прийняття управлінських рішень з питань операційної діяльності.

Діяльність колегіальних органів координується Правлінням Банку шляхом затвердження рішень профільних комітетів.

5.3 Інформація про проведені загальні збори акціонерів (учасників) та загальний опис прийнятих на зборах рішень.

В 2019 році Єдиним акціонером АТ «КІБ» Стефаном Полом Пінтером було прийнято 2 рішення. Зокрема:

- 25.01.2019 було прийнято рішення щодо придбання депозитних сертифікатів Національного банку України;
- 24.04.2019 були прийняті такі рішення:
  1. Розгляд звіту Правління за 2018 рік та прийняття рішення за наслідками розгляду.
  2. Розгляд звіту Наглядової Ради за 2018 рік та прийняття рішення за наслідками розгляду.
  3. Розгляд аудиторського висновку зовнішнього аудитора за результатами перевірки фінансової звітності за 2018 рік та прийняття рішення за наслідками розгляду.
  4. Затвердження річного звіту за 2018 рік.
  5. Затвердження результатів діяльності АТ «КІБ» за 2018 рік.
  6. Розподіл прибутку за 2018 рік.
  7. Розподіл прибутку АТ «КІБ» минулих років, який виник в результаті переходу на МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».
  8. Розподіл нерозподіленого прибутку минулих років.
  9. Збільшення статутного капіталу АТ «КІБ» шляхом підвищення номінальної
  10. Підвищення номінальної вартості акцій АТ «КІБ».
  11. Внесення змін до Статуту АТ «КІБ», шляхом затвердження його нової редакції.
  12. Затвердження Положення про Загальні збори АТ «КІБ», Положення про Наглядову Раду АТ «КІБ», Положення про Правління АТ «КІБ» та Кодекс корпоративного управління АТ «КІБ» в нових редакціях.
  13. Затвердження Положення про винагороду Наглядової ради та Правління АТ «КІБ».
  14. Затвердження Звіту про винагороду членів Наглядової ради.

5.4 Інформація про проведені засідання Наглядової ради та колегіального виконавчого органу, їхніх комітетів, загальний опис прийнятих на них рішень.

В 2019 році Наглядовою радою Банку було проведено 272 засідання. Засідання Наглядової ради Банку скликалися за ініціативою голови Наглядової ради. Голова та всі члени Наглядової ради Банку брали участь в цих засіданнях особисто. Засідання Наглядової ради Банку проводилися в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал. Згідно Статуту Банку та Положення про Наглядову раду Банку її засідання проводилися як в присутності всіх членів Наглядової ради Банку за місцем розташування ГО Банку (м. Київ, вул. Предславинська, 28), так і за допомогою конференц-зв'язку, а також за допомогою спеціальних електронних засобів (електронної пошти), а також шляхом поєднання вищезазначених способів проведення засідань.

На засіданнях *Наглядової ради* розглядалися питання, що віднесені Статутом та Положенням про Наглядову раду Банку до компетенції Наглядової ради, в тому числі:

- затвердження стратегії розвитку Банку на 2020-2022 роки;
- затвердження Бізнес – плану на 2019 та 2020 роки;
- затвердження матриці профілю Правління та Наглядової ради;
- затвердження організаційної структури Банку – 3 рішення: 29 березня 2019 року, 02 липня 2019 року, 05 грудня 2019 року;

- обрання зовнішнього аудитора для здійснення аудиту фінансової звітності Банку ТОВ «Інтер-Аудит»;
  - затвердження показників ризик – апетитів Банку;
  - затвердження звітів та планів діяльності служби внутрішнього аудиту Банку;
  - затвердження бюджетів підрозділів контролю;
  - припинення повноваження члена Правління Жигуна О.В.;
  - призначення заступника Голови Правління з ризиків Матвієнко Д.В., начальника Служби внутрішнього аудиту Банку Лавриненко А.Б., встановлення розмірів їх винагороди;
  - надання згоди на вчинення значних правочинів – 70 рішень;
  - закриття Одеського відділення, Київського відділення №5, Харківського відділення №2;
  - відкриття Чернівецького, Миколаївського, Київського №6, Ірпінського №1, Вінницького, Струмівського, Херсонського №2 відділень Банку та затвердження положень про відділення Банку;
  - затвердження внутрішніх нормативних документів – 20 документів;
  - затвердження результатів перевірки керівників Банку та керівника підрозділу внутрішнього аудиту АТ «КІБ» на відповідність кваліфікаційним вимогам;
  - затвердження результатів (само) оцінки ефективності діяльності членів Правління та членів Наглядової ради Банку за 2019 рік.
  - про затвердження внутрішніх нормативних документів;
  - про затвердження рішень Кредитного комітету та Комітет з управління активами і пасивами, в межах своїх повноважень;
  - інші питання діяльності Банку, які відносяться до компетенції Наглядової ради Банку.
- На спільних з Правлінням Банку засіданнях розглядались Звіти Правління та підрозділів контролю, затверджувались внутрішні нормативні документи.
- На засіданнях Правління розглядалися питання, що віднесені Статутом Банку та Положенням про Правління Банку до компетенції Правління, а саме погоджували для винесення на затвердження Наглядової ради рішення:
- затвердження Стратегії розвитку Банку на 2020-2022 роки;
  - затвердження Бізнес-плану на 2019 та 2020 роки;
  - затвердження організаційної структури Банку – 3 рішення: 29 березня 2019 року, 2 липня 2019 року, 5 грудня 2019 року;
  - обрання зовнішнього аудитора для здійснення аудиту фінансової звітності Банку ТОВ «Інтер-Аудит»;
  - про надання згоди на вчинення значних правочинів;
  - про відкриття та припинення діяльності відділень Банку, затвердження положень про відділення Банку;
  - інші питання діяльності Банку, які відносяться до компетенції Правління Банку.
- Також розглядалися питання:
- про затвердження переліку пов'язаних осіб;
  - про затвердження внутрішніх нормативних документів;
  - про затвердження рішень Кредитного комітету та Комітету з управління активами і пасивами, в межах своїх повноважень;
  - про склад профільних комітетів Правління;
  - інші питання діяльності Банку, які відносяться до компетенції Правління Банку.
- Кредитний комітет* АТ «КІБ» здійснює свою діяльність в межах Кредитної політики Банку та Положення про Кредитний комітет Банку.
- Протягом 2019 року Кредитним комітетом Банку розглядалися питання щодо:

- здійснення активних операцій (строкові кредити, ВКЛ, НВК, овердрафти, факторингове фінансування, тощо);

- внесення змін до діючих умов кредитування Позичальників, в т. ч. реструктуризація кредитної заборгованості;

- придбання ОВДП в портфель цінних паперів Банку;

- надання банківських гарантій;

- оцінки якості активів Банку, визначення розрахунку розміру кредитного ризику за всіма активними банківськими операціями та затвердження сум формування резервів на покриття можливих збитків від їх знецінення;

- встановлення лімітів на банки-контрагенти;

- проведення операції РЕПО.

При прийнятті кредитних рішень, Кредитним комітетом Банку, були дотримані ліміти повноважень за активними операціями.

За умови перевищення ліміту повноважень, Кредитний комітет Банку клопотав перед Правлінням Банку та Наглядовою Радою Банку щодо необхідності затвердження рішення.

У 2019 році *Малим Кредитним Комітетом* розглядалися питання щодо:

- надання кредитних коштів юридичним та фізичним особам;

- внесення змін до діючих умов кредитування;

- надання банківських гарантій (тендерних, виконання зобов'язань за договором, повернення авансованого платежу, тощо);

Найбільші питання, що розглядалися Малим Кредитним Комітетом в IV кварталі 2019 року, були щодо:

- ТОВ «ПОДІЛЛЯ БУД-МАКС» – 0,8 млн. грн.;

- БОРИСЕНКО АНДРІЙ ВАЛЕНТИНОВИЧ – 0,2 млн. грн.;

У 2019 році на засіданнях *Комітету з управління активами і пасивами* розглядалися наступні питання:

- затвердження лімітів на міжбанківські операції;

- затвердження лімітів каси відділень;

- щомісячний аналіз показників діяльності Банку, в тому числі: оцінка ліквідності, кредитного та процентного ризику, концентрації за активними та пасивними операціями, ефективності діяльності Банку (доходність активів, собівартість пасивів, чиста процентна позиція, чистий процентний спред, чиста процентна маржа, рентабельність активів і капіталу), дотримання лімітів толерантності до ризиків та показників раннього реагування тощо;

- затвердження результатів стрес-тестування ризиків;

- оцінка операційних ризиків;

- затвердження відсоткових ставок за активними та пасивними операціями Банку;

- затвердження умов проведення акційних програм по залученню коштів юридичних та фізичних осіб;

- інші питання, що відносяться до компетенції КУАП.

У 2019 році *Тарифний комітет* здійснював тарифну політику Банку з метою зміцнення конкурентної позиції Банку на ринку у відповідності до його стратегічних пріоритетів та поточних завдань, створення для клієнтів сприятливих умов співпраці з Банком, підвищення ефективності та прибутковості діяльності Банку. Регулярно проводився огляд наявних пропозицій конкурентів на ринку, враховувалася собівартість та рентабельність послуг.

За звітний період розглядалися питання внесення змін до тарифів з розрахунково-касового обслуговування юридичних осіб, до ТП Зручний, до тарифів на послуги та операції з готівкою, що надаються фізичним особам в касах банку, зміни до тарифів на документарні та депозитарні послуги та інші.

Розглядалися питання щодо встановлення індивідуальних тарифів для клієнтів-юридичних осіб (стандартний пакет, пакетів Cib-start, Cib-business, Cib-international, внесення змін до ТП «Зручний», тарифів на депозитарні послуги, тарифів на послуги та операції з готівкою, що надаються фізичним особам в касах Банку, до тарифів по акредитивам, приймання платежів за допомогою програмного комплексу для ПКППН та інші. Були переглянуті тарифи для клієнтів наступних відділень: Бучанське, Вінницьке, Дніпровське, Канівське, Київське 2, Київське 4, Криворізьке, Кропивницьке, Миколаївське, Одеське, Світловодське, Фалєєвське, Харківське, Херсонське, Хмельницьке, Чернівецьке та Центральне. Встановлені тарифи для Струмівського відділення, що розпочало свою роботу у 4 кварталі.

На засіданнях *Тендерного комітету* впродовж 2019 року розглядалися комерційні пропозиції постачальників для забезпечення найбільш вигідних умов придбання основних засобів, нематеріальних активів, робіт та послуг для забезпечення основної діяльності Банку.

Тендерний комітет здійснював вибір постачальників шляхом аналізу конкурсних пропозицій, керуючись принципом вибору постачальника з мінімальною ціною при рівнозначних умовах щодо якісних характеристик товарів робіт та послуг, з дотриманням принципу диверсифікації та резервування поставок з метою забезпечення безперервності та своєчасності поставок.

Тендерний комітет приймав рішення щодо разових або регулярних на певний період часу поставок з найбільш прийнятими умовами у розрізі видів закупівель, визначених відповідно статей витрат затверджених бюджетів Банку. Переможці тендерів затверджувалися при визначенні найбільш вигідних та прийнятих для Банку умов щодо закупівель з врахуванням гарантійного, післягарантійного та сервісного обслуговування.

У 2019 році було прийнято рішення щодо закупівлі депозитарного сейфу для Харківського відділення та депозитарних боксів для групи відділень.

На засіданнях *Комітету з інформаційної безпеки* у 2019 році розглядалися питання забезпечення безперервності бізнесу, а саме: розробка, перегляд та актуалізація внутрішніх нормативних документів; перегляд та актуалізація плану ВСР, організація процесу територіального переміщення АРМ СЕП/АРМ НБУ-інформаційний та АРМ ПМГК з мінімізацією ймовірності переривання роботи СЕП.

У 2019 році на засіданнях *Комітету з управління операційною діяльністю* розглядалися питання, щодо касової дисципліни, розгляд результатів планових аудиторських перевірок та результатів усунення зауважень, аналіз роботи відділень.

5.5 Політики корпоративного управління.

Процедура призначення та звільнення членів Правління Банку визначена в Статуті, Положенні про Правління та Положенні про персонал Банку.

Інформування акціонерів та інших зацікавлених сторін щодо діяльності Банку та його структур корпоративного управління здійснюється відповідно до законодавства України, в тому числі шляхом розміщення на власному веб-сайті.

Порядок оплати праці та преміювання Правління Банку, Голова та члени якого є працівниками Банку, визначається у внутрішніх нормативних документах Банку, а саме у:

- Положенні про винагороду Наглядової Ради та Правління Банку;
- Порядку про оплату праці в Банку за виконання виробничих завдань та функцій.

Оплата праці Членів Наглядової ради здійснюється відповідно до Положення про винагороду Наглядової Ради та Правління Банку. За 2019 рік членам Наглядової ради була виплачена винагорода в розмірі 2,6 млн. грн., членам Правління - в розмірі 8,3 млн. грн.

5.6 Заходи впливу до Банку.

Протягом 2019 року до Банку були застосовані наступні заходи впливу:

- ГУ ДФС у м. Києві, штраф у розмірі 14,5 тис. грн. за порушення граничних термінів реєстрації податкових накладних за 2017 рік;
- Національний банк України, штраф у розмірі 0,05 тис. грн. за порушення Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні в частині формування готівки;
- Національний банк України, штраф у розмірі 201,7 тис. грн. за порушення вимог валютного законодавства та з питань фінансового моніторингу за результатами планової комплексної перевірки Банку;
- Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку - штраф у розмірі 2,0 тис. грн. за неподання адміністративних даних депозитарної установи за II квартал 2019 року.

6 Системи внутрішнього контролю та управління ризиками.

6.1 Система внутрішнього контролю.

В Банку створена система внутрішнього контролю, функціонування якої спрямоване на забезпечення ефективності корпоративного управління в Банку. Система внутрішнього контролю Банку забезпечує досягнення операційних, інформаційних та комплаєнс-цілей діяльності Банку, визначених у його стратегії та бізнес-плані.

З метою підвищення ефективності організації та функціонування системи внутрішнього контролю, всі процеси декомпонуються їх власниками за ризиками, властивими кожному з процесів (аналізуються їх причини та можливі наслідки) та контролюями, які попереджують або мінімізують такі ризики (аналізується їх дієвість, вартість та очікуваний ефект від впровадження). За результатами такого аналізу і оцінок співробітниками підрозділів з управління ризиками надаються пропозиції щодо визначення процесів, що несуть підвищений ризик для Банку, які погоджуються з Наглядовою радою та є предметом систематичного розгляду керівників Банку та інформаційною основою для прийняття рішень із вдосконалення СВК.

Система внутрішнього контролю, що складається з сукупності організаційних політик, процедур, норм поведінки, дій, методів і механізмів внутрішнього контролю, які створюються Наглядовою радою та Правлінням Банку для забезпечення внутрішнього контролю за фінансово-господарською діяльністю Банку.

6.1.1 Цілі запровадження ефективної системи внутрішнього контролю:

- ефективність проведення операцій Банку, захист від потенційних помилок, порушень, втрат, збитків у діяльності Банку;
- ефективність управління ризиками;
- адекватність, усебічність, повнота, надійність, доступність, своєчасність подання інформації користувачам для прийняття відповідних рішень, у тому числі подання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності;
- повнота, своєчасність та достовірність відображення в бухгалтерському обліку операцій Банку;
- комплаєнс;
- ефективність управління персоналом;
- недопущення використання послуг Банку в протиправних цілях, виявлення і запобігання проведенню фінансових операцій, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Банк забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю шляхом: контролю керівництва Банку за дотриманням законодавства України та внутрішніх процедур Банку; розподілу обов'язків під час здійснення діяльності Банку; контролю за функціонуванням системи управління ризиками, у тому числі комплаєнс-ризиком; контролю за інформаційною безпекою та обміном інформацією; впровадження процедур внутрішнього контролю;

проведення моніторингу системи внутрішнього контролю; впровадження процедур внутрішнього аудиту.

Банк під час організації системи внутрішнього контролю враховує:

- розмір Банку (обсяг загальних активів, коштів юридичних та фізичних осіб тощо);
- види та обсяг операцій Банку;
- ризики, що виникають під час діяльності Банку;
- рівень централізації управління та діяльності Банку;
- рівень впровадження інформаційних технологій та сферу їх використання.

6.1.2 Принципи організації системи внутрішнього контролю:

- дієвість та ефективність - організація постійного процесу внутрішнього контролю, інтегрованого в поточну діяльність Банку та зрозумілого на всіх рівнях персоналу Банку;
- розподіл обов'язків - забезпечення уникнення ситуації, за якої одна особа здійснює повний контроль над функцією чи видом діяльності Банку (відокремлення функції контролю від здійснення операцій Банку);
- усебічність - охоплення всіх видів діяльності Банку та всіх його підрозділів;
- своєчасність - створення системи внутрішнього контролю, яка надає можливість отримати інформацію про загрозу виникнення втрат Банку раніше, ніж такі втрати будуть понесені;
- незалежність - відокремлення функції оцінки ефективності системи внутрішнього контролю від функцій її організації і здійснення;
- конфіденційність - недопущення розголошення інформації особам, у яких немає повноваження щодо її отримання.

6.1.3 Функціонування системи внутрішнього контролю забезпечує:

- чіткий розподіл обов'язків, повноважень та відповідальності між органами управління Банку, між його структурними підрозділами, між працівниками Банку з метою уникнення їх дублювання;
- подвійний контроль, який полягає в дотриманні правила «двох рук» під час здійснення операцій Банку та відповідно до якого здійснення та облік операцій не може належати до повноважень однієї особи. За наявності відповідного програмного забезпечення з належними рівнями контролю окремі операції Банку можуть виконуватися від їх ініціювання до відображення в обліку та/або звітності однією особою за умови здійснення подальшого контролю за цими операціями;
- проведення ретельного та всебічного аналізу операцій Банку до початку, а також після їх здійснення з метою запобігання несанкціонованим операціям або таким, що проводяться з порушенням вимог відповідного технологічного процесу;
- організацію операційної діяльності Банку та облік операцій відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України;
- виконання вимог щодо організації захисту інформації в програмно-технічних комплексах згідно з нормативно-правовими актами Національного банку України;
- впровадження та функціонування системи управління інформаційною безпекою відповідно до стандартів Національного банку України з питань інформаційної безпеки;
- захист від навмисних і ненавмисних дій персоналу;
- підвищення кваліфікаційного рівня персоналу.

6.1.4 III (трьох) рівнева система внутрішнього контролю.

Для забезпечення виявлення недоліків (помилки) системи внутрішнього контролю, що виникають під час здійснення банківських операцій, складання звітності (фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності) та недопущення їх в подальшому в Банку впроваджена III-х (трьох) рівнева система внутрішнього контролю, а саме:

I-й рівень контролю – контроль операцій, що здійснюється безпосередньо під час проведення цих операцій. Здійснення даного контролю покладається на структурні підрозділи Банку - власників бізнес-процесів, які є контролерами бізнес-процесів I-го рівня;

II-й рівень контролю – контроль операцій, що здійснюється після проведення цих операцій. Здійснення даного контролю покладається на структурні підрозділи Головного офісу Банку, на які покладені функції контролю, які є контролерами бізнес-процесів 2-го рівня;

III-й рівень контролю – подальший контроль банківських операцій, що здійснюється Службою внутрішнього аудиту з урахуванням недоліків, виявлених під час моніторингу ефективності функціонування внутрішнього контролю та іншої інформації, що надається Департаментом фінансового моніторингу та валютного контролю, Службою комплаєнс-контролю та іншими структурними підрозділами Банку на запит керівника Служби внутрішнього аудиту. Даний контроль здійснюється Службою внутрішнього аудиту шляхом проведення аудиторських перевірок, результати яких доводяться до відома Наглядовій раді Банку.

Внутрішній контроль в Банку направлено на попередження ризиків за наступними ключовими напрямками діяльності:

- ефективністю і економічною доцільністю здійснюваних Банком операцій;
- своєчасного та належного виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення за всіма видами ризиків;
- достовірністю фінансової та статистичної звітності;
- надійністю інформаційних технологій;
- достатністю заходів системи управління інформаційною безпекою;
- відповідністю діяльності Банку законодавству України, нормативно-правовим актам Національного банку та внутрішнім нормативним документам Банку.

В Банку впроваджена регулярна управлінська звітність Наглядовій раді та Правлінню Банку щодо моніторингу системи внутрішнього контролю, на підставі якої керівні органи Банку приймають відповідні управлінські рішення. Моніторинг виконання прийнятих рішень щодо системи внутрішнього контролю у Банку здійснює підрозділ комплаєнс-контролю.

Служба внутрішнього аудиту Банку, як третя лінія захисту в системі управління ризиками, оцінює ефективність системи внутрішнього контролю та надає неупереджені висновки Наглядовій раді Банку.

У Банку впроваджена система комплаєнс та функціонує Служба комплаєнс-контролю. Основними завданнями служби є нагляд за дотриманням законодавства України, ринкових стандартів, а також стандартів та внутрішніх документів Банку, у тому числі процедур та виявлення, оцінка, контроль та моніторинг комплаєнс-ризиків, як ризиків юридичних санкцій, фінансових збитків або втрати репутації внаслідок невиконання Банком законодавчих актів, ринкових стандартів, а також стандартів та внутрішніх документів Банку, у тому числі процедур, та звітування щодо управління комплаєнс-ризиків Банку Правлінню та Наглядовій раді Банку. Служба підпорядкована Наглядовій раді Банку.

У Банку функціонує Служба внутрішнього аудиту, яка безпосередньо підпорядковується Наглядовій раді і звітує перед нею про свою роботу. Основне завдання служби - надання Наглядовій раді та Правлінню Банку конструктивних, достовірних та своєчасних оцінок підтвердження/спростування ефективності систем управління ризиками, корпоративного управління, внутрішнього контролю, з метою впровадження збалансованих та доречних удосконалень цих систем, які в свою чергу підвищать вартість бізнесу.

Служба внутрішнього аудиту здійснює аудиторські перевірки на основі результатів комплексної оцінки ризиків та річного плану проведення аудиторських перевірок Банку, та перевіряє наявність, оцінює ефективність та адекватність роботи систем управління ризиками, внутрішнього контролю, процесів управління Банком, відповідність цих систем та процесів

видам та обсягам здійснюваних Банком операцій, у тому числі щодо запобігання використанню Банку для легалізації кримінальних доходів / фінансування тероризму.

Результати внутрішнього аудиту розглядалися Правлінням та Наглядовою радою Банку. Служба внутрішнього аудиту здійснює моніторинг стану виконання рекомендацій за результатами аудиту, із періодичним звітуванням Правлінню та Наглядовій раді.

6.2 Результати функціонування протягом року системи внутрішнього контролю.

Оцінка ефективності дії впровадженої системи внутрішнього контролю здійснювалась Службою внутрішнього аудиту під час кожного аудиту за напрямом діяльності Банку, результати якого виносились на розгляд Наглядової ради. За результатами проведених у 2019 році внутрішніх аудиторських перевірок дію системи внутрішнього контролю за такими напрямками оцінено в цілому задовільною. Наглядовою радою та Правлінням Банку у звітному році здійснювалися заходи щодо вдосконалення та підвищення ефективності системи внутрішнього контролю.

За результатами проведених перевірок надавалися рекомендації, що направлені на мінімізацію впливу ризиків, покращення системи внутрішнього контролю, підвищення ефективності бізнес-процесів Банку.

6.3 Система управління ризиками.

На забезпечення виконання вимог Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління НБУ №64 від 11.06.2018, Банком впроваджена нова організаційна структура, організовані окремі підрозділи з управління ризиками та служби внутрішнього контролю. Організаційна структура складена з урахуванням необхідності уникнення конфлікту інтересів.

У процесі здійснення діяльності з управління ризиками забезпечується залучення всіх структурних підрозділів Банку в оцінку, прийняття та контроль ризиків:

- прийняття ризиків (1-я лінія захисту): структурні підрозділи Банку, що безпосередньо готують і здійснюють операцію, залучені в процес ідентифікації, оцінки та моніторингу ризиків, і дотримуються вимог внутрішніх нормативних документів в частині управління ризиками, а також враховують рівень ризику при підготовці операції;

- управління ризиками (2-я лінія захисту): підрозділи в організаційній структурі Банку, відповідальні за управління ризиками, розробляють механізми управління ризиками, методологію, проводять оцінку і моніторинг рівня ризиків, готують звітність за ризиками, здійснюють агрегацію ризиків, розраховують розмір вимог до капіталу;

- внутрішній аудит (3-я лінія захисту): проводить незалежну оцінку якості діючих процесів управління ризиками, виявляє порушення і надає пропозиції щодо вдосконалення системи управління ризиками.

Основним стратегічним завданням Банку з питань управління ризиками є мінімізація можливих фінансових втрат (неотримання доходів) від реалізації ризиків, що притаманні діяльності Банку та забезпечення фінансової стійкості, надійності Банку, забезпечення довгострокового сталого розвитку, у відповідності до визначених Наглядовою радою стратегічних цілей.

Стратегія Банку направлена на формування системи управління ризиками, яка відповідає характеру і масштабам діяльності, профілю ризиків Банку та відповідає економічним умовам та потребам розвитку бізнесу.

До організаційної системи управління ризиками в Банку входить Наглядова рада, Правління, створені Правлінням профільні колегіальні органи та структурні підрозділи Банку, що приймають участь у процесі управління ризиками.

Для реалізації питань зі створення ефективної системи з управління ризиками Наглядовою радою Банку були затверджені: керівник підрозділу з управління ризиками (CRO) та керівник підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (CCO).

Основним підрозділом, що відповідає за побудову системи управління ризиками та контроль за значними ризиками є підрозділ з управління ризиками.

В Банку створена комплексна, адекватна та ефективна система управління ризиками з урахуванням характеру та обсягів здійснюваних операцій, профілю ризику, яка відповідає таким принципам:

1. Ефективність – забезпечення об'єктивної оцінки розміру ризиків Банку та повноти заходів щодо управління ризиками з оптимальним використанням фінансових ресурсів персоналу та інформаційних систем щодо управління ризиками Банку;

2. Своєчасність – забезпечення своєчасного (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях;

3. Структурованість – чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між усіма структурними підрозділами та працівниками Банку, та їх відповідальності згідно з таким розподілом;

4. Розмежування обов'язків (відокремлення функцій контролю від здійснення операцій Банку) – уникнення ситуації, за якої одна і та сама особа здійснює операції Банку та виконує функції контролю;

5. Усебічність та комплексність – охоплення всіх видів діяльності Банку на всіх організаційних рівнях та в усіх його структурних підрозділах, оцінка взаємного впливу ризиків;

6. Пропорційність – відповідність системи управління ризиками бізнес-моделі Банку, його системній важливості, а також рівню складності операцій, що здійснюються Банком;

7. Незалежність – свобода від обставин, що становлять загрозу для неупередженого виконання підрозділом з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) своїх функцій;

8. Кондиційність – обмеження доступу до інформації, яка має бути захищеною від несанкціонованого ознайомлення;

9. Прозорість – оприлюднення Банком інформації щодо системи управління ризиками та профілю ризику.

Банк організовує систему управління ризиками, яка ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту:

1. Перша лінія – на рівні бізнес-підрозділів Банку та підрозділів підтримки діяльності Банку. Ці підрозділи приймають ризики та несуть відповідальність за них і подають звіти щодо поточного управління такими ризиками;

2. Друга лінія – на рівні підрозділів з управління ризиками та підрозділу за дотриманням норм (комплаєнс);

3. Третя лінія – на рівні підрозділу внутрішнього аудиту щодо перевірки та оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками

Процес управління ризиками включає наступні етапи:

- своєчасне виявлення (ідентифікація) ризиків;
- вимірювання (кількісна та якісна оцінки);
- моніторинг;
- контроль;
- пом'якшення;
- звітування.

Процес управління ризиками охоплює всі види діяльності, процеси та інформаційні системи щодо управління ризиками у Банку, які впливають на параметри його ризиків та є

безперервним процесом аналізу ситуації та оточення, в яких виникають ризики, і прийняття управлінських рішень щодо впливу на самі ризики та/або на рівень уразливості Банку до таких ризиків.

Рішення щодо управління ризиками можуть передбачати: прийняття ризику або зокрема, уникнення ризику: відмову від його прийняття; його мінімізацію, у тому числі за рахунок пом'якшувальних факторів та/або передавання (трансферту) ризику на інших осіб (через похідні інструменти або страхування), установлення лімітів на експозицію Банку та інші методи впливу на ризик (носія ризику) або рівень уразливості Банку до нього.

До основних методів управління ризиками відносяться:

- об'єднання ризику;
- розподілення ризику;
- лімітування;
- хеджування;
- диверсифікація;
- моделювання;
- страхування;
- сек'юритизація.

Об'єднання ризику – метод, направлений на зниження ризику шляхом перетворення випадкових збитків у відносно невисокі постійні витрати.

Розподілення ризику – метод, при якому можливий збиток розподіляється між учасниками операції таким чином, що можливі втрати кожного будуть відносно невисокими. Цей метод, як правило, використовується при проектному фінансуванні та консорціумному кредитуванні.

Лімітування операцій передбачає встановлення обмежень на величини ризиків та наступний контроль за їх виконанням. Розмір ліміту відображає готовність Банку приймати на себе окремий ризик, але при цьому не перевищити потреби бізнес-підрозділу.

Хеджування передбачає заняття протилежної позиції по відношенню до існуючої за умови чіткої кореляції між відповідними фінансовими інструментами.

Диверсифікація – метод управління ризиком за рахунок підбору інструментів, результати володіння якими слабо корелюють між собою.

Моделювання використовується Банком при прогнозуванні можливих шляхів розвитку поточної ситуації. В процесі моделювання розробляється функція залежності результату від відповідних факторів та досліджується його поведінка під впливом зміни цих факторів. Особливо негативні сценарії аналізуються за допомогою стрес-тестування.

Страхування – повне або часткове перенесення матеріальної відповідальності в разі реалізації ризику на третю особу.

Сек'юритизація – передання Банком іншим особам свого права власності та (або) ризиків, пов'язаних з володінням цим правом.

Для управління ризиками в Банку розроблена та затверджена Наглядною радою Декларація схильності для ризиків, яка доводиться до відома працівників Банку, які приймають ризики та несуть відповідальність за них. Декларація схильності до ризиків визначає:

1. сукупний рівень та види ризиків, які Банк має намір приймати та утримувати для досягнення бізнес-цілей;
2. максимальний рівень допустимого для Банку ризику;
3. кількісні та якісні показники, які враховують такі аспекти, як достатність капіталу, ліквідність, операційна прибутковість та вартість ризику;

4. рівень ризик-апетиту до кожного з видів ризику індивідуальний рівень, який є основою для встановлення лімітів щодо кожного з видів ризику, а також перелік кількісних та якісних показників ризик-апетиту щодо кожного з видів ризику;

5. розрахунок визначення величини ризик-апетиту та перелік припущень, що були використані Банком під час такого розрахунку;

6. види ризиків, які Банк має намір уникати;

7. внутрішні та зовнішні чинники та обмеження, що впливають на прийняття Банком ризиків.

АТ «КІБ» виділяє наступні види ризиків, що суттєво впливають на діяльність Банку:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- процентний ризик банківської книги;
- ринковий ризик;
- операційний ризик;
- комплаєнс-ризик;

Банк під час оцінки та стрес-тестування всіх видів ризиків ураховує ризик концентрації.

Кредитний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.

Банк здійснює управління кредитними ризиками за наступними напрямками:

- проведення операцій в межах встановленого ризик-апетиту до ризику, що визначені в Декларації схильності до ризиків та у відповідності до нормативних вимог, встановлених НБУ, щодо кредитного ризику;

- обмеження за рахунок діючої системи лімітування;

- зниження кредитного ризику шляхом прийняття застави (забезпечення) та їх страхування;

- отримання адекватної дохідності з урахуванням рівня кредитного ризику та сформованих резервів;

- оцінка (на індивідуальній та портфельній основі), контроль та моніторинг рівня кредитного ризику та обсягу резервів;

- визначення граничного обсягу непрацюючих активів (НПА), та постійний його моніторинг;

- попередження кредитного ризику при розгляді кредитної заявки та при моніторингу раніше наданих кредитів з метою своєчасного реагування (прийняття заходів) на виявлені фактори кредитного ризику.

Банком використовуються наступні методи оцінки кредитного ризику:

- визначення рівня кредитоспроможності клієнта за результатом аналізу фінансових показників та експертних оцінок (визначення класу);

- аналіз рівня концентрацій;

- оцінка потенційних втрат у разі реалізації кредитного ризику шляхом розрахунку та формуванням резервів згідно стандартів МСФЗ;

- оцінка достатності та потреби у капіталі з урахуванням рівня сформованого резерву;

- проведення стрес-тестування кредитного ризику.

Ризик ліквідності - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності Банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки.

Банк здійснює управління ризиком ліквідності, використовуючи такі інструменти:

1. Здійснює аналіз дотримання нормативів ліквідності та норм обов'язкового резервування, установлених НБУ;

2. Проводить GAP-аналіз;
3. Здійснює аналіз концентрації зобов'язань Банку за значними групами контрагентів, інструментами/продуктами, а саме коефіцієнтів концентрації в загальних зобов'язаннях Банку;
4. Співставлення обсягів активів та зобов'язань в розрізі валют та строків;
5. Моніторинг наявних необтяжених високоякісних ліквідних активів, що підтримуються як можливе забезпечення на випадок реалізації стрес-сценаріїв, уключаючи втрату або погіршення умов залучення незабезпечених і доступних у нормальних умовах забезпечених джерел фінансування за видами та значними валютами;
6. Аналіз інформації про ситуацію на ринку цінних паперів та фінансовому секторі, а також ринкових характеристик цінних паперів, включених до переліку високоякісних ліквідних активів;
7. Аналіз ризику ліквідності Банку в межах операційного дня, а саме розрахунок показників максимального використання ліквідності в межах операційного дня, доступної миттєвої ліквідності на початок кожного робочого дня.

Банк на регулярній основі здійснює стрес-тестування ризику ліквідності для різних короткострокових та довгострокових стрес-сценаріїв, що можуть реалізуватись, як для Банку, так і для ринку в цілому, з метою виявлення причин можливих проблем з ліквідністю та оцінки відповідності результатів здійснення стрес-тестування встановленому Банком рівню ризик-апетиту до ризику ліквідності.

Процентний ризик банківської книги - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу несприятливих змін процентних ставок на банківську книгу. Процентний ризик банківської книги впливає на економічну вартість капіталу Банку та чистий процентний дохід Банку.

Банк вимірює процентний ризик банківської книги як величину зміни економічної вартості капіталу Банку (метод EVE) та чистого процентного доходу Банку (метод NII) на підставі повного та економічно обґрунтованого переліку змін процентних ставок та стрес-сценаріїв.

Управління процентним ризиком включає:

- контроль за виконанням встановлених внутрішніх обмежень, встановленого ризик-апетиту до ризиків;
- встановлення стандартних процентних ставок залучення з урахуванням ринкової кон'юнктури;
- визначення чистої процентної маржі та рівня необхідної доходності;
- моніторинг розривів за строками;
- проведення стрес-тестування процентного ризику;
- контроль виконання нормативних обмежень визначених НБУ.

Ринковий ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют, процентних ставок, вартості фінансових інструментів.

Банку притаманний ризик зміни курсів іноземних валют (валютний ризик). Управління валютним ризиком відбувається в межах встановлених внутрішніх обмежень (встановленого ризик-апетиту) та нормативних обмежень визначених НБУ.

Валютний ризик може бути реалізований у разі наявної відкритої валютної позиції у певній валюті. Основним завданням для уникнення валютного ризику є відсутність відкритих валютних позицій або відкрита валютна позиція є мінімальною.

Кількісна оцінка валютного ризику здійснюється з використанням методу VaR. Даний метод дозволяє оцінити максимально вірогідний негативний вплив на фінансовий результат зміни вартості валютних позицій.

Підрозділом з управління ризиками проводить стрес-тестування валютного ризику.

Операційний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників Банку або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем Банку або внаслідок впливу зовнішніх факторів.

З метою виявлення та вимірювання операційного ризику Банк використовує такі інструменти:

- аналіз результатів перевірок, що здійснені службою внутрішнього аудиту та зовнішніми аудиторами;

- створення та ведення бази внутрішніх подій операційного ризику та аналіз накопиченої в ній інформації;

- ключові показники ризику (KRI – Key Risk Indicators). KRI є кількісним (числовим) показником, що відображає зміну характеру операційного ризику в межах окремих процесів/продуктів/підрозділів Банку. KRI є інструментом для вивчення та аналізу можливих негативних тенденцій/явищ в процесах що може свідчити про існування операційного ризику;

- самооцінка операційного ризику (Risk Self Assessments). В рамках цього процесу уповноважені працівники не рідше ніж один раз на рік:

- проводять аналіз бізнес-процесів Банку з урахуванням інформації щодо можливих загроз і вразливостей та оцінюють можливі втрати від них;

- оцінюють первинні ризики бізнес-процесів Банку (до впровадження контролів), ефективність контрольного середовища (запроваджених контролів) та залишкові ризики (з урахуванням запроваджених контролів)

Управління операційним ризиком здійснюється в межах встановленого ризик-апетиту.

Частиною операційного ризику є інформаційний ризик. Банк створює ефективні механізми управління інформаційним ризиком. Оцінка інформаційного ризику здійснюється Банком за допомогою інструментів, які використовуються для оцінки операційного ризику.

Банк здійснює на регулярній основі стрес-тестування операційного ризику для різних короткострокових та тривалих стрес-сценаріїв, що можуть реалізуватися як для Банку, так і для ринку в цілому.

7 Інформація про зовнішнього аудитора.

Аудит фінансової звітності Банку станом на кінець дня 31.12.2019 здійснювала Аудиторська фірма у вигляді Товариства з обмеженою відповідальністю «Інтер-аудит», Inter-Audit Crowe LLC (далі – АФ ТОВ «Інтер-аудит»), яка обрана та затверджена рішенням Наглядової ради Банку. Звіт незалежного аудитора складений відповідно до вимог Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг Міжнародної федерації бухгалтерів, що прийняті у якості Національних стандартів аудиту, з урахуванням вимог Законів України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», «Про банки і банківську діяльність», інших вимог чинного законодавства та нормативно-правових актів Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

АФ ТОВ «Інтер-аудит» (код ЄДРПОУ 30634365) зареєстрована в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, розділи «Суб'єкти аудиторської діяльності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес» за номером 2248.

АФ ТОВ «Інтер-аудит» є компанією-незалежним членом Crowe Global з 2013 року.

АФ ТОВ «Інтер-аудит» працює на ринку аудиторських послуг з 1999 року, надає клієнтам комплексні аудиторські, консалтингові та супутні послуги і об'єднує фахівців відповідної

кваліфікації, професійних навичок та досвіду, необхідних для задоволення конкретних потреб Банку.

Банк дотримується принципу ротації аудиторів, оскільки зовнішній аудит фінансової звітності Банку за 2018 рік проведено іншим зовнішнім незалежним аудитором - ТОВ «Аудиторська фірма «АКТИВ-АУДИТ».

Протягом 2019 року Аудиторською палатою України та/або Державною установою «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» до АФ ТОВ «Інтер-аудит» стягнення не застосовувались, факти подання недостовірної звітності відсутні.

Випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій внутрішнього аудитора відсутні.

8 Захист прав споживачів фінансових послуг.

В Банку з метою забезпечення механізму надання, аналізу та зберігання інформації про неналежні дії його працівників побудована система звернень громадян для контролю якості надання фінансових послуг та швидкого реагування на звернення громадян, для чого впроваджений Порядок конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку в Акціонерному товаристві «Комерційний Індустріальний Банк», який передбачає механізми

- конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку;
- заохочення та надання можливості повідомляти Наглядовій раді Банку конфіденційно та без ризику покарання про обґрунтовані занепокоєння щодо неприйнятної поведінки/порушення в діяльності Банку;

- здійснення контролю за дотриманням механізму, відповідно до якого працівники можуть конфіденційно повідомляти про неприйнятну поведінку/порушення в діяльності Банку;

- здійснення нагляду за дотриманням порядку дослідження неприйнятної поведінки/порушень у діяльності Банку.

Розгляд та аналіз отриманої інформації (повідомлень) про неналежні дії працівників Банку покладено на підрозділ комплаєнс-контролю. За результатами розгляду та аналізу повідомлень, результатів службових розслідувань (у разі наявності) підрозділ комплаєнс-контролю складає висновок та надає рекомендації/пропозиції щодо заходів до осіб, винних у порушенні вимог законодавства України та/або внутрішніх нормативних документів Банку.

Працівники підрозділу комплаєнс-контролю несуть відповідальність за своєчасне реагування на звернення щодо неналежних дій працівників, а також за недотримання режиму конфіденційності. У 2019 році уповноваженою особою за розгляд скарг був призначений керівник Служби фінансового моніторингу та комплаєнсу (ССО).

Протягом 2019 року до Банку надійшло три скарги клієнтів щодо якості обслуговування та застосування тарифів на здійснення банківської операції. За результатами розгляду скарг клієнтів не виявлено обґрунтованих підстав для їх задоволення.

Протягом 2019 року на розгляді у судових інстанціях знаходилися 3 позови 3 клієнтів стосовно надання Банком фінансових послуг, а саме:

- 2 позови до АТ «КІБ» 2 фізичних осіб про донарахування пенсійних внесків та про вимогу виплатити пенсійний депозитний вклад (на момент складання цього звіту 1 справа перебуває на розгляді в касаційному суді за касаційною скаргою фізичної особи, друга справа перебуває на розгляді в суді першої інстанції);

- позов юридичної особи до АТ «КІБ» про стягнення коштів за банківською гарантією. Рішенням суду першої інстанції відмовлено в задоволенні позову. Рішенням суду апеляційної інстанції, залишеним без змін рішенням суду касаційної інстанції, позов задоволено. Банком вказане рішення виконано в повному обсязі.

9 Операції з пов'язаними особами.

Операції з пов'язаними особами здійснювалися на звичайних умовах. Протягом звітного року загальний ліміт обсягу активних операцій не перевищував 4% від регулятивного капіталу (при нормативному значенні «не більше 25%»).

Операції з пов'язаними особами здійснювалися після їх погодження (в рамках наданих прав і повноважень) відповідними керівними і колегіальними органами Банку. Проведення операцій з пов'язаними особами не наражало Банк на порушення економічних нормативів, установлених НБУ, та внутрішніх лімітів Банку. Протягом 2019 року відсутні факти несвоєчасного або неналежного виконання пов'язаними з Банком особами зобов'язань перед Банком.

10 Сталий розвиток.

10.1 Діяльність в сфері досліджень та розробок.

Протягом 2019 року Департаментом інформаційних систем Банку велися наступні проекти в сфері досліджень та розробок:

- підготовка до 2 релізу Інтернет-банкінг для фізичних осіб «СІВ-online» разом з ТОВ «Пей Форс», а саме: розширення функціоналу інтернет-банкінгу в частині відкриття та управління депозитами, перегляд інформації та погашення кредитів;
- автоматизація внутрішньобанківських процесів в АБС Б-2;
- впровадження міжнародного стандарту рахунку ІВАН.

10.2 Охорона праці.

Для реалій сучасної України важливого значення набуває тема соціальних гарантій та соціальних пільг працівників на підприємстві, які формуються в результаті узгодження інтересів працівників та роботодавця на ґрунті соціального партнерства і відображуються у соціальній політиці Банку.

Відповідно до законодавства України, яке покладає на роботодавців обов'язок щодо забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці, в Банку впроваджено наступне:

1) Створено Службу охорони праці.

Згідно зі ст. 15 Закону «Про охорону праці» створена Служба охорони праці АТ «КІБ».

Відповідно до Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Держкомітету з нагляду за охороною праці від 15.11.2004 №255, розроблено Положення про Службу охорони праці АТ «КІБ», визначено структуру служби, її чисельність, основні завдання, функції та права її працівників. Крім того, затверджено посадові інструкції посадових осіб служби, що визначають їх обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій.

2) Розроблено та затверджено положення, інструкції та інші акти з охорони праці.

Відповідно до ст. 13 Закону України «Про охорону праці» в Банку розроблено нормативно-правові акти з питань охорони праці (Положення, Порядки, Програми), які встановлюють правила виконання робіт і поведінки працівників на території підприємства, у виробничих приміщеннях, на будівельних майданчиках і робочих місцях. Інструкції та інша документація з охорони праці розроблена на підставі положень законодавства з охорони праці, типових інструкцій та технологічної документації підприємства з урахуванням виду діяльності підприємства і конкретних умов праці на ньому.

3) Організовано проведення інструктажів з питань охорони праці.

Перед початком роботи нового працівника роботодавець згідно зі ст. 29 КЗпП інформує його під розписку про умови праці, наявні на його робочому місці, у тому числі, про всі небезпечні чи шкідливі виробничі фактори, які ще не усунуто, та про можливі наслідки їх впливу на здоров'я працівника, а також про можливі пільги та компенсації за роботу в таких умовах.

Крім того, при прийнятті на роботу всі працівники за рахунок роботодавця проходять вступний інструктаж, навчання, перевірку теоретичних знань, первинний інструктаж на робочому місці, стажування і набуття навичок безпечних методів праці. Тільки після цього працівники допускаються до самостійної роботи. Вступний інструктаж проводить спеціаліст з охорони праці, а первинний - безпосередній керівник працівника. Надалі з працівниками проводяться повторні інструктажі (раз на квартал або раз на півріччя), позапланові (при зміні правил охорони праці, зміні в обладнанні або при порушенні працівником правил охорони праці) та цільові інструктажі (зокрема, при разових роботах, не пов'язаних зі спеціальністю). Інформація про проведення інструктажів вноситься до відповідного журналу та завіряється підписом як того, кого інструктували, так і того, хто інструктував.

4) Забезпечено навчання і перевірка знань з питань охорони праці.

5) Запроваджено порядок проведення та облік нещасних випадків.

Згідно зі ст. 22 Закону «Про охорону праці» в АТ «КІБ» організовано розслідування та ведеться облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій відповідно до вимог, встановлених Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженому постановою КМУ від 17.04.2019 №337.

11 Фінансова звітність.

11.1 Звіт про фінансовий стан (Баланс) на 31 грудня 2019 року.

(тис. грн.)

Назва статті	31 грудня 2019	31 грудня 2018
АКТИВИ		
Грошові кошти та їх еквіваленти	149 587	49 358
Кредити та заборгованість банків	32 365	23 058
Кредити та заборгованість клієнтів	930 250	530 740
Інвестиції в цінні папери	255 892	436 297
Похідні фінансові активи	12 419	2 264
Відстрочений податковий актив	61	-
Основні засоби та нематеріальні активи	47 532	48 284
Активи з права користування	13 870	-
Інші активи	16 836	15 914
Усього активів	1 458 812	1 105 915
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
Кошти клієнтів	1 173 781	864 160
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	2 156	247
Відстрочені податкові зобов'язання	-	279
Резерви за зобов'язаннями	1 301	851
Зобов'язання орендаря з лізингу (оренди)	14 590	-
Інші зобов'язання	16 032	11 747
Усього зобов'язань	1 207 860	877 284
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
Статутний капітал	215 748	200 000
Інший додатковий капітал (операції з акціонерами)	(117)	-
Резервні та інші фонди банку	5 043	4 469
Резерви переоцінки	6 131	7 148
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	24 147	17 014
Усього власного капіталу	250 952	228 631
Усього зобов'язань та власного капіталу	1 458 812	1 105 915

11.2 Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за 2019 рік.

(тис. грн.)

Назва статті	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи	187 925	113 680
Процентні витрати	(93 929)	(47 940)
Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)	93 996	65 740
Комісійні доходи	140 074	50 156
Комісійні витрати	(79 254)	(10 127)
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	10 211	7 807
Чистий прибуток/(збиток) від операцій із борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	601	1 331
Результат від операцій з іноземною валютою	20 659	12 588
Результат від переоцінки іноземної валюти	(13 015)	(3 038)
Чистий збиток від зменшення корисності фінансових активів	1 316	(5 601)
Чисте (збільшення) зменшення резервів за зобов'язаннями	(449)	196
Накопичений прибуток/(збиток) від перекласифікації фінансових активів, які обліковувалися за справедливою вартістю через інший сукупний дохід до справедливої вартості через прибуток або збиток	(608)	(1 439)
Інші операційні доходи	5 297	2 204
Витрати на виплати працівникам	(86 156)	(61 767)
Витрати зносу та амортизація	(7 368)	(5 585)
Амортизація активів з права користування	(9 445)	-
Адміністративні та інші операційні витрати	(47 242)	(38 608)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	28 617	13 857
Витрати на податок на прибуток	(5 162)	(2 545)
Прибуток/(збиток) за період	23 455	11 312
Прибуток/(збиток) за період, що належить власникам банку	23 455	11 312
Прибуток/(збиток) на одну просту акцію, що належить власникам банку, грн.	0.15	0.07
ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД:		
Статті, що можуть бути рекласифіковані в прибуток чи збиток:		
Зміни результатів переоцінки боргових фінансових інструментів:	(1 017)	4 202
чиста зміна справедливої вартості	(1 848)	3 060
чиста зміна справедливої вартості, перенесена до складу прибутку чи збитку	608	1 439
Податок на прибуток, пов'язаний із статтями, іншого сукупного доходу, що буде рекласифікований у прибуток чи збиток	223	(297)
Всього інший сукупний дохід після оподаткування за період	(1 017)	4 202
Усього сукупного доходу за період	22 438	15 514
Усього сукупного доходу, що належить власникам банку	22 438	15 514

11.3 Звіт про рух грошових коштів за непрямим методом за 2019 рік.

(тис. грн.)

Назва статті	2019 рік	2018 рік
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		
Прибуток/(збиток) до оподаткування	28 617	13 857
Коригування:		
Знос та амортизація	16 813	5 585
Чисте збільшення/(зменшення) резервів під знецінення активів	(1 316)	5 904

Амортизація дисконту/(премії)	(1 276)	4 599
Результат операцій з фінансовими похідними інструментами	10 211	7 807
Результат операцій з іноземною валютою	20 659	12 588
(Нараховані доходи)	(4 744)	(2 973)
Нараховані витрати	4 439	4 104
Чистий збиток/(прибуток) від інвестиційної діяльності	(397)	(1 209)
Чистий збиток/(прибуток) від фінансової діяльності	-	-
Інший рух коштів, що не є грошовим	(27 671)	(17 004)
Чистий грошовий прибуток/(збиток) від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях	45 335	33 258
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях		
Чисте (збільшення)/зменшення інвестицій в цінні папери	21 104	(14 170)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості банків	(5 382)	(12 885)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості клієнтів	(377 067)	(264 278)
Чисте (збільшення)/зменшення активів з права користування	(23 315)	-
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів	(411)	(7 857)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів	271 161	395 857
Чисте збільшення/(зменшення) зобов'язань з оренди	14 425	-
Чисте збільшення/(зменшення) інших зобов'язань	3 773	2 152
Чисті грошові кошти, що отримані/(використані) від операційної діяльності до сплати податку на прибуток	(50 377)	132 077
Податок на прибуток, що сплачений	(3 370)	(2 360)
ЧИСТІ ГРОШОВІ КОШТИ, ЩО ОТРИМАНІ/(ВИКОРИСТАНІ) ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	(53 747)	129 717
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		
Придбання цінних паперів	(258 687)	(434 851)
Надходження від реалізації інвестицій в цінні папери	431 106	330 311
Надходження від реалізації основних засобів	253	4
Придбання основних засобів	(5 499)	(11 090)
Придбання нематеріальних активів	(1 245)	(6 423)
ЧИСТІ ГРОШОВІ КОШТИ, ЩО ОТРИМАНІ/(ВИКОРИСТАНІ) ВІД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	165 928	(122 049)
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		
Емісія простих акцій	-	-
ЧИСТІ ГРОШОВІ КОШТИ, ЩО ОТРИМАНІ/(ВИКОРИСТАНІ) ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	-	-
Вплив змін офіційного валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти	(11 952)	1 589
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	100 229	9 257
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	49 358	40 101
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	149 587	49 358

11.4 Звіт про зміни у власному капіталі (Звіт про власний капітал) за 2019 рік.

(тис. грн.)

Назва статті	Статутний капітал	Незарєстрований статутний капітал	Інший додатковий капітал	Резервні та інші фонди	Резерви переоцінки	Нерозподілений прибуток	Усього власного капіталу
--------------	-------------------	-----------------------------------	--------------------------	------------------------	--------------------	-------------------------	--------------------------

Залишок на 31 грудня 2017	200 000	-	-	4 319	2 950	5 680	212 949
Зміни від застосування МСФЗ 9	-	-	-	-	(4)	172	168
Перерахований залишок на 01 січня 2018	200 000	-	-	4 319	2 946	5 852	213 117
Усього сукупного доходу	-	-	-	-	4 202	11 312	15 514
Прибуток/(збиток) за період	-	-	-	-	-	11 312	11 312
Інший сукупний дохід	-	-	-	-	4 202	-	4 202
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	-	-	-	150	-	(150)	-
Залишок на 31 грудня 2018	200 000	-	-	4 469	7 148	17 014	228 631
Усього сукупного доходу	-	-	-	-	(1 017)	23 455	22 438
Прибуток/(збиток) за період	-	-	-	-	-	23 455	23 455
Інший сукупний дохід	-	-	-	-	(1 017)	-	(1 017)
Незарєєстрований статутний капітал	15 748	(15 748)	-	-	-	-	-
Операції з акціонерами	-	-	(117)	-	-	-	(117)
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	-	15 748	-	574	-	(16 322)	-
Залишок на 31 грудня 2019	215 748	-	(117)	5 043	6 131	24 147	250 952

12 Проведення окремих операцій у 2019 році.

Протягом 2019 року Банк не здійснював операції щодо:

- відчуження активів в обсязі, що перевищує встановлений в Статуті Банку розмір;
- купівлі-продажу активів в обсязі, що перевищує встановлений в Статуті Банку розмір.

Голова Правління АТ «КІБ»

Головний бухгалтер АТ «КІБ»

